

ЛАРИ НИВЪН ПРЪСТЕНОВ СВЯТ

Част 1 от „Пръстенов свят“

Превод от английски: Венелин Мечков, 1993

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

ЛУИС ВУ

Луис Ву се материализира в една от многото пътни кабинички сред кипежа на нощния живот в Бейрут.

Тридесетсантиметровата му плитка имаше белотата и блясъка на изкуствения сняг. Кожата и безкосменото му теме бяха с хромовожълт цвят. Стереоптично изображение на златен дракон красеше кралскосините му одежди. В мига на неговото появяване на лицето му бе изписана широка усмивка, разкриваща бисернобели, съвършени, стандартни зъби. Ву целият бе усмивка и приветствие. Усмивката обаче започна да чезне и угасна, разкривайки лице, наподобяващо размекваща се гумена маска. Възрастта на Луис Ву си личеше.

Той отдели няколко мига за гледката на нощния Бейрут, изпълващ се с хора, появяващи се от кабиничките от незнани места. През нощта движещите се тротоари бяха изключени и преминаващите край него човешки тълпи вървяха пешком. Сетне от сигнала на часовничките се разбра, че е 23 часа. Луис Ву изправи рамене и стана част от света.

В Рещ, където даването от него празненство беше в разгара си, вече бе започнал денят, следващ неговия рожден ден. В Бейрут беше един час по-рано. Луис изпи няколко ракии в шумен открит ресторант и се включи в изпълнението на песни на арабски и интересик. Преди полунощ отпътува за Будапеща.

Дали гостите му вече бяха разбрали, че е напуснал собственото си празненство? Може би щяха да решат, че е в женска компания или че ще се върне след един-два часа. Луис Ву обаче бе започнал да странства сам, прескачайки разделителната линия между дните и преследван по петите от настъпващото утро. Двадесет и четири часа не бяха достатъчни за човек, отбелязващ рождения си ден за двустотен път.

Приятелите му можеха да се веселят и без него, сами да се погрижат за себе си. В това отношение разбиранята на Луис бяха неизменни.

Будапеща бе изпълнена с вино и спортни танци, с местни жители, които го приемаха като богат турист, и с туристи, решили, че е богат туземец. Танцува, пи вино и отпътува преди полунощ.

В Мюнхен се разходи пешком.

Въздухът бе топъл и чист и поповетри част от изпаренията в главата му. Повървя върху яркоосветените движещи се тротоари, добавяйки собствения си ход към скоростта им от десет мили в час. Дойде му наум, че всички градове в света имат движещи се тротоари и че на всичките скоростта е точно десет мили в час.

Тази мисъл беше непоносима. Не нова, а просто непоносима. Луис Ву бе осъзнал колко много прилича Бейрут на Мюнхен и на Рещ, И на Сан Франциско, Топека, Лондон и Амстердам. В магазините, разположени покрай движещите се тротоари във всички градове по света, се продаваха едни и същи стоки. Хората, преминаващи покрай него тази вечер, му се виждаха еднакви. Бяха облечени по един и същ начин и нямаха вид на американци, немци или египтяни, а просто на хора.

Благодарение на пътните кабинни, само за три века и половина безкрайното разнообразие на земята се бе превърнало в *това*. Те покриваха целия свят, образувайки мрежа за моментално пътуване. Разликата между Москва и Сидней бе сведена до един миг и до една десетзвездна монета. С течение на времето градовете се бяха слели и названията им се бяха превърнали в спомени.

Сан Франциско и Сан Диего се намираха съответно в северния и в южния край на гигантския град, заел цялото крайбрежие. Колко хора обаче можеха да си спомнят кой от двата в кой край е? Един тандж знаеше!

Твърде песимистични мисли за човек, навършил 200 години.

Сливането на градовете обаче бе нещо реално и Луис го познаваше. Всички ирационалности, характерни за определено място, време и обичаи, се бяха слели в една голяма рационалност, в един Град, покрил целия свят като скучно сиво тесто. Продължаваше ли някой днес да говори дойч, английш, франсе, еспаньол? Всички говореха интерезик. Даже и модата на татуировките се изменяше изведнъж, внезапно.

Дали не беше време да вземе още една година платен отпуск? Да потъне в неизвестността сам, на самотен кораб, с естествен цвят на

кожата и очите и небръсната брада?

„Глупости — рече си Луис. — Та нали съвсем наскоро ползвах отпуск.“ Преди двадесет години.

Полунощ обаче отново приближаваше и Луис Ву откри една пътна кабина, пъкна кредитната си карта в процепа и набра номера на Севиля.

Появи се в осветена от слънцето стая.

— Що за тандж? — зачуди се той, примигвайки. На пътната кабина навярно й бяха изгорели бушоните. В Севиля не трябваше да грее слънце. Луис Ву понечи да набере номера отново, но спря и се извърна.

Намираше се в безлична хотелска стая. В обстановка, която със своята прозаичност направи последвалия шок дважд по-силен.

От средата на стаята в него се бе втренчило нещо, което не бе нито с човешки вид, нито дори хуманоид. Стоеше на три крака и наблюдаваше Луис Ву от две посоки с две плоски глави, украсили върховете на две гъвкави и изящни шии. По-голямата част от кожата на това чудато туловище бе бяла и мека като ръкавица. Между основите на двете шии обаче започваше гъста и груба кафява грива, която продължаваше по целия гръбнак и стигаше до основата на сложната на вид първа става на задния крайник. Двата предни крака бяха широко разкрасени, така че малките ноктести копита на звяра образуваха един почти равностранен триъгълник.

Луис предположи, че създанието е извънземно животно. В тези плоски глави не изглеждаше да има място за мозъци. Забеляза обаче изпъкналостта между основите на шии, защитена с едно удебеляване на гривата, и в главата му изплува спомен отпреди осемнадесет десетилетия.

Това бе кукловод. Кукловод от Пирсън, и неговият череп и мозък се намираха под изпъкналостта. Не беше животно. Притежаваше толкова разум, колкото и човекът. Очите му, по едно в глава, защитени от яки костни гнезда, продължаваха да гледат втренчено Луис Ву от две посоки.

Луис натисна дръжката на вратата. Беше заключена.

Не беше в плен. Можеше да набере номера на друг град и да изчезне. Това обаче въобще не му дойде наум. Не всеки ден можеше да

се види кукловод от Пирсън. Бяха изчезнали от известното на човека пространство още преди Луис Ву да се роди.

— Мога ли ви помогна с нещо? — попита Луис.

— Можете — отвърна извънземното. Отвърна с глас, който разбуди мечти от юношеските години. Такъв глас щеше да подхожда на Клеопатра, Хубавата Елена, Мерилин Монро и Лорелай Хунц, събрани в едно.

— Тандж! — ругатнята му се стори по-уместна от обикновено. *Няма справедливост на този свят!* Не беше честно такъв глас да принадлежи на двуглаво извънземно създание с неопределен пол.

— Не се бой — рече извънземното, — знай, че можеш да избягаш, ако пожелаеш това.

— Едно време в училище съм виждал на картинка същества като теб. Мислех, че отдавна сте си заминали.

— Когато моята раса напусна известното пространство, аз не бях сред другите — отвърна кукловодът. — Останах в известното пространство, защото расата ми се нуждаеше от моето присъствие тук.

— Къде си се крил? И в коя част на Земята се намираме?

— Това не е твоя грижа. Нали ти си Луис ММГРЕВПЛХ?

— Знаел си кой съм? Преследвал си именно мен?

— Да. Открихме, че е напълно възможно да се манипулира мрежата от пътни кабинни.

Луис Ву знаеше, че е напълно възможно. Само дето подкупът трябваше да е огромен, но това можеше да се уреди. Защо, обаче?

— Ще ми отнеме доста време да ти обясня — започна кукловодът.

— А ще ме пуснеш ли да изляза оттук?

Кукловодът размисли.

— Предполагам, че съм длъжен да го направя. Искам обаче преди всичко да знаеш, че съм защитен. Ако решиш да ме нападнеш, въоръжението ми ще те спре.

— Защо би трябвало да те нападам?

В гласа на Луис Ву се почувства раздражение. Кукловодът не отговори.

— Сега си спомням. Вие сте страхливци. Целият ви етически кодекс е изграден върху страха.

— Създанието ти е неточно, но приемливо за нас.

— Е, можеше и да е по-зле — съгласи се Луис. Без съмнение, предпочиташе да си има работа с кукловод, отколкото с побърканите на расова тема триноци или с кзинтите, у които инстинктът да натискат спусъка бе твърде силно развит. Или с гроговете, от чиито туловища се подаваха смущаващи заместители на ръце.

Съществуващото отприщи в главата му цял порой от прашни спомени. Информацията за кукловодите, за търговската им империя и за сделките им с човечеството се смеси със спомена за първата тютюнева цигара, изпушена от Луис, за клавишите на пишещата машина под младите му и тромави нетренирани пръсти, за списъците от думи на интересик, които трябваше да се запаметяват, за звученето и вкуса на английския, за несигурността и смущенията на ранната младост. Бе учил за кукловодите в часовете по история в гимназията и след това те бяха излезли от паметта му за цели сто и осемдесет години. Невероятно бе колко дълго време можеше да се съхрани подобна информация в един човешки мозък.

— Ще остана тук — каза той на кукловода, — ако така ще се чувстваш по-спокоен.

— Не. Трябва да се срещнем.

Докато кукловодът набираше смелост, мускулите под гладката му кожа трептяха и се издуваха. След това вратата на пътната кабина щракна и Луис Ву влезе в стаята.

Кукловодът направи няколко крачки назад.

Луис се отпусна в едно кресло. Стори това по-скоро за успокоение на другия, отколкото заради собственото си удобство. Седнал щеше да изглежда по-безопасен. Креслото бе стандартна направа, самонастройващ се масажиращ модел, предназначен изключително за хора. Луис усети слабо ухание, напомнящо му едновременно за рафт с подправки и за химическа лаборатория. Не беше неприятно.

Извънземното се бе отпуснало върху сгънатия си заден крайник.

— Навярно се чудиш защо те докарах тук. Ще трябва да ти обясня. Какво знаеш за моята раса?

— Мина доста време, откакто бях гимназист. Някога сте имали търговска империя, нали? Това, на което ние казваме „известното пространство“, е било само част от нея. Знаем, че триноците са

търгували с вас, а ние ги видяхме за пръв път едва преди двадесет години.

— Да, и с триноците сме търгували. Главно с посредничеството на работи, доколкото си спомням.

— Вашата бизнесимперия е била поне на хилядолетна възраст и се е простирала на светлинни години разстояние. И изведнъж всичките сте я напуснали. Изоставили сте всичко. Защо?

— Нима вече се е забравило защо? Избягахме, за да се спасим от избухването на граничния слой на галактиката.

— Знам това — каза Луис. Макар и смътно, спомняше си, че верижната реакция на избухващите свръхнови звезди на ръба на галактиката всъщност бе забелязана за пръв път от извънземни. — Но защо трябва да бягате още отсега? Слънцата от граничния слой избугнаха преди десет хиляди години. Светлината им ще стигне тук едва след още двадесет хиляди.

— Ей, хора, много сте безгрижни — рече кукловодът. — Ако я карате така, няма да се опазите. Не виждате ли опасността? Челната радиационна вълна ще превърне цялата тази област от галактиката в необитаема.

— Двадесет хиляди години са много време.

— Гибелта и след двадесет хиляди години си е гибел. Моята раса избяга в посока на Магелановите облаци. Някои обаче останахме, в случай че нещо застраши миграцията на кукловодите. Такава опасност вече се появи.

— Тъй ли? Що за опасност е?

— Все още нямам свободата да ти отговоря на този въпрос. Обаче ще ти покажа нещо.

Кукловодът се присегна към нещото, поставено върху една маса.

Луис, който дотогава се бе чудил къде извънземното държи ръцете си, видя, че устите му бяха същевременно и негови ръце.

При това хубави ръце, реши той, докато кукловодът му подаваше холографска снимка. Отпуснатите и еластични устни стърчаха цели инчове отвъд зъбите. Бяха сухи като човешки пръсти и покрити с множество израстъци, наподобяващи именно пръсти. Луис успя да види как зад четвъртитите вегетариански зъби пъргаво проблясна раздвоен език.

Взе холографската снимка и се вгледа в нея.

Първоначално не разбра нищо, но продължи да гледа с надеждата, че картината ще му се изясни. Виждаше се малък бял диск, който приличаше на слънце от клас ГО, К9 или К8. Светещият обект обаче не можеше да е слънце. Частично зад него, на фона на космическия мрак, се виждаше небесносиня ивица. Тя бе с геометрически правилна форма, с остър ръб и на вид изглеждаше твърда и от изкуствен произход. Бе и по-широка от светещия диск.

— Прилича на звезда с обръч — каза Луис. — Какво всъщност е това?

— Можеш да задържиш снимката и да я проучиш, ако желаеш. А сега ще ти кажа защо те докарах тук. Смятам да образувам четиричленна изследователска група, в която да участваме и аз, и ти.

— Какво има за изследване?

— Все още нямам свободата да ти го кажа.

— Не се занасяй. Би трябвало да съм слабоумен, за да се хвърля слепешката в неизвестността.

— Честита ти двестагодишнина — рече кукловодът.

— Благодаря — отвърна Луис изумен.

— Защо избяга от честването на собствения си рожден ден?

— Това не е твоя работа.

— Моя е. Извинявай, Луис Ву, но защо избяга от собствения си рожден ден?

— Реших, че двадесет и четири часа не са достатъчни за отбелязването на двестагодишнина. Затова се заех да ги удължа, като започнах да прескачам границата между часовете. Като извънземен ти не би могъл да ме разбереш.

— Бил си очарован от начина, по който е протекло празненството?

— Не съвсем. Всъщност ...

Луис си спомни, че никак не беше очарован. Напротив. Макар и веселбата да се беше развила уж както трябва.

Празненството беше започнало страхотно. Така и трябваше, нали имаше приятели във всички часови пояси. Не биваше да се пропилее даже и една минута от този ден. Из цялата къща имаше спални комплекти и за дълбок сън, и за лека дрямка. За тези, които не искаха да пропуснат нищо, бяха осигурени препарати за бодърстване. Едни от тях предизвикваха любопитни странични ефекти. Други — никакви.

Имаше гости, с които Луис не се бе срещал от сто години. С други се виждаше ежедневно. Някои преди много време бяха негови смъртни врагове. Имаше и жени, които напълно бе забравил, така че на няколко пъти се учуди как се беше изменял вкусът му.

Както и предполагаше, твърде много време отиде за представянето на гостите. Спомни си за дългите списъци, които му се бе наложило да запамети. Доста бивши приятели се бяха превърнали в непознати.

Така че, няколко минути преди полунощ Луис Ву бе влязъл в една пътна кабина, набрал някакъв номер и изчезнал.

— Стана ми до болка скучно — каза Луис Ву. — „Разкажи ми как прекара последната си свободна година, Луис.“ „Как не ти омръзва да живееш толкова време в пълна самота, Луис?“ „Колко хубаво, че си се сетил да поканиш посланика на Тринок, Луис.“ „Хей, Луис, знаеш ли защо са необходими трима джинксианци, за да боядисат един небостъргач?“

— Защо трябва да са трима?

— Какво?

— За джинксианците ми е думата.

— А, да. Единият държи спрея с боята, а двама въртят небостъргача пред него. Този виц го бях слушал още в детската градина. Всичките глупости и всичките тъпи вицове в живота ми се събраха наведнъж в една голяма къща. Не можах да го понеса.

— Не те свърта на едно място, Луис Ву. Нали самият ти даде пример как да си прекара човек свободната година?

— Май бях аз, но не си спомням точно. Това вече го правят мнозина, повечето ми приятели в това число.

— Не го правят така често като теб. Приблизително веднъж на четиридесет години общуването с хора ти омръзва. Тогава напускаш световите им и тръгваш към границата на известното пространство. Преминаваш извън него, сам и в кораб за един пътник, докато отново не закопнееш за общуване. Ти се завърна от последната си свободна година, четвъртата поред, ако не се лъжа, преди две десетилетия. Не те свърта на едно място, Луис Ву. Във всеки от човешките светове си живял достатъчно дълго, за да те мислят за местен. Тази нощ избяга от празненството по случай рождения си ден. Пак ли ти се тръгва на път?

— Това си е мой проблем.

— Така е. А моят проблем е да те привлека към изследователската група. Много си подходящ. Обичаш да рискуваш, но първо претегляш риска. Не се боиш да останеш насаме със себе си. Достатъчно си предпазлив и разумен, след като си успял да оцелееш двеста години. Тъй като не си занемарявал здравето си, имаш организъм на двадесетгодишен. И, последно по място, но не по значение, изглежда общуването с извънземни ти е наистина приятно.

— Така е — Луис познаваше неколцина ксенофоби и ги смяташе за тъпи същества. Животът е ужасно скучен, ако трябва да общуваш само със себеподобни.

— Не ти се ще обаче да скачаш в неизвестността, Луис Ву. Не е ли достатъчно, че аз, един кукловод, ще бъда заедно с теб? От какво можеш да се страхуваш преди аз да съм се уплашил? Нали знаеш, че предпазливостта на моята раса е пословична?

— Така е — рече Луис Ву. Всъщност, вътрешно вече беше решил да приеме предложението. Ксенофилията, неуморността и любопитството бяха намерили щастливо съчетание в неговата личност. Накъдето тръгнеш кукловодът, натам щеше да потегли и Луис Ву. Искаше обаче да научи нещо повече.

А и беше в чудесна позиция за пазарлък. Един извънземен нямаше току-така да живее в подобна стая. Тази обикновена наглед хотелска кутийка, това така привично и банално за земния човек място нямаше как да не е специално оборудвано за вербуване.

— Решил си да не ми казваш какво ще изследваш — подхвана Луис. — Ще ми обясниш ли поне къде е?

— На двеста светлинни години оттук в посока към малкия облак.

— Че дотам даже с хиперскорост се пътува цели две години.

— Разполагаме с кораб, който лети значително по-бързо от конвенционалните съдове с хипердвигатели. Ще изминаваме една светлинна година за пет четвърти от минутата.

Луис зяпна и не можа нищо да каже. Минута и четвърт ли чу?

— Това не би трябвало да те учудва, Луис Ву. Как иначе щяхме да сме в състояние да изпратим наш агент до граничния слой на галактиката, който да извести за верижната реакция на свръхновите? Трябваше сам да съобразиш, че такива кораби съществуват. Решил съм, ако мисията ни е успешна, да предам кораба на членовете на екипажа си заедно с чертежите, по които те ще си построят собствени.

Този кораб, следователно, ще бъде твоята заплата или хонорар, не си спомням как му кавахте. С възможностите му ще се запознаеш, когато се включим в миграцията на кукловодите. Тогава ще разбереш и какво възнамеряваме да изследваме.

Да се включи в миграцията на кукловодите!

— Запиши ме — каза Луис Ву. Щеше да бъде свидетел на преселението на цяла една разумна раса. Да види гигантски кораби, всеки от тях пълен с хиляди милиони кукловоди. Да наблюдава цялостно функциониращи екологични системи.

— Добре — рече кукловодът и се изправи. — Екипажът ни ще бъде от четирима души. Сега е време да потърсим третия му член — кукловодът заситни с лек тръс към пътната кабина.

Луис мушна загадъчната холоснимка в джоба си и го последва. Вече в кабината, той се опита да види номера, набиран от кукловода, за да разбере къде отиват. Извънземният обаче го набра твърде бързо и двамата веднага изчезнаха.

Луис Ву последва кукловода и се оказа заедно с него в слабоосветен луксозен ресторант.

Разбра, че се намира в Ню Йорк, в ресторанта на Крушенко. Позна го по черно-златната украса и по разточителните сепарета във форма на подкови.

Появата на кукловода бе последвана от възгласи на удивление. Келнер-човек, невъзмутим като робот, ги придружи до масата им. Един от столовете бе веднага махнат и заменен с огромна четвъртита възглавница, която извънземният постави между трите си крайника преди да седне.

— Очаквали са те — реши Луис.

— Да. Направих резервация. Крушенко е свикнал да обслужва извънземни гости.

Луис забеляза, че имаше и други извънземни. На съседната маса се бяха разположили четири кзинти, а в другия край на помещението се виждаше един кдатлино. Вярно бе, че и сградата на ООН бе наблизко. Луис си поръча чиста текила и отпи веднага от нея.

— Добре си се сетил — каза на кукловода. — Умирам от глад.

— Не сме дошли, за да ядем. Тук ще вербуваме третия член на екипажа.

— Къде? В ресторанта?

Кукловодът отвори уста, но не за да отговори.

— Не съм ли те запознавал с моя кзинт Кчула Рит? Държа го за домашно животно.

На Луис текилата му приседна. На масата зад гърба на кукловода се бяха разположили четири стени от оранжева козина и всяка една от тях бе кзинт. Като чуха думите му, четирите стени се извърнаха към него и оголиха остри като игли зъби. При кзинтите такова изражение на лицето не беше усмивка, макар и да приличаше.

Фамилното име Рит принадлежеше на рода на Патриарха на Кзин. Луис, допивайки текилата, реши, че това няма значение. Обидата така или иначе беше смъртна, а и човек не можеше да бъде изяден повече от един път.

Кзинтът, разположен най-близко до тях, се изправи.

Пищна оранжева козина, ако се изключат черните ивици над очите, покриваше туловището на същество, наподобяващо тлъст котарак с височина осем фута. На мястото на тлъстината обаче имаше мускули, силни и могъщи и подредени по странен начин върху един също така странен скелет. От краищата на ръцете, наподобяващи ръкавици от черна кожа, се подадоха остри и лъскави нокти.

Четвърт тон месоядна и мислеща плът се надвеси над кукловода и проговори.

— Я ми кажи сега, защо мислиш, че можеш да обидиш Патриарха на Кзин и да останеш жив?

Кукловодът отвърна веднага и без трепет в гласа.

— На един свят, въртящ се около Бета на Лира, не кой да е, а именно аз така ритнах в корема един кзинт на име Чуфт Каптейн със задното си копито, че му строших три ребра от външния скелет. Нуждая се от смел кзинт.

— Продължавай — каза черновеждият. Въпреки особената структура на устата му, говореше на превъзходен интересик. Гласът му не издаваше с нищо гнева, който по всяка вероятност го изпълваше. Ако съдеше само по външната изява на чувствата, Луис можеше да остане с впечатлението, че присъства на някакъв скучен ритуал.

Месото, сервирано на кзинтите, бе сурово и димящо. Явно, бяха го затоплили до телесна температура непосредствено преди поднасянето. Всички продължаваха да се усмихват.

— Този човек и аз — рече кукловодът — ще изследваме едно място, за което не сте и мечтали. Ще ни трябва кзинт в екипажа. Ще се осмели ли един кзинт да последва един кукловод?

— Говори се, че кукловодите са растителноядни и бягат от битките, а не се стремят към тях.

— Сам ще прецениш. Възнаграждението ти, ако оживееш, ще бъдат чертежите на нов и ценен модел космически кораб, плюс образец от самия кораб. Причина за големият размер на възнаграждението са опасностите, съпровождащи изпълнението на задачата.

Луис реши, че кукловодът нарочно цели да уязви кзинта. На кзинтите никога не се предлага възнаграждение за опасен труд. Предполага се, че те въобще не забелязват опасностите.

Кзинтът обаче отговори с една дума.

— Приемам.

Другите трима изсъскаха нещо.

Първият на свой ред изсъска в отговор.

Звуците, издавани от кзинт, напомнят сръдната на самотен котарак. Разгорещеният спор на четирима кзинти вече предизвиква асоциация за голяма котешка битка с разнотоновия мяукания. Заглушителите на звук в ресторанта се включиха автоматически и мяуканията затихнаха, но не спряха.

Луис си поръча още една чаша. Доколкото познаваше историята на кзинтите, четиримата проявяваха огромно самообладание. Кукловодът беше все още жив.

Спорът заглъхна и четиримата кзинти се обърнаха към масата на Луис.

— Как се казваш? — кзинтът с черните вежди отправи този въпрос към кукловода.

— Използвам човешкото име Несус — отвърна кукловодът. — А истинското ми име е... — от странните му гърла се разнесе няколкосекундна музика.

— Добре, Несус. Ти сигурно вече си разбрал, че ние четиримата сме кзинтска делегация с мисия на Земята. Това е Харч. Онзи е Фтанс. Другият, с жълтите ивици, е Хрот. Аз, тъй като съм само чирак и кзинт от ниско потекло, нямам име. Наричат ме Говорещия с животни.

Луис примигна.

— Проблемът ни е, че сме необходими тук. Предстои да участваме в много важни преговори... но това не е твоя грижа. Реши се, че единствено на мен може да ми се намери заместник. Ако твоят кораб наистина си струва, ще дойда с теб. В противен случай ще трябва да докажа смелостта си по друг начин.

— Съгласен съм — каза кукловодът и стана. Луис остана седнал.

— Каква е титлата ти в Кзин? — попита той.

— На езика на героите... — кзинтът започна да ръмжи.

— Защо не назова истинската си титла? Това умишлена обида ли беше?

— Да — каза Говорещия с животни, — бях разгневен.

Привикнал на собствените си разбирания за тактичност, Луис бе очаквал кзинтът да го излъже. Тогава щеше да се престори, че е повярвал на лъжата му, и извънземният ще започне да се държи поучливо. Обаче вече беше късно. Луис се поколеба за частица от секундата, преди да зададе следващия си въпрос.

— Какъв е обичаят в такива случаи?

— Ще трябва да се бием с голи ръце, веднага щом ми отправиш предизвикателство. Или единият от нас ще трябва да се извини на другия.

Луис се изправи. Знаеше, че извършва самоубийство, но и обичаят му беше много добре известен.

— Предизвиквам те на двубой — каза. — Ще се бием със зъби срещу зъби, с нокти срещу пръсти, щом не можем да живеем в мир в една и съща вселена.

Без да повдигне глава, обади се кзинтът на име Хрот.

— Длъжен съм да се извиня от името на моя другар, Говорещия с животни.

— Какво? — не разбра Луис.

— Това ми е служебно задължение — отвърна кзинтът с жълти ивици. — В природата ни е да се оказваме в ситуации, когато трябва или да се извиняваме, или да се бием. Знаем какво ни се случва, когато се бием. Откакто за пръв път се сблъскахме с хората, броят ни намаля осем пъти. Нашите колонизирани светове сега са ваши колонизирани светове. Видът, който ни робуваше, беше освободен и научен на човешка технология и човешка етика. Когато ни се налага да се

извиняваме или да се бием, мое служебно задължение е да се извинявам.

Луис седна. Реши, че май ще продължи да живее.

— За нищо на света не бих се занимавал с твоята работа — каза на кзинта.

— И аз. Патриархът обаче смята, че за друго не ме бива. Не съм много умен, здравето ми куца, а и чувството ми за координация е ужасно. Какво ми остава да правя?

Луис отпи от чашата си и изпита желание някой да смени темата. Примиреният се с ролята си кзинт кой знае защо му подежда потискащо.

— Хайде да се нахраним, Несус — каза Говорещия с животни. — Освен ако мисията е неотложна.

— Съвсем не е неотложна. Екипажът ни все още не е попълнен. Моите колеги ще ми се обадят, когато открият подходящ четвърти член. Най-добре е наистина да се нахраним.

Говорещия с животни каза още нещо, преди да седне на своята маса.

— Луис Ву, намирам предизвикателството ти за многословно. Ако си решил да предизвикаш един кзинт, достатъчно е да нададеш гневен крясък. Крециш и скачаш.

— Крециш и скачаш — повтори Луис. — Сериозна работа.

ГЛАВА ВТОРА

ПЪСТРАТА ДРУЖИНА

Луис Ву познаваше хора, които си затварят очите, преди да влязат в пътна кабина. Завивало им се свят, казваха. Той знаеше, че това са глупости. Някои от приятелите му обаче вършеха още по-големи чудатости.

Набра номера с отворени очи и след малко наблюдаващите го извънземни изчезнаха.

— Ето го! Върна се! — извика възбуден глас. Около вратата се образува тълпа и на Луис му се наложи да си пробива път през нея.

— Абе, глупаци, още ли сте тук? Не се ли сети поне един от вас да се прибере? — простря ръце, уж за да ги прегърне, а след това ги повлече като булдозер. — Разчистете пътя, скапаняци, че още гости се задават.

— Страшен е! — чу друг глас до самото си ухо. След това нечии ръце хванаха неговата и насила мушнаха между пръстите му пълна чаша. Луис прегърна наведнъж седем-осем от своите приятели и се усмихна, доволен от посрещането.

Гледан отдалеч, той приличаше на човек от Изтока, с бледожълта кожа и дълга бяла коса. Синьото му одеяние бе облечено небрежно, така че можеше да се предполага, че ще затруднява движенията му. Но не ги затрудняваше.

Видяна отблизо, мистификацията ставаше ясна. Кожата му не беше бледожълта, а хромова, като цвета на кожата на един някогашен герой от комиксите — Фу Манчу. Плитката му бе прекалено гъста и белотата ѝ не бе предизвикана от годините. Беше бяла с примес от бледосин цвят, цветът на светлината, излъчвана от слънцата-джуджета. Окраската на Луис Ву, както и на всички жители на планетата, бе от синтетично естество.

Това, че беше жител на планетата, се разбираше веднага. Не беше бял, монголоид или негроид, макар че в него се забелязваха признаци и на трите раси. Такава равномерна смесица на кръвта се

получаваше само след доста столетия. За човек, живеещ при гравитация от 9.98 метра в секунда, стойката му бе естествена. Взе чашата, подобна на луковица, и се усмихна на гостите си.

Така се случи, че усмивката му се отрази в чифт сребърни очи, разположени само на инч от неговите.

Тила Браун се бе доближила до него толкова много, че носовете и гърдите им се опираха. Кожата ѝ бе синя на цвят, с изящна мрежа от сребърни нишки. Косата ѝ напомняше бенгалски огън, очите ѝ — изпъкнали огледала. Беше двадесетгодишна и Луис я беше срещал и по-рано. Думите ѝ бяха плитки, наситени с клишета и глуповат ентусиазъм. Затова пък бе много хубава.

— През цялото време исках да те попитам — рече му тя задъхано — как успя да докараш тук един тринок?

— Само не ми казвай, че още е тук.

— А, не е. Свърши му въздухът и си тръгна.

— Пошегувал се е — информира я Луис. — Зареден тринонски преобразовател на въздуха може да ти служи дълго. Ако искаш да знаеш, точно този тринок преди време беше мой гостенин и пленник едновременно цели две седмици. Корабът му, заедно с екипажа, срещнал гибелта си в граничния слой на известното пространство и ми се наложи да го взема на буксир до Маргрейв, където му построиха специална кабина, годна за обитаване.

В очите на момичето се появи приятно удивление. На Луис пък му стана драго, че те се оказаха на едно равнище със собствените му очи. Крехката красота на Тила Браун я караше да изглежда по-дребна, отколкото всъщност беше. Погледът ѝ се премести зад рамото му и очите ѝ се разтвориха още повече. Луис се усмихна, когато се обърна.

От пътната кабина излизаше с тръс Несус кукловодът.

Той бе предвидил всичко това още в ресторанта на Крушенко. Беше се опитал да убеди Несус да им разкаже нещо за предстоящата мисия. Кукловодът обаче се страхуваше от шпионски инсталации.

— Тогава ела у дома — предложи му Луис.

— Нали там е пълно с гости?

— В кабинета ми гости няма, а той е напълно безопасен. Освен това, помисли какъв фурор ще предизвикаш! Стига, разбира се, гостите ми да не са си отишли.

Фурор наистина имаше. По едно време в стаята се чуваше само тропотът на копитцата на кукловода. След него се яви и Говорещия с животни. Кзинтът огледа морето от човешки лица около себе си и след това бавно започна да се озъбва.

Някой разля напитката си върху саксия с палма. На един от клоните ѝ подобно на орхидея създаване от Гъмиджи затрака сърдито със зъби. Хората се отдалечиха от пътната кабина и започнаха да коментират.

— Да, да, не си пиан, и аз ги виждам.

— Хапчета за изтрезняване? Чакай да погледна в чантата си.

— Голям купон направи Луис. Бива си го.

— Та как, казваш, му викат на това нещо?

Не знаеха как да реагират на присъствието на Несус. Повечето си даваха вид, че не му обръщат внимание, и избягваха да говорят за него, да не би да ги вземат за глупаци. Още по-странна бе реакцията им спрямо Говорещия с животни. Кзинтът, някога най-страшният враг на човека, сега се превърна в обект на почитание, сякаш бе герой.

— Върви след мен — каза Луис на кукловода. Ако имаше късмет, кзинтът щеше да ги настигне.

— Извинявайте — повтаряше Луис, пробивайки си път в тълпата. На множеството любопитни въпроси, които междуременно му бяха зададени, реагира единствено със загадъчна усмивка.

Оказал се в кабинета си, той залости вратата и включи неутрализиращата инсталация.

— Ха сега кажете кой какво ще пие.

— Ако имаш малко греян бърбън — каза кзинтът, — ще го изпия. Ако не е греян, пак мога да го изпия.

— А ти, Несус?

— Мен ме оправя какъвто и да е растителен сок. Намира ли ти се топъл сок от моркови?

— Сега ще видя — отвърна Луис и инструктира бара да приготви луковици с топъл морковен сок.

Докато Несус си почиваше, отпуснал се върху задния си крак, кзинтът седна върху едно надуваемо столче. Нищо чудно, ако се пукнеше като балон под тежестта му. Някогашният страшен враг на човека имаше чудат и донякъде смехотворен вид, седнал на стол, който бе твърде малък за него.

Войните, водени между хората и кзинтите, бяха много и ужасни. Ако извънземните бяха спечелили първата от тях, човечеството до края на дните си щеше да се превърне в доставчик на роби и месо. Кзинтите обаче пострадаха доста в тези войни, тъй като им бяха чужди понятия като търпение, великодушие и ограничени бойни действия. От всяка битка губеха значителна част от населението си, плюс конфискацията на една-две населени с техни сънародници планети.

Цели двеста и петдесет години кзинтите не нападнаха нито една част от човешкия космос. Нямаха с какво. Цели двеста и петдесет години хората не нападнаха световите на кзинтите и кзинтите не можаха да разберат причините за това. Хората бяха ужасно странни същества.

Кзинтите бяха смели и жестоки, а Несус, предполагаем страхливец, си бе позволил да обиди едновременно четирима пълнолетни, и то на публично място, в ресторант.

— Я ми разкажи отново за пословичната предпазливост на кукловодите — каза Луис, — че започнах да забравям.

— Може би не бях съвсем искрен с теб, Луис. Не ти казах, че моите сънародници ме смятат за луд.

— Чудесно — отвърна Луис и отпи от луковицата, подадена му от анонимна доброжелателна ръка. В луковицата имаше водка, боровинков сок и настърган лед.

Кзинтът бе започнал да размахва нетърпеливо опашката си.

— Защо ни е да тръгваме на път с доказан луд? Ти наистина трябва да си по-луд от останалите, щом си решил да пътуваш в компанията ми.

— Много лесно се разтревожвате — рече Несус с мекия си, убеждаващ и нетърпимо чувствен глас. — Хората досега никога не са се срещали с кукловод, който да не е бил смятан за луд от своите събратя. Нито едно чуждо същество никога не е виждало света на кукловодите и нито един кукловод с всичкия си не би поверил своя живот на несигурната жизнесподдържаща система в космическия кораб, или пък на неизвестните и може би смъртоносни опасности, криещи се в някой чужд свят.

— Досега се събрахме един луд кукловод, един кзинт в разцвета на силите си и аз. Може би ще е добре четвъртият член на екипажа да бъде психиатър.

— Не, Луис, нито един от нашите кандидати не е психиатър.

— Тъй ли? Защо?

— Изборът ми не е случаен — рече кукловодът, като с една уста отпиваше от луковицата си, а с другата поддържаше разговора. — Нека да обясня първо за себе си. Целта на нашето пътуване предполагаше да бъде облагодетелстван моят вид, следователно, той трябваше да присъства в експедицията. От неговия представител се очаква да е достатъчно луд, за да дръзне да се срещне лице в лице с един неизвестен свят, и достатъчно нормален, за да може чрез разума си да оцелее. Оказа се, че аз съм на граничната линия между тези две изисквания.

— Имахме причина да включим в експедицията и кзинт. Говорещи с животни, сега ще ти разкрия една тайна. От много отдавна наблюдаваме вашия свят. Бяхте ни известни още преди да нападнете човечеството.

— Направили сте добре, че не сте ни разкрили съществуването си — изръмжа кзинтът.

— Напълно си прав. Първоначално решихме, че кзинтите са едновременно безполезни и опасни. Започнахме да проучваме дали не би било разумно вашият вид тихичко да бъде изстребен.

— Ей сега ще ти вържа двете шии на моряшки възел.

— Няма да си позволяваш никакво насилие.

Кзинтът се изправи.

— Той е прав — каза Луис, — седни на мястото си, Говорителю. От убийството на един кукловод няма да имаш никаква полза.

Кзинтът отново седна. Надуваемото столче отново оцеля.

— Отказахме се от това намерение — продължи Несус, — защото видяхме, че войните на кзинтите с човечеството съществено ограничиха тяхната експанзия и намалиха опасността, произтичаща от самите тях. Продължихме да ви наблюдаваме. Само за няколко века нападнахте човечеството шест пъти. Претърпяхте шест поражения, като във всяка от войните губехте приблизително две трети от мъжкото си население. Трябва ли според теб да давам оценка за равнището на разумност, което показахте? Не трябва, нали? Така или иначе, никога не сте били реално заплашени от пълно изстребление. Самките ви общо взето не пострадаха от войните, тъй че след едно поколение попълвахте липсите. Загубихте обаче империята, която бяхте

изграждали хиляди години. За нас стана очевидно, че кзинтите еволюират със страшна скорост.

— Еволюират?

Несус каза нещо кратко на езика на кзинта. Луис подскочи от удивление. Не беше подозирал, че кукловодът може да произнася с гърлата си и *такива* звуци.

— Да — отвърна Говорещия с животни. — Мисля, че те разбрах правилно. Не ми стана ясно обаче какъв смисъл влагаш в тази дума.

— Еволюцията води до оцеляването на най-жизнеспособните. В течение на няколкостотин кзинтски години най-жизнеспособни от вашия вид се оказаха тези, които проявиха предвидливостта и съобразителността да не водят войни срещу човешките същества. Резултатите са видими за всички. Вече близо две столетия между хората и кзинтите цари мир.

— Войната щеше да бъде безсмислена! Нямахте да е възможно да я спечелим.

— Това не попречи на твоите прадеди да я започнат.

Говорещия с животни отпи от топлия си бърбън. Опашката му, безкосмена и розова като на плъх, показваше смущение.

— Твоят вид понесе много жестоки удари — каза кукловодът. — Всички днешни кзинти са потомци на тези, които избегнаха смъртта във войните с хората. Някои от нас вече сериозно обсъждат възможността кзинтите да са развили в себе си сдържаност, необходима за общуването с раси, различни от тяхната.

— Така че си готов да рискуваш живота си, като пътуваш в компанията на кзинт?

— Готов съм — отвърна Несус и потръпна. — Мотивацията ми е много силна. Беше ми намекнато, че ако успея да докажа смелостта си, правейки важна услуга на своята раса, може и да ми се разреши да продължа рода си.

— Не оставам с чувството да ти е категорично обещано — каза Луис.

— Има и още една причина да включа кзинт в екипажа. Ще се озовем в странни светове, изпълнени с неизвестни опасности. Кой ще бъде в състояние да им се противопостави по-добре от един кзинт? Да ме защити?

— Да защитя един кукловод?

— Това нелепо ли ти звучи?

— Да — каза Говорещия с животни. — И гъделичка чувството ми за хумор. А какво ще речеш за този човек, за Луис Ву?

— Сътрудничеството ни с хората винаги е доказвало взаимна полза. Освен това, Луис Ву притежава уменията да оцелява, макар понякога да изглежда лекомислен и безгрижен.

— Което е вярно, вярно си е. Лекомислен и безгрижен е. Предизвика ме на единоборство.

— Щеше ли да го приемеш, ако отсъстваше Хрот? Щеше ли да сториш зло на Луис?

— За какво? За да ме върнат в къщи разжалван ли, задето съм предизвикал крупен междурасов инцидент? Работата не е в това, нали?

— А може и да е. Луис и сега си е жив. А пък ти разбра, че не трябва да насилваш волята му чрез страх. Не вярваш ли в резултатите?

Луис дискретно замълча. Ако кукловодът бе решил да го похвали за неговото хладнокръвие, той лично нямаше нищо против.

— Ти ми описа собствените си мотиви — каза Говорещия с животни. — Кажи ми сега какви биха могли да бъдат моите. Кажи ми каква полза ще имам от съвместното пътуване с теб.

Деловият разговор започна.

Даже и за кукловодите хиперскоростната совалка „Квантум-2“ беше чудесия. Тя наистина бе в състояние да измине светлинна година за минута и четвърт, разстояние, за което на конвенционален апарат му бяха необходими три дни. Конвенционалните кораби обаче имаха и багажно отделение.

— Вградихме двигателя в корпус образец номер четири, най-големия, който се произвежда в нашите корабостроителници. След като обаче нашите учени и инженери си свършиха работата, оказа се, че хиперскоростните устройства запълниха цялото пространство. Така че по време на пътуването можем да се почувстваме малко притеснени.

— Експериментален кораб, значи — рече кзинтът. — Поне дали сте го изпробвали както трябва?

— Корабът извърши пътуване да граничния слой на галактиката и се върна обратно.

Оказа се, обаче, че това е единственият му полет досега. Кукловодите нямаше как да го изпробват сами или да помолят други раси да свършат това, тъй като вече бяха започнали своята миграция.

Корабът не можеше да носи практически никакъв товар, макар диаметърът му да надвишаваше една миля. Освен това, беше в състояние да намалява скоростта си само когато се върнеше в нормалното пространство.

— На нас такъв кораб не ни трябва — каза Несус, — но на вас ще свърши работа. След като приключим мисията си, ще предадем кораба на екипажа заедно с техническата документация. Без съмнение, вие ще сте в състояние да го усъвършенствате.

— С този кораб ще си купя име — каза кзинтът. — Име. Трябва да го видя в действие.

— Ще го видиш в действие, когато отпътуваме.

— За такъв кораб Патриархът ще ми даде име. Сигурен съм, че ще го направи. Какво ли име да си избира? Как ти се вижда... — кзинтът измъчи нещо с много висок тон.

Кукловодът му отвърна на същия език.

На Луис му стана неприятно от това, че не може да следи разговора. Реши да ги остави да продължат, но след това се сети за нещо по-умно. Измъкна холограмата от джоба си, пресече стаята и хвърли снимката върху косматия skut на кзинта.

Кзинтът нежно я пое с меките си черни пръсти.

— Прилича на звезда с пръстен — каза, — а така ли е всъщност?

— Свързана е с нашето пътуване — отвърна кукловодът. — Засега не мога да ти кажа нищо повече.

— Много си тайнствен. Добре, кога тръгваме?

— До няколко дни, предполагам. Агентите ми продължават да търсят добре подготвен четвърти член на нашия екип.

— Ще почакаме, щом трябва. Луис, ще се присъединим ли към гостите ти?

Луис стана и се протегна.

— Разбира се, нека малко да им повдигнем тонуса. Говорителю, имам едно предложение. Отсега те моля да не го приемаш като посегателство срещу твоето достойнство. Виж какво ще направим...

Групата на гостите се бе разпаднала на подгрупи любители на триизмерна телевизия, играчи на бридж и покер, любовни двойки и по-многочислени дружинки разказвачи на вицове, жертви на скуката. Навън, на полянката, под едно бледо утринно слънце се бе устроила смесена компания от жертви на скуката и ксенофили. В нея влизаха

Несус и Говорещия с животни. Също Луис Ву, Тила Браун и един преуморен барман.

Полянката бе оформена съгласно древната британска формула — сей тревата и я подстригвай петстотин години. За едно достолепно аристократично семейство петстотинте години бяха приключили с борсов крах и внезапно безпаричие, от което пък Луис Ву точно тогава не се оплакваше. Тревата бе зелена и лъскава и очевидно неувредена от генетични експерименти, целящи съмнителни подобрения. В дъното се виждаше тенис корт, където малки фигурки търчаха, подскачаха и размахваха много енергично не по мярка големи ракети.

— Прекрасно нещо е спортът — каза Луис. — По цял ден бих могъл да го наблюдавам.

Последвалият смях на Тила го изненада. Помисли си бегло за милионите вицове, които тя никога не бе чувала, за старите вицове, които никой вече не разказваше. От милионите, които Луис Ву знаеше наизуст, поне 99 на сто бяха стари. Миналото и настоящето понякога не се смесват особено удачно. Барманът, леко наклонен, доплува до Луис, чиято глава бе в скута на Тила, и единствено желанието му да не променя позата си бе причина за наклона. Поръча по клавиатурата две луковици, улови ги, когато излизаха от процепа, и подаде едната на Тила.

— Приличаш на една моя много стара позната — каза ѝ. — Говори ли ти нещо името Паула Черенкова?

— Карикатуристката? Родена в Бостън?

— Да. Днес живее на Ние Го Направихме.

— Пада ми се пра-пра-пра-прабаба. Веднъж ѝ ходих на гости.

— Преди много-много време изпитвах сърдечен трепет по нея. Човек би казал, че сте близначки.

Смехът на Тила предизвика вибрации, които Луис усети с удоволствие по гръбнака си.

— Обещавам ти да не предизвиквам у теб такъв трепет, стига да можеш да ми обясниш какво представлява.

Луис се замисли над думите ѝ. Изразът беше негов, сам го бе измислил, за да опише какво е почувствал. Отдавна обаче не бе го използвал, а и не му се беше налагало да го обяснява някому. Винаги разбираха какво иска да каже.

Утрото бе тихо и спокойно. Ако си легнеш сега, щеше да спи поне дванадесет часа. От отровите, насъбрали се в тялото му поради умората, се чувстваше изтощен. Главата му си почиваше удобно в скута на Тила. Половината от гостите бяха жени, много от които преди години бе опознал като съпруги или любовници. В първата фаза на празненството бе чествал рождения си ден поотделно с три различни жени. Три жени, които преди време бяха означавали много за него, както и той за тях.

Три ли бяха или четири? Три бяха. И май вече е имунизиран срещу трепети на сърцето. За двеста години успя доста да закоравее. И ето, сега се беше отпуснал тихо и удобно в скута на една непозната, която си приличаше като две капки вода с Паула Черенкова.

— Спомням си как се влюбих в нея — започна да разказва. — Бяхме се познавали дълго време, години. Даже и срещи бяхме имали. Една нощ изведнъж започнахме да водим някакъв дълъг разговор — и хоп — влюбих се! Мисля, че и тя бе влюбена в мен. Онази вечер не спяхме заедно, имам пред вид вечерта, когато я помолих да се ожени за мен. Отказа ми. Тогава градеше кариера. Обясни ми, че няма време за сватба. Решихме обаче да прекараме една седмица заедно в националния парк Амазонас, да си организираме нещо като седмичен заместител на медения месец... Тази седмица не се получи нищо. Купих билети и резервирах хотел. Имало ли е случай да хлътнеш така по някого, та да решиш че не го заслужаваш?

— Не.

— Бях млад. Два дена убеждавах себе си, че заслужавам Паула Черенкова. А и наистина я заслужавах. Тя ми се обади и ми каза да отменя пътуването. Даже не си спомням по каква причина. Сигурно е имала причина. За сметка на това пък през седмицата я поканих два пъти на вечеря. Стараех се да не остава с впечатлението, че я насилвам. Едва ли е разбрала тогава как съм се чувствал. А се чувствах зле. Тя обаче разведри обстановката. Даде ми да разбера, че ме харесва. Повеселихме се заедно. Би трябвало да сме останали добри приятели.

— Не бях нейният тип — добави Луис. — Мислех, че и двамата сме влюбени. Може би и тя е мислила същото, поне онази седмица. Не беше жестока, просто не разбираше какво ми е.

— А какво представлява този трепет?

Погледите им се срещнаха и Луис съзря пустота в сребристите очи на Тила Браун. Явно, не бе разбрала и дума от казаното.

Той често бе общувал с извънземни. С помощта на своя инстинкт и опит се бе научил да усеща кога дадено понятие, изразено от него, не може да бъде разбрано и осмислено от събеседника му. Ето, и сега се бе получило огромно, непреводимо разминаване в понятията.

Трябваше ли да е толкова чудовищно голяма пропастта, отделяща Луис Ву от едно двадесетгодишно момиче? Нима наистина беше чак толкова стар? В такъв случай, можеше ли да възприема самия себе си като човешко същество?

Тила, с пуст поглед, продължаваше да чака обяснението.

— Тандж! — изруга Луис и се изправи. Калните петна, образували се върху дрехите му, се плъзнаха по тях и паднаха на земята.

Несус кукловодът изнасяше беседа на тема етика. Прекъсна се, в съвсем буквалния смисъл на думата, тъй като за голямо удоволствие на гостите говореше едновременно с двете си усти, за да отвърне на въпроса, зададен му от Луис. Не, не беше получил все още никаква вест от агентите си.

Говорещия с животни, също в дамско обкръжение, се бе опнал върху тревата и приличаше на голям оранжев хълм. Две жени чешеха козината зад ушите му. Странните кзинтски уши, които можеха да се разперят като розови китайски чадъри или да прилепнат плътно до главата, сега бяха широко разгънати. Луис можеше да види рисунките, татуирани от вътрешната им страна.

— Е, какво? — попита го Луис. — Не бях ли блестящ?

— Беше — промърмори кзинтът, без да помръдне.

Луис се засмя наум. Известно е, че кзинтът е страховит звяр, нали? Кой обаче може да се страхува от кзинт, който позволява да му чешат ушите. По този начин и гостите на Луис, и самият кзинт се чувстваха удобно. Всяка божия твар, по-голяма от полска мишка, обича да я чешат по ушите.

— Редуват се — измърка сънливо кзинтът. — Някой самец, като види как самката ме чеше, ѝ казва, че и той би се радвал на такова внимание. След това се уединяват, а самката я замества друга. Сигурно е много интересно да принадлежиш към раса, при която и двата пола са разумни.

— Понякога това страшно усложнява нещата.

— Тъй ли?

Момичето откъм лявото рамо на кзинта, с кожа като черния цвят на космоса, украсена със звезди и галактики, и със снежнобяла коса, подобна на опашката на комета, повдигна очи.

— Тила, ела да ме смениш — каза то весело. — Гладна съм.

Тила охотно се наведе над голямата оранжева глава. Луис се зае да я представя.

— Тила Браун, запознай се с Говорещия с животни. Надявам се...

Съвсем наблизко се чу фалшиво изпята мелодия.

— ...запознанството да ви бъде приятно. А това пък какво беше? А, Несус. Какво става?

Музиката бе излязла от забележителните гърла на кукловода. Несус тромаво се шмугна между Луис и момичето.

— Ти ли си Тила Яндрова Браун? Номер на самоличност ИКЛУГГТИН?

Момичето бе леко смутено, но не и уплашено.

— Наистина се казвам така. Номера си не помня. Какво има?

— От една седмица те търсим по цялата планета, а те откривам на едно празненство, където попаднах случайно. Ще трябва да се поскарам на моите агенти.

— Недей — каза меко Луис.

Тила сякаш се чувстваше неловко.

— Че аз не съм се крила. Нито от теб, нито от който и да е... извънземен. Кажи какво има? — Почакай! — Луис застана между Несус и момичето — Несус, Тила очевидно не става за изследовател. Потърси някой друг.

— Луис, остави тревопасният сам да си избере екип — обади се кзинтът.

— Ама я я виж!

— Я виж по-добре себе си, Луис. Нямаш и два метра височина и си твърде мършав даже за човек. Ти ставаш ли за изследовател? Несус става ли за изследовател?

— Какво мъдрувате, тандж го взел? — попита Тила.

Несус започна да говори бързо.

— Луис, дай по-добре да отидем всичките в кабинета ти. Тила Браун, имаме предложение към теб. Не си длъжна да го приемаш и дори да го изслушаш, но може да ти се стори интересно.

Споровете продължиха в кабинета на Луис.

— Отговаря на моите изисквания — настояваше Несус. — Трябва да разгледаме нейната кандидатура.

— Не може на цялата Земя само тя да е подходяща!

— Не е, Луис. Не е само тя. Не успяхме обаче да открием другите.

— А мен за каква ме смятате?

Кукловодът започна да ѝ обяснява. Оказа се, че Тила Браун не се интересуваше от космоса и не бе пътувала по-далеч от Луната. Не възнамеряваше да излиза и извън границите на известното пространство. Хипердвигателят не събуди любопитството ѝ. Когато видът ѝ стана прекалено объркан, Луис отново се намеси.

— Несус, на какви условия, все пак, Тила отговаря толкова добре?

— Моите агенти бяха започнали да издирват потомците на хора, спечелили на лотарията за право на род.

— Сега разбрах. Напълно си откачил.

— Не, Луис, заповедта е издадена лично от Най-задния сред нас, от този, който е наш водач. Неговата нормалност не може да бъде поставяна под въпрос. Позволявате ли сега да обясня?

За човешкия род проблемът за контрол над раждаемостта отдавна се беше превърнал в нещо свършено просто за решаване. Под кожата на ръката на пациента се вкарваше мъничък кристал, за чието пълно разтваряне бе необходима една година. През тази година пациентът не можеше да създаде дете. В предишните векове бяха използвали доста по-примитивни методи.

В средата на ХХІ век човешката популация бе постигнала устойчивост. Съветът по фертилитета^[1], помощна структура към ООН, изработваше законите за контрол над раждаемостта и осигуряваше спазването им. Близо половин хилядолетие тези закони бяха останали неизменни: по две деца на двойка след одобрение на Съвета. Съветът решаваше кой колко пъти да бъде родител. Съветът можеше да отпусне допълнителна бройка за деца на дадена двойка, а на друга въобще да ги откаже, обосновавайки се с доводи от генетично естество.

— Невероятно — каза кзинтът.

— Че защо? Земята доста се бе постеснила от присъствието на осемнайсет милиарда души, владеещи примитивни технологии.

— Ако Патриаршията се беше опитала да ни наложи такъв закон на нас, кзинтите, заради наглостта ѝ щяхме да я изтребим.

Хората обаче не бяха кзинти. Половин хилядолетие законът им бе служил вярно. Но преди около двеста години се бяха разнесли слухове за корупция в Съвета.

Последвалият скандал в крайна сметка доведе до драстични промени в законите за контрол над раждаемостта.

Всеки човек придоби правото да стане родител веднъж, независимо от състоянието на гените си. Освен това, правото на второ и трето дете можеше да следва и автоматически: като награда за доказан висок коефициент на интелигентност, за установени полезни психически способности, като например всевиждащ поглед и абсолютно чувство за ориентация, за наличието на гени, увеличаващи възможността за оцеляване, предразполагащи към телепатия или естествено дълголетие, или осигуряващи съвършени зъби.

Човек можеше да си закупи и правото на родителство за милион звезди парчето. Умението да се правят пари също бе доказан и всепризнат фактор за оцеляване. Освен това, по този начин се подрязваха и корените на корупцията.

Ако не бе използвал първото си право на родителство, човек можеше да го заложи или да се бори за него. Победителите печелеха право на първо, второ и трето родителство. Победените се разплащаха с правото си на първо родителство и с живота си. Крайният сбор винаги водеше до равновесие.

— Наблюдавал съм такива битки по вашите развлекателни програми — каза Говорещия с животни. — Досега си бях мислил, че това е само зрелище.

— Съвсем сериозна работа е — каза Луис.

Тила се изкиска.

— А лотарията?

— Накратко — каза Несус, — колкото и да бе забавен процесът на стареенето у хората, всяка година броят на смъртите надвишава броя на ражданията...

И така, всяка година Съветът сумираше броя на умрелите и емигриралите, изваждаше от тази сума броя на родените и имигриралите и залагаше годишния резултат като определен брой печалби от Новогодишната лотария.

Всеки можеше да участва в нея. Ако извадеше късмет, би могъл да получи правото да създаде десет или двадесет деца, ако това изобщо се приема за късмет. Даже и престъпниците в затвора не можеха да бъдат отстранявани от лотарията.

— Самият аз имам четири деца — каза Луис Ву. — Едното го създадох благодарение на лотарията. Да бяхте дошли дванадесет часа по-рано, щях да ви запозная с три от рожбите ми.

— Много странно и сложно ми се вижда всичко това. В Кзин, когато числеността на населението нарасна прекомерно, ние...

— Вие нападате най-близкия свят на хората.

— Съвсем не, Луис. Бием се помежду си. Колкото повече кзинтове се съберем, толкова повече се увеличава възможността за единоборства, така че въпросът с народонаселението се решава от само себе си. Никога не сме постигали вашата гъстота.

— Май започвам да разбирам — каза Тила Браун. — И двамата ми родители са печелили на тази лотария. Иначе нямаше да се родя — засмя се тя нервно. — А и дядо ми като че ли...

— Всички твои прадеди от пет поколения преди теб насам са се раждали благодарение на печалби от Новогодишни лотарии.

— Наистина ли? Не знаех това.

— Документацията ни е безупречна — увери я Несус.

— На въпроса обаче все още не е даден отговор — каза Луис Ву.

— Командирите на флота на кукловодите разсъждават дали хората не са започнали да се възпроизвеждат благодарение на късмета.

— Уф!

Тила Браун се наведе, изпълнена с любопитство. Досега определено не бе виждала луд кукловод.

— Помисли си за лотарията, Луис. Помисли си за еволюцията. Седемстотин години размножаването на вашето племе се е регламентирало от цифри: две родителства на човек, две деца на двойка. Е, някои се сдобивали с право на трето дете, на други пък им било отказвано и едно заради генетична предразположеност към диабет или нещо от този род. Повечето хора обаче имали по две. После

законът бил изменен. През последните два века между десет и тринадесет на сто от хората от всяко едно човешко поколение се раждат благодарение на печеливши лотарийни билети. И какво се оказва, че е определящо за оцеляването и живота? Късметът.

— А Тила Браун — обобщава кукловодът — е потомка на шест поколения хора, извадили късмет от лотарията.

---

[1] От *fertilis* (лат.) — плодороден, плодовит. Бел.ред. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

ТИЛА БРАУН

Тила се смееше неудържимо.

— Не говори несериозни работи — рече Луис Ву. — Не виждам как може да ти се осигурява право на възпроизвеждане заради късмета.

— Нали се възпроизвеждате в името на телепатията?

— Това е друго нещо. Телепатията не е психическа сила. Механизмите за нея, разположени в предната част на част на мозъка, са забележими за всички. Повечето хора просто не знаят как да ги задействат.

— Едно време сте смятали, че телепатията е вид психическа енергия. Сега ми заявяваш, че късметът е нещо различно.

— Късметът си е късмет — ситуацията изглеждаше доста забавна и Тила я възприемаше именно така. Луис обаче бе забелязал онова, което за нея оставаше невидимо — а именно, че кукловодът не се шегува. — Законът за вероятностите е като махало. Не ти ли излезе късметът, излизаш от играта, подобно на динозаврите. А паднат ли заровете така, както на теб ти изнася...

— Някои смятат, че има хора, които могат да повлияят върху кривата на падането на един зар.

— Просто избрах неудачен пример. Истината е, че...

— Истината е, че ние ще приемем този, който бъде определен от Несус — изрева кзинтът. Имаше гръмовит глас, с него можеше да събаря стени, стига то да е необходимо. — Ти си собственик на кораба, Несус. Казвай кой е четвъртият член на екипажа.

— Тук е, сред нас.

— Почакайте малко! — Тила се изправи и сребрилата окраска проблесна като истински метал върху тъмносинята ѝ кожа. Косата ѝ се бе превърнала в гора от пламъци, вследствие на течението, предизвикано от климатичната инсталация. — Цялата тази работа е смехотворна. Никъде няма да ходя. Откъде накъде трябва да го правя?

— Намери някой друг, Несус. Сигурно има милиони квалифицирани кандидати. Защо настояваш именно за нея?

— Не са милиони, Луис. Разполагаме само с няколко хиляди имена и с номерата на телефоните и личните пътни кабинки на доста от тях. Всеки един може да се похвали с пет поколения прадеди, родени благодарение на печеливши лотарийни билети.

— И?

— Много от тях отпадат, защото те самите не са хора с късмет. Другите просто не можем да ги намерим. Когато ги търсим по телефона, не са си в къщи. Когато им се обадим повторно, връзката е погрешна. Потърсим ли някой член на семейство Брандт, например, започват да звънят телефоните в цяла Южна Америка. Имаше оплаквания и въобще неприятности. Такива ми ти работи.

— Още не си ми казал накъде сте тръгнали — рече Тила.

— Не мога и да ти кажа, Тила. Обаче...

— Какво? Даже и това не искаш да ми кажеш?

— Обаче би могла да разгледаш една холограма, която дадох на Луис Ву. Друга информация засега не мога да ти предоставя.

Луис ѝ даде холограмата, на която се виждаше съчетанието от яркobelия диск и синята ивица. Тя я огледа продължително и внимателно и само Луис Ву забеляза как през това време гневна кръв нахлу на лицето ѝ.

Когато проговори, изплю думите си като мандаринени семки — всичките наведнъж.

— По-смехотворно нещо не бях виждала! Очаквате Луис и аз да се засилим отвъд известното пространство в компанията на кзинт и кукловод, само задето са ни показали на картинка синя панделка и светло петно. Смешна работа!

— В такъв случай, да приема ли, че не искаш да дойдеш с нас?

Момичето сви вежди.

— Искам ясен и недвусмислен отговор. Може би моите агенти скоро ще открият друг кандидат.

— Да — рече Тила Браун. — Да, отказвам.

— Запомни тогава, че съгласно човешките закони трябва да запазиш в тайна нещата, които чу тук. За консултацията ти е изплатен хонорар.

— Че на кого ще разправам? — засмя се малко изкуствено Тила.
— И да започна да разправам, кой ще ми повярва? Луис, ти наистина ли приемаш сериозно...

— Да — той вече мислеше за други неща, като например как тактично да я накара да излезе от стаята. — Няма обаче да тръгвам веднага. Празненството все още продължава. Ще ме заместиш ли? Превключи музикалната уредба от четвърта на пета касета. И кажи на всеки, който попита за мен, че след малко ще се появя.

Луис изчака вратата да се затвори зад нея, преди да проговори.

— Вижте какво, направете ми една услуга. Че и на самите вас. Оставете ме да преценя кое човешко същество е подходящо за скок в неизвестността.

— Знаеш, че не разполагаме все още поне с двама кандидати, та да можем да направим избор — каза Несус.

— Има десетки хиляди кандидати.

— Не съвсем. Много от тях не отговарят на условията. Други не могат да бъдат открити. Но може би ще ми обясниш защо това човешко същество е неподходящо, според твоите собствени критерии.

— Много е млада.

— Кандидатът ни трябва непременно да бъде от по-колението на Тила Браун.

— Подбираш хора заради това, че са извадили късмет! Хайде, няма да ти обръщам внимание, няма да седна да споря с теб. Познавам същества, които са още по-смахнати. Неколцина от тях можеш да откриеш и тук, сред гостите... А и сам видя, че тя не е ксенофил.

— Не е и ксенофоб. Не се страхува от нито един от нас.

— Тя няма... няма *огън*. Не е...

— Не е скитница по призвание — каза Несус. — Щастлива е там, където се намира. Това наистина е недостатък. Не иска нищо. Как обаче щяхме да разберем това, ако не я бяхме попитали?

— Добре, намери си сам кандидати — Луис тръгна към вратата.

Зад него кукловодът пропя.

— Луис! Говорителю! Получих сигнал! Един от агентите ми е открил кандидат!

— Сигурно — отвърна Луис с крива усмивка. Пред него, в средата на хола, Тила Браун се беше вторачила в друг кукловод от Пирсън.

Луис се събуди бавно. Спомни си, че преди лягане бе поставил на главата си приспиващо устройство, настроено за едночасов сън. След като се изключеше, той нямаше как да не се събуди, тъй като неудобството от шлема щеше да го разсъни.

Шлемът не бе на главата му.

С рязко движение седна на леглото.

— Аз го свалих — каза Тила Браун. — Наистина се нуждаеше от сън.

— Ох, божичко, колко е часът?

— Седемнадесет и нещо.

— Лош домакин се оказах. Какво става с празненството?

— Останали са двадесетина души. Не се тревожи, обясних им какво правя. Всичките решиха, че добре съм го намислила.

— Хубаво — Луис стана от леглото. — Благодаря ти. Ще отидем ли при останалите гости?

— Първо бих искала да поговоря с теб.

Той отново седна на леглото. Отпадналостта, предизвикана от съня, вече го напускаше.

— За какво? — попита я.

— Ти наистина ли ще се включиш в това лудешко пътешествие?

— Да.

— Не виждам защо.

— Аз съм на десет пъти повече години от теб — каза Луис Ву — и вече не ми се налага да работя, за да се издържам. Не притежавам търпението, необходимо на учения. По едно време пишех, но това се оказа трудна работа, което съвсем не бях очаквал. Какво ми остава тогава? Да играя.

Тя поклати глава и сякаш пламък освети стените.

— Не ми прилича на игра.

Луис сви рамене.

— Скуката е най-големият враг. Тя вече умори много от приятелите ми, но с мен няма да се справи. Стане ли ми скучно, отивам някъде да си троша главата.

— Не би ли трябвало поне да знаеш в името на какво рискуваш?

— Ще ми се заплати добре.

— Не се нуждаеш от пари.

— Човешкият род се нуждае от това, което имат кукловодите. Виж какво, Тила, разказахме ти всичко за кораба с хиперскоростен двигател. Това е единственият кораб в известното пространство, който надвишава скоростта от светлинна година за три дни. При това се движи почти четиристотин пъти по-бързо!

— Че на кого му е нужно да пътува с *такава* скорост?

Луис не бе в настроение да изнася лекция по избухването на граничния слой на галактиката.

— Хайде да отидем при гостите!

— Не, почакай.

— Добре.

Ръцете ѝ бяха големи, с дълги и тънки пръсти. Засветиха с отразена светлина, когато ги прокара нервно през горящата си коса.

— Тандж да го вземе, Луис, обърквам всичко. Ти точно сега влюбен ли си в някоя!

Въпросът ѝ го изненада.

— Струва ми се, че не.

— Наистина ли приличам толкова много на Паула Черенкова?

В полумрака на спалнята тя наподобяваше горящия жираф от картината на Дали. Косата ѝ сияеше със собствена светлина, наподобяваща порой от оранжев и жълт пламък, преминаващ в дим. На тази светлина останалата част от Тила приличаше на сянка, докосната от обгарящата светлина на косата. Паметта на Луис обаче нанесе върху тази картина и детайлите: дългите и съвършени крака, конусообразните гърди, изящната красота на малкото лице. За пръв път я бе видял преди четири дни, ръка за ръка с Тедърн Дохъни, вятърничав скитник, направил пътешествие до Земята по случай празненството на Луис.

— Първо реших, че ти си Паула. Тя живее на Ние Го. Направихме, където се запознах с Тед Дохъни. Когато ви видях заедно, помислих, че Тед и Паула са пътували с един и същ кораб. Отблизо обаче се забелязват различия. Имаш по-красиви крака, макар нейната походка да бе по-изящна. А и лицето на Паула беше, как да ти го кажа, по-студено. Но е възможно и паметта да ми изневерява.

Зад вратата се чува избухвания на компютърна музика, диви и чисти и в същото време някак си непълни, тъй като не бяха

придружени от светлинните ефекти, които им придаваха цялост. Тила явно не я свърташе на едно място и огнените сенки по стените се движеха заедно с нея.

— Какво си намислила? — попита Луис. — Запомни: кукловодите имат няколко хиляди кандидати. Биха могли да открият четвъртия член на екипажа всеки момент, всяка минута. Когато това стане, веднага ще отпътуваме.

— Много добре — рече Тила.

— И си решила дотогава да останеш с мен, така ли?

Тила кимна утвърдително с огнената си глава.

Кукловодът се обади след два дни.

Луис и Тила тъкмо играеха страшно сериозна партия вълшебен шах на ливадата, когато това стана. Луис бе спечелил от нея офицер и сега съжаляваше за това. У Тила интелектът и интуицията се редуваха и му беше невъзможно да предскаже следващия ѝ ход. А тя като че бе решила да играе на живот и смърт.

Тъкмо беше захапала долната си устна, умувайки върху позицията, когато до тях доплува и кацна сервопултът. Луис погледна екрана и видя там два втреничили се в него еднооки питона.

— Кажу ми да дойде — рече с доволен глас. Тила рязко се изправи с движение, лишено от всякаква грация.

— Може би двамата ще трябва да си кажете нещо тайно.

— Възможно е. А ти какво ще правиш?

— Имам книга за дочитане. И не докосвай тази дъска! — закани му се тя с пръст.

На вратата Тила насмалко не се сблъска с кукловода. Приветства го разсеяно с ръка, минавайки покрай него, в резултат на което Несус отскочи на шест фута встрани.

— Извинете ме — изпя мелодично той. — Вие ме изненадахте.

Тя повдигна вежди и излезе.

Кукловодът спря до Луис и сви крака. Едната му глава се фокусира върху събеседника, а другата се завъртя нервно, оглеждайки целия двор под най-различни ъгли.

— Възможно ли е тази жена да ни шпионира?

Луис не скри изненадата си.

— Разбира се. Ти знаеш, че на открито е невъзможно да избегнеш шпиониращ лъч. Нали ти е известно?

— Тук всеки и всичко би могло да ни наблюдава. Луис, дай по-добре да отидем в кабинета ти.

— Няма справедливост на този свят — Луис се чувстваше много удобно на ливадата. — Ще престанеш ли да въртиш главата си, ако обичаш? Държиш са така, сякаш си изплашен до смърт.

— Наистина съм изплашен, макар да знам, че смъртта ми не би имала голямо значение. Колко метеорита падат годишно на Земята?

— Нямам представа.

— Тук сме съвсем близо до един астероиден пояс. Но и това всъщност е без значение, защото досега не успяхме да открием четвърти член на екипажа.

— Лошо, лошо — каза Луис. Поведението на кукловода го озадачаваше. Ако Несус беше човек... Но всъщност нали не беше човек...

— Не си се отказал, надявам се.

— Не съм, но неуспехите ми започнаха да ме потискат. Цели четири дни издирвахме един мъж на име Норман Хейуд КЖММЦВТАД, който щеше да бъде свършен член на нашия екипаж.

— И?

— Силен е и с чудесно здраве. Възраст — двадесет и три и една трета земни години. Шест поколения, родени с помощта на лотарийни билети. Отгоре на всичко обича да пътува и не го свърта на едно място. Естествено, опитахме се да установим личен контакт с него. Три дни моят агент го преследваше по петите сред цяла верига от пътни кабинни. Изоставаше на една пътна кабина разстояние зад него, докато Норман Хейуд караше ски, практикуваше сърфинг, пазаруваше в Ню Йорк и се развличаше на приеми в Скалистите планини и Хималаите. Снощи агентът ми почти успя да го заговори, когато онзи се вмъкнал в пътнически кораб за Джинкс. Корабът излетял, преди той да надвие естествения си страх от вашите разнебитени кораби.

— И на мен са ми се случвали такива работи. Не можахте ли да му изпратите послание по хиперпредавателя?

— Луис, предполага се, че нашето пътуване е секретно.

— Вярно, тъй беше — кимна Луис, наблюдавайки как една от питоновите глави се върти, кръжи и издирва невидими врагове.

— Ще успеем — каза Несус. — Хилядите потенциални членове на екипажа не могат да се укриват вечно. Или пък могат, а, Луис? Та

нали в края на краищата даже и не знаят, че ги търсим?

— Все ще откриеш някого. Длъжен си да го направиш.

— Моля се на съдбата да не успея. Луис, как ще го преживея? С какви сили ще се отправя на път в компанията на трима извънземни в експериментален кораб, правен за един пилот? Това би било лудост!

— Несус, какви ги говориш? Нали цялото това пътуване беше замислено от теб?

— Не е замислено от мен! Бе ми наредено от водачите, които сега се намират на двеста светлинни години разстояние от нас.

— Нещо май те е уплашило здравата. Кажи ми какво си успял да откриеш. Да не би да си разбрал целта на това пътуване? Какво се е изменило от деня, когато се осмели да отправиш обида към четирима кзинти в оня ресторант? Хайде, по-спокойно, моля ти се!

Кукловодът бе скрил своите глави и шии между предните си крака и се бе свил на кълбо.

— Хайде! — каза Луис. — Хайде, успокой се! — Погали нежно кукловода по двата врата. Кожата му бе мека и приятна на пипане. — Хайде, покажи си главите. Тук никой няма да ти стори зло. Аз се грижа за сигурността на своите гости.

Откъм корема на кукловода се чу приглушен хленч.

— Значи, не съм бил на себе си! Не съм бил с всичкия си! Наистина ли съм обидил четирима кзинти?

— Успокой се, тук си в безопасност. Така, сега е по-добре — едната плоска глава се бе подала и го гледаше — Нали виждаш, че тук няма от какво да се боиш?

— Значи четирима кзинти? Не трима?

— Извинявай, не съм броил добре. Трима бяха.

— Извини ме, Луис — кукловодът подаде и крайчеца на окото на втората си глава. — Маниакалната ми фаза приключи. Сега съм в депресивния етап на цикъла.

— Не можеш ли да направиш нещо? — Луис се замисли за последиците. Какво щеше да стане, ако в някой съдбовен момент Несус се окажеше не в тази фаза, в която трябва да е?

— Мога само за изчакам фазата да приключи. И да се защитавам, доколкото ми е по силите. И да се опитвам това да не помрачава разсъдъка ми.

— Нещастни ми приятелю! Сигурен ли си, че не си научил нищо ново?

— Това, което знаем, не е ли достатъчно, за да хвърли в ужас всеки нормален разум? — Кукловодът се изправи на крака, но не изглеждаше устойчив. — Защо срещнах Тила Браун? Бях решил, че отдавна си е отишла.

— Помолих я да остане при мен, докато откриеш четвъртия член на екипажа.

— Защо?

Луис сам не можа да си отговори.

Причината едва ли беше свързана с Паула Черенкова. От времето, когато се бе запознал с нея, той се беше изменил много. Достатъчно, за да знае, че не бива да се опитва да вкарва като в калъп личността на една жена в личността на друга.

На празненството бяха присъствали множество момичета, наистина, не така красиви като Тила. Възможно ли беше старият и мъдър Луис Ву все още да бъде привличан само от красотата?

Тези сребристи очи обаче излъчваха нещо повече от красота. Нещо много по-сложно.

— За да блудствам — отвърна Луис Ву. Бе съобразил, че разговаря с извънземен, който нямаше да бъде в състояние да разбере цялата сложност на отношенията между хората. — Хайде да отидем в кабинета ми. Под хълма е и там не падат метеорити.

След като кукловодът излезе, Луис отиде да търси Тила. Откри я в читалнята, застанала пред екрана. Прелистваше кадрите с голяма бързина, твърде голяма даже и за човек с опит в скоростното четене.

— Здравсти — каза тя и се обърна към него. — Как е нашият двуглав приятел?

— Изплашен е до смърт, чак и мен притесни. Досега не бях оказвал психиатрична помощ на кукловод от Пирсън.

Очите на Тила засияха.

— Разкажи ми какво знаеш за половия живот на кукловодите.

— Знам само, че не му е позволено да се размножава и че той мечтае за това. Останах с впечатление, че за да може да го направи, ще му трябва законно разрешение. Не ми е давал никаква друга информация по въпроса. Съжалявам.

— За какво разговаряхте тогава?

Луис махна с ръка.

— За триста години тревоги. Толкова време е прекарал Несус в човешка среда. Вече почти не помни планетата на кукловодите. Останах с чувството, че триста години само е брал страх. — Напрежението, използвано в опита да разбере извънземния, го бе уморило, бе изтощило въображението му. — А ти какво правиш? Какво четеш?

— Чета за избухването на граничния слой.

На екрана се виждаха звезди, скупчени в рояци и гроздове. Бяха толкова много, че не се забелязваше почти нищо черно. На пръв поглед, можеше да се предположи, че това наистина е голямо струпване на звезди, но предположението нямаше да е вярно. Такива изображения не можеха да се видят с помощта на телескоп. Или на обикновен космически кораб.

Показан бе граничният слой на галактиката, намиращ се на разстояние пет хиляди светлинни години. Кръг от звезди, завихрени от космически водовъртеж. Само един-единствен човек бе стигнал дотам преди двеста години с помощта на експериментален кораб, построен от кукловодите. На екрана се виждаха наслоени една върху друга сини, червени и зелени звезди; червените бяха най-големи и най-ярки. В центъра на картината личеше яркочерна ивица с формата на размазана запетая. В средата на запетаята имаше линии и сенки. Сенките в ивицата обаче бяха по-ярки от звездите извън нея.

— Корабът на кукловода ти трябва за тази цел, нали? — попита Тила.

— Да.

— И как се е случило това?

— Звездите са твърде близо една до друга. Средно на половин светлинна година разстояние, и то в граничния слой на галактиката. Толкова близо са, че обменят топлина помежду си. Затова изгарят по-бързо. И стареят по-бързо. Преди десет хиляди години тези от граничния слой са се доближили толкова много, че са започнали да избухват като свръхнови. Отначало е станало с една звезда, изпуснала огромно количество топлина и поток от гама лъчи. Това е разгорещило много съседните. Предполагам, че гама лъчите са предизвикали засилената активност и на други. Тогава поне още две от тях са избухнали. Дотук стават три. Натрупването на топлина е подпалило

поне още няколко. Започнала верижна реакция. Вече не е било възможно да бъде прекратена. Цялата тази бяла ивица е образувана от свръхнови звезди. Ако си направиш труда, малко по-нататък на лентата ще видиш и математическите формули.

— Благодаря — той очакваше този отговор. — Предполагам, че всичко това вече е приключило?

— Така е. На снимката виждаш старо изображение, макар светлината още да не е достигнала нашата част от вселената. Предполагам, че верижната реакция е престанала преди около десет хиляди години.

— Тогава, заради какво е цялата дандания?

— Заради радиацията. Заради бързите частици от всякакво естество — масажиращото кресло започна да му действа добре. Намести се удобно върху безформената маса и ѝ позволи да освежи напрегнатите му мускули. — Дай да ти го обясня другояче. Известното пространство е едно малко мехурче от звезди, разположени на разстояние тридесет и три хиляди светлинни години от оста на галактиката. Свръхновите са започнали да се взривяват преди повече от десет хиляди години. Това ще рече, че челната ударна вълна от взрива им ще дойде *тук* след около двадесет хиляди години. Нали ме разбра?

— Да.

— Така. А подядрената радиация, излъчена от милион свръхнови звезди, се движи непосредствено след челната вълна.

— Ах!

— Това значи, че след двадесет хиляди години ще трябва да евакуираме всички светове, за които си чувала, а сигурно и много други.

— Но дотогава има достатъчно време. Ако започнем скоро, бихме могли лесно да се евакуираме с помощта на корабите си.

— Ти не мислиш, като приказваш. При скорост от светлинна година за три дни, на един наш кораб биха му трябвали *шестотин години*, за да стигне до Магелановите облаци.

— Могат всяка година да спират, за да се зареждат с въздух и храна...

Луис се засмя.

— Опитай се да убедиш хората в това. Знаеш ли какво мисля? Мисля, че ще изпитат ужас едва тогава, когато блясъкът от избухването на граничния слой започне да се промъква между газовите облаци. Едва тогава, когато ще им е останал само около век, за да избягат.

— Кукловодите са постъпили разумно — продължи той след кратка пауза. — Изпратили са до граничния слой човек. И с рекламна цел, и за да осигурят финансирането на изследванията си. Той им транслирал оттам снимки като тази, която сега наблюдаваш. Още преди да се върне на Земята, кукловодите вече ги нямало, не е останал никой на нито един от земните светове. Ние няма да постъпим така. Ние ще чакаме и пак ще чакаме, и когато най-сетне решим да се махнем, изведнъж ще ни се наложи да изведем цели трилиони разумни същества вън от галактиката. Тогава ще ни потрябват най-големите и бързи кораби, които можем да построим, и то в огромни количества. Двигателят на кукловодите ни е необходим *сега*, за да можем да започнем да го усъвършенстваме без губене на време.

— Добре. Идвам с теб.

— Какво? — попита Луис, прекъснат по средата на лекцията си.

— Идвам с теб — повтори Тила Браун.

— Май не си с всичкия си.

— *Ти* нали си решил да тръгнеш?

Луис стисна зъби. Когато започна да говори, направи го по-спокойно, отколкото беше необходимо.

— Да, аз ще тръгна. Имам обаче причини да го сторя, а ти нямаш. Освен това, имам по-големи шансове от теб, защото съм живял по-дълго.

— Аз пък имам по-голям късмет.

Луис се изсмя пренебрежително.

— И причините ми може да не са чак толкова основателни, колкото твоите, но не са за пренебрегване! — гласът ѝ бе изтънял от гняв.

— Сигурно.

Тила почука с ръка върху екрана. Под нокътя ѝ проблесна снимката на избухваща звезда.

— *А това* не е ли достатъчно основание?

— Ще се сдобием с двигателя на кукловода независимо дали ще дойдеш или не. Чу какво каза Несус. Като теб има хиляди.

— И аз съм една от тях.

— Добре де, и ти си една от тях.

— Защо си решил да ме опазваш? Да не би да съм те молила за това?

— Извинявай. Не знам защо се опитвах да ти се налагам. В края на краищата, ти си свободен и пълнолетен човек.

— Благодаря. Смятам да се присъединя към вашия екипаж — гласът на Тила бе станал хладен и официален.

По дяволите, та тя наистина беше свободен и пълнолетен човек! Нямахше право да я насилва, нито дори да ѝ дава настоянически съвети. Това щеше да бъде проява на лошо възпитание. Отгоре на всичко, щеше да е и безполезно.

Можеше обаче да се опита да я убеди...

— Все пак, помисли — рече Луис Ву. — Несус полага огромни усилия да запази това пътуване в тайна. Защо го прави? Защо трябва да го крие?

— Това си е негова работа, нали? Може би там, където ще отидем, има нещо, което си заслужава да бъде откраднато.

— И какво от това? Отлитаме на цели двеста светлинни години оттук. *Ние сме единствените, които ще се озовем там.*

— Може би самият кораб си заслужава да бъде откраднат.

Луис не бе се сетил за това. Каквото и да мислеше за Тила, не беше глупачка.

— Сега пък се опитай да поразсъждаваш за екипажа ни. Двама човеци, кукловод и кзинт. И нито един от нас не е професионален изследовател.

— Виждам какво искаш да направиш, Луис, но няма да успееш. Ще пътувам и не смятам, че можеш да ме разубедиш.

— Замисли се поне за компанията си. Защо се подбира такъв странен екипаж?

— Това е проблем на Несус.

— Според мен, проблемът е наш. Несус получава заповеди направо от водачите... от щаба на кукловодите. Струва ми се, че едва преди няколко часа е разбрал истинския смисъл на тези заповеди. Затова сега е уплашен до смърт. Тези... жреци на оцеляването

изглежда играят четири игри едновременно, независимо от това какво ще изследваме.

Разбра, че е събудил любопитството на Тила, и продължи.

— Да вземем Несус. Щом смята, че е достатъчно луд, за да кацне върху един неизвестен свят, означава ли това, че е достатъчно нормален, за да оцелее след кацането? Тези, които го изпращат, би трябвало да знаят. След като достигнат Магелановите облаци, ще изграждат нова търговска империя. Гръбнакът на тяхната търговия се състои именно от такива луди кукловоди.

— Да вземем и нашия космат приятел — допълни Луис. — Щом са го назначили за посланик на чужда планета, би следвало да е един от най-интелигентните и изискани кзинти. Дали обаче ще е достатъчно изискан, за да може да съжителства с нас? Или пък ще ни избие, за да си осигури повече пространство и си хапне прясно месо? На трето място идваш ти, заедно с предполагаемия ти късмет. На четвърто съм аз, тъй като се знае, че имам вкус към пътешествията. Дали пък не е замислено аз да контролирам експедицията?

— Разбираш ли какво мисля? — Луис неусетно бе започнал да използва ораторската техника, която бе усвоявал на седемдесет години при кандидатстването си за една длъжност в ООН, така и останала незаета от него. Най-чистосърдечно се опитваше да не се държи наставнически с Тила Браун, но искрено желаше да я убеди. — На кукловодите им е все едно на коя планета ще ни изпратят. Те така или иначе напускат галактиката. Навярно искат да изпитат способността на нашия малък екип да оцелее. Преди да загинем, ще са научили много неща за взаимното ни общуване.

— Според мен, не става дума за планета — каза Тила.

Луис избухна.

— Тандж да го вземе! Какво общо има *другото* с пътешествието ни?

— Луис, след като в края на краищата ще загиваме, би трябвало поне да знаем за какво. Мисля, че става дума за космически кораб.

— Така ли?

— За голям космически кораб. Пръстеновиден и със събирателно поле, за да може да оползотворява междузвездния водород. Мисля, че е така конструиран, та да използва водорода като гориво. Предполагам,

че пръстенът ще бъде завъртян, за да се създаде центробежна сила, и че покривът откъм вътрешната му страна ще бъде остъклен.

— Така — каза Луис, припомняйки си изображението върху холографската снимка, дадена му от кукловода. Досега бе размишлявал твърде малко върху крайния пункт на пътешествието. — Може и да си права. Такъв един кораб ще е голям, примитивен и труден за управление. Каква обаче би могла да бъде целта на водачите?

— Сигурно става дума за спасителен кораб. Расите, обитаващи граничния слой, са разбрали първи за взрива. Може би са го предсказали още преди хиляди години, по времето, когато са видели избухванията само на две или три свръхнови.

— Говориш ми за свръхнови. Май се отклонихме от темата. Казах ти, че ме интересува каква игра играят кукловодите. Аз така или иначе ще пътувам, защото ще ми е забавно. Според теб, кои са причините и ти да го направиш?

— Причината е избухването на граничния слой.

— Алтруизмът е велика работа, но едва ли би могла да се тревожиш за нещо, което ще се случи след десет хиляди години. Посочи ми друга причина.

— Дявол да го вземе! Щом ти можеш да бъдеш герой и аз мога. Освен това, не си прав за Несус. Той не би взел участие в самоубийствена мисия. И защо, според теб, на кукловодите им се иска да научат нещо ново за нас или за кзинтите? Ако рекат да ни подлагат на изпитания, каква ще е ползата от това? Та нали те напускат галактиката! Никога повече няма да имат контакти с нас.

Тила наистина не беше глупава, обаче...

— Не си права. Кукловодите имат основателни причини да се опитат да научат всичко възможно за нас.

С погледа си тя го призова да обоснове това твърдение.

— Ние не знаем почти нищо за тяхната миграция. Знаем само това, че днес всеки здрав и нормален кукловод се стяга за път. Известно ни е също, че ще се придвижват със скорост малко под светлинната. Те се боят от хиперпространството.

След това Луис нанесе удар под кръста.

— Така... Като пътува с тази скорост, флотът на кукловодите би трябвало да достигне малкия Магеланов облак след осемдесет и пет хиляди години. И с кого мислиш очакват да се срещнат там? Очакват

да се срещнат с нас, разбира се. Най-малко с хората и с кзинтите. И с кдатлините, и с пиерините, и с делфините. Те знаят, че ние ще избягаме едва в последния момент. Известно им е, че ще направим това с надсветлинна скорост. Когато кукловодите стигнат до облака, ще си имат работа с нас... или с това, което ще ни убие. А след като ни познават, те ще могат да предугадят възможностите на убиеца. Виждаш ли, че имат предостатъчно причини да ни изучават?

— Съгласна съм.

— И все още не се отказваш от пътуването?

Тила кимна утвърдително.

— Защо?

— Ще ти отговоря друг път — решимостта ѝ бе непоколебима и Луис не можеше с нищо да ѝ попречи. Ако беше на по-малко от двадесет години, щеше да се обади на някой от родителите ѝ. Тя обаче вече ги бе навършила и нямаше какво да се направи.

Като пълнолетна, разполагаше със свобода на избора. А също и с правото да очаква добри обноски от страна на Луис Ву. Той пък имаше правото да се опита да я убеди и бе се провалил в това начинание.

Впрочем, Тила не бе длъжна да направи и това, което стори след секунда. Тя внезапно хвана Луис за ръцете и отправи към него молеца усмивка.

— Вземи ме със себе си, Луис. Да знаеш, че нося късмет! Ако Несус не беше направил верен избор, щеше да останеш да спиш сам. Сигурна съм, че това не би ти харесало.

Беше го хванала в капан. Нямаше как да препречи пътя ѝ към кораба на Несус. Можеше да се обърне направо към кукловода.

— Добре — каза той. — Ще му се обадим.

А и *наистина* не му се искаше да спи сам.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ГОВОРЕЩИЯ С ЖИВОТНИ

— Искам да участвам в експедицията — каза Тила пред видеофона. Кукловодът изпя нещо като дълга музикална нота.

— Моля?

— Извинявай — рече кукловодът. — Утре в осем нула нула часа бъди в Аутбек Фийлд в Австралия. Вземи си и личен багаж, но да не надвишава петдесет фунта. Луис, това важи и за тебе. А-ах... — кукловодът повдигна двете си глави и изстена.

— Болен ли си? — попита го Луис с тревога в гласа.

— Не, Луис. Просто предвиждам собствената си смърт. Жалко, че имаш способността да убеждаваш. Сбогом. Ще се видим в Аутбек Фийлд.

Екранът потъмня.

— Видя ли? — каза Тила. — Видя ли как се оценява способността ти да убеждаваш?

— Знам, че имам златен език. Демонстрирах най-доброто си ораторско умение. Не ми се сърди, ако умреш от ужасна смърт.

Тази нощ, потопени в мрака, си казаха нови неща.

— Обичам те. Тръгвам с теб, защото те обичам — чу Луис.

— И аз те обичам — отвърна ѝ възпитано и сънливо. След това обаче думите ѝ стигнаха до мозъка му. — Това ли беше решила да ми кажеш?

— М-м.

— Значи, ще ме придружаваш на двеста светлинни години разстояние, защото не искаш да се отделяш от мен?

— Тъхъ.

— Спалня на полуосветление — каза Луис и стаята се изпълни с бледа синкава светлина.

Двамата плуваха на един фут разстояние от спалните плоскости. В подготовката си за предстоящото пътешествие се бяха освободили от всички оцветители и пигментатори на кожата и косата. Плитката на

Луис сега беше черна, а косата му — посребряла. Кожата, придобила жълтокафяв цвят, и кафявите му очи, които вече не бяха дръпнати, чувствително променяха облика му.

Не по-малко значителни бяха промените във външността на Тила. Косата ѝ бе станала тъмна и вълниста. Имаше бледата кожа на севернячка. На овалното ѝ лице се виждаха големи кафяви очи и малка сериозна уста. Носът ѝ бе почти незабележим. Обхваната от спалното поле, плуваше като масло върху вода и имаше отпочинал вид.

— Но ти никога не си пътувала по-далеч от Луната.

Тя кимна утвърдително.

— А и аз не съм най-големият любовник на света. Самата ти ми го каза.

Тя отново кимна. В Тила Браун нямаше нищо скрито. Два дни и две нощи тя не бе излъгала, не бе казвала полуистини и не бе премълчала отговора на нито един въпрос. Луис щеше да усети това. Разказа му за мъжете, в които е била влюбена: за първия, изгубил интерес към нея половин година след запознанството им, за втория, братовчед, който бе емигрирал в Маунт Лукитдет. Луис не ѝ бе говорил много за собствения си опит, а и тя прояви разбиране към въздържаността му. За себе си обаче нямаше задръжки. И задаваше най-странни въпроси.

— Защо се спря на мен тогава? — запита я.

— Не знам — призна си тя. — Може пък да е заради чара ти. Нали си герой?

Той беше единственият жив човек, установил първоначален контакт с извънземна раса. Щеше ли някога епизодът с триноците да изчезне от живота му?

Направи още един опит.

— Виж какво, познавам *най-големия* любовник на света. Приятел ми е. Това го има за хоби. Пише книги на тази тема. Доктор е по физиология и психология. Последните сто и тридесет години е бил с...

Тила запуши ушите си с ръце.

— Не ме занимавай с тези работи. Недей.

— Просто не искам да намериш смъртта си някъде. Много си млада.

В очите ѝ имаше удивление. Удивление, от което той разбра че е използвал думи на интересик, за да ги сглоби в едно безсмислено

изречение. *Трепет на сърцето? Да намери смъртта си някъде?* Луис въздъхна.

— Спални плоскости, слейте се — каза и нещо се случи със спалното поле. Двете му аномалии, които не позволяваха на Луис и Тила да паднат от него, се сляха.

— Наистина ми се спеше, Луис, но щом си решил...

— Преди да се отправиш в страната на сънищата, помисли си за уединението. В космическия кораб можем да са почувстваме притеснени.

— Искаш да кажеш, че не бихме могли да се любим? Тандж да го вземе, Луис, все едно ми е дали ще ме гледат. Нали са *извънземни*.

— На мен не ми е все едно.

Тя отново го стрелна с удивление.

— Ами ако не бяха извънземни, щеше ли да имаш нещо против?

— Разбира се, освен ако не сме много близки с тях. Сигурно ме намираш за старомоден?

— Малко.

— Спомняш ли си за приятеля, който ти споменах? За най-големия любовник на света? Е, той имаше една колежка, която ме научи на някои от нещата, усвоени от него. При безтегловност не се получават. Спалня, изключи полето.

Тежестта се върна.

— Опитваш се да избягаш от темата — каза Тила.

— Да, отказвам се.

— Добре, но не забравяй нещо. На твоя приятел кукловода можеше да му скимне да събере представители не на три, а на четири раси. Можеше да ти се случи да прегръщаш някой тринок, а не мен.

— Тази мисъл ме ужасява. Сега, дай да действаме на три етапа, като започнем от разкращена позиция...

— Каква е тази поза?

— Ще ти покажа...

Сутринта Луис изпитваше задоволство от факта, че ще пътуват заедно. После съмненията му се възобновиха, но вече беше късно. Твърде късно.

Аутсайдерите търгуваха с информация. Купуваха скъпо и продаваха скъпо, но това, което купеха, го продаваха неколkokратно. Търговската им зона обхващаше цялата галактика. Според човешките критерии възможностите им бяха неограничени.

По всяка вероятност, бяха еволюирали на някоя студена и светла луна, кръжаща около газов гигант; като Нереида, най-голямата луна на Нептун. Сега обитаваха междузвездното пространство в кораби, големи като градове, вариращи по сложност в огромен диапазон — от подобни на фотонни платна до приличащи на машини, теоретично недостъпни за земната наука. Откриха ли планетна система с потенциални клиенти и с подходящ за обитаване свят, Аутсайдерите наемаха територия, която използваха за построяването на търговски центрове, средища за отдих и развлечения и складове. Преди половин хилядолетие бяха наели Нереида.

— Това навярно е най-големият им търговски център — каза Луис Ву и посочи надолу с едната си ръка. Другата държеше върху контролния панел на транспортния кораб.

Нереида бе опърпан заледен свят, осветен от звездите. Слънцето се виждаше като голяма бяла точка, която не излъчваше повече светлина, отколкото луната при пълнолуние. На тази светлина се забелязваше плетеница от ниски стени. Имаше и сгради с формата на полукълба, както и множество малки орбитални кораби с пътнически секции за посещения на близкото пространство. Повече от половината долина обаче бе покрита от стените.

Говорещия с животни, надвесил огромното си туловище над Луис, промърмори:

— Май се сезцам какво е предназначението на тези стени. Не са ли за отбрана?

— Не, това са райони за зареждане — отвърна Луис. — Аутсайдерите поддържат жизнеността си с термоелектричество. Излягат се така, че главите им да са на слънце, а опашките — на сянка. Температурната разлика предизвиква електрическо течение. Построили са стените, за да разполагат с повече сенчести места.

По време на десетчасовия полет Несус се бе успокоил. Разхождаше се в тръс из жизнеохранителната част на кораба, проверяваше различни възли, надничайки с едната или с двете си глави към ъглите и от време на време подхвърляше реплики или отговори на

въпроси, зададени зад гърба му. Скафандърът му, торбест балон, укрепен с подплата над гърбицата, защитаваща неговия мозък, изглеждаше лек и удобен. Блоковете за възстановяване на въздуха и храната бяха невероятно малки.

Непосредствено преди излитането кукловодът ги беше изненадал. Внезапно бе включил в кабината музика, сложна и приятна, богата на миньорни тонове, наподобяващи тъжния любовен призив на подлуден от сексуални желания компютър. При това си подсвиркуваше. С двете си усти, богати на нервна и мускулна тъкан — нали освен усти бяха и ръце — кукловодът бе цял подвижен оркестър.

Беше настоял Луис да пилотира и изрази такава вяра в неговото пилотско умение, че не си постави предпазния колан. Луис предположи, че в кораба има някакви особени, тайни устройства, които осигуряват защитата на пътниците.

Говорещия с животни се бе появил с двадесетфунтов куфар, чието съдържание се оказа единствено съгваема микровълнова печка за затопляне на месо. Носеше и някакви сурови продукти, които на вид изглеждаха да са по-скоро от кзинтски, отколкото от земен произход. Без сам да знае защо, Луис бе очаквал скафандърът на кзинта да наподобява средновековна рицарска броня. Оказа се, че не е. Представляваше многослоест прозрачен балон с чудовищно тежка жизнеохранителна система и шлем, приличащ на аквариум за рибки, комплектован с екзотични на вид копчета, задействащи се от допир на езика. Макар и в системата да нямаше нищо, издаващо непосредствена прилика с оръжие, като цяло тя напомняше бойно снаряжение и Несус настоя да я прибере някъде.

Кзинтът прекара по-голямата част от пътуването в дрямка.

Сега всички надничаха през рамото на Луис.

— Ще се приземя до кораба на Аутсайдерите — каза той.

— Не. Отиди на изток. „Далечният изстрел“ е закотвен в безлюден район.

— Защо? Страх те е да не те шпионират Аутсайдерите?

— Не. Двигателите на „Далечният изстрел“ работят на принципа на синтеза. Топлината, която отделят при излитане и кацане, би смутила Аутсайдерите.

— Защо корабът е кръстен „Далечният изстрел“?

— Това име му бе дадено от Бивулф Шафър, единственото разумно същество, което е летяло с него. Именно той направи снимките на взрива в граничния слой. „Далечен изстрел“ не е ли термин от хазарта?

— Може би не е бил сигурен дали ще успее да се върне. Най-добре е да ти кажа още отсега, че никога не съм управлявал кораб с двигател на принципа на синтеза. Моят е със стандартни двигатели, също като ей този.

— В такъв случай, ще трябва да се научиш — рече Несус.

— Почакай — каза Говорещия с животни, — имам известен опит с кораби с такива двигатели. Аз ще управлявам „Далечният изстрел“.

— Невъзможно е. Креслото на пилота е проектирано за човешко тяло. Също и контролното табло.

Кзинтът издаде сърдит гърлен звук.

— Ей там, Луис, точно пред нас е.

„Далечният изстрел“ бе прозрачен мехур с диаметър над хиляда фута. Докато кръжеше над това огромно туловище, Луис не можа да забележи в него нито един кубически инч, който да не е запълнен с бронзово-зелените детайли на хиперпространствените двигатели. Всеки, що-годе разбиращ от космически кораби, можеше да забележи, че корпусът беше четвърти размер. Кораби с такива размери обикновено превозваха в разглобен вид елементи и детайли за космическите колонии. Нямаше вид на звездолет. Наподобяваше по-скоро примитивен орбитален спътник, построен от раса, която поради скромните си технологически възможности бе решила да оползотвори и най-малките късчета свободно пространство.

— Къде да кацнем? — попита Луис — Върху него ли?

— Пътническата кабина е разположена в долната част. Кацни точно под кривата на корпуса.

Луис приземи кораба си върху тъмния лед и след това внимателно го приплъзна така, че да застане под изпъкналия корпус на „Далечният изстрел“.

Светлините на жизнеохраняващата система бяха включени. Луис успя да види две малки стаички. В долната едва се бяха побрали противоударно кресло, индикатор на масата и подковообразен пулт. Горната не беше по-голяма. Усети как кзинтът се доближава до него.

— Любопитно — каза кзинтът. — Предполагам, че Луис ще бъде в долния отсек, а ние тримата — в горния.

— Да. Вместването на три противоударни кресла в такова малко пространство ни причини значителни затруднения. Всяко от тях е оборудвано със стазисово поле с цел постигането на максимална сигурност. След като пътуваме в състояние на стазис, малкият обем на пространството няма да бъде от значение.

Кзинтът изръмжа и Луис усети неговото отдалечаване. Остави кораба да измине последните сантиметри и след това натисна последователно няколко бутона.

— Искам да се разберем за нещо — каза той. — Защо двамата с Тила ще бъдем възнаградени със същия хонорар, който Говорещия с животни ще получи сам?

— Желаяш допълнително заплащане? Ще обмисля молбата ти.

— Искам нещо, от което ти повече не се нуждаеш. — поясни Луис на кукловода. Бе избрал подходящ момент за пазарлък. Не беше сигурен дали ще успее, но си заслужаваше да опита. — Искам нещо, което твоята раса изостави. Да ми посочиш разположението на планетата на кукловодите.

Главите на Несус подскочиха върху раменете му и след това се спогледаха. Той помълча малко, преди да попита:

— Защо?

— Разположението на планетата на кукловодите дълго време беше най-строго охраняваната тайна в познатото пространство. Твоите събратя са заплащали състояния, за да се запази тайната. Именно заради това тя бе ценна. Търсачите на приключения обикаляха всички звезди от класове Г и К с надеждата да открият света на кукловодите. Даже и сега ние с Тила бихме могли да продадем информацията на някоя агенция. И то за добри пари.

— А ако се окаже, че този свят се намира извън известното пространство?

— И учителят ми по история се чудеше дали не е така — възкликна Луис. — Но дори да е, информацията пак ще е ценна.

— Преди да се отправим към нашата крайна цел — каза предпазливо Несус, — ти ще бъдеш известен за координатите на света на кукловодите. Мисля, че тази информация ще се окаже за теб повече

изненадваща, отколкото полезна — двете му глави отново се спогледаха.

Несус измени позата си.

— Искам да ти обърна внимание на тия конусообразни израстъци...

— Виждам ги — Луис вече бе забелязал четирите изпъкналости, разположени встрани и под двойната кабина. — Това ли са синтезните двигатели?

— Да. Ще видиш, че в управлението корабът наподобява звездолет със стандартни двигатели, само дето отсъства вътрешна гравитация. Конструкторите ни не разполагаха с много свободно пространство. Като вземам предвид обаче някои особености на квантовия хипердвигател, искам да те предупредя за...

— Имам променлива сабя — каза внезапно Говорещия с животни. — Всички да запазят спокойствие.

Смисълът на думите му не стигна веднага до тях. Сетне Луис бавно се обърна, като се стараеше да не прави резки движения.

Кзинтът бе застанал в близост до някаква извита стена. В един от остроноктестите си юмруци стискаше нещо, наподобяващо по-голяма от нормалното дръжка на въже за скачане. На десет фута от дръжката, прихваната умело на равнището на очите му, се виждаше малка светеща червена топчица. Връзката между топчицата и дръжката бе твърде тънка, за да е видима, но Луис не се съмняваше в нейното съществуване. Защитена и втвърдена от стазисово поле, тя беше в състояние да пререже почти всеки метал. Можеше да пререже и противошоковото кресло на Луис, ако той случайно решише да се скрие зад него. Кзинтът бе заел такава позиция, че цялата кабина бе в неговия обсег.

В краката му се валяше бутът от извънземно месо. Беше разкъсан и си личеше че отвътре е бил кух.

— Щеше да е по-добре да си бях избрал някое не така жестоко оръжие — каза Говорещия с животни, — например един замайващ пистолет. Щеше да свърши идеална работа, Луис, но не ми остана време за това. Сега махни ръцете си от командния пулт и ги постави върху облегалката на креслото.

Луис изпълни заповедта. За миг допусна възможността да използва гравитационното поле на кабината, но кзинтът щеше да го

разреже на две, ако се опиташе да го направи.

— Така. Ако сега всички запазите спокойствие, ще ви кажа какво ще се случи след малко.

— Няма да е зле да ни обясниш — потвърди Луис, Опитваше се да разбере дали има някакъв шанс. Смисълът на червената топчица бе Говорещия с животни да вижда къде точно свършва невидимото острие на неговата сабя. Ако Луис успееше да хване топчицата, без да му отрежат пръстите...

Нямаше да се получи нищо. Топчицата бе прекалено малка.

— Мотивите ми би трябвало да са ви ясни — каза Говорещия. Черните резки около очите му бяха заприличали на карикатурна бандитска маска. Кзинтът не беше нито напрегнат, нито отпуснат. Бе застанал на място, където е невъзможно да бъде нападнат.

— Възнамерявам да предоставя „Далечният изстрел“ на моя свят. По негов образец ще построим други подобни кораби. С тях ще имаме унищожително превъзходство в следващата война с човечеството. Нали хората не разполагат с конструкторските чертежи на „Далечният изстрел“? Мисля, че всичко е ясно.

Луис вложи сарказъм в гласа си:

— Да не би да те е страх от пътуването?

— Не — каза кзинтът. Въобще не пролича да се е засегнал. Разбира ли ти кзинт от сарказъм! — А сега всички се съблечете, за да се уверя, че не сте въоръжени. След като направите това, ще помоля кукловода да дойде с мен. Двамата ще се качим на борда на „Далечният изстрел“. Вие, Луис и Тила, ще останете тук, но преди това ще трябва да ми дадете своите дрехи, скафандри и багаж. Ще повредя кораба ви. Без съмнение, Аутсайдерите, любопитни да разберат защо не сте се върнали на Земята, ще ви се притекат на помощ много преди да е престанала да функционира жизнеопазващата ви система. Нали ме разбрахте?

Луис Ву бе спокоен и готов да се възползва и от най-малкия пропуск на кзинта. С крайчеца на околото си той погледна към Тила Браун и съзря нещо ужасно — тя се готвеше да скочи върху чудовището.

Говорещия щеше да я разреже на две.

Трябваше да действа бързо.

— Не бъди глупак, Луис. Стани и отиди до стената. Ти ще бъдеш първият, който...

Последната дума на кзинта премина в своеобразно писукане.

Луис спря, изненадан от нещо, което не разбираше.

Говорещия с животни отметна назад голямата си оранжева глава и започна да мяучи почти в ултразвуковия диапазон. Бе разперил широко ръце, сякаш се готвеше да прегърне цялата вселена. Невидимото острие на сабята му премина през резервоар с вода, без да забави хода си. От резервоара започна да се стича вода във всички посоки. Кзинтът не забелязваше това. Очите му не виждаха нищо, ушите му не чуваха нищо.

— Вземете му оръжието — каза Несус.

Луис направи крачка напред. Предпазливо, готов да отскочи, ако сабята се изпречеше на пътя му. Говорещия я движеше с изящен размах, сякаш бе диригентска палка. Луис внимателно извади дръжката от омекналата ръка на кзинта. Натисна едно копче и червената топчица се прибра до самата дръжка.

— Вземете я — каза Несус. Стисна с челюстите си ръката на кзинта и го отведе до едно противошоково кресло. Говорещия с животни не оказа никаква съпротива. Бе престанал да издава звуци, погледът му бе втренчен в безкрая, а огромното му космато лице излъчваше невъобразимо спокойствие.

— Какво стана? Какво му направи?

— Наблюдавайте — каза Несус и внимателно се отдалечи от креслото на кзинта. Двете му глави бяха изправени и насочени, или по-скоро прицелени, към кзинта. В нито един миг не го изпускаха от очи.

Съзнанието изведнъж се върна в очите на другия. Погледът му се плъзна върху Луис, Тила и Несус. Чу се жаловито мяучене, след което кзинтът се изправи и премина на интерезик.

— Това беше много, много мило. Бих искал... — Спря по средата на изречението и после отново проговори: — Това, дете го стори, не го прави втори път, каквото и да е то.

— Реших, че си развит — каза Несус — и отгатнах. Само едно развито създание може да се страхува от тасп.

— Какво? — попита Тила.

— Какво значи „тасп“? — допълни Луис.

Кукловодът продължи разговора си с Говорещия.

— Вече си разбрал, че ще използвам тасп всеки път, когато ме принудиш да го направя. Ще го използвам ако ме разсейваш. Ако зачестят проявите ти на насилие или започнеш да ме плашиш прекалено често, ще се пристрастиш към таспа. Тъй като таспът е вграден в мен по хирургически път, ще трябва да ме убиеш, за да се сдобиеш с него. При това, зависимостта ти от тасп ще стане напълно деградираща.

— Хитро измислено — рече Говорещия с животни, — Съвсем нестандартна тактика. Няма да ти причинявам повече неприятности.

— Тандж да го вземе! Някой ще ми каже ли какво представлява таспът?

Невежеството на Луис изглежда изненада всички.

Отговорът дойде от Тила.

— Чрез него се възбужда центърът за удоволствие в мозъка.

— Как така? От разстояние ли? — Луис не знаеше дали това дори теоретически е възможно.

— Разбира се. При това не трябва да ти се вграждат електроди. Толкова са миниатюрни, че можеш да се прицелиш с една ръка.

— А ти изпитала ли си въздействието му върху себе си? Впрочем, не би трябвало да ти задавам такъв въпрос.

Тила отвърна с пренебрежителна усмивка на неговата деликатност.

— Да, познавам усещането. Само за миг... всъщност, това е неопишуемо. Никой обаче не въздейства с тасп върху себе си. Насочваш го срещу някой друг, който въобще не го очаква, и именно това е забавното. Вече не минава ден полицията да не прибере някой и друг таспер из парковете.

— Вашите таспове — каза Несус — действат по-малко от секунда. Моят има импулс от около десет секунди.

Ефектът от таспа навярно се бе сторил чудесен на Говорещия с животни, но Луис погледна на случилото се от друг ъгъл.

— Добре, това е чудесно, това е много мила шега. За какво обаче им трябва на кукловодите оръжия, които доставят удоволствие на врага?

— Само високоразвитите и изпълнени с достойнство същества се боят от прекомерните удоволствия — каза кзинтът. — Кукловодът е прав. Не бих искал това да ми се случи повторно. Още няколко

импулса биха ме превърнали в роб. Представете си, аз, един кзинт да бъда поробен от някакво си тревопасно!

— Да се качваме на кораба — рече величествено Несус. — Изгубихме твърде много време за дреболии.

Луис пръв стъпи на кораба.

Не се бе изненадал, когато почувства краката си да танцуват сами върху скалистата повърхност на Нереида. Знаеше как да се движи при слаба гравитация. С малкия си мозък обаче глупашки бе очаквал тази гравитация да се промени при влизането му в „Далечния изстрел“. Подготвил се за промяната, насмалко не се спъна и не падна, когато тя не настъпи.

— Знам, че им е известна изкуствената гравитация. — промърмори той на себе си, влизайки в каютата. — Ох!

Каятата бе примитивно обзаведена. Навсякъде се виждаха остри ъгли и стърчащи ръбове, в които нямаше как да не си удариш коленете и лактите. Всички уреди бяха по-масивни, отколкото е необходимо. Индикаторите не бяха разположени там, където трябва...

Каятата, освен примитивна, беше и *тясна*. Разбира се, конструкторите на „Далечният изстрел“ бяха запознати с изкуствената гравитация. Не им беше останало обаче място за оборудването, макар корабът да бе цяла миля широк. Едва бяха отделили място за пилота. Команден пулт и индикатори, кухненска секция, противошоково кресло и малко пространство зад него, където човек можеше да се поизправи, но с наведена глава — това беше всичко.

Луис отиде зад креслото и настрои променливата сабя на кзинта на дължина три фута.

Говорещия с животни мина покрай него със забавени движения, насочи се право към каютата на горния етаж и се вмъкна в нея.

Каятата, някога използвана като помещение за почивка на пилота, бе преустроена. На мястото на устройствата за физически занимания и екрана за четене бяха поставени три противошокови кресла. Говорещия с животни веднага се намести в едно от тях. Луис го последва, държейки сабята така, че да бие на очи. Спусна капака върху креслото на кзинта и натисна един превключвател.

Креслото се превърна в яйце с огледална повърхност. Вътре в него времето щеше да престане да тече, докато Луис не изключеше стазисовото поле. Дори и корабът да имаше нещастieto да се сблъска с

астероид от антиматерия, дори и корпусът му да се превърнеше в йонизирана пара, огледалната лъскавина на креслото на кзинта щеше да остане неизменна. Луис се отпусна. Всичките му действия може би наподобяваха ритуален танц, но съвсем не бяха лишени от смисъл. Кзинтът имаше достатъчно големи основания да открадне кораба и таспът едва ли бе променил намеренията му. Не трябваше да предоставя каквато и да е възможност на Говорещия да стори това.

Луис се завърна в кабината на пилота и включи радиостанцията.

— Влизайте.

Около сто часа по-късно вече се намираха извън Слънчевата система.

ГЛАВА ПЕТА

РОЗЕТАТА

Математиката на хиперпространството притежава собствени дадености. В Айнщайновата вселена такива дадености обкръжават всяко тяло с голяма маса. Намирайки се извън тях, корабите могат да пътуват по-бързо от светлината. Окажат ли се вътре в тях, те просто изчезват, ако се опитат да направят това.

„Далечният изстрел“, отдалечил се на около осем светлинни часа от Слънцето, вече бе напуснал неговата даденост.

А Луис Ву се оказа в режим на свободно падане. Чувстваше се притеснен. Мускулите му бяха напрегнати, стомахът му бе стегнат и му се гадеше. Знаеше, че тези неприятни усещания ще изчезнат. Опияняваше се от полета.

Много пъти се бе запознавал с режима на свободно падане в огромния прозрачен мехур на извънземния хотел, намиращ се на орбита около Луната. Ако размахаше по същия начин ръцете си тук, в тясната каюта, сигурно щеше да повреди нещо.

Бе се спрял на външно ускорение от две единици. Около пет дни бе работил, ял и спал, без да излиза от противошоковото кресло на пилота. Въпреки чудесното състояние на креслото се чувстваше мръсен. Въпреки петдесетте часа сън, чувствуваше се изтощен.

Стори му се, че прозря бъдещето си. Щеше да запомни това пътуване най-вече с неудобствата му.

В дълбокия космос небето не изглеждаше много по-различно от това, което се вижда нощем от Луната. Вътре в Слънчевата система планетите не изменят кой знае колко гледката. Само дето в галактическия юг се виждаше една звезда, доста по-ярка от останалите — Слънцето.

Ръцете му заработиха отново върху командния пулт.

„Далечният изстрел“ се завъртя около оста си и звездите се оказаха под краката на Луис. *Двадесет и седем — триста и*

дванадесет — хиляда. Несус му бе продиктувал тези координати непосредствено преди Луис да хлопне капака над главата му.

В тази посока се намираха мигриращите кукловоди.

Луис разбра, че не се насочва към нито един от Магелановите облаци. Кукловодите го бяха излъгали. Така или иначе, реши той, трябва да са на около двеста светлинни години от него. И то по оста на галактиката. Може би кукловодите бяха решили да я напуснат по най-прекия път, като след това се придвижат по плоскостта ѝ до по-малкия облак. По този начин щяха да избегнат сблъсъка с междузвездни отломки и отпадъци — слънца, прахови облаци, концентрати на водород.

Всъщност, това не бе от особено значение. Ръцете на Луис, подобно на тези на пианист преди концерт, се раздвижиха над командното табло.

Режим на слизане.

„Далечният изстрел“ изчезна.

Луис се стремеше да не гледа към прозрачния под. Вече бе престанал да се чуди защо няма щори за всички прозорци. Видът на Нищото бе подлудявал немалко здрави хора. Очевидно обаче, бе имало и други, способни да понесат тази гледка. Един от тях ще да е бил и пилотът на „Далечният изстрел“.

Вместо надолу, насочи погледа си към индикатора за масата — прозрачна сфера, поставена непосредствено над командния пулт. Въпреки ограниченото пространство, тя беше направена в размер, надвишаващ стандартния. Луис започна да наблюдава сините линии, появяващи се в центъра ѝ.

Промяната им можеше да се забележи с просто око. Той без затруднения следеше как линиите бавно се движат по повърхността на сферата. Гледката бе необичайна и дразнеща. При нормална хиперскорост линиите щяха да бъдат неизменни цели часове.

Луис се пресегна с лявата си ръка към контролния лост.

Кухненската секция от дясната му страна беше сервирала първо кафе със странен вкус, а сетне някакъв сандвич, който се разпадна в ръцете му на парчета месо, кашкавал и хляб и на някакви листа. Тази автокухня явно е плачела за препрограмиране още преди стотици години, си бе помислил Луис. Междувременно линиите на индикатора на масата набъбнаха, понесоха се нагоре и напред със скоростта на

минутна стрелка и изчезнаха. Друга една мъглява синя ивица в долната част на сферата започна да расте. Луис натисна контролния лост.

Под краката му светна напълно непознат червен великан.

— Прекалено бързо! — изръмжа Луис. — Прекалено бързо, тандж да го вземе!

Във всеки нормален кораб беше достатъчно да преглеждаш показанията на индикатора на масата веднъж на шест часа. На борда на „Далечният изстрел“ на човек не му оставаше време дори да мигне.

Луис се порадва на сияйния червен диск и на звездното му обкръжение.

— Тандж да го вземе! Та аз съм вече извън известното пространство!

Насочи кораба така, че да види по-добре звездите. Под него заструи едно съвсем чуждо небе.

— Мои са! Всичките са мои! — изпя набързо Луис и започна да потрива ръце от удоволствие. Имаше си собствени начини да се развлича.

Червената звезда отново се появи и той я закова на ъгъл от 90 градуса. След това реши да се доближи до нея и да я заобиколи.

Измина час и половина.

Изминаха три часа до момента, в който отново се отпусна.

Чуждите звезди не го смущаваха. Луис бе израснал на Земята, където осветлението на градовете не позволяваше да се види небето, самият той бе зърнал звезда едва на двадесет и шест годишна възраст. Провери още веднъж дали се намира в чисто пространство, затвори капациите на командния пулт и най-сетне се изопна върху креслото.

— Леле! Очите ми са заприличали на варени луковици!

Заплува в пространството, сгъвайки и изправяйки лявата си ръка. С нея три часа бе стискал контролния лост на хипердвигателя. Цялата ѝ долна част от лакътя до краищата на пръстите го болеше.

На тавана висяха пръстени за изометрични упражнения. Луис ги използва. Болката изчезна, но умората остана.

Какво да направи? Да събуди Тила? Щеше да бъде хубаво сега да си поговори с нея. Следващия път, като излезе отново в отпуск, ще си вземе жена. Така ще му е най-добре. Видът му сега обаче бе на привидение, изплувало от някое наводнено гробище. Май вече нямаше да може да играе ролята на приятен компаньон. Здраве да е.

Не трябваше да я взема на борда на „Далечният изстрел“.

А може би пък беше сторил добре, че я взе. Присъствието ѝ през изминалите два дни му бе приятно. Помисли си дали някой не е решил да напише отново историята за Луис Ву и Паула Черенкова, като този път я украси с щастлив край. Навярно така щеше да бъде по-добре.

Имаше обаче нещо в Тила, което го смущаваше. Не беше възрастта ѝ. Бе имал приятелки на всякаква възраст, някои от тях съвсем млади. И именно те страдаха най-много. Излизаше, че болката е част от процеса на познание. И май така си беше.

Тила изглеждаше лишена от способността да усеща болката на другите.

Можеше обаче да усеща удоволствието им, да се отзовава и сама да предизвиква удоволствие. Беше прекрасна любовница, болезнено красива, почти начинаеща в изкуството, чувствена като котка и изненадващо лишена от всякакви задръжки.

Нито едно от тези качества обаче не я правеше изследовател.

Тя бе живяла щастлив и скучен живот. Беше се влюбвала два пъти и двата пъти се беше уморявала първа от любовната връзка. Никога не беше изпадала в действително лошо стресово положение, никога не бяха ѝ причинявали истинска болка. Настъпеше ли някое сериозно изпитание, сигурно щеше да се паникьоса.

— Аз обаче сам си я избрах — призна си Луис. — Проклетият Несус! Той е виновен!

Ако обаче Тила някога беше се изложила в стресова ситуация, сигурно Несус би отхвърлил кандидатурата ѝ като на жена, лишена от късмет.

Стреши, дето я взе. Щеше да му бъде бreme. Щеше да заделя време за нейната защита тогава, когато е потребно да защитава себе си.

Какви ли щяха да бъдат стресовите ситуации, в които можеха да се окажат? Кукловодите бяха добри бизнесмени и никога не плащаха повече от необходимото. „Далечният изстрел“ имаше неоценима стойност. Луис имаше неприятното предчувствие, че и този път те ще си оправдаят хонорарите.

— Достатъчно съм работил днес — каза си той, върна се в креслото си и спа цял час с помощта на приспивателния шлем. След като се събуди, постави кораба в изходна позиция и потъна в Нищото.

На пет и половина часа от Слънцето отново излезе от него.

Координатите, продиктувани му от кукловода, очертаваха рамките на една малка част от звездното небе, ако се съди от Слънчевата система. Сега вече същите координати определяха размерите на куб със страна от половин светлинна година. Някъде във вътрешността на този куб трябваше да се намира флотилия от космически кораби. В куба, освен ако данните не го лъжеха, трябваше да се намират и Луис Ву, и „Далечният изстрел“.

На доста голямо разстояние пред него се виждаше мехурче от звезди, чийто диаметър бе около седемдесет светлинни години. Известното пространство бе още по-надалеч.

Нямаше смисъл да търси корабите, след като не знаеше какво точно търси. Реши да събуди Несус. Кукловодът, захапал един от тренировъчните пръстени, надникна иззад рамото на Луис.

— Необходимо е да разбере разположението на някои звезди, за да мога да се ориентирам. Фокусирай онзи зеленобял гигант на екрана...

Пилотската кабина отново се оказа препълнена. Луис се наведе над командното табло така, че да може да го опази от безгрижните копитца на кукловода.

— Спектрален анализ... тъй... Я сега фокусирай синьожълтата двойна звезда на позиция четиринадесет.

— Започнах да се ориентирам. Сега мини на 348,72.

— Какво точно трябва да търся, Несус? Пламъците на ракетни двигатели? Или вие се движите с импулси?

— Използвай телескопа. Когато видиш обекта, сам ще се сетиш.

На екрана на телескопа се виждаха неизвестни звезди. Луис включи увеличителя, докато...

— Виждам пет точки, образуващи правилен петоъгълник. Това ли е?

— Съвсем точно. Към тях сме се насочили.

— Добре, дай да проверя разстоянието... Хей, Несус, да няма някаква грешка? Много са далеч.

Не последва никакъв отговор.

— Това не могат да бъдат космически кораби, дори и далекомерът да е развален. Иначе ще излезе, че флотът на кукловодите се движи със скорост, почти равна на светлинната.

Пет мъждукащи звезди, разположени във форма на правилен петоъгълник. Намираха се на разстояние една пета от светлинната година и щяха да бъдат напълно невидими за невъоръжено око. Ако данните от увеличението бяха верни, трябваше да имат размерите на планети. Една от тях бе по-тъмна от другите.

Розета на Кемплерер. Много странна работа.

Вземете три или повече еднакви по маса тела. Поставете ги върху краищата на многостранен многоъгълник и им придайте еднаква ъглова скорост спрямо техния център.

Фигурата придобива устойчиво равновесие. Орбитите на масите могат да бъдат кръгови или елиптични. Друга маса може да заеме центъра на фигурата или пък той да е празен, това е без значение. Фигурата е устойчива, подобно на двойка троянови точки.

Трудността произлиза от това, че има няколко прости начина една маса да бъде уловена от една троянова точка (например трояновите астероиди в орбитата на Юпитер). Не съществува обаче прост начин, по който пет маси случайно да образуват подобна фигура.

— Невероятно — промърмори Луис. — Невиждано. Досега никой не е откривал розета на Кемплерер... — той не довърши мисълта си. Тук, наред звездите, какво осветяваше тези обекти?

— Моля те, не ми казвай — рече Луис Ву. — И да ми кажеш, няма да ти повярвам. За идиот ли ме взимаш?

— На какво няма да повярваш?

— Много добре знаеш на какво няма да повярвам.

— Както желаш, Луис. Това е нашето местоназначение. Ако държиш правилно курса, насреща ни ще бъде изпратен кораб, съобразяващ се със собствената ни скорост.

Корабът се оказа с корпус трети размер и цилиндрична форма, приплеснат откъм долната си част, боядисан в чудат розов цвят и лишен от прозорци. Нямахте и отвори за двигателите. Навярно бяха импулсови двигатели, подобни на земните, а може и да представляваха нещо по-напреднало.

По нареждане на Несус Луис отстъпи маневрирането на другия кораб. Ако „Далечният изстрел“ разчиташе само на синтезния си двигател, щеше да се нуждае от месеци за изравняване на скоростта си с тази на флота на кукловодите. Техният кораб го постигна за по-малко от час, като в момента на появяването си редом до „Далечният

изстрел“ вече бе подал комуникационния си ръкав. Той блесна като стъклена змия, протягайки се към люка на „Изстрела“.

Преминаването на другия кораб представляваше сериозен проблем. Нямаше достатъчно пространство, за да може целият екипаж да излезе едновременно от състоянието на стазис. Освен това, Говорещия с животни щеше да осъзнае, че това е последният му шанс да завладее кораба.

— Мислиш ли, че този път ще се съобрази с таспа?

— Не. Предполагам, че ще рискува още веднъж и ще се опита да отмъкне кораба. По-добре да направим нещо друго...

Прекъснаха съединенията между командния пулт и двигателите на „Далечният изстрел“. Не беше повреда, дето един кзинт или което и да е друго същество, изобретяващо машини, да не може да отстрани, стига да разполага с време и малко интуиция. Времето обаче нямаше да му стигне.

Луис наблюдаваше как кукловодът Несус, нарамил скафандъра на кзинта, преминава през ръкава. За съжаление, бе затворил плътно очи и не можеше да се наслаждава на прекрасната гледка.

— Безтегловност — каза Тила, когато изключи креслото й. — Не се чувствам приятно. По-добре ми помогни, Луис. Какво стана? Пристигнахме ли?

Луис й разказа накратко всичко, докато я придружаваше до люка. Тя си даваше вид, че го слуша, но явно вниманието й бе съсредоточено върху болката в стомаха. Личеше си, че наистина не се чувства добре.

— На другия кораб ще има гравитация — успокой я той.

Очите й уловиха малката розета, която Луис й посочи с поглед. Вече се виждаше с невъоръжено око — неголям петогълник с пет бели звезди. На лицето й бяха изписани въпроси. Луис забеляза как изражението му се промени, преди да влезе в люка. Розетите на Кемплерер бяха едно нещо, а преминаването от безтегловност към гравитация — друго. Разбра, че тя се стъписа от гледката на непознатите звезди.

— Не се опитвай да ме изненадаш с нищо, защото съм въоръжен — каза Луис, докато отваряше капака на креслото.

Оранжевото лице на кзинта остана безизразно.

— Пристигнахме ли?

— Тъхъ. Изключил съм двигателите. Няма да имаш време да ги свържеш с пулта. Освен това, към нас са насочени два големи рубинови лазера.

— Мислиш, че бих се опитал да избягам на хиперскоростен режим. Едва ли е възможно. Сигурно сме в обсега на някоя даденост.

— Ще се изненадаш от това, което ще ти кажа, но сме в обсега на пет дадености.

— На цели пет? Наистина ли? За лазерите обаче ме излъга, Луис, засрами се.

Така или иначе, кзинтът излезе от креслото си по съвсем миролюбив начин. Луис го последва, държейки променливата сабя в готовност. Оказал се в ръкава, кзинтът изведнъж спря, пленен от гледката на растящия звезден петоъгълник.

Едва ли можеше да я наблюдава от по-добра позиция.

„Далечният изстрел“, все още в режим на хиперскорост, бе на разстояние половин светлинен час пред флота на кукловодите. Разстояние, по-малко от това между Земята и Юпитер. Флотът обаче се движеше с ужасна скорост, изоставайки незначително от собственото си светлинно излъчване. Светлината, която виждаха на борда на „Далечният изстрел“, идваше от много по-далече. Когато корабът спря, розетата бе твърде малка, за да бъде забелязана. Съвсем малка, макар и вече видима, когато Тила преминаваше през ръкава. Сега беше огромна и продължаваше да расте с голяма бързина.

Пет бледосини точки, разположени във форма на правилен петоъгълник, вече заемаха цялото небе. И не преставаха да растат...

За кратък миг „Далечният изстрел“ се оказа обграден от пет свята. След това те изчезнаха. Не избледняха, а именно изчезнаха, тяхната отдалечаваща се светлина стана невидима. Оказа се, че променливата сабя е в ръцете на Говорещия с животни.

— За Бога! — избухна Луис. — Не изпитваш ли любопитство?

Кзинтът бе потънал в размисъл.

— Изпитвам любопитство, но и гордост, при това в много по-голяма степен. — Прибра острието на сабята и я подаде на Луис. — Всяка заплаха за мен е предизвикателство. Ще тръгваме ли?

Корабът на кукловодите бе робот. Обитаемият му отсек се състоеше от едно-единствено грамадно помещение. Четири

противошокови кресла с форма, съобразена с физиката на екипажа, бяха подредени в кръг около устройството за освежаване.

Нямаше прозорци.

Нямаше и безтегловност, за радост на Луис. Съществуваше гравитация, която обаче не бе съвсем като земната. И въздухът не беше съвсем като въздуха на Земята. Налягането му бе малко по-високо. Имаше и миризми, не неприятни, но странни. Луис усети уханието на озон, на въглехидрати и на кукловоди — на много кукловоди — и още доста миризми, които не успя да свърже с нищо познато.

В помещението нямаше ъгли. Кривите стени преминаваха плавно в под и таван. Креслата и освежаващото устройство изглеждаха като разтопени наполовина. В света на кукловодите не бе имало и нямаше да има нищо твърдо или остро. Нищо, в което някой да може да се пореже или натърти.

Несус се отпусна щастливо в креслото си, така, сякаш нямаше кости. Чувстваше се толкова удобно, че чак да му завидиш.

— Не ще да говори — засмя се Тила.

— Разбира се, че не ща — отвърна кукловодът. — По-точно, не исках да започвам да ти обяснявам, понеже след идването на останалите щеше да ми се наложи да спра и да започна разказа отначало. Без съмнение, у вас предизвика любопитство гледката на...

— На летящи светове — прекъсна го кзинтът.

— И на Кемплерерови розети — добави Луис. От едва доловимото жужене разбра, че корабът се движи. Заедно с Говорещия с животни оставиха багажа си и се наместиха в креслата. Тила подаде на Луис червена напитка с вид на плодов сок.

— С колко време разполагаме? — попита Луис.

— Ще кацнем след час. Тогава ще ти бъде обяснено и кое е крайното ни местоназначение.

— Времето ще стигне. Хайде сега, започвай да разказваш. Кой измисли тази работа с летящите светове? Такива весели разходки не ми се виждат съвсем безопасни.

— Безопасни са, Луис! — личеше си, че кукловодът е напълно искрен. — Много по-безопасни от кораба, с който сега летим. А той е къде-къде по-безопасен от повечето кораби, построени от хората. Повярвай ми, имаме голям опит в преместването на светове.

— Опит? Че как сте го натрупали?

— За да ти обясня, ще трябва първо да разкажа нещо за топлината... и за контрола върху раждаемостта. Нали няма да се почувствате обидени или смутени от разказа ми?

Всички кимнаха в знак на отрицание. Като възпитан човек Луис не се засмя. Ала Тила не успя да сдържи смеха си.

— Трябва да знаете, че контролът върху раждаемостта е много труден за нас. При нас има само два начина да се избегне родителството. Единият се постига чрез хирургическа намеса. Другият — чрез пълно въздържане от полови контакти.

Тила бе шокирана.

— Но това е ужасно.

— Наистина, представлява известно неудобство, но не ме разбирайте неправилно. Хирургическата намеса не е заместител на въздържанието. Прави се с цел да го наложи. Днес последниците от такава намеса са обратими, за разлика от миналото. Малко хора от моята раса биха се подложили доброволно на подобна операция.

Луис подсвирна.

— Вярвам ти. Значи, при вас контролът върху народонаселението зависи от силата на волята?

— Да. Принудителното въздържание и за нас, както и за повечето раси, има неприятни странични ефекти. Постоянно сме страдали от свръхнаселеност. Преди половин милион години наброявахме половин трилион души — използвам човешката изчислителна система. По изчислителната система на кзинтите това ще рече...

— Разбирам от математика — прекъсна го кзинтът, — обаче не виждам връзката между тези проблеми и необичайната природа на вашия флот.

Говорещия не се беше засегнал, просто коментираше. От освежителното устройство бе измъкнал халба с кзинтов дизайн, която трябваше да побира около половин галон.

— Има връзка, Говорителю. Половин трилион цивилизовани същества произвеждат много топлина в хода на своето развитие.

— От много отдавна ли сте цивилизовани?

— Разбира се, че коя варварска култура би могла да понесе население с такава численост? Резервите ни от обработваеми земи бяха изчерпани много отдавна, така че ни се наложи да преустроим две

планети по подобие на собствената ни. За тази цел трябваше да ги преместим в по-голяма близост до нашето слънце.

— Да, тогава за пръв път сте преместили светове, Естествено, използвали сте роботизирани кораби.

— Точно така. След това изхранването престана да бъде проблем. Въпросът с жизненото пространство също беше решен. Открай време сме свикнали с високото строителство и обичаме да живеем заедно.

— Предполагам, че става дума за стаден инстинкт. Затова ли корабът мирише на стадо кукловоди?

— Да, Луис, на нас уханието на братята ни по раса действа успокояващо. Единственият ни проблем за времето, за което ти говоря, остана топлината.

— Топлината?

— Топлината е отпадъчен продукт на всяка цивилизация.

— Не разбирам — каза Говорещия с животни.

Луис, като земен жител, разбра всичко чудесно и реши да не коментира. Земята бе много по-пренаселена от Кзин.

— Ще ти дам един пример, Говорителю. Вярвам, че би желал през нощта да разполагаш със светлинен източник. Ако го нямаш, щещ не щещ, ще отидеш да спиш, даже и да си решил да вършиш нещо друго.

— Това всички го знаем.

— Нека допуснем, че светлинният ти източник е съвършен, сиреч, че излъчва радиация само в спектъра, видим за кзинтите. При все това светлината, която не избяга през прозореца, ще бъде погълната от стените и мебелите. Ще се превърне в топлина.

— Друг пример. Земята произвежда твърде малко прясна вода за своите осемнадесет милиарда жители. Налага ѝ се да обезсолява морската вода, вследствие на което се отделя топлина. Нашият свят, много по-пренаселен от Земята, би загинал за един ден, ако не разполагаше с дестилиращи инсталации.

— Трети пример. Транспортът, предизвикващ промени в скоростта, винаги произвежда топлина. Космическите кораби, превозващи зърнени храни от селскостопанските планети, излъчват топлина при влизането си в нашата атмосфера и я затоплят. Още повече топлина отделят при излитането си.

— Но охладителните системи...

— Повечето охладителни системи само преместват топлината от едно място на друго и при това дори я увеличават, тъй като се нуждаят от енергозахранване.

— Така... Започвам да схващам. Колкото повече кукловоди има, толкова по-горещо става.

— Сега разбра ли, че топлината, произвеждана от нашата цивилизация, бе започнала да превръща светове ни в необитаеми?

Смог — помисли си Луис Ву. — Двигатели с вътрешно горене. Бомби и ракети в атмосферата. Промислени отпадъци в езерата и океаните. И без това наполовина се самоизтребихме с нашите собствени боклуци. Ако не беше Демографското бюро, дали Земята вече нямаше да е загинала от отпадъчната си топлина?

— Невероятно — рече Говорещия с животни. — Тогава защо не напуснахте този свят?

— Кой ще рискува живота си, като се има предвид дебнещата от космоса смърт? Само някой луд като мен. Нима е трябвало да заселваме други светове с нашите луди?

— Можеше да изпратите кораби със замразени оплодени яйцеклетки. Само екипажите щяха да са от луди.

— Чувствам се неловко, когато говоря на сексуални теми. Биологическото ни устройство прави такива методи неизползваеми, но без съмнение можехме да измислим нещо аналогично. С каква цел, обаче? Населението нямаше да намалее и светът ни щеше да продължава да умира от собствената си топлина.

— Бих искала да надникна извън кораба — рече Тила, уж между другото.

Кукловодът бе изумен.

— Сигурна ли си? Не изпитваш ли страх от падането?

— Страх? В кораб на кукловоди?

— Да-а. Всъщност, от това, че ще гледаме, опасността няма да стане по-голяма. Много добре — всичко това Несус пропя на собствения си език и корабът изчезна.

Все още можеха да се видят един друг, както и самите себе си. Мержелееха се четири кресла, увиснали в пустотата, и едно освежаващо устройство в средата. Всичко останало бе черният космос. Пет свята блестяха със силна бяла светлина зад тъмната коса на Тила.

Бяха еднакви по размер, може би два пъти по-големи от Луната, гледана от Земята. Образуваха петоъгълник. Четири от тези светове бяха обградени от малки блестящи светлинки — изведени на орбита слънца, излъчващи изкуствено жълтобяло сияние. Бяха еднакви и по яркост и вид — мъгляви сини кълба, чиито континенти оставаха невидими от такова разстояние. Петият свят обаче...

Петият свят нямаше орбитални слънца. Светеше със собствена светлина, забелязваха се ивици, образувани от контурите на континентите и цветовете на слънчевите отблясъци. Между ивиците се спотайваше мрак, еднакъв с този на околното пространство. Създаваше се впечатление, че самият космос обгражда континенти от светлина.

— Никога не съм виждала такава красота — рече Тила, почти разплакана. Луис, който бе видял много неща, беше склонен да се съгласи с нея.

— Невероятно — каза Говорещия с животни. — Просто не мога да повярвам. Значи, взели сте вашите светове със себе си.

— Кукловодите не се доверяват на космическите кораби — рече разсеяно Луис. Потръпна при мисълта, че би могъл да пропусне всичко това, че е било напълно възможно кукловодът да се спре на някой друг, а не на него. Така и щеше да си умре, без да е видял розетата...

— Как го постигнахте, Несус?

— Вече ви обясних, че нашата цивилизация бе започнала да загива от собствената си топлина. Чрез цялостното преобразуване на енергията се освободихме от всички отпадъчни продукти на цивилизацията ни, само не от този. Не ни остана нищо друго, освен да отдалечим нашия свят от звездата му.

— Това не беше ли опасно?

— Беше много опасно. През оная година планетата ни щеше да полудее. Затова и годината влезе в историята. Вече бяхме закупили безоткатни импулсатори от Аутсайдерите. Можете да си представите на каква цена. Все още погасяваме вноските. Като използвахме тези двигатели, преместихме две селскостопански планети. Преди това експериментирахме същото с други, безполезни. Така или иначе, успяхме да го сторим. Преместихме нашия свят.

— След няколко хилядолетия — продължи кукловодът — числеността ни нарасна на един трилион. Отслабването на силата на естествената слънчева светлина ни принуди да осветяваме улиците си

и през деня, което доведе до още по-голямо затопляне. Нашето слънце не ни служеше както трябва. Накратко, не след дълго разбрахме, че то е по-скоро бreme, отколкото придобивка. Отдалечихме се от него на разстояние една десета от светлинната година и го използвахме само като котва. Селскостопанските планети ни бяха необходими, пък и сметнахме, че ще е доста опасно да оставим нашия свят да плува свободно из пространството. Ако не беше това, слънце въобще нямаше да ни трябва.

— Ясно — рече Луис Ву. — Сега разбирам защо никой не успя да открие света на кукловодите.

— Тази беше една от причините.

— Претърсихме всички жълти джуджета в известното пространство, че и някои извън него. Почакай малко, Несус, все пак трябваше да открием селскостопанските планети, щом са били разположени като розета на Кемплерер.

— Луис, не сте знаели около какви слънца трябва да ни търсите.

— Как? Вашето слънце не може да не е било жълто джудже.

— Ние сме се появили и еволюирали под лъчите на жълто джудже, наподобяващо Процион. Сигурно ти е известно, че след половин милион години Процион ще се превърне в червен гигант.

— За Бога! Нима вашето слънце се е превърнало в червен гигант?

— Да. Малко след като сме преместили нашия свят, слънцето започнало да набъбва. Това е станало по времето, когато прадедите ти все още са използвали бедрените кости на антилопи, за да трошат черепи. Тогава, когато вече сте могли да си зададете въпроса къде се намира нашият свят, сте започнали да ни търсите не там, където е трябвало...

Несус помълча няколко секунди.

— Бяхме прикоткали при нас и подходящи планети от близки звездни системи, с което увеличихме броя на селскостопанските светове на четири, и ги подредихме във формата на розета на Кемплерер. Когато слънцето ни започна да се издува, наложи се да ги преместим всички едновременно, като при това им осигурим източници на ултравиолетово излъчване, което да компенсира отслабването на дейността на жълтото джудже. Вече разбираш, че преди двеста години, когато решихме да напуснем галактиката, бяхме

доста добре подготвени. Понатрупали бяхме опит в преместването на светове.

Докато говореха, розетата бе увеличила размерите си. Светът на кукловодите приближаваше под краката им, растеше и се готвеше да ги погълне. Звездите, разпръснати из черните морета, се бяха уголемили и превърнали в малки острови. Континентите излъчваха светлина, по-силна от слънчевата. Преди много години Луис Ву, застанал на склона на планината Виж го там, бе наблюдавал водопада на Голямата река, най-високия в известното пространство. Погледът му бе проследил падането на водата до място, разположено някъде в безкрая, където водният поток се бе превърнал в размита бяла мъгла. Именно тази размитост на мъглата се бе запечатала в паметта му и тогава Луис Ву, почти хиптонизиран, се бе заклел, че ще живее вечно. Как иначе щеше да види всичко онова, което трябваше да бъде видно?

Сега още веднъж се увери, че тогавашното му решение е било правилно. Светът на кукловодите продължаваше да се приближава.

— Гледай ти — каза Говорещия с животни. Раздвижването на дългата му розова опашка показваше, че се вълнува, макар лицето и гласът му да не издаваха безпокойство. — Несус, фактът, че не сте смели, беше достатъчен за нашето презрение. Това обаче явно ни е заслепило. Расата ви е опасна. Ако се бяхте страхували от нас, можеше да ни унищожите. Вашата сила е ужасяваща. Нямахте да бъдем в състояние да ви попречим.

— Един кзинт не би могъл да се бои от едно тревопасно.

Несус не беше вложил ирония в думите си, но Говорещия реагира гневно.

— Та кое разумно същество няма да се страхува от подобна сила?

— Разочароваш ме. Страхът е брат на ненавистта. Тогава може да се предположи, че един кзинт напада това, от което се бои.

Разговорът започна да придобива неприятен привкус. При положение, в което „Далечният изстрел“ се намираще на стотици светлинни години от известното пространство и всички те зависеха от милостта на кукловодите, не беше разумно кукловодите да откриват причини да се боят от тях.

Трябва да се смени темата. И то бързо! Луис понечи да отвори уста.

— Хей! — каза Тила. — Всички вие говорите за Кемплерерови розети през цялото време. Кой ще ми обясни какво представляват?

Докато двамата извънземни започнаха да се надпреварват с отговорите, той се запита дали е имал основание да мисли за Тила като за повърхностно момиче.

ГЛАВА ШЕСТА

КОЛЕДНА ПАНДЕЛКА

— Значи, именно с мен си направихте шега — каза Луис Ву. — Вече знам къде да открия света на кукловодите. Много мило от твоя страна, Несус. Изпълни обещанието си.

— Бях те предупредил, че информацията за теб ще е по-скоро изненадваща, отколкото полезна.

— Хубава шега — рече кзинтът. — Чувството ти за хумор ме учудва, Несус.

Под тях имаше малък остров с формата на змиорка, обкръжен с море от мрак. На Луис се стори, че вече различава контурите на високи, източени сгради. Очевидно, извънземни нямаше да се допускат на материка.

— Не се шегуваме — каза Несус. — Моята раса няма чувство за хумор.

— Странно, винаги съм мислил, че чувството за хумор е част от интелекта.

— Не е. Хуморът произлиза от прекъснат защитен механизъм.

— И все пак...

— Говорителю, никое разумно същество никога не прекъсва един защитен механизъм.

С доближаването на кораба до повърхността гледката започна да става по-отчетлива: улици, обградени от слънчеви панели, прозорци по сградите, осветление на райони, наподобяващи паркове. В последния миг преди кацането Луис успя да зърне сгради, високи цели мили и източени като острие на рапира. След това градът присветна, сякаш поглъщайки ги, и те се оказаха на твърда земя.

Озоваха се в парк, пълен с многоцветни извънземни растения.

Нищо не помръдваше.

Смяташе се, че кукловодите са втората по безобидност разумна раса в известното пространство. Бяха твърде свенливи, твърде дребни и с твърде чудат вид, за да изглеждат опасни. Бяха просто смешни.

Несус обаче бе ярък представител на своята раса и тази раса се оказа много по-могъща, отколкото хората си бяха представяли. Лудият кукловод стоеше неподвижно и само шиите му се извъртаха така, че да може да наблюдава своите подчинени. Не беше смешен. Расата му преместваше светове, и то по пет наведнъж.

Затова и кискането на Тила прозвуча не на място.

— Помислих си, че единственият начин да не се напълни света с малки кукловодчета е пълното ви въздържание от полов живот. Права ли съм, Несус?

— Да.

Тила се изкиска повторно.

— Сега разбирам защо кукловодите нямат чувство за хумор.

Оказали се в парк, където всичко бе твърде правилно, твърде симетрично и твърде опитомено, те последваха една синя светлина.

Въздухът бе гъст и наситен с миризма на кукловоди. Тя се чувстваше навсякъде. Бе силна и изкуствено предизвикана в едностайната жизнеобезпечаваща система на космическия кораб. Не отслабна и след като люкът му се отвори. Един трилион кукловоди бяха придали уханието на въздуха в този свят и то щеше да се запази цяла вечност.

Несус сякаш танцуваше; малките му ноктести копитца не изглеждаше да докосват повърхността на пътеката. Кзинтът се плъзгаше като котка и дългата му опашка ритмично се местеше наляво-надясно. Звукът, издаван от кукловода, също напомняше за танцова стъпка. Кзинтът се движеше съвсем безшумно.

Тила вървеше почти толкова безшумно, колкото и кзинтът. Походката ѝ бе лишена от всякаква тремавост.

Не се препъна и не се блъсна в нищо. Най-малко грациозен от цялата четворка беше Луис.

А откъде-накъде пък трябваше Луис Ву да бъде грациозен? Представляваше леко видоизменена маймуна, чиято еволюция така и не бе успяла да я приспособи напълно за вървеж по равна повърхност. Милиони години неговите прадеди се бяха придвижвали на четири крака и скачали от дърво на дърво.

Плеистоценът^[1], осигурил още няколко милиона години засуха, бе сложил край на това. По онова време прадедите на Луис Ву останаха без гори и ужасно гладни. В отчаянието си проядоха месо.

Животът им бе се оказал малко по-лесен след запознаването с ефекта на бедрената кост на антилопата, запечатала белезите си върху множество изкопаеми черепи.

И сега, изправен на краката си, на които все още имаше закърнели пръсти, Луис Ву заедно с Тила Браун се разхождаше в компанията на извънземни.

Извънземни ли? Тук всички бяха извънземни, даже и лудият изгнаник Несус с кафявата му разрошена грива и неуморните му глави, винаги взиращи се в нещо. Говорещия с животни се чувстваше неловко. Очите му, обградени от наподобяващите рамки на очила черни ивици, фиксираха извънземната растителност, сякаш очакваха оттам да изскочи хищник с отровно жило или остри зъби. Очевидно, това беше инстинктивна реакция. Кукловодите едва ли щяха да допуснат в парковете им да се разхождат опасни зверове.

Стигнаха до купол, сияещ като огромен, наполовина заровен в земята бисер. Светлината сякаш се разцепи на две.

— Тук трябва да се разделим — каза Несус и Луис забеляза, че трепери от ужас.

— Трябва да застана пред тези, които ръководят — продължи тихо и припряно. — Говорителю, мисли бързо: ако не се върна, ще започнеш ли да ме търсиш, за да ме убиеш заради обидата, която ти нанесох в ресторанта на Крушенко?

— Има ли възможност да не се върнеш?

— В известен смисъл има. Тези, които ръководят, могат и да не харесат това, което ще трябва да им разкажа. Отговори ми: ще ме преследваш ли?

— Тук, на този чужд свят, сред същества, разполагащи с ужасяваща мощ и неизпитващи доверие в добрите намерения на един кзинт? — Опашката на кзинта убедително шибна земята. — Не. Но в такъв случай няма да участвам в експедицията.

— Това ми е достатъчно — рече Несус и, целият треперещ, се отпрати в тръс подир синята светлинка.

— От какво се плаши? — тъжно попита Тила. — Нали е направил всичко, което са му казали да направи? Защо би трябвало да му се сърдят?

— Струва ми се, че има нещо предвид — каза Луис, — Нещо много смътно, може би?

Куполът бе изчезнал. Седнали в три кресла, две човешки същества и един кзинт наблюдаваха как сред опитомената джунгла от изящни извънземни цветя в посока към тях се придвижва някакъв непознат кукловод. Или куполът бе невидим, или паркът — илюзорен.

Въздухът миришеше на много кукловоди.

Непознатият си проправи път през храст с висящи лилави цветя (Луис си спомни, че в началото мислеше за Несус като за „то“. Кога всъщност бе започнал да мисли за кукловода като за „него“? Ето, за Говорещия с животни, също извънземен, бе започнал да мисли като за „него“ още от самото начало). Кукловодът спря съвсем близо до предполагаемата стена на бисерния купол. Гривата му, за разлика от тази на Несус, не бе кафява, а сребриста и изящно фризирана. Гласът му обаче бе също като на Несус — очарователен контралт.

— Моля да ме извините, задето не присъствах на посрещането ви. Може да се обръщате към мен по име. Казвам се Чайрън.

Решиха, че куполът е илюзорен. Луис и Тила промърмориха нещо учтиво. Говорещия с животни оголи зъбите си

— Този, когото наричате Несус, знае всичко, което предстои да научите и вие. Неговото присъствие бе необходимо другаде. Той обаче ни спомена как сте реагирали на нашето конструкторско умение, след като сте се запознали с него.

Луис присви очи, а кукловодът продължи.

— Може би е добре, че се е получило така. По този начин ще ви бъде по-лесно да разберете собствените ни реакции на творението на един по-амбициозен конструктор.

Половината купол почерня.

Беше досадно, че почерня именно тази част, която се намираще от страната на кукловода. Луис откри контролен пулт върху креслото си и понечи да се извърне, но навреме съобрази, че за да може да има обзор върху цялото пространство, ще са му потребни две глави, всяка от тях със самостоятелно око. На тъмната част се появи звездно небе, служещо за фон на малък искрящ диск.

Диск с пръстен. Картината бе увеличение на холограмата в джоба на Луис Ву.

Източникът на светлина бе малък и с блестящ бял цвят. Наподобяваше Слънцето, както то се вижда от околностите на Юпитер.

Пръстенът бе с голям диаметър, достатъчно голям, за да запълни половината от тъмната страна на купола. Беше обаче не много поширок от светлинния източник в неговата ос. Близката му страна бе черна и там, където пресичаше светлината, напомняше острие. Отдалечената приличаше на небесносиня панделка.

Луис, бързо привикващ към всякакви нови чудесии, не бе толкова шашнат, че да започне да изрича на глас идиотски догадки.

— Прилича на звезда с пръстен около нея — каза той спокойно. — Какво е всъщност?

Отговорът на Чайрън не го изненада.

— Наистина е звезда с пръстен около нея. Пръстен, направен от твърдо вещество. С изкуствен произход.

Тила Браун плесна с ръце и се закиска. След малко успя да надвие кикота си и се опита да гледа сериозно, но очите ѝ продължаваха да блестят. Луис напълно я разбираше. И той изпита частица от нейната радост. Слънцето с пръстена се бе превърнало в тяхна лична играчка, нещо ново в този чуден свят.

(Вземи коледна панделка с небесносин цвят, широка един инч, от тези, с които се опаковат подаръци. Вземи петдесет фута от нея и им придай кръгова форма, след това постави в центъра кандило по такъв начин, че да осветява вътрешната ѝ част.)

Опашката на кзинта се движеше напред и назад, назад и напред.

(Е, само дето в центъра нямаше кандило. Имаше слънце!)

— Вече знаете — каза Чайрън, — че през последните двеста и четири земни години ние се придвижваме на север по оста на галактиката. В кзинтски години това ще рече...

— Двеста и седемнадесет.

— Точно така. През това време, съвсем естествено, наблюдавахме пространството пред нас, за да се предпазим от някаква опасност или неизвестност. Вече знаехме, че звездата ЕС-1752 е заобиколена от необичайно гъста и тясна ивица тъмна материя. В началото предположихме, че пръстенът е образуван от скална маса. Направи ни впечатление обаче правилната му форма.

— Преди около деветдесет дни — продължи Чайрън — нашият флот зае такава позиция, при която пръстенът закри самата звезда. Видяхме, че краищата му са остри. По-нататъшните изследвания разкриха, че той не е образуван нито от газ, нито от прах, нито от

астероидни скали и представлява здрав монолитен обръч със значителна якост. Естествено, бяхме ужасени.

— Как успяхте да установите неговата якост? — запита Говорещия с животни.

— Чрез спектрален анализ и изследване на относителната скорост на въртене. Съвсем ясно се забелязва, че пръстенът се върти около звездата със скорост от 770 мили в секунда. Скорост, която е достатъчно висока, за да компенсира гравитационното привличане и да установи допълнително центробежно ускорение от порядъка на 9,94 метра в секунда. Сами можете да прецените каква якост трябва да притежава пръстеновидната структура, за да не се разпадне при такава скорост.

— Създава гравитация — каза Луис. — Очевидно — гравитация, съвсем малко по-слаба от земната. Значи, някой живее там, на вътрешната повърхност. Весела работа — каза Луис Ву и когато истината започна да стига до него, усети как косъмчетата по гръбнака му се изправят. Чу и свистенето, предизвикано от бързите движения на опашката на кзинта.

Хората не за пръв път се срещаха с превъзхождащи ги същества. Досега тези срещи бяха се оказвали щастливи за тях...

Луис рязко стана и се запъти към стената на купола. Не се получи нищо. Пръстенът и звездата сякаш се отдалечиха от него, докато той докосваше гладката повърхност. Видя обаче нещо, което дотогава не бе забелязал.

Пръстенът наподобяваше шахматна дъска. Върху синята му задна повърхност имаше равномерни правоъгълни сенки.

— Можете ли да подобрите образа?

— Можем да го увеличим — отвърна контраалтът. Звездата от клас Г-2 отскочи напред и после надясно и пред погледа на Луис остана само осветената вътрешна повърхност на пръстена. Образът бе твърде размазан така че можеше само да се предполага, че по-светлите и по-бели райони са образувани от облаци, а по-тъмносините — от суша и морета.

Сенчестите райони обаче бяха съвсем видими. Пръстенът изглеждаше като съставен от правоъгълници: след дълга ивица с ярък небесносин цвят идваше по-къс правоъгълник в моркосиньо, после следваше нова небесносиня ивица. Точки и тирета.

— Тези сенки са причинени от нещо. Не е ли то в орбита?

— Да, така е. Двадесет обекта с правоъгълна форма, разположени като розета на Кемплерер, са в орбита в много по-голяма близост до звездата. Тяхното предназначение не ни е известно.

— Нищо чудно, че не сте се сетили за него. Твърде отдавна сте се откъснали от своето слънце. Правоъгълните обекти в орбита навярно имат за функция отделянето на деня от нощта. Инак вътрешната страна на пръстена през цялото време ще бъде осветена като земния екватор по пладне.

— Вярвам, че вече ти е станало ясно защо поискахме твоята помощ. Мнението на един извънземен не може да не бъде ценно.

— Да, да. Каква е големината на пръстена? Успяхте ли да го изследвате по-подробно? Изпратихте ли до него автоматични сонди?

— Изучаваме пръстена по такъв начин, че това да не причинява забавяне на скоростта ни или пък да привлече вниманието към нас. Разбира се, че не сме изпращали сонди. Те би трябвало да се контролират чрез хипервълни, така че лесно би могло да се проследи откъде са тръгнали.

— Невъзможно е да се проследи хипервълнов сигнал. Даже и теоретически е невъзможно!

— Може би създателите на пръстена имат по-различни познания.

— Да-а...

— Изследвахме обаче пръстена с други инструменти — Чайрън говореше, върху повърхността на купола се заредиха бели, черни и сиви ивици. Контурите им трепереха и се изменяха. — Направихме обикновени холографски снимки на всички възможни електромагнитни честоти. Ако имаш желание...

— На тях не могат да се видят много детайли.

— Така е. Светлината се изкривява твърде силно от гравитационните полета, от слънчевия вятър и от праха и газовете. Нашите телескопи не могат да уловят особено подробни детайли.

— Значи, всъщност не сте научили много.

— Бих казал, че научихме немалко. Ето ти една загадка: пръстенът определено задържа около четиридесет на сто от сблъскалите се с него потоци неутрино.

В погледа на Тила се изписа удивление. Говорителят изхълца от изненада. Луис Ву тихичко подсвирна.

Това обръщаше *всичко* наопаки.

Нормалната материя, даже и сгъстена под страшно налягане в сърцевината на една звезда, не беше никакво препятствие за неутриното. Всяка една от тези частици имаше шанс от петдесет на сто да премине през оловна преграда, дебела няколко светлинни години.

Предмет, разположен в стазисово поле, отразяваше *всички* неутрино. Също и корпусът на космически кораб, произведен от „Дженеръл продактс“.

Никой обаче не беше чувал нищо за преграда, която да задържа 40 на сто от частиците и да пропуска останалите.

— Значи, става дума за нещо ново — каза Луис. — Чайрън, какви са размерите на този пръстен? Каква е масата му?

— Масата му в грамове е равна на сбора на две десетки на тринадесета степен. Радиусът му в мили е равен на нула цяло и деветдесет и пет стотни от десет на осма степен. Широчината му възлиза почти на десет на шеста степен.

На Луис Ву не му бе чак толкова приятно да прави изчисления с помощта на десетични абстракции, опита се да получи по-образна представа за тези цифри.

Значи, правилно бе наподобил пръстена на коледна панделка. Имаше радиус от над деветдесет милиона мили, следователно, бе дълъг около шестстотин милиона мили и широк по-малко от милион мили. Масата му бе малко по-голяма от тази на планетата Юпитер...

— Не ми се вижда достатъчно масивен — каза той, — Обект с такива размери би трябвало да тежи поне колкото едно слънце.

Кзинтът се съгласи.

— Много странна ми се вижда представата за милиарди същества, живеещи върху плоскост, дебела колкото хартиен лист.

— Интуицията ти те подвежда — отвърна среброкосият кукловод. — Опитай си да си представиш размерите още веднъж. Ако пръстенът бе построен от метала, използван за направата на корпусите на космическите кораби, дебелината му би трябвало да бъде от порядъка на петдесет фута.

Петдесет фута? Това изглеждаше невероятно. През това време погледът на Тила бе вперен в тавана и устните ѝ се движеха мълчаливо.

— Прав е — каза тя. — От гледна точка на математиката всичко е наред. Какъв е обаче *смисълът* на това нещо? Кому е необходимо?

— Това е пространство.

— Пространство?

— Жизнено пространство — уточни Луис. — Очевидно, това е замисълът. Шестстотин трилиона квадратни мили се равняват на жизненото пространство на три милиона планети като Земята. Все едно да разполагаш с площта на три милиона планети, свързани в едно цяло. Площта на три милиона планети, върху която можеш да се придвижваш с въздухолет. Няма демографски проблем, който да не може да бъде решен по този начин.

— Сигурно проблемът им е бил страхотен. Човек не се заема с такива проекти ей така, за удоволствие.

— Нека задам един въпрос — обади се кзинтът. — Чайрън, търсили ли сте подобни пръстени из околните звезди?

— Да но...

— ...но не сте открили нищо. Така си и мислех. Ако расата, изградила пръстена, познаваше пътуването с надсветлинна скорост, щеше да засели други звезди. При това положение нямаше да се нуждае от пръстена, Следователно, съществува само един пръстен.

— Да.

— Сега съм спокоен. Излиза, че превъзхождаме създателите му поне в едно отношение. Предполага ли се, че трябва да изследваме обитаемата повърхност?

— Едно кацане би могло да се окаже свръхамбициозно.

— Глупости. Искам да разгледаме кораба, който сте подготвили за нас. Искам да разбера дали ще бъде достатъчно маневрен при кацане. Кога можем да тръгваме?

Чайрън подсвирна, изразявайки несъгласие.

— Трябва да сте полудели! Замислете се за могъществото на строителите на пръстена. Пред тях даже и ние изглеждаме като диваци.

— Или като страхливци.

— Добре. Когато този, когото наричате Несус, се завърне, можете да отидете при кораба и да го огледате. Преди това обаче трябва да ви съобща още информация за този пръстен.

— Изпитваш търпението ми — каза Говорещия с животни, но седна на мястото си.

„Лъжец си — помисли си Луис. — Преструваш се много добре и аз се гордея с теб.“

Стомахът му бе присвит, когато се отпусна в креслото си. Из звездното небе се виеше небесносиня панделка; човекът отново се бе срещнал със същества, които го превъзхождаха.

Първите бяха кзинтите.

Когато хората все още използваха синтезни двигатели за пресичане на междузвездните пространства, кзинтите вече имаха гравитационни поляризатори за бойните си кораби. Поради това те бяха много по-бързи и маневрени от човешките. Съпротивата на кзинтската армада щеше да бъде символична, ако хората не бяха научили един урок от тях: двигателят е оръдие с разрушителна сила, право пропорционална на ефикасността му като двигател.

Първият набег на кзинтите в човешкото пространство бе шокиращ. Човешкото общество живееше от векове в мир и бе забравило войните. Неговите междузвездни кораби обаче използваха синтезни фотонни двигатели, задействани чрез съчетанието на фотонни платна и лазерни оръдия, разположени върху астероидите.

Телепатите на кзинтите продължаваха да докладват, че хората въобще не разполагат с оръжия. В същото време гигантски лазерни оръдия унищожаваша кзинтските кораби, а по-малките правеха същото, като използваха светлината, излъчвана от самите кораби.

Войната, забавена от неочакваната съпротива на хората и от бариерата на скоростта на светлината, продължи десетилетия. Кзинтите обаче имаха шансове да я спечелят.

Междувременно един кораб на Аутсайдерите се бе натъкнал на малката човешка колония на Ние Го Направихме. Аутсайдерите продадоха на кмета й тайната на своя хипердвигател. При това я продадоха на кредит. Хората от Ние Го Направихме още не знаеха, че някъде се води война с кзинтите, но бързо го научиха, след като построиха няколко кораба, движещи се със свърхсветлинна скорост.

Кзинтите се оказаха беззащитни пред хипердвигателя.

След това и кукловодите създадоха търговски центрове в човешкото пространство.

Хората бяха имали голям късмет. Цели три пъти се бяха сблъскали с раси, превъзхождащи ги в технологическо отношение. Кзинтите щяха да ги смажат, ако не бе двигателят на Аутсайдерите.

Самите Аутсайдери съвсем определено също превъзхождаха човека, но не искаха от него нищо друго, освен снабдителни бази и информация, тоест неща, които можеха да се купят. Пък и Аутсайдерите, с тяхната хелиева обмяна на веществата, бяха твърде уязвими за горещината и гравитацията, за да могат да бъдат добри бойци. Колкото до кукловодите, въпреки фантастичното си могъщество, те бяха страхливи.

Що за същества бяха строителите на Пръстеновия свят? И бяха ли... бойци?

Месеци по-късно Луис щеше да признае пред себе си, че лъжата на Говорителя бе от решаващо значение и за самия него. Тогава можеше и да се откаже, разбира се, като се оправдае с Тила. Пръстеновият свят беше ужасяващ даже и като абстракция. Как да си помислиш да се доближиш до него, да *кацнеш* на него...

Луис бе запомнил какъв ужас предизвикаха у кзинта летящите светове на кукловодите. Но после Говорителя прояви доблест. Биваше ли след всичко това да показва, че е страхливец?

Седна и насочи поглед към екрана. Докато очите му бегло се плъзгаха по Тила, определи я наум като идиотка. На лицето ѝ бе изписано радостно вълнение, а външно изразяваше същите чувства, каквито и кзинтът. Може би беше твърде глупава, за да е в състояние да се уплаши?

На вътрешната страна на пръстена имаше атмосфера. Спектрометричният анализ показваше, че тя е толкова плътна, колкото и земната и имаше приблизително същия химичен състав. В нея можеха да дишат и хората, и кзинтите, и кукловодите. Нямаха обаче представа какво я задържа на мястото ѝ. Щеше да се наложи да отидат и да проверят.

В системата на слънцето от клас Г-2 нямаше нищо друго, освен пръстенът. Отсъстваха планети, астероиди и комети.

— Разчистили са ги — каза Луис. — Не са искали нищо, което да може да се сблъска с пръстена.

— Естествено — рече среброгривестият кукловод. — Ако нещо се сблъска с него, ще е със скорост най-малко 770 мили в секунда, скоростта на въртене на самия пръстен. Колкото и да е здрав материалът, от който е направен, винаги би съществувала възможност някакъв обект да го удари откъм вътрешната му незащитена страна.

Самото слънце бе жълто джудже, малко по-хладно от земното и с почти същата големина.

— Ще ни трябват защитни костюми против горещината — каза кзинтът.

— Няма да ви трябват — възрази Чайрън. — Температурата на вътрешната повърхност е съвсем поносима за всички наши раси.

— Откъде знаеш?

— Честотата на инфрачервеното излъчване на външната повърхност...

— Правиш ме на глупак.

— Съвсем не. Изучаваме пръстена, откакто го открихме. Инфрачервеното излъчване говори за температура от порядъка на 290 абсолютни градуса както на външната, така и на вътрешната му част. За теб, Говорителю, температурата ще е с около десет градуса по-висока от оптималната. За Луис и Тила тя ще е равна на нея.

— Не позволявайте на нашето внимание към подробностите да ви подвежда или плаши — добави Чайрън. — Не бихме си позволили кацане върху пръстена, освен ако неговите създатели не настояят за това. Искаме просто да бъдете готови за всяка евентуалност.

— Знаете ли какво има на повърхността му?

— За съжаление, не. Уредите ни не притежават необходимата разделителна способност.

— Можем да се опитаме да отгатнем — рече Тила. — Имат денонощен цикъл от тридесет часа. Възможно е светът, в който са живели, да е притежавал такава скорост на въртене. Допускаш ли, че са се появили в тази звездна система?

— Предполагаме, че да, след като очевидно не познават хипердвигателите — каза Чайрън. — Възможно е обаче и да са придвижили своя собствен свят в друга система, използвайки нашата техника.

— Би трябвало да са го направили — изръмжа кзинтът. — Това е за предпочитане, отколкото да разрушаваш дома си, за да направиш от него пръстен. Мисля, че ще открием звездната им система някъде наблизо, също като тази оголена от светове. Навярно са използвали технология за преобразуване на планети с цел да заселят собствената си система, преди да прибегнат до това отчаяно решение.

— Отчаяно? — вметна Тила.

— Сетне, след изграждането на пръстена около звездата, по всяка вероятност им се е наложило да придвижат всичките си светове, за да прехвърлят населението.

— Може и да не е било така — каза Луис. — За прехвърлянето на населението да са използвали големи космически кораби, стига звездата им да не е била прекалено далеч.

— Защо „отчаяно“? — повтори Тила.

Всички обърнаха погледи към нея.

— Предполагам, че са построили пръстена, защото... защото — запъна се тя, — защото са искали!

— Ей така? За удоволствие? Я си помисли, Тила, какви средства е трябвало да отделят за тази цел? Според мен, имали са страшен демографски проблем. Когато пръстенът за пръв път им е потрябвал като жизнено пространство, навярно не са могли да си го позволят. Така или иначе, построили са го, защото той им е бил жизнено необходим.

— Х-м... — Тила не изглеждаше убедена.

— Несус се връща — каза Чайрън и без да произнесе повече нито дума, се обърна и с тръс изчезна в парка.

---

[1] Плеистоцен — долната епоха от четвъртичния период, обхващаща ледниковите и междуледниковите времена. Бел.ред. ↑

ГЛАВА СЕДМА

СТЪПВАНЕ ВЪРХУ ДИСКОВЕ

— Не беше много възпитано от негова страна — каза Тила.

— Чайрън не иска да се среща с Несус. Нали ти казах? Всички смятат, че Несус е луд.

— Те са лудите.

— Едва ли мислят така, но това не значи, че не си права. Все още ли си готова да участваш?

Отговорът на Тила бе същият неразбиращ поглед, с който преди време реагира на думите „трепет на сърцето“.

— Значи, все още искаш да си в експедицията — каза тъжно Луис.

— Разбира се, че искам. Кой не би искал? От какво всъщност се страхуват кукловодите?

— Ясно ми е — каза Говорещия с животни, — че кукловодите се страхливци. Не мога да разбера обаче защо искат да научат нещо повече от това, което вече знаят. Виж какво, Луис, те задминаха пръстена, тъй като пътуват с почти светлинна скорост. Строителите на пръстена очевидно не могат да го правят. С други думи, нито сега, нито когато и да е, не са в състояние да сторят зло на кукловодите. Не разбирам и каква е нашата роля в цялата тази работа.

— Съгласен съм.

— Трябва ли да приема това като обида?

— Не, естествено. Става ясно, че сме изправени пред демографски проблем. Защо би трябвало да го разбираш?

— Така. А сега обясни ми го, ако обичаш.

Луис очакваше кукловодът да се появи някъде от дебрите на опитомената джунгла.

— Несус би ти го обяснил по-добре. Каж ми, можеш ли да си представиш един трилион кукловоди върху повърхността на тази планета? По силите ли ти е?

— Мога да ги надуша в индивидуален порядък. От идеята да си ги представя обаче започвам да тръпна.

— А сега си ги представи в пръстеновия свят. Нещата започват да стават по-лесни за разбиране, нали?

— Така... Ще разполагат с осем на седма степен пъти повече пространство... И пак не мога да разбера. Мислиш, че кукловодите са решили да стават завоеватели? Как обаче биха се прехвърлили върху пръстена? Нали не се доверяват на космическите кораби?

— Не знам. Те и войни не водят, но работата не е в това. Работата според мен е дали е безопасно да се живее в пръстеновия свят.

— Х-м.

— Виждаш ли? Може би са решили да си изградят собствени пръстенови светове. Може би очакват някъде там, в Магелановите облаци, да открият някой незает. Между другото, това не е невъзможно. За тях обаче е важно да разберат дали пръстенът е безопасно място за живеене, преди да предприемат каквото и да е.

— Ето го и Несус — каза Тила. — Има вид на пиан. Кукловодите напиват ли се?

Несус този път не се движеше в тръс. Стъпвайки като балерина, заобиколи с подчертано внимание едно четирифутово пъстро перо, докато плоските му глави се въртяха наляво и надясно. Почти бе стигнал до купола, когато нещо, подобно на голяма черна пеперуда, кацна на гривата му. Той изпищя като жена и подскочи, сякаш се опитваше да преодолее ограда. Падна свит на кълбо. Когато спря да се търкаля, остана в същото положение, с настръхнал гръб, подвити крака и с глави и шии, скрити между предните крайници.

— Отново е в депресия — каза Луис и се затича към него. За щастие, успя да открие входа на невидимия купол и влезе в парка.

Всички цветя в него миришеха като кукловода. (След като целият живот в този свят бе изграден върху една и съща химическа основа, как можеше Несус да се храни с топъл сок от моркови?). Луис тръгна по зигзагообразна пътечка, обградена с оранжев жив плет, и стигна до кукловода. Коленичи до него.

— Аз съм, Луис. Тук си в безопасност.

Пресегна се към рошавата грива и нежно я почеса.

Кукловодът потрепери от допира, но след това се успокои.

Дали не сгреша? Дали не беше твърде преждевременно да го сблъсква с реалността?

— Това нещо опасно ли беше? Това, което кацна върху теб? — попита Луис.

— Това ли? Не. — Контраалтът бе приглушен, но чист и прекрасно модулиран. — Беше само един... посетител на цветя.

— Как премина разговорът ти с тези, които ръководят?

Несус примига.

— Излязох победител от него.

— Много добре. И какво спечели?

— Правото да се възпроизведа и комплект партньори.

— Затова ли беше толкова уплашен? — попита Луис. „Нищо чудно — помисли си — Несус, подобно на мъжки паяк от вида «черна вдовица», да е трябвало да загине от любов. Или пък да се е чувствал като изнервена девствена твар, неизвестно от какъв пол.“

— Можеше и да се проваля, Луис — каза кукловодът. — Аз обаче разговарях с тях лице в лице и отстоях своето.

— Продължавай — каза Луис. Бе забелязал, че Тила и Говорещия с животни се присъединиха към групата. Продължи нежно да почесва Несус по гривата. Кукловодът не помръдваше.

Отново се чу приглушеният контраалт.

— Тези, които ръководят, ми предложиха да ми предоставят по законов път правото да се възпроизведа, ако оцелея от предстоящото пътуване. Това обаче не беше достатъчно. За да стана родител, са ми необходими партньори. Кой ще се съвкупи доброволно с един маниак с разрошена грива? Наложих се да блъфирам. Намерете ми партньор, казах им, или няма да участвам в пътешествието. И кзинтът в такъв случай няма да участва, казах им. Бяха вбесени.

— Вярвам ти. Сигурно си бил много разгневен.

— Със собствени усилия стигнах до това състояние. Заплаших ги, че ще проваля плановете им, и те капитулираха. Казах им, че някой безкористен доброволец трябва да се съгласи да се чифтоса с мен, ако се върна от пръстена.

— Прекрасно. Намериха ли се доброволци?

— Един от нашите полове е... собственост. Впрочем, казах нещо безсмислено. По-скоро думата е „глупав“. Трябваше ми само един доброволец. Тези, които ръководят...

Тила се намеси в разговора.

— Защо не кажеш просто „ръководители“?

— Опитвах се да постигна точен превод — рече кукловодът. — Смисълът ще се преведе най-точно чрез словосъчетанието „тези, които ръководят, стоейки отзад“. Те избират свой председател, който говори от името на всичките. Точният превод на неговата титла ще бъде „Най-задния“. Именно Най-задния ме прие за свой партньор. Каза, че не му е по силите да поиска от някой друг такава голяма саможертва.

Луис подсвирна от удивление.

— Голяма работа си свършил. Хайде, излей си чувствата, имаш право на това. По-добре да дадеш израз на страха си сега, когато всичко приключи.

Несус сякаш малко се поотпусна.

— Местоимението ме смущава — каза Луис. — Или за теб, или за Най-задния би трябвало да използвам „тя“.

— Това е съвсем неделикатно от твоя страна, Луис. Не се обсъждат полови въпроси с представител на чужда раса — измежду краката на Несус се подаде една глава и загледа Луис неодобрително. — Едва ли с Тила бихте се съвкупявали в мое присъствие.

— Колкото и странно да ти изглежда, веднъж с нея говорихме по този въпрос и тя каза, че...

— Чувствам се обиден — констатира кукловодът.

— Защо? — попита Тила. Подалата се глава се шмугна обратно на мястото си. — Хайде, покажи се. Няма да ти сторя нищо лошо.

— Наистина ли?

— Наистина. Честна дума. Мисля, че си умник.

Кукловодът се разкри напълно.

— Като че ли ме нарече „умник“? Добре ли чух?

— Да — Тила погледна към оранжевото туловище на Говорещия с животни. — И ти също — добави тя великодушно.

— Не искам да обидя никого — рече кзинтът, — но никога повече не си позволявай да ме наричаш така. Никога.

Тила май не разбра защо.

Озоваха се пред пращен оранжев плет от живи растения, прав като стрела и висок десет фута. От него висяха неподвижни кобалтовосини пипала. По вида на плета можеше да се съди, че някога

е бил хищник. Той всъщност отбелязваше границата на парка, от който Несус извеждаше малката си група.

Луис предполагаше, че в оградата ще има някакъв отвор. Оказа се неподготвен за това, което видя — Несус се шмугна направо в плета, който се разтвори пред него и се затвори след преминаването му.

Останалите го последваха.

Дотогава небето над главите им беше синьо, но когато плетът се затвори зад тях, то се оказа друго, черно-бяло. На фона на черното нощно небе се виждаха плаващи бели облаци, осветени отдолу от лежащите под тях градове. Бяха се озовали в един от тях.

На пръв поглед, той се отличаваше от земните градове само по размерите. Сградите изглеждаха по-масивни, по-солидни и по-еднообразни. Бяха високи, ужасно високи, така че цялото пространство се запълваше от осветени прозорци и балкони и единственото, което можеше да се види от небето, бяха тънките ивици мрак. Тук можеха да се срещнат и правите ъгли, отсъстващи в интериора на жилищата на кукловодите. Правите ъгли на сградите бяха прекалено големи, да не би някой кукловод без да иска да си ожули коляното в тях.

Странно защо, градът не се виждаше от парка. И на Земята имаше няколко сгради, високи повече от една миля. Тук нямаше пониски от миля. Луис се зачуди дали около парка не бяха поставили бариери за изкривяване на светлината, но не зададе гласно въпроса си. Очевидно, това щеше да бъде най-малкото от чудесата в света на кукловодите.

— Корабът ни се намира в другия край на острова — каза Несус. — Можем да бъдем там след минута или за още по-малко време, ако стъпваме върху дисковете. Ще ви покажа как става това.

— Сега добре ли се чувстваш?

— Да, Тила. Както Луис каза, най-лошото е зад гърба ни. Вече си имам любовник — Най-задния. Трябва само да успея да се завърна от пръстеновия свят.

Пътеката бе мека. На вид изглеждаше като бетон, посипан с фосфоресциращи частици, но краката я усещаха подобна на влажна и гъбеста почва. След като повървяха по една доста дълга улица, стигнаха до кръстовище.

— Трябва да продължим оттук — каза Несус, показвайки посоката с кимане. — Не стъпвайте върху първия диск. Вървете след мен.

В центъра на кръстовището имаше голям син правоъгълник. Обграждаха го четири, също сини диска.

— Може да стъпите на правоъгълника, ако желаете — каза Несус, — но не трябва да обърквате дисковете. Последвайте ме! — Той заобиколи най-близкия, пресече кръстовището, подскочи върху диска от срещната страна и изчезна.

Известно време никой не помръдна. След това Тила извика като малко момиче и се затича към диска. Също изчезна.

Говорещия с животни изръмжа и скочи. И тигър нямаше да се приземи върху диска с такава точност. Луис остана сам.

— Демоните на мъглата да го вземат — каза той възхитен. — Значи това са техните пътни кабинни.

После стъпи върху диска.

Озова се на правоъгълник в центъра на следващото кръстовище, точно между Несус и Говорещия с животни.

— Самката ти вече замина — каза Несус. — Надявам се да ни дочака.

Кукловодът напусна правоъгълника и се насочи към диска, срещу който бе застанал с лице. След три крачки изчезна.

— Добре са го измислили — рече Луис възторжено. Беше останал сам, тъй като кзинтът междуременно последва Несус. — Вървиш си и толкоз. С три крачки изминаваш цяла пресечка. Вълшебна работа. При това, можеш да придадеш на пресечките такава дължина, каквато поискаш.

Чувстваше се като котаракът с вълшебните ботуши. С лека стъпка направи необходимите три крачки. Кръговите знаци на ъглите на сградите навярно показваха някаква номерация, така че всеки пешеходец да знае къде се намира.

От двете страни на улиците се виждаха витрините на магазини и на Луис му се прииска да ги разгледа. Дали пък не бяха за нещо съвсем различно? Спътниците му обаче се намираха много напред. Можеше да види как се мяркат за миг на следващите кръстовища. Ускори хода си.

След малко извънземните са оказаха пред него, препречвайки пътя му.

— Боях се да не пропуснеш завоя — каза Несус и изчезна вляво.

— Почакайте... — но и кзинтът вече беше изчезнал.

Къде, по дяволите, бе Тила?

„Трябва да е изпреварила останалите“ — реши Луис и ги последва.

Вълшебни ботуши. Градът преминаваше покрай него като мираж. Безпрепятствено пътуваха през градовете, като на всеки десет преки дисковете имаха различен цвят. Оказа се още, че на всеки сто мили има и дискове за големи разстояния, които те отвеждат направо в центъра на желанието от теб град. Имаше и дискове, с които да се пресичат океани — с една крачка и си на съседния остров!

Открити пътни кабинни. Кукловодите бяха страшно напреднали. Дисковете имаха диаметър само един ярд и не трябваше да стъпваш с двата си крака върху тях, за да ги задействаш. Стъпваш с единия и вече си на следващата пресечка. Къде-къде по-съвършено нещо от движещите се тротоари на Земята!

Във въображението на Луис се яви кукловод, висок няколкостотин мили, който внимателно стъпва по верига от острови. Правеше го внимателно, за да не би да пропусне някой остров и да си намокри глезените. Кукловодът ставаше все по-голям и по-голям и започна да стъпва върху светове... Да, те наистина бяха отишли много напред!

Оказа се на брега на спокойно море с черен цвят. Някъде в близост до хоризонта се виждаха четири вертикално подредени пълни луни. Имаше и един по-малък остров, силно осветен. Извънземните го очакваха.

— Къде е Тила?

— Не знам — отвърна Несус.

— Дяволите да го вземат! Как ще я открием?

— Тя ще ни открие, Луис. Няма за какво да се тревожиш.

— Изгубила се е на един непознат свят! Всичко може да ѝ се случи!

— Не на този свят, Луис. Няма свят, по-безопасен от нашия. Когато Тила стигне до края на острова, ще разбере, че дисковете на

съседните острови няма да сработят за нея. Ще ползва дисковете по крайбрежието, докато стигне до нас.

— Ние за изгубен компютър ли говорим? Тя е двадесетгодишна жена!

Тила се появи редом до него.

— Аз май малко се позаблудих. За какво спорите?

Говорещия с животни отпрати към него подигравателна саблезъба усмивка. Луис, избягвайки погледа на Тила, поруменя.

— Вървете след мен — рече Несус.

Последваха кукловода по дисковете, разположени по крайбрежието. Накрая стигнаха до петоъгълник с мръснокафяв цвят и стъпиха на него...

Озоваха се върху блестяща от слънчевите лъчи гола скала. Скалист остров с размерите на частно летище. В центъра му се намираха една-единствена висока сграда и един-единствен космически кораб.

— Ето го и нашето превозно средство — каза Несус.

Тила и Говорещия с животни не скриха разочарованието си. Ушите на кзинта клюмнаха, а Тила погледна носталгично към острова, който току-що бяха оставили, облян от светлината на величествените сгради, сияещи на фона на междוזвездната нощ. Луис обаче изследва кораба и почувства облекчение. Беше се пренаситил на чудеса. Дисковете, гигантският град, четирите селскостопански планети с тиквен цвят, висящи на хоризонта... всичко това беше изумително. В кораба обаче нямаше нищо такова. Бе корпус с втори размер на „Дженеръл продактс“, с триъгълно крило, претъпкано с реактивни и синтезни двигатели. Всичките му машинни възли им бяха до болка познати и никой не зададе въпроси.

Кзинтът все пак не издържа.

— Концепцията ми се вижда много странна за кукловодите-инженери. Несус, не би ли се чувствал по-спокоен, ако всички части на кораба бяха вътре в корпуса?

— Не. В този кораб има огромни конструкторски нововъведения. Елате и ще ви ги покажа.

Въпросът на кзинта бе уместен.

„Дженеръл продактс“, търговската компания на кукловодите, бе продавала най-различни стоки в известното пространство. Състояние

обаче бе направила благодарение на продажбата на известните си корпуси на космически кораби. Имаше четири основни размера. Продаваше корпуси, големи колкото баскетболна топка, и други с диаметър от хиляда фута — такъв бе корпусът на „Далечният изстрел“ — четвърти размер. Корпусът трети размер — цилиндър със заоблени краища, приплеснат от едната си страна — беше много подходящ за големи пътнически кораби; именно такъв кораб ги бе докарал на планетата на кукловодите преди няколко часа. Корпусът втори размер представляваше цилиндър, силно стеснен в средата, подобно на оса, продълговат и с краища, изострени като игли. Обикновено в него имаше пространство само за един пилот.

Корпусите на „Дженеръл продактс“ бяха прозрачни за видимата светлина и непроницаеми за всички форми на електромагнитна енергия, както и за материята във всичките ѝ разновидности. Компанията държеше на репутацията си и даваше гаранция за своята стока. Гаранция, която вече бе доказана от милиони кораби, движещи се стотици години. Корпусите на „Дженеръл продактс“ бяха връх на надеждността и сигурността.

Корабът пред тях имаше корпус втори размер.

Но, доколкото Луис можеше да види, вътре се намираха единствено пътническият отсек и хипердвигателят. Всичко останало — два плоски реактивни двигателя, насочени надолу, други два малки синтезни двигателя, насочени напред, други по-големи синтезни двигатели, монтирани върху краищата на крилото, както и два огромни контейнера, разположени до тях, наистина огромни и вероятно претъпкани с локаторно и свързочно оборудване, тъй като Луис не видя никъде другаде такава, всичко това бе разположено върху голямото делтовидно крило!

Половината кораб бе монтиран на крилото и изложен на всевъзможните опасности, за които би могъл да си помисли един кукловод. Защо не бе използван корпус трети размер, който можеше да побере всичко?

Кукловодът ги поведе под делтовидното крило.

— Целта ни беше да пробием колкото се може по-малко отвори върху корпуса. Можете да се убедите, че постигнахме това.

Зад прозрачната и наподобяваща стъкло стена на корпуса Луис съзря някакъв ръкав с широчината на бедрото му, свързващ основната

част на кораба с крилото. Всичко изглеждаше сложно до момента, в който той съобрази, че ръкавът е конструиран така, че при необходимост да може да се прибере в основната част. Забеляза и мотора, който трябваше да изпълни тази операция, както и масивната метална врата, която щеше да запечата отвора.

— Един обикновен кораб — каза кукловодът — се нуждае от много отвори на корпуса: за сензорни устройства, които не използват видимата светлина, за реактивни двигатели, ако се налагат такива, за съединенията на резервоарите с гориво. Върху корпуса на този кораб има само два отвора — през единия преминават пътници, а през другия — информация. И двата могат да бъдат запечатани.

— Инженерите ни нанесоха върху вътрешната страна на корпуса прозрачен проводник. Когато се затвори вратата на люка и се запечата отворът, през който минават проводниците, вътрешната част на корпуса се превръща в непрекъсвана от нищо повърхност.

— В стазисово поле — предположи Луис.

— Точно така. Появи ли се опасност, цялата жизнеподдържаща система преминава за няколко секунди в режим на стазисово поле. В полето времето престава да тече, така че на пътниците не може да се случи нищо лошо. Не сме толкова глупави да се доверим само на един корпус. Лазери, използващи светлина от видимия спектър, могат да проникнат през корпуса на „Дженеръл продактс“ и да унищожат пътниците, а самият кораб да остане невредим. Антиматерията пък може да дезинтегрира изцяло корпуса.

— Не знаех това.

— Не сме го рекламирали.

Луис отиде отново под делтовидното крило, където Говорещия с животни правеше оглед на двигателите.

— Защо има толкова много двигатели?

— Хората навярно не са забравили уроците, които им дадохме — надменно отвърна кзинтът.

— Аха.

Всеки кукловод, изучавал кзинтска или човешка история, не можеше да не знае урока на кзинтите. Реактивният двигател е оръжие, чиято мощ е право пропорционална на неговата ефикасност. На кораба имаше двигатели с мирно предназначение и синтезни импулсатори, които можеха да се използват и като оръжия.

— Сега разбирам как сте се научили да управлявате кораби със синтезни двигатели, Говорителю.

— Естествено, преминал съм и през военно обучение, Луис.

— Защо? В случай на нова война между хората и кзинтите?

— Необходимо ли е да доказвам качествата си на боец?

— Необходимо е — прекъсна ги кукловодът. — Нашите инженери оборудваха кораба така, че да бъде пилотиран от кзинт. Ще имаш ли добрината да се запознаеш с контролния пулт, Говорителю?

— След малко. Ще ми трябват също така техническите данни, информация за резултатите от изпитателните полети и тъй нататък. Хипердвигателят стандартен ли е?

— Да. А изпитателни полети не е имало.

„Напълно в стила на кукловодите — помисли си Луис, докато вървяха към люка. — Построили са кораба и са го оставили да чака нас. Така си е, никой кукловод не изгаря от желание да става летец-изпитател“.

А къде беше Тила?

Тъкмо щеше да я извика, когато тя отново се появи върху петогълника. През цялото време си беше играла с пътните дискове, без да обръща внимание на кораба. Последва останалите, като от време на време хвърляше замечтан поглед към града на кукловодите, намиращ се отвъд тихата черна вода.

Луис я изчака до вратата на люка. Беше готов да ѝ се скара. Предполагаше, че след като веднъж се бе изгубила, щеше да е по-предпазлива.

Вратата се отвори и през нея влезе сияещата от щастие Тила.

— О, Луис, толкова се радвам, че дойдох! Оня град е *страшен!*
— Стисна му ръцете и добави нещо нечленоразделно. Усмивката ѝ наподобяваше слънчев лъч.

Как да ѝ се скара!

— Права си, наистина всичко е много интересно — каза той, след което силно я целуна. Запътиха се към командното помещение, хванати през кръста.

Вече бе разбрал. Никой не бе сторвал зло на Тила Браун през живота ѝ и тя не знаеше как да се пази. Не ѝ бе известно чувството на страх. Първата болка, която ѝ се наложи да изпита, щеше да бъде за нея ужасяваща изненада. Можеше дори да я унищожи.

За да ѝ стори някой зло, обаче, трябваше да премине през трупа на Луис Ву.

Боговете не бдят над глупаците. Над глупаците бдят други глупаци, по-способни от тях.

Корпус втори размер на „Дженеръл продактс“ е широк двадесет фута и дълъг триста.

По-голямата част от кораба се намираше извън основния корпус и бе разположена върху тънкото и несъразмерно голямо крило. Жизнеосигуряващата система бе достатъчно просторна, за да побере три обособени помещения, служещи едновременно за дневна и спалня, дълъг и тесен хол, пилотска кабина и гардеробно помещение, кухня, тоалетна и т.н. Контролният пулт бе устроен по кзинтски образец и надписите на него бяха на кзинтски език. Луис прецени, че би могъл да пилотира кораба в случай на извънредно произшествие, но наистина трябва да е съвсем извънредно, за да се опита да направи това.

В складовата част се намираха най-различни инструменти и оборудване от всякакво естество. Нямахше нито една вещь, която Луис да можеше да посочи и да каже: „Това е оръжие“. Имаше обаче немалко неща, които можеха да се използват като оръжия. Както и четири летателни велосипеда, също толкова летателни раници (пояси плюс реактивни двигатели), средства за проверка на годността на храната, буркани с добавки към нея, медикаменти, устройства за проверка на годността на въздуха и филтри. Изглежда, някой беше убеден, че този кораб все пак ще кацне някъде.

А и защо пък да не кацне? Една раса с могъществото на жителите на пръстеновия свят, но прикована към него от непознаването на хипердвигателите, можеше и да ги покани да кацнат. Навярно кукловодите се надяваха именно на това.

Нямаше нито един предмет на борда, за който Несус да не можеше да каже: „Това не е оръжие. Това сме го взели поради такава и такава причина“.

На борда на кораба имаше разумни същества от три вида. Или даже от четири, ако земните индивиди от различен пол се разглеждат като отделни видове. Кзинтът, а защо не и кукловодът, сигурно разсъждаваха именно така. (Ами ако Несус и Най-задния бяха от един и същи пол? Ами ако при кукловодите се създаваше бебе с участието на двама самци и една лишена от разум самка?). Неизвестните жители

на пръстеновия свят щяха веднага да установят, че разумни същества от различни раси са в състояние дружески да съжителстват помежду си.

И все пак твърде много предмети — лазерните фенерчета, зашеметяващите палки и други подобни — можеха да се използват и като оръжия.

При излитането не включиха реактивните двигатели, за да не би да причинят някаква вреда на острова. Половин час по-късно вече бяха преодолели слабата гравитация на розетата на кукловодите. Едва тогава Луис се досети, че освен Несус, който бе пътувал заедно с тях, и дистанционно предаваният образ на Чайрън, в света на кукловодите не бяха видели нито един кукловод.

След като корабът премина на хиперскоростен режим, Луис отдели час и половина, за да огледа всички предмети, намиращи се на борда. „Добре ще е нищо да не ме изненадва“ — каза си той. От мисълта за оръжията и за някои други приспособления бе останал с неприятно чувство, с особен горчив привкус в устата.

Прекалено много оръжия имаше и от тях нито едно, което да не притежава и друго предназначение. Лазерни джобни фенерчета. Синтезни реактивни двигатели. Когато още в първия ден от полета се събраха на церемония за наименуването на кораба, Луис предложи да му бъде дадено името „Лъжливото копеле“. По някакви свои съображения Тила и Говорещия с животни се съгласиха. По някакви свои съображения Несус не възрази.

Бяха пътували с хиперскорост цяла седмица, изминавайки разстояние, малко по-голямо от две светлинни години. Когато се завърнаха в Айнщайновото пространство, оказаха се в близост до звездата от клас Г-2, обградена от пръстена. Луис Ву все още не се бе освободил от лошите си предчувствия.

Някой наистина бе напълно убеден, че ще кацнат на пръстеновия свят.

ГЛАВА ОСМА

ПРЪСТЕНОВ СВЯТ

Световете на кукловодите се движеха със скорост, почти изравняваща се със светлинната, към северната част на галактиката. Говорещия с животни бе маневрирал в пространството така, че да се окаже откъм галактическия юг на звездата от клас Г-2. Като следствие от това „Лъжецът“, след като излезе от Сляпото петно, се насочи към пръстеновия свят с голяма скорост.

Звездата наподобяваше пламтяща бяла точка. Луис, завръщайки се от други полети, бе виждал Слънцето да изглежда така. Тази звезда обаче имаше едва забележим ореол. Щеше да запомни това свое първо впечатление от пръстеновия свят. Той вече се виждаше и с невъоръжено око.

Говорещия с животни бе включил големите синтезни двигатели на режим на максимално натоварване. Бе изкарал и плоските двигатели от гнездата им в делто-видното крило и пълната им мощ се добавяше към тази на ракетните устройства. „Лъжецът“ навлизаше в системата на звездата, светещ като двойно слънце, и намаляваше скоростта си с отрицателно ускорение, надвишаващо двеста пъти силата на земното притегляне.

Тила не знаеше това, тъй като Луис не ѝ го беше казал. Не искаше да я тревожи. Ако собственото гравитационно поле на кабината престанеше да функционира даже и за миг, всички щяха да бъдат смазани като буболечки, озовали се под стоманено колело.

Кабината обаче функционираше по ненатрапчив и безупречен начин. Усещаха се само присъствието на света на кукловодите и приглушеният равномерен шум на синтезните двигатели. Той се промъкваше през единствения наличен отвор, не по-широк от мъжко бедро, откъдето преминаваха различни съединения. Веднъж промъкнал се, шумът се долавяше в целия обитаем отсек.

Говорещия с животни предпочиташе да пътува в прозрачен кораб дори и при хиперскоростен режим. Обичаше да оглежда добре всичко

наоколо и Сляпото петно не го смуцаваше. Корабът продължаваше да е прозрачен, с изключение на жилищните помещения, и гледката, която се разкриваше, заслужаваше да се види. Холът и пилотската кабина бяха станали не толкова безцветни, колкото невидими. В привидната пустота се мерзелееха отделни островчета материя: Говорещия с животни, разположил се в пилотското кресло; подковообразният команден пулт, целият наситен с индикатори, светещи със зелена и оранжева светлина; контурите на вратите, излъчващи неоново лъчение; няколкото кресла около масата в хола; блокът на индивидуалните кабинни и, разбира се, плоският триъгълник на крилото. Пространството около тях бе изпълнено със звезди. Вселената изглеждаше съвсем близка, но и доста статична: звездата с пръстена се бе оказала точно зад жилищния отсек и не можеха да я виждат.

Във въздуха се носеше миризма на озон и кукловоди.

Несус, за който би могло да се предполага, че е примрял от страх, знаейки за ускорението от двеста единици, имаше напълно спокоен вид, седнал редом с останалите около масата в хола.

— Тези създания не разполагат с хипервълни — обясняваше той. — Самата математика на системата им го изключва. Хипервълните са обобщение на математиката на хиперскоростите, а те не познават тези скорости.

— Може пък да са открили хипервълните по случайност.

— Не е възможно, Тила. Разбира се, ще изпробваме и хипервълновия диапазон, докато намаляваме скоростта, обаче...

— Значи, ще трябва още да чакаме! — Тила внезапно стана и едва ли не бегом излезе от помещението. Луис отвърна на въпроса в очите на кукловода със сърдито свиване на рамене.

Тила беше в лошо настроение. Бе й омръзнало да седи в кораба през седемте дни, пропътувани с хиперскорост, и мисълта за още ден и половина принудително бездействие започваше да я вбесява. Какво обаче можеше да очаква от Луис? Беше ли той в състояние да измени законите на физиката?

— Трябва да чакаме — съгласи се Говорещия с животни. Тъй като бе в пилотската кабина, сигурно беше пропуснал емоционалния обертон в последните думи на Тила. — В хипервълновия диапазон не се засичат никакви сигнали. Бас хващам, че инженерите на

пръстеновия свят не се опитват да разговарят с нас чрез каквато и да е известна форма на хипервълните.

Въпросът за контакта вълнуваше всички. Докато не успееш да се свържат с жителите на пръстеновия свят, присъствието им в звездната система щеше да намирисва на бандитизъм. Досега не бяха получили никакви доказателства, че то е открито.

— Приемателните устройства са включени — каза Говорещия с животни. — Опитат ли се да установят контакт с нас на която и да е електромагнитна честота, ще го узнаем.

— Няма да го узнаем, ако решат да използват най-логичната — отвърна Луис.

— Вярно е. Много раси са използвали студения водород, за да открият други разумни същества, кръжащи около други звезди.

— Като кдатлино, например. Те проявиха изобретателност и ви откриха.

— Ние пък проявихме изобретателност и ги поробихме.

Междувездният радиодиапазон е изпълнен с шумовете на звездите. Двадесет и един сантиметровата част от скалата обаче е тиха и готова за използване благодарение на безкрайните кубически светлинни години, изпълнени със студен междувезден водород. Това бе първата честота, която щеше да избере всяка разумна раса, за да се свърже с друга такава. За съжаление, в момента тази честота беше неизползваема, тъй като водородът, излизащ от двигателите на „Лъжецът“, бе нажежен до звездни температури.

— Не забравяй — каза Несус, — че траекторията на нашето кацане не трябва да се пресича с пръстена.

— Сто пъти си ми казвал това, Несус. Все още имам превъзходна памет.

— Обитателите му не бива да ни възприемат като опасност. Надявам се, че няма да забравиш това. Вярвам...

— Ти си кукловод. Ти на никого не вярваш — отвърна Говорещия с животни.

— Успокойте се — каза уморено Луис. Сега му липсваше само тяхното дребнаво заяждане. Отиде в кабината си да поспи.

Изминаха часове. „Лъжецът“ продължи да се приближава към украсената с пръстен звезда, забавяйки хода си. Пред него, подобно на копия, се движеха два лъча от звездна светлина и звездна топлина.

Говорещия с животни не откри никакво облъчване на кораба им с модулирана светлина. Обитателите на пръстеновия свят или още не бяха засекли „Лъжецът“, или не притежаваха комуникационни лазери.

През седмицата, прекарана съвместно в хиперпространството, Говорещия с животни бе общувал дълги часове с двете човешки същества. Луис и Тила харесваха каютата на кзинта. В нея гравитацията бе малко по-силна, а освен това помещението бе украсено с холографски пейзажи, на които се виждаха жълти и оранжеви джунгли и древни извънземни крепости. Собствената им каюта бе обзаведена без въображение със снимките на градски пейзажи и селскостопански морета, наполовина покрити от генетически обработени водорасли. Независимо от това, кзинтът харесваше тяхната каюта повече от своята.

Веднъж даже се опитаха да вечерят заедно с Говорещия в неговата каюта. Кзинтът през цялото време яде с апетита на изгладнял вълк, а сетне се оплака, че човешката храна му миришела на прегорял боклук, тъй че начинанието се провали.

В момента Тила и Говорещия с животни водеха приглушен разговор на единия край на масата, докато Луис се вслушваше в тишината и в шума на синтезните двигатели.

Беше свикнал да поверява живота си на каюти със собствена гравитационна система. Яхтата му имаше ускорение от тридесет гравитационни единици. Двигателите ѝ обаче бяха импулсни, сиреч безшумни.

— Несус — каза той, заглеждайки се в рояците от звезди.

— Да, Луис?

— Какво знаете вие за Сляпото петно, което ние не знаем?

— Не разбирам въпроса ти.

— Хиперпространството ви ужасява. А сегашното преминаване през пространство във вид на огнен стълб не. Вашата раса построи „Далечният изстрел“, следователно, знае нещо за хиперпространството, което на нас не ни е известно.

— Възможно е. Възможно е да знаем нещо.

— И какво е то? Стига, разбира се, да не е сред скъпоценните ви тайни.

Говорещия с животни и Тила бяха прекратили своя си разговор и внимателно слушаха. Ушите на кзинта, които можеха да се скрият в

козината на главата му, бяха изправени и опнати като два прозрачни розови чадъра.

— Знаем, че няма част от нас, която да не може да умре — каза Несус. — Няма да говоря от името на твоята раса, защото нямам това право. Но в моята раса няма нищо безсмъртно. Нашите учени са доказали това. Страхуваме се от смъртта, защото знаем, че тя е постоянно състояние.

— И?

— В Сляпото петно изчезват кораби. Нито един кукловод не би се доближил до една даденост на хиперскоростен режим и въпреки това мои събратя са изчезвали — говоря за времето, когато ползвахме пилотирани кораби. Имам доверие в способностите на инженерите, които построиха „Лъжецът“. Следователно, имам доверие и в изкуствената гравитация на кабината. Тя няма да ни изневери. Обаче даже и нашите инженери се боят от Сляпото петно.

Една нощ Луис спа зле и сънува необичайни сънища. Бе последвана от ден, в който Тила и Луис решиха, че им е невъзможно да продължават да живеят заедно. Тила не се боеше от нищо. Луис подозираше, че никога няма да я види уплашена. Сега просто бе полумъртва от скука.

Вечерта, за около половин час, звездата с пръстена се подаде иззад жилищния отсек. Бе малка и бяла, а светлината ѝ съвсем малко по-бледа от тази на Слънцето. Тънкият пръстен, който я опасваше, бе син на цвят.

Всички надничаха иззад рамото на Говорещия с животни, докато фокусираше екрана на телескопа. Кзинтът откри синята линия на вътрешната повърхност на пръстена и натисна копчето за увеличение.

Един въпрос възникна почти веднага.

— Има нещо по ръба — каза Луис.

— Дръж телескопа фокусиран — заповяда Несус.

Близкият до тях ръб на пръстена се увеличи пред очите им. Представляваше стена, издигаща се навътре към звездата. Вече можеше да наблюдават черната ѝ, изложена към космоса външна страна на фона на осветения от слънцето син ландшафт. Твърде ниска гранична стена, в сравнение с размерите на самия пръстен.

— Ако широчината му е един милион мили — пресметна Луис, — то стената по ръба трябва да е висока поне хиляда. Сега вече знаем какво задържа въздуха.

— Дали е така?

— Би трябвало да е. Пръстенът се върти около оста си със скорост от една гравитационна единица. Възможно е за няколко хиляди години част от атмосферата да прелее над ръбовете му, но тя лесно би могла да се възстанови. Щом са съумели въобще да го построят, не може да не са разполагали със средства за евтина трансмутация, най-много от порядъка на няколко десетачки за килотон. Да не говорим, че съществуват поне още една дузина други възможности...

— Любопитно ми е как изглежда отвътре.

Говорещия с животни чу това, докосна нещо на пулта и върху екрана се появи ново увеличение. Не бе все още обаче достатъчно голямо, та да могат да се видят подробности. Редуваха се светлосини и яркочервени образи и накрая се мярна неопределеното начало на една тъмносива сянка...

След малко се открие и по-отдалеченият ръб на пръстена. Тук стената изглеждаше наклонена навън.

Несус, застанал в антрето, с две глави, надничачи иззад раменете на кзинта, отправи нова заповед.

— Дай максималното възможно увеличение!

Образите станаха по-големи.

— Планини — рече Тила. — Колко са красиви! — Стената на ръба бе с неравна форма и вид на ерозирали скали с цвета на Луната. — Планини, високи хиляда мили.

— По-голямо увеличение е невъзможно. Ако искаме да огледаме пръстена по-подробно, ще трябва да се доближим до него.

— Нека първо се опитаме да установим контакт с тях — каза кукловодът. — Сега спрели ли сме?

Кзинтът се консултира с мозъка на кораба.

— Доближаваме се с около тридесет мили в секунда. Намираш ли скоростта за достатъчно малка?

— Да. Почни предаванията.

В „Лъжецът“ не се отразяваше никаква лазерна светлина.

Проверката на електромагнитния диапазон бе по-трудна. Трябваше да се проследи целият му спектър — радиоизлъчвания, инфрачервени излъчвания, ултравиолетови излъчвания. Още по-точно, беше необходимо да се започне с топлината на равнището на стайна температура, излъчвана от тъмната страна на пръстеновия свят, и да се приключи със светлинната квантова енергия, способна да разделя веществото на материя и антиматерия. Двадесет и един сантиментовият диапазон пустееше, а също и диапазоните, кратни на него. От всички тях можеше да се очаква нещо, като се има предвид очебийността на предназначението им. Ако се оставеха настрана тези диапазони, заниманията на Говорещия с животни и останалите можеха да се оприличат само на безсмислено, макар и добросъвестно изпълнение на задълженията.

Големите елементи на свързочното оборудване на „Лъжецът“ вече бяха приведени в работно състояние. Той изпращаше радиопослания на водородната и на други честоти, като същевременно обливаше различни части от вътрешната повърхност на пръстена с лазерна светлина с десет различни честотности и придружаваше всичко това с морзови сигнали на интересик, отправяни чрез поредици от контролирани избухвания на синтезните двигатели.

— На нашия автопилот ще му е напълно по силите да прочете каквото и да е послание — каза Несус. — Да се надяваме, че техните стационарни компютри ще са поне толкова способни, колкото него.

Отговорът на кзинта бе повече от жлъчен:

— Твоите анемични компютри могат ли да преведат пълното мълчание?

— Насочи сигналите към ръба. Ако притежават космодруми, непременно ще са върху ръба. Да се приземи космически кораб където и да е другаде, би било извънредно опасно.

Говорещия с животни отвърна на своя език с думи, които навярно бяха страшно обидни, защото сложиха край на разговора. Несус обаче не помръдна от мястото си и главите му продължаваха да се взират съсредоточено иззад раменете на кзинта.

В пространството пред тях все така безмълвно ги очакваше пръстеновият свят, синя лента с шахматен рисунък.

— Ти искаше да ми обясниш нещо за Дайсъновите сфери — каза Тила.

— А ти ми отвърна да вървя да се пощя — измърмори Луис. Бе открил в библиотеката на кораба описание на Дайсъновите сфери и бе имал глупостта да се опита да го разясни на Тила тъкмо когато тя редеше пасианс.

— Хайде, разкажи ми за тях — помоли го тя.

— Сега е твой ред да отидеш да се пощиш.

Тя не каза нищо.

— Добре — рече Луис. През последния час бе зяпал разсеяно пръстена и също умираше от скука. — Бях се опитал да ти обясня, че пръстеновият свят е един компромис, конструкторски компромис между Дайсънова сфера и нормална планета.

— Кой е този Дайсън?

— Един от древните натурфилософи, едва ли не от доатомната ера. Твърдял, че всяка цивилизация има за ограничител количеството енергия, с която разполага. По неговите думи, човешката раса можела да оползотвори цялата енергия в нейния обсег единствено чрез построяването на сферическа черупка около слънцето, която да не пропусне и най-слабия лъч светлина.

— Сега — продължи той леко раздразнен, — ако престанеш да се кискаш поне за миг, ще можеш да разбереш идеята му. Земята улавя само около половината от една милиардна част от слънчевото излъчване. Ако е било възможно да се използва цялата тази енергия...

Тила го изгледа учудено, сетне врътна длан край главицата си.

— Тогава идеята не е изглеждала смахната. Тогава още не е имало и теоретическо обосноваване на пътуванията със скорост, по-голяма от светлинната. Ако си спомняш добре, хипердвигателите не са наше изобретение. И даже случайно нямаше никога да открием хиперскоростта, защото не ни беше дошло наум да експериментираме извън обсега на конкретната даденост.

— Представи си — каза Луис, след като си пое дълбоко дъх, — какво е щяло да стане, ако корабът на Аутсайдерите не се бе натъкнал случайно на кораба на ООН. Представи си какво е щяло да стане, ако демографските закони се бяха оказали неефективни. Как мислиш, дали един трилион земни жители, непознаващи нищо по-бързо от синтезния двигател, нямаше да изразходват за стотина години целия водород на земните океани? Дайсъновата сфера обаче е нещо повече от прост панел за събиране на слънчева енергия. Да речем, че възнамеряваш да

направиш сфера с радиус от една астрономическа единица. Така или иначе, би трябвало да разчистиш цялата слънчева система, защото всички налични планети ще ти потрябват за строежа. След това правиш черупка от, да кажем, хромова стомана, с няколко ярда дебелина. Накрая покриваш цялата черупка с гравитационни генератори. Ще получиш повърхност, милиард пъти по-голяма от цялата повърхност на Земята. Трилион души биха могли цял живот да се разхождат из нея, без въобще да се срещнат помежду си.

Тила все пак успя да се вклини в обяснението:

— Ще използваш гравитационни генератори, за да задържат всичко на мястото му?

— Да, те ще са разположени от вътрешната страна. И ще бъдат покрити с почва.

— А какво ще стане, ако някой от тях се повреди?

— Ето че се досети... Ами ще стане това, че един милиард души ще полетят към слънцето. И цялата атмосфера ще ги последва. Ще се получи ураган, достатъчно голям, за да отнесе цяла планета. И няма да има никакъв шанс какъвто и да е спасителен екип да влезе в действие. Не при такава катастрофа...

— Не ми харесва идеята — рече решително Тила.

— Нека не избързваме. Сигурно има начини да се произведат безотказни гравитационни генератори.

— Не за това ми е думата. В такава сфера не би могъл да видиш звездите.

Луис не бе мислил върху този аспект на въпроса.

— Остави това. Работата е там, че всяка мислеца и трудеца се раса един ден ще усети потребност от Дайсънова сфера. Чрез пръстена ти получаваш само част от възможното пространство и оползотворяваш само частица от наличната слънчева светлина. За сметка на това обаче можеш да виждаш звездите и не ти се налага да прибъгваш до гравитационни генератори.

От пилотския отсек се разнесе гласът на Говорещия с животни. Произнесе нещо трудно разбираемо и същевременно достатъчно силно, за да раздвижи въздуха в помещението. Тила се изкиска.

— Ако кукловодите разсъждаваха като Дайсън — продължи Луис, — нищо чудно да очакват да заварят Магелановите облаци препълнени с пръстенови светове.

— И точно заради това се оказахме необходими ние!

— Не бих искал да се обзалагам за какво може да мисли един кукловод. Ако трябваше обаче да го направя, ще се басирам, че е точно така.

— Сега разбирам защо прекарваш толкова много време в библиотеката.

— Ще ме вбесят! — изрева кзинтът. — Разгневен съм! Умишлено ни игнорират! Нарочно не ни обръщат внимание, за да ни накарат да ги нападнем!

— Едва ли е така — каза Несус. — Щом не можеш да откриеш радиосигнали, значи, че не използват радио. Даже и да използваха радиоласери съвсем инцидентно, все щяхме да уловим някакъв сигнал.

— Не използват радио, не използват лазери, не използват хипервълни. Какво тогава използват? Телепатия? Писмени послания? Големи огледала?

— Може би използват папагали — обади се Луис и отиде при другите в пилотското помещение. — Папагали, специално отглеждани за целта, твърде едри, за да могат да полетят. Просто стоят накацали по планинските върхове и си разменят крясъци.

Говорещия с животни се обърна към Луис.

— Цели четири часа се опитвам да се свържа с пръстеновия свят. Цели четири часа неговите жители не ми обръщат внимание. Показаха абсолютно презрение към мен. Не ме удостоиха с една дума. Мускулите ми се размекнаха от физическо бездействие. Козината ми е сплъстена. Очите ми не могат да се фокусират. Стаята ми е тясна. Микровълновата ми печка затопля месото до една и съща температура, и тя не е правилната температура, а отгоре на всичко не мога да поправа печката. Ако не бяха твоята помощ и твоите идеи, Луис, щях да изпадна в отчаяние.

— Дали е възможно да са се лишили от цивилизованост? — разсъди на глас Несус. — Би било много глупаво от тяхна страна.

— Може и да са мъртви — отвърна Говорещия с животни със злост в гласа. — Което също би било глупаво. Това, че не пожелаха контакт с нас, определено беше глупаво. Хайде да кацнем и да проверим какво става.

Несус изврещя от ужас.

— Да кацаме на един свят, който може и да е изтребил разумния си вид? Да не би да си полудял?

— Как иначе ще разберем?

— Естествено, че ще кацнем — включи се Тила. — Не сме дошли дотук, за да се въртим в кръг.

— Забранявам! Говорителю, продължи опитите за контакт.

— Вече ги прекратих.

— Повтори ги!

— Няма да ги повторя.

В разговора се намеси Луис Ву, приел роля на доброволен дипломат.

— Успокой се, космати приятелю! Несус, той е прав. Обитателите на пръстеновия свят нямат какво да ни кажат. Ако беше иначе, щяхме да го узнаем.

— Но какво друго можем да направим, освен да се опитваме да установим контакт?

— Можем да си гледаме работата. Тая, за която сме дошли. Да дадем възможност на онези да си изградят впечатление за нас.

Макар и неохотно, кукловодът се съгласи.

Поеха курс към пръстеновия свят.

Говорещия с животни бе програмираше курса на „Лъжецът“ така, че да мине в близост до ръба на пръстена. Направи това с нежелание, по настояване на Несус. Кукловодът се опасяваше, че хипотетичните обитатели на този свят могат да приемат като заплаха полет над самата повърхност на пръстена им. Нареди също да се приберат синтезните двигатели, които според него имаха вид на оръжия, така че „Лъжецът“ сега се движеше само с помощта на импулсаторите.

Очите нямаше как да оценят мащабността на това, което виждаха. Пръстенът изменяше позицията си твърде бавно. Тъй като гравитацията в кабината се регулираше изкуствено, вътрешното ухо не можеше да усети разликата. Времето се превърна във вакуум, така че Луис за пръв път, откакто напусна земята, почувства желание да си гризе ноктите.

Най-сетне пръстенът се оказа в непосредствена близост до „Лъжецът“. С помощта на импулсаторите Говорещия с животни изведе кораба на кръгова орбита около слънцето. След това започна сближаване с ръба.

Вече се долавяше, че корабът се движи.

От тънка ивица, закриваща няколко звезди, ръбът се превърна в черна стена. Стена, висока няколко хиляди мили и безформена, макар че дори да можеше да се забележи нещо по нея, то нямаше как да бъде разгледано поради скоростта. На разстояние петстотин мили от тях, закрила небосклона под ъгъл от деветдесет градуса, стената се въртеше с адската скорост от 770 мили в секунда. Краищата ѝ изчезваха, превръщаха се сякаш в точки от безкрайността.

Да се втрещваш във всичко това бе равнозначно на навлизането в друга вселена, във вселена от действително прави линии, прави ъгли и всякакви там геометрични абстракции. Луис гледаше като хипнотизиран някаква точка. Що за точка бе тя, извор или тресавище?

Нейде от безкрайността нещо се насочи към тях.

Беше изпъкналост, израснала, както и всички останали абстракции, от основата на ръба на пръстена. Първо се появи тя, а после, подредени по нея, и поредица от изправени пръстени. Бяха се насочили право към „Лъжецът“, право към основата на носа на Луис. Той затвори очи и защити лицето си с ръце. Чу писък, изпълнен с уплаха.

Очакваше смъртта да го навести именно в този миг. Когато тя не дойде, отвори очите си. Пръстените продължаваха да преминават покрай кораба като равномерен поток и той осъзна, че не са по-широки от петдесет мили.

Несус се бе свил на кълбо. Тила, притиснала дланите си върху прозрачната повърхност на корпуса, жадно гледаше навън. Говорещия с животни безстрашно и спокойно продължаваше да стои на командния пулт. Може би оценяваше разстоянията по-добре от Луис.

Или може би се преструваше. Дали пък именно той не бе надал уплашения писък?

Несус постепенно се изправи. Погледна пръстените, които вече бяха станали по-малки и започваха да се сливат един с друг.

— Говорителю, изравни скоростта ни с тази на пръстеновия свят. После фиксирай позицията с тласък от една гравитационна единица. Трябва да проверим какво е това.

Центробежната сила е илюзия, проява на закона за инерцията. Реалност е центростремителната — сила, приложена под прав ъгъл

към скоростния вектор на дадена маса. При това, масата оказва съпротива и се стреми да се движи по привичната ѝ права линия.

От своята скорост и като се отчита действието на закона за инерцията, пръстеновият свят трябваше да се разпадне. Не се разпадна обаче, тъй като имаше твърда структура. Прилагаше собствената си центробежна сила спрямо самия себе си. „Лъжецът“, увеличил скоростта си също до 770 мили в секунда, трябваше да се съобразява с тази сила.

Говорещия с животни постигна това. Корабът, балансиран с помощта на 0,992 гравитационни единици, започна да кръжи над стената на ръба и екипажът му насочи погледи към космодрума.

В началото той приличаше на тясна изпъкналост, толкова тясна, че можеше да се приеме като лишена от реални измерения линия. Така обаче изглеждаше само до момента, в който Говорещия с животни доближи кораба до нея. Тогава се оказа, че изпъкналостта е достатъчно широка, за да побере без затруднения два гигантски космически кораба. Те представляваха плосконоси цилиндри с еднаква форма, неизвестна и невиджана дотогава, но очевидно принадлежаща на кораб със синтетични двигатели. Този вид кораби при пътуване сами се зареждаха с гориво, като с помощта на електромагнитни полета улавяха междузвездния водород. Единият очевидно бе използван за резервни части и сложните му вътрешности бяха останали незащитени от вакуума и от погледите на екипажа на „Лъжецът“.

Горната част на здравия кораб бе буквално осеяна с прозорци, които даваха възможност на странниците да се опитат да определят размерите му. На бледата светлина на звездите прозорците наподобяваха кристална глазура, напръскана върху торта. Бяха хиляди на брой. Този кораб наистина беше *голям*.

И тъмен. Целият космодрум беше тъмен. Може би създанията, като го експлоатираха, не се нуждаеха от светлина във „видимите“ честоти. Луис Ву обаче остана с чувството, че космодрумът е изоставен.

— Не мога да разбера за какво служат пръстените — каза Тила.

— Електромагнитно оръдие — отвърна Луис разсеяно. — Използва се при излитане.

— Не — рече Несус.

— Тъй ли?

— Това оръдие се е използвало при приземяването на корабите. Дори мога да се досетя за метода, който са прилагали. Корабите е трябвало да влизат в орбита по протежението на стената на ръба. Не са се стремели да постигнат ротационната скорост на пръстена, а са заемали позиция на двадесет и пет мили от основата на стената. При въртенето навивките на електромагнитното оръдие поемат кораба в полето си и го ускоряват по такъв начин, че скоростта му се изравнява с тази на пръстена. Мога само да похваля конструкторите му. Съобразили са, че корабите никога не трябва да се оказват в опасна близост до него.

— Но оръдието би могло да се използва и при излитане.

— Не. Погледни устройството откъм лявата ни страна.

— Тандж да го вземе! — възкликна Луис Ву. „Устройството“ наподобяваше портал, способен да пропусне един от космическите кораби.

Кукловодът беше прав. Скоростта от 770 мили в секунда бе от космически порядък. Устройствата за излитане, построени върху пръстена, трябваше просто да позволяват на космическите кораби сами да отплават в пространството. След това пилотите просто избираха необходимата скорост и посока.

— Космодрумът изглежда изоставен — каза Говорещия с животни.

— Има ли излъчване на енергия?

— Моите прибори не долавят нищо. Не се засичат никакви ненормално затоплени места или електромагнитна дейност. Що се отнася до сензорите на линейния ускорител, възможно е те да използват по-малко енергия, отколкото сме в състояние да уловим.

— Какво предлагаш?

— Устройството навярно все още функционира. Можем да разберем дали сме прави, ако се доближим до изхода на ускорителя и влезем в него.

Несус веднага се сви на кълбо.

— Не вярвам да се получи нещо — каза Луис. — Възможно е за задействането му да е необходим някакъв специален сигнал, а ние не го знаем. Възможно е да реагира само на метален корпус. Възможно е, ако се опитаме да влезем в ускорителя със скоростта на пръстеновия свят, да се сблъскаме в някоя от намотките и всичко да се взриви.

— На учебни военни маневри съм пилотирал кораби в подобна обстановка.

— Кога е било това?

— Може би прекалено отдавна. Няма значение. Ти какво предлагаш?

— Предлагам да минем от долната страна на пръстена — каза Луис.

Несус веднага нормализира позата си.

Преместиха се под пръстеновия свят, запазвайки скоростта си, както и ускорението от 9,94 метра в секунда.

— Включете фаровете — каза Несус.

Фаровете имаха обseg от порядъка на петстотин мили. Не се разбра дали светлината им достигна повърхността на пръстена, но не се отрази от нея. Фаровете бяха предназначени за кацане.

— Все още ли вярваш на вашите конструктори, Несус?

— Трябваше да предвидят сегашната възможност.

— Аз я предвидих. Мога да осветя пръстеновия свят, стига да ми се позволи да използвам синтезните двигатели — каза кзинтът.

— Използвай ги.

Говорещия с животни включи и четирите двигателя, по-малките, разположени в челната част, и двойката задни. Челната двойка, тази, която трябваше да служи като спирачка при извънредни обстоятелства, а може би, и като оръжие, имаше нужда от регулиране. Водородът излизаше от дюзата твърде бързо, изгорял само наполовина. Температурата на синтезния двигател, обикновено равна на тази в сърцевината на свръхнова звезда, сега спадна до повърхностната температура на жълто джудже. Два могъщи снопа светлина, прави като копия, осветиха дъното на пръстеновия свят.

Първото, което видяха, бе, че това дъно не е равно. На едни места то беше хлътноло, а на други — изпъкнало. Забелязваха се възвишения и вдлъбнатини.

— Сякаш е изваяно — каза Луис. — Готов съм да се обзаложа, че там, където наблюдаваме изпъкналост, от осветената страна има море. И обратно, на мястото на вдлъбнатините има планини.

Тези неравности обаче изглеждаха дребни и незабележими, докато Говорещия с животни не сниши още повече кораба. „Лъжливито копеле“ продължаваше бавно да кръжи, сякаш планираше,

на около петстотин мили разстояние от дъното на пръстеновия свят. Изваяните изпъкналости и вдлъбнатини минаваха покрай тях и бяха дори приятни за гледане.

От много векове туристическите кораби летяха по подобен начин над повърхността на земната луна. И тук гледката беше подобна: лишени от въздух пропасти и зъбери, резки черно-бели сенки като тези, които се виждаха на тъмната страна на луната при осветяването ѝ с могъщите фарове на преминаващите кораби. При все това, имаше една разлика. Над луната ясно се очертаваше хоризонтът, остър и релефен на фона на черния космос и винаги леко закривен.

На хоризонта на пръстеновия свят не се виждаха никакви зъбери и извивки. Той представляваше права линия, геометрична права, намираща се на невъобразимо далечно разстояние и едва видима на черния фон. Луис се зачуди как може Говорещия с животни да издържа тази монотонна гледка, часове наред да пилотира „Лъжецът“ под търбуха на това... устройство.

Луис потрепери. Бе започнал да осмисля размерите на пръстеновия свят. Това, като всеки познавателен процес, не бе особено приятно.

Премести погледа си от ужасяващия хоризонт към осветения район под (или над) тях.

— Всички морета изглеждат с приблизително еднакви размери — отбеляза Несус.

— Видях и няколко езера — възрази му Тила. — А това тук не може да не е река. Непременно е река. Досега обаче не забелязах океани.

Луис реши, че морета наистина има много — ако се окажеше прав и тези леки изпъкналости действително бяха морета. Макар да не бяха съвсем еднакви по размер, изглеждаха равномерно разпределени, така че нито един район да не остане безводен. А бяха и плоски. Всички морета имаха плоски дъна. Луис изрече тази си мисъл на глас.

— Вярно е — потвърди Несус.

— Всички морета са плитки. Значи, обитателите на пръстеновия свят не живеят в тях. Използват само повърхностния им слой. Като нас.

— Имат много странни форми — каза Тила. — Всичките са със силно начупено крайбрежие. Знаеш ли какво означава това?

— Заливи. Означава, че искат да имат колкото се може повече заливи.

— Макар обитателите на пръстеновия свят да живеят на сушата, очевидно не се боят от корабоплаването — каза Несус. — В противен случай, заливите нямаше да им бъдат необходими. Луис, не бих се учудил, ако тези създания по външността си наподобяват хора. Кзинтите мразят водата, а моята раса се бои от удавяне.

„Можеш да научиш много неща за един свят — помисли си Луис, — като го гледаш как изглежда отдолу.“ Някой ден сигурно щеше да напише книга по въпроса.

— Би било хубаво да си в състояние да си издълбаеш собствен свят — каза Тила.

— Не ти ли харесва твоя, приятелко?

— Много добре ме разбираш.

— За власт ли става дума? — Луис бе изненадан. Властта му беше безразлична. Не бе творец по природа. Не обичаше да създава неща. Предпочиташе да ги намира.

Видя нещо ново пред тях. Една по-голяма изпъкналост, остро профилирана и чернееща се между лъчите на двигателите, която от пръв поглед обхващаше стотици хиляди квадратни мили площ.

Ако другите изпъкналости бяха морета, то тази беше океан. Кралят на всички океани. Продължаваше, сякаш нямаше да има край, а повърхността му не беше плоска. Наподобяваше топографска карта на Тихия океан, цялата наситена с низини и хълмове, с вдлъбнатини, достатъчно дълбоки, за да бъдат острови.

— Искали са да запазят морската си фауна — започна да гадае Тила. — Бил им е нужен един дълбок океан. Онази изпъкналост там би трябвало да служи за охлаждане на дълбините. Сигурно е нещо като радиатор.

Океан, който бе ако не достатъчно дълбок, то достатъчно широк, за да погълне Земята.

— Стига толкова — отсече внезапно кзинтът. — Време е да огледаме вътрешната повърхност.

— Първо трябва да направим някои измервания. Да проверим дали пръстенът наистина е идеално кръгъл. Достатъчно е да има само едно малко изкривяване, и всичкият въздух ще отиде в космоса.

— Знаем, че има въздух, Несус. От начина, по който е разпределена водата върху повърхността, ще разберем до каква степен пръстенът се отклонява от идеалния кръг.

Несус се предаде:

— Добре. Нека първо да стигнем до външния ръб.

Тук-там се виждаха следите, оставени от метеорити. Не бяха много, но все пак ги имаше. Луис се поразвесели, като си помисли, че и обитателите на пръстеновия свят не са били безупречни в почистването на слънчевата си система. Или пък тези метеорити бяха дошли отдалеч, от звездите? На светлината на единия двигател се мярна конусообразен кратер и той видя нещо да просветва на дъното му. Беше блестящо или отразяващо светлината.

„Това ще да е основата на пръстена“ — реши Луис. Основа, създадена от достатъчно плътно вещество, щом задържаше 40 процента от неутриното. И, както се предполагаше, с голяма якост. Под (или над) нея имаше почва, морета и градове, а над тях — въздух. Под (над) нея трябваше да има и някаква гъбеста материя, подобна на пенопласт, която да поема силата на метеоритните удари. Повечето метеорити вероятно се изпаряваха от съприкосновението, но някои все пак я деформираха, оставяйки зад себе си конусообразни дупки с лъскави дъна.

Далеч навътре в пръстеновия свят очите на Луис откриха друга подобна вдлъбнатина. При това — наистина голяма, след като можеше да се забележи на звездна светлина.

Не ѝ обърна внимание. Сетивата и умът му все още не бяха свикнали с размерите на пръстеновия свят.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ЗАСЕНЧВАЩИТЕ ПРАВОЪГЪЛНИЦИ

Слънцето от клас Г-2 изгря над черния профил на пръстена. Беше неприятно светло до момента, в който Говорещия с животни се досети да натисне един поляризатор. Луис вече можеше да разгледа диска и видя, че целостта му е нарушена от ивицата на една сянка. Поточно — от някакъв тъмен правоъгълник.

— Трябва да бъдем предпазливи — предупреди Несус. — Ако ще изравняваме скоростта си с тази на пръстена откъм вътрешната му страна, сигурно ще бъдем нападнати.

Отговорът на кзинта този път бе приглушен. Изглежда се бе уморил от дългите часове престой зад подковообразния пулт.

— С какво оръжие ще ни нападнат? Нали видяхме, че конструкторите на пръстеновия свят не разполагат даже и с една работеща радиостанция?

— Нямаме представа за природата на комуникационните им системи. Може би общуват помежду си чрез телепатия, може би чрез резониращи вибрации или пък чрез електрически импулси в метални кабели. Нямаме представа и за тяхното въоръжение. Ако започнем да планираме над повърхността, ще ни приемат като сериозна заплаха и ще използват срещу нас всички оръжия, с които разполагат.

Луис кимна в знак на съгласие. Не бе особено предпазлив по природа и любопитстваше да узнае какво има в пръстеновия свят, но кукловодът имаше право.

Появеше ли се над повърхността, „Лъжецът“ щеше да бъде приет за потенциален метеорит, и то необичайно голям. Да се движеше само с орбитална скорост, такава маса щеше да представлява ужасна опасност. При едно леко отклоняване в атмосферата, тя можеше да се устреми към повърхността със скорост от няколкостотин мили в секунда. Ако пък скоростта му бе по-висока от орбиталната, корабът представляваше още по-голяма опасност, защото откажеха ли двигателите му, центробежната сила щеше да го захвърли надолу/

нагоре върху населените земи. Обитателите на пръстеновия свят едва ли се отнасяха несериозно към метеоритите. Не можеха да си го позволят, след като един-единствен пробив на повърхността на пръстена щеше да е достатъчен, за да изтече оттам целият въздух на техния свят и да се разсее в посока към звездите.

Говорещия с животни се обърна така, че лицето му застана точно срещу двете плоски глави на кукловода.

— Добре, тогава. Чакам заповеди.

— Преди всичко, трябва да сведеш скоростта на кораба до орбиталната.

— После?

— После ще го ускориш в посока към слънцето. Даже и когато обитаваната повърхност на пръстена започне да се смалва под нас, ние ще бъдем в състояние да я огледаме в една или друга степен. Основната ни цел трябва да бъдат засенчващите правоъгълници.

— Чак такава предпазливост е неуместна и унизителна. За какво ни е да оглеждаме засенчващите правоъгълници? Какъв интерес могат да представляват те?

„Тандж да го вземе“ — помисли си Луис. Беше уморен и гладен и никак не му се искаше да става умиротворител на двама извънземни. Нито един от членовете на екипажа не се бе хранил или почивал от доста време. Щом и той бе уморен, то и кзинтът навярно се чувстваше по същия начин и затова бе станал толкова раздражителен.

— Засенчващите правоъгълници съвсем определено представляват интерес за нас. Те поемат повече светлина от повърхността на пръстеновия свят. Навярно са свършени термоелектрически генератори, удовлетворяващи енергетичните потребности на обитателите.

В отговор кзинтът изръмжа нещо хапливо на собствения си говор и продължи на интересик.

— Не си прав. За какво ни е да гадаем какъв е източникът им на енергия? Дай по-добре да кацнем, да открием някой туземец и да го питаме.

— Отказвам да обсъждам възможността за кацане.

— Ти да не би да се съмняваш в моето умение да пилотирам?

— А ти да не би да се съмняваш в правото ми да издавам заповеди, след като съм командир?

— Щом си решил да разискваме и тази тема...

— Говорителю, все още нося със себе си таспа. Моят свят е притежател на „Далечният изстрел“ и на квантовите двигатели от второ поколение. Все още съм Най-задан на борда на този кораб и не трябва да забравяш, че...

— Престанете — каза Луис.

Двамата го погледнаха.

— Караницата ви е преждевременна — продължи той. — Защо първо не насочите телескопите към правоъгълниците? По този начин ще откриете повече неща, за които да спорите, и ще бъде още по-забавно.

Двете глави на Несус се спогледаха. Кзинтът прибра ноктите си.

— Хайде сега да поговорим делово — предложи Луис. — Всички сме уморени и гладни. Приятно ли е да участваш в разправия на празен стомах? Реших да се мушна за час под приспиващия шлем. Съветвам ви да направите същото.

Тила бе шокирана.

— Не искаш ли да гледаш? Нали ще изследваме вътрешната страна?

— Ти изследвай, щом искаш, а после ще ми разкажеш — каза Луис и излезе.

Събуди се замаян и изгладнял. Гладът го измъкна от спалните плоскости и го задържа в каютата достатъчно дълго, за да си поръча чрез пулта един сандвич.

Поел го в ръка, той отиде в хола.

Тила, застанала пред екран за четене, го информира преднамерено хладно.

— Изгърва всичко. Кораби с роботърговци. Демони на мъглата. Космически дракони. Човекоядци семена. Нападнаха ни едновременно, така че се наложи Говорещия с животни да ги отблъсне с голи ръце. Щеше да ти е страшно забавно.

— А Несус?

Кукловодът се обади от пилотската кабина.

— С Говорителя се разбрахме да се доближим до засенчващите плоскости. Той сега спи. След малко ще сме в открития космос.

— Нещо ново?

— Да, има доста нови неща. Ела да ти покажа.

Кукловодът започна да настройва контролното устройство на телескопа. Сигурно беше изучавал някъде кзинтски правопис.

Повърхността на пръстена приличаше на земната, гледана от голяма височина. Планини, езера, долини, реки и големи оголени местности.

— Това пустини ли са?

— Така изглежда, Луис. Направихме измервания на температурата и влажността. Оформят се доказателства, че пръстеновият свят се е върнал към дивачеството, поне частично. Ако не е така, за какво са му пустини?

— Открихме още един дълбок соленоводен океан от отсрещната страна на пръстена, не по-малък от предишния. Спектралният анализ потвърди наличието на сол. Очевидно конструкторите са решили, че тези огромни маси вода трябва взаимно да се уравнишат.

Луис отхапа от сандвича си.

— Предположението ти се оказва уместно — отбеляза Несус — Може и да си най-способният дипломат от всички ни, макар че Говорителя и аз сме преминали специална подготовка в това направление. Той се съгласи, че е уместно да огледаме плоскостите едва след като фокусира телескопа върху тях.

— Така ли? Защо?

— Забелязахме нещо интересно. Засенчващите правоъгълници се движат със скорост, доста по-висока от орбиталната.

Луис престана да дъвче.

— Това не е невъзможно — продължи кукловодът.

— Те сигурно имат добре балансиран елиптични орбити. Не е задължително през цялото време да бъдат на постоянно разстояние от звездата.

Луис с усилие преглътна хапката си, за да получи възможност да проговори.

— Но това е безсмислено. По този начин дните ще имат различна продължителност.

— Първоначално решихме, че така те може би искат да постигнат летни и зимни сезони — включи се в разговора Тила. — Първо да скъсят, а после да удължат нощите. Обаче преценихме, че и това би било безсмислено.

— Наистина е безсмислено. Плоскостите извършват обиколка на звездата за по-малко от месец. На кого му трябва година от три седмици?

— Сега разбираш какъв е проблемът — каза Несус.

— Тази аномалия беше твърде малка, за да може да бъде забелязана от собствената ни система. Какво ли я причинява? Дали гравитацията е ненормално усилена в близост до звездата и изисква по-висока орбитална скорост? Така или иначе, плоскостите заслужават да бъдат разгледани по-отблизо.

Дискът на слънцето бе нацърбен от острите ъгли на четвъртита сянка.

Кзинтът излезе от каютата си, поздрави човеците и се запъти към командния пулт, за да смени кукловода.

Малко по-късно Луис забеляза, че макар Говорещия с животни да не беше казал нищо, Несус направи крачка назад, уплашен от убийствения му поглед. Говорителя явно не бе на себе си от ярост.

— Добре — каза Луис примирено, — какъв е проблемът?

— Ей този, тревопасният — започна кзинтът, задавяйки се от гняв, — ей този шизофреник, дето ръководи заднешком, през цялото време ни е държал на режим на минимален разход на гориво, откакто аз отидох да дремна. С тази скорост ще ни трябват четири месеца, за да стигнем до пояса от правоъгълници!

Кзинтът започна цветисто да ругае на собствения си език.

— Ти сам постави кораба на такъв режим — каза с благ тон кукловодът.

Говорителя повиши глас:

— Да, защото бях решил да напуснем пръстеновия свят бавно и да го огледаме както трябва откъм вътрешната му страна. А след това можеше да поемем курс към плоскостите с висока скорост и да пристигнем там за един час, а не за месеци.

— Няма защо да бързаме, Говорителю. Ако се запътим с голямо ускорение към плоскостите, орбитата ни ще пресече пръстеновия свят. Не исках да допусна това.

— Можем да се насочим към слънцето — каза Тила.

Всички отправиха погледи към нея.

— Ако обитателите на пръстеновия свят се боят от сблъсък с нас — търпеливо обясни тя, — не може да не следят курса ни. След като

траекторията ни е насочена към слънцето, ние няма да представляваме опасност за тях. Нали ме разбирате?

— Да. Правилно разсъждава — рече кзинтът.

Кукловодът потрепери.

— Добре, ти си пилотът. Прави какво искаш, но не забравяй, че...

— Нямам намерение да се пъхам в слънцето. Като му дойде времето, ще коригирам курса — каза кзинтът и отиде обратно зад пулта. За един кзинт не бе никак лесно да отстъпи.

Корабът застана успоредно на пръстена. Всичко започна да изглежда безсмислено. Говорителя, изпълнявайки заповеди, използваше само импулсаторите. Бе убил орбиталната скорост на кораба и той започваше да пада към слънцето. След това насочи челната му част към него и започна да увеличава скоростта.

Пръстеновият свят сега се бе превърнал в широка синя лента, изпълнена с драскотини и бели петънца, образувани от облаците. Видимо намаляваше размерите си. Говорещия с животни бързаше.

Луис поръча по пулта две луковици с моха и подаде едната на Тила.

Можеше да разбере гнева на кзинта. Пръстеновият свят го ужасяваше. Той бе убеден, че трябва да кацнат на него, и бързаше да направи това, преди да изгуби самообладание.

Говорителя се върна при тях.

— След четиринадесет часа ще стигнем до орбитата на правоъгълниците. Ние, Несус, бойците на Патриаршията, от деца сме научени на търпение. При вас, тревопасните, търпението наподобява спокойствието на трупове.

— Движим се — каза Луис и се надигна. Челната част на кораба се бе отклонила от слънцето.

Несус изкрещя и скочи. Бе все още във въздуха, когато „Лъжецът“ присветна като вътрешността на електрическа крушка. Корабът започна да се накланя.

Прекъсване

Корабът започна да се накланя, въпреки собствената гравитация на кабината. Луис се опита да се залови за седалката на един стол и успя. Тила падна с невероятна точност в собственото си противошоково кресло.

Кукловодът вече се бе свил на кълбо, когато се блъсна в стената. Всичко това ставаше в силно виолетово осветление. Мракът бе продължил само миг и веднага бе заменен от сияние с виолетов цвят.

Сиянието идваше отвън и проникваше в целия корпус.

Сигурно Говорещия с животни бе програмирал курса на „Лъжецът“ и след това го бе включил на автопилот, реши Луис. Сигурно автопилотът е анализирал курса на кзинта, решил е, че слънцето е метеорит, достатъчно голям, за да бъде опасен, и е взел мерки.

Гравитацията се бе нормализирала и Луис стана от пода. Нямаше му нищо. Тила май също не бе пострадала. Беше се изправила до стената и наблюдаваше виолетовата светлина.

— Половината контролен пулт е повреден — съобщи Говорителя.

— И половината ти съоръжения са в същото състояние — каза Тила. — Крилото го няма.

— Моля?

— Крилото го няма.

Така си беше. Нямаше ги и нещата, които бяха монтирани на него: импулсаторите, синтезните реактори, антените на свързочното оборудване, механизмите за кацане. Корабът бе станал като полиран. От „Лъжецът“ не беше останало нищо, освен защитеното от корпуса на „Дженеръл продактс“.

— По нас стреляха — каза кзинтът. — И сега продължават да стрелят, вероятно с рентгенови лазери. Този кораб сега е в положение на война. В съответствие с това, поемам командването.

Несус не възрази. Все още продължаваше да е свит на кълбо. Луис коленичи до него и започна да го опипва.

— Бог ми е свидетел, че не ставам за лечител на извънземни. Не ми се вижда обаче да е пострадал.

— Само е уплашен. Опитва се да се скрие в собствения си стомах. Сложете му коланите с Тила и го оставете.

Луис не се изненада от факта, че изпълнява заповеди. Бе много развълнуван. До преди миг се намираще в космически кораб. Сега се оказа в стъклена игла, падаща към слънцето.

Поставиха кукловода в собственото му протившоково кресло и закопчаха предпазната мрежа.

— Нямаме работа с миролюбива цивилизация — рече кзинтът. — Рентгеновите лазери притежават само бойни функции. Ако не беше неуязвимият ни корпус, щяхме да сме мъртви.

— Автоматично се е включило стазисното поле — каза Луис. — Нямам представа колко време е продължило всичко това.

— Само няколко секунди — каза Тила. — Виолетовото сияние сигурно е породено от металната мъгла, в която се е превърнало нашето крило.

— Мъглата, възбудена от лазера. Май си права. Струва ми се, че вече започна да се разсейва.

Наистина, сиянието бе започнало да отслабва.

— Какво нещастие е, че така лекомислено бяхме оборудвани само с отбранителна автоматика! Ама разбира ли ти кукловод от нападателни оръжия! — каза Говорителя. — Даже и синтезните ни двигатели бяха монтирани на крилото! И врагът въпреки това стреля по нас! Сега ще види обаче какво означава да нападнеш един кзинт!

— Ти да не би да си решил да ги преследваш?

Кзинтът не схвана иронията.

— Точно това съм решил.

— Как ще го направиш? — избухна Луис. — Видя ли какво ни е останало? Хипердвигателят и жизнеосигуряващата система, друго няма! Трябва да си обзет от мания за величие, за да мислиш, че можем да водим война.

— И врагът така мисли. Не знае обаче...

— Кой враг?

— ...не знае обаче какво значи да предизвикаш един кзинт.

— Ти не разбра ли, че по нас стреля автоматично устройство, бе, глупако? Ако имаше враг, щеше да ни нападне още от момента, когато се окажехме в обсега му.

— И аз се учудих от тази необичайна тактика.

— Обстрелват ни автомати и нищо друго. Рентгенови лазери за предпазване от метеорити. Програмирани са така, че да стрелят по всичко, което може да се сблъска с пръстена. Още в момента, когато нашата орбита се пресече с неговата, те се задействаха и — тряс!

— Да... това е възможно — кзинтът започна да затваря защитните панели върху излишните вече части от командния пулт. — Надявам се обаче да не си прав.

— Разбирам те. Щеше да ти е по-добре, ако имаше някой, който да ни е виновен.

— Щеше да ми е по-добре, ако орбитата ни не се пресичаше с пръстена — кзинтът вече бе затворил половината пулт и продължаваше да закрива нови части от него. — Скоростта ни е висока и ще ни изведе извън системата. Ще можем да използваме хипердвигателя, за да се върнем при флота на кукловодите. Първо обаче трябва да се разминем с пръстена.

Луис не бе мислил чак в такава перспектива.

— Сега навярно ти се иска да бързаш, нали? — попита той тъжно.

— Сигурен съм, че ще се разминем поне със слънцето. Автоматиката нямаше да се задейства, ако орбитата ни не го заобикаляше.

— Лазерите все още са включени — докладва Тила. — Вече мога да виждам звездите, но сиянието продължава. Това означава, че орбитата ни все пак се пресича с повърхността на пръстена, така ли е?

— Така е, ако лазерите са автоматични.

— Ще загинем ли, ако се сблъскаме с пръстена?

— Питай Несус, нали неговата раса построи този кораб. Я виж дали можеш го накара да се разгъне.

Кзинтът изръмжа нещо презрително. Вече бе изключил почти целия контролен пулт. Само няколко жалки светлинки показваха, че част от „Лъжецът“ все още не е умряла.

Тила се наведе над кукловода, свит на кълбо под защитната мрежа. Противно на очакванията на Луис, тя не показваше и най-малък признак на паникьосване още от самото начало на лазерното нападение. Присегна се към основата на шиите на Несус и започна нежно да ги чеше, както бе виждала да прави това Луис.

— Хайде, не се дръж като глупав страхливец — заговори с нежен глас на изплашения кукловод. — Погледни ме. Ще изтървеш най-интересното.

Дванадесет часа по-късно Несус не бе излязъл от кататоничното си състояние.

— Аз се опитвам да го убедя, а той се свива още по-плътно — почти проплака Тила. Бяха се прибрали в тяхната стая за вечеря, но тя не щеше да хапне нищо. — Луис, знаем, че не го правя както трябва.

— Наблягаш на интересното, а Несус точно сега въобще не го вълнуват интересните неща. Не се безпокой, той нито на нас, нито на себе си причинява зло. Когато разбере, че е необходим, ще се разгъне, та ако ще и само за да се защити. Дотогава нека продължава да се крие в собствения си стомах.

Тила стана и тръгна със странна походка, сякаш се препъваше. Все още не се бе приспособила напълно към разликата между земната гравитация и тази на кораба. Понечи да каже нещо, после размисли, сетне размисли още веднъж и накрая се обърна към Луис с кратък въпрос.

— Ти уплашен ли си?

— Ъхъ.

— И аз така реших — кимна тя и продължи да се разхожда из стаята. — А Говорещия с животни защо не е уплашен?

От самото начало на нападението кзинтът показваше необикновена активност: направи опис на оръжията, сетне извърши приблизителни изчисления на курса, като междувременно даваше кратки и стегнати команди по такъв начин, че да се поддържа пълното послушание.

— Мисля, че и Говорителя е ужасен. Помниш ли как реагира, когато за пръв път видя световите на кукловодите? Ужасен е, но не иска да покаже това пред Несус.

— Наистина не мога да разбера. Защо само аз не съм уплашена?

Съчетанието от обич и съчувствие предизвика у Луис странна и почти забравена болка, толкова стара, че му се стори непозната.

— Несус бе наполовина прав — опита се да ѝ обясни. — Нали никой никога не ти е причинявал страдание? Просто си имала късмет. Всички се боим от това, да не би да бъдем наранени, но ти не ни разбираш, защото такова нещо никога не ти се е случвало.

— Това е нелепо! Никога не съм си чупила кост или нещо от този род, но това няма отношение към психическата сила.

— Не става дума за това. Късметът не е психическа сила. Щях да се изненадам, ако от четиридесет и три милиарда човешки същества, обитаващи известното пространство, Несус не се бе спрял именно на човек като теб. Нали разбра какво е направил? Заел се е с групата потомци на спечелилите от лотарията право на поколение. Казва, че били няколко хиляди души, но съм готов да се обзаложа, че ако не бе

открил сред тях това, което е търсел, щял е да се насочи към по-голямата тълпа от късметлии, имащи един или повече прадеди, родени благодарение на лотарията. По този начин щеше да може да избира измежду десетки милиони човеци.

— И какво е търсел?

— Търсел е теб. Подбрал е няколкото хиляди, които ти споменах, и е започнал да елиминира хората без късмет от списъка си. Да кажем, че един си е счупил пръст на тринадесетгодишна възраст. Друг пък е бил нервно неуравновесен. Трети е страдал от заболяване на кожата. Четвърти е бил губещ в единоборствата. Пети е печелил в тях, но пък е загубил последвалия съдебен процес. Шести като дете си е играл с модели на ракети и си е изгорил пръста. Седми не му върви на комар. И така нататък. А се оказва, че ти си момиче, което никога не е губело. Нещо като филия, която не пада върху намазаната с масло страна.

Тила го изгледа замислено.

— Да, Луис, явно е свързано с вероятностите. Знай обаче, че аз не винаги печеля на комар.

— Но и не си губела толкова, че да се почувстваш наранена.

— Не.

— Е, точно това е търсел Несус.

— Говориш така, сякаш съм някакъв чудат изрод.

— Не, за бога, не си. Кукловодът обаче е елиминирал кандидатите без късмет, докато е попаднал на теб. Решил е навярно, че е открил основополагащ принцип. Всъщност, достигнал е далечния край на една нормална крива.

— Крива ли?

— Според теорията на вероятностите, ти съществуваш. Според същата теория, ако хвърлиш монета във въздуха и се опиташ да отгатнеш дали е ези или тура, шансовете ти няма да бъдат по-различни от моите: петдесет на петдесет. Това е, защото госпожица Късмет изобщо е лишена от памет.

Тила се отпусна в едно кресло.

— Ох, съвсем ще разочаровам горкия Несус! Взел ме е да му нося късмет, а аз не оправдах надеждите му.

— Пада му се.

Тъглчетата на устата ѝ се свиха:

— Защо пък да не направим проверка?

— Каква?

— Поръчай една препечена филия. И започни да я подхвърляш.

Засенчващата плоскост бе по-черна от най-черното, от съвършения черен цвят, който се постига в лаборатории с експериментални цели. Тя вече се бе врязала в лентата на на пръстеновия свят. Разполагайки с тази информация, мозъкът и окото можеха да възпроизведат и останалата ѝ част — парче тясна и правоъгълна абсолютна космическа чернота, подозрително лишена от звезди. Плоскостта вече бе отхапала част от небето и продължаваше да расте.

Луис си бе сложил изпъкнали очила от материал, който потъмняваше под въздействието на силната светлина. Поляризацията на корпуса се оказваше недостатъчна. Говорещия с животни, който бе на контролния пулт и следеше онова, което все още можеше да се следи, също си бе поставил такива защитни очила. Някъде откриха две отделни лещи, всяка от тях със самостоятелна каишка, и успяха да ги пригодят за Несус.

В защитените очи на Луис слънцето, разположено на около дванадесет милиона мили разстояние, изглеждаше като огнен кръг с неясни краища, обвиващ широк плътночерен диск. Всичко, до което човек можеше да се допре, беше неприятно горещо. Устройството за поддържане на атмосферата направо виеше.

Тила отвори вратата на стаята си и веднага бързо я затвори. След малко се появи също със защитни очила. Седна до Луис на масата в общото помещение.

Засенчващият правоъгълник наподобяваше символ на нищото. Създаваше се впечатление, сякаш влажен парцал бе забърсал черна дъска, премахвайки от нея всякакви следи.

От воя на инсталацията за поддържане на въздуха не можеше да се разговаря.

„Как и къде би могла тази инсталация да освобождава кораба от топлината — запита се Луис, — след като от такова разстояние слънцето наподобява пещ? Сигурно не я изхвърля никъде — реши той, — а просто я складира.“ Някъде в нея имаше звено, горещо като звезда, което с всяка следваща секунда ставаше още по-горещо.

Пореден повод за тревога.

Черният продълговат предмет продължаваше да набъбва.

Огромните му размери създаваха впечатлението, че се приближава бавно. Широчината му се равняваше на диаметъра на слънчевия диск, сиреч на един милион мили, а дължината му бе два пъти и половина по-голяма. Почти изведнъж предметът стана гигантски. Краят му закри слънцето и настъпи пълен мрак.

Правоъгълната сянка вече покриваше половината вселена. Границите ѝ бяха невидими, черни на черния фон, ужасяващи.

Част от кораба започна да излъчва светлината на материя, нажежена до бяло. Климатичната инсталация се опитваше да се освободи от излишната топлина. Луис сви рамене и се зае да наблюдава правоъгълника.

Воят на климатичната инсталация престана. Почувстваха остатъчно свирене в ушите.

— Е? — наруши мълчанието Тила.

Говорещия с животни излезе от контролната стая.

— Жалко, че екранът на телескопа вече не е свързан с нищо. Можеше да ни отговори на много въпроси.

— На кои например? — почти изкрещя Луис.

— Например, защо засенчващите правоъгълници се движат със скорост, по-висока от орбиталната? Наистина ли са замислени от конструкторите на пръстена като енергогенератори? Какво ги задържа с лицевата им част към слънцето? Всички въпроси, които интересуват тревопасния, можеха да намерят своите отговори, ако разполагахме с телескоп.

— Ще се сблъскаме ли със слънцето?

— Вече ти казах, че не, Луис. Ще останем зад този правоъгълник още около половин час. След това ще преминем между следващия и слънцето. Ако корпусът започне да се нагорещява прекалено много, винаги можем да задействаме стазисовото поле.

Настъпи мълчание. Правоъгълникът се бе превърнал в безформена черна завеса, лишена от очертания.

Човешкото око не може да извлича информация от абсолютния мрак.

Слънцето пак се появи и кабината отново се изпълни с воя на климатичното устройство.

Луис започна да изследва с поглед небето, докато съзря нов засенчващ правоъгълник. Наблюдаваше сближаването с него, когато отново ги връхлетя сиянието.

Имаше вид на мълния и дойде като мълния, без предупреждение. Видяха проблясък на силна светлина, бяла, с виолетов оттенък. Корабът започна да трепери...

Прекъсване

...Корабът започна да трепери и светлината изчезна.

Луис мушна два пръста под очилата си, за да разтрие очи.

— Какво беше това? — възкликна Тила.

Зрението на Луис се възстановяваше бавно. Видя, че Несус бе подал една очилата глава. Говорещия с животни търсеше нещо в шкафовете. Тила бе втренчила поглед в него. Не, бе втренчила поглед в нещо, намиращо се зад него. Извърна глава.

Слънцето изглеждаше като широк черен диск, по-малък отпреди, с контури от жълто-бели пламъци. Бе се смалило значително в сравнение с момента преди стазиса. Този „момент“ навярно бе продължил часове. Воят на климатичната инсталация беше преминал в тихо свистене.

Навън нещо гореше.

Наподобяваше виеща се черна връв, много тясна, с виолетовобели контури. Не изглеждаше да има краища. Единият се губеше нейде в черното петно, закриващо слънцето. Другият се виждаше пред челната част на „Лъжецът“ и продължаваше в далечината, докато изчезне от погледа.

Връвта се гърчеше като ранен дъждовен червей.

— Изглежда сме блъснали нещо — каза спокойно Несус. Държеше се така, сякаш въобще не бе припадал. — Говорителю, трябва да излезеш навън, за да провериш какво става. Моля те, облечи се.

— Сега сме в състояние на война — отвърна кзинтът. — Аз поех командването.

— Превъзходно. Какво смяташ да направиш?

Кзинтът бе достатъчно разумен, за да не отговори. Вече почти бе привел в работно състояние многопластовия балон, който използваше за скафандър. Явно също бе имал намерение да излезе и направи оглед.

Използва един от летателните велосипеди — превозно средство с формата на камбана, снабдено с реактивен двигател и пилотско кресло.

Отвътре наблюдаваха как маневрира покрай виещата се черна връв. Тя явно се бе охладила значително, защото контурната ѝ светлина се беше превърнала от виолетовобяла в блестящо бяла и после в оранжевобяла. Видяха как тъмното туловище на кзинта се измъкна от велосипеда и се доближи към нагорещената движеща се връв.

През цялото време чуваха дишането му. В един миг доловиха възклицание, изразяващо удивление, но нищо повече. Не каза и дума по радиотелефона, макар да стоя навън близо половин час. През това време връвта потъмня и стана почти невидима.

След малко кзинтът се върна в „Лъжецът“. Когато влезе в хола, всички го загледаха с внимание и респект.

— Не беше по-дебела от конец — подхвана кзинтът. — Сигурно забелязвате, че в ръката си държа половин френски ключ.

Показа им осакатения инструмент. Мястото на срязването бе плоско, равно и полирано до огледален блясък.

— Когато се доближих до връвта, опитах се да я достигна с ключа и замахнах. Не усетих почти никакво съпротивление.

— Ефектът от променливата сабя ще е същият — каза Луис.

— Променливата сабя е все пак метална жичка в стазисово поле. Не може да се извива. А тази връв, както видяхте, през цялото време се виеше.

— Значи, това е нещо ново. Нещо, тънко и здраво, което реже като променлива сабя. Явно не е направено от човешки ръце. Нещо, което е успяло да се запази като вещество при температури, когато веществото се превръща в плазма. Значи, наистина ново. Но защо се е изпречило на пътя ни?

— Хайде да помислим. Преминавахме между засенчващите плоскости, когато се натъкнахме на неидентифицирано явление. После открихме безкрайна нишка с температура като тази на вътрешността на звезда. Очевидно сме се сблъскали с нишката и тя е погълнала горещината от този сблъсък. Предполагам, че е била опъната между засенчващите правоъгълници.

— Вероятно е така. Защо обаче?

— Можем само да гадаем — каза Говорещия с животни. — Конструкторите на пръстена навярно са замислили плоскостите като устройства, с които да осигуряват редуването на дни и нощи. За да изпълнят това си предназначение, правоъгълниците трябва да са правилно подредени. Инженерите на пръстеновия свят са използвали тази странна нишка, за да свържат чрез нея правоъгълниците във верига! Придали са на веригата скорост, по-голяма от орбиталната, за да може нишката да се опъне. Сега тя е опъната и правоъгълниците са в правилен ред.

Получаваше се странна картина. Хоровод от двадесет засенчващи плоскости, свързани с нишки, дълги по пет милиона мили.

— Тази връв ни е необходима — каза Луис. — Бихме могли да я използваме за какво ли не.

— Така и не успях да я донеса на борда. Или да отрежа парче от нея.

В разговора се включи кукловодът:

— Възможно е траекторията ни да е била изменена вследствие на сблъсъка. Има ли начин да се провери дали ще се разминем с пръстеновия свят?

Никой не можа да се сети за такъв начин.

— Вероятно ще се разминем с пръстена, а и не е изключено сблъсъкът да е отслабил силно ускорението ни. Можем да се окажем във вечна елиптична орбита. Тила, твоят късмет ни подведе — оплака се кукловодът.

Тя сви рамене.

— Никога не съм казвала, че нося късмет.

— Тази дезинформация дойде от Най-задния — съгласи се Несус. — Ако надменният ми годеник сега беше тук, щеше да чуе горчиви думи.

Вечерята имаше ритуален характер. Екипажът на „Лъжецът“ реши да вечеря за последен път в хола. Тила Браун бе страхотно красива, облечена в свободно отпусната черно-оранжева роба, която едва ли тежеше и една унция.

Пръстеновият свят, който се виждаше зад гърба ѝ бавно набъбваше. От време на време тя го поглеждаше. Всички останали правеха същото. Луис, който можеше само да гадае за чувствата, които

изпитват извънземните, ясно долавяше нетърпението на Тила. И той изпитваше същото чувство. Нямаше да избегнат пръстеновия свят.

Тази нощ, докато се любеха, той прояви настървеност, която първо я изненада, а после зарадва.

— Значи, така ти действа страхът. Ще трябва да запомня.

Не можа да отвърне на усмивката ѝ.

— Все още продължавам да мисля, че може да е за последен път.

„И за двама ни“ — добави наум.

— Луис! Намираме се в корпус на „Дженеръл продактс“.

— Представи си, че стазисовото поле не се включи. Корпусът може и да издържи на удара, но ние ще се превърнем в желе.

— За бога, престани да се тревожиш — ноктите ѝ преминаха по целия му гръб. Придърпа я към себе си, за да не вижда лицето му.

Когато тя заспа, полюлявайки се като красива мечта над спалните плоскости, Луис я остави. Изтощен и удовлетворен, той се пъкна в горещата вана, хванал в ръка луковица, напълнена до ръба с леден бърбън. Все пак животът не бе лишен от удоволствия.

Ту небесносин на бели ивици, ту с цвят на море, пръстеновият свят растеше пред очите му. В началото се виждаха само детайлите на облачната покривка, къде обхваната от циклони, къде несмущавана от въздушни течения — всичко беше все още миниатюрно. И нарастващо. Сетне станаха забележими контурите на моретата... В пръстеновия свят имаше много вода...

Несус бе в креслото си, омотан в ремъци и заел отбранителна поза. Говорещият с животни, Тила и Луис наблюдаваха, също привързани с ремъци.

— По-добре гледай — каза Луис на кукловода. — Оpozнаването на релефа може да ни бъде от полза.

Несус го послуша и една плоска питонова глава започна да оглежда надвисващия над тях свят.

Океани, лъкатушещи реки, планински вериги.

Не се виждаха никакви признаци на живот. Трябва да си на височина под хиляда мили, за да забележиш наличието на цивилизация. Детайлите на пръстеновия свят преминаваха покрай тях прекалено бързо, за да бъдат осмислени. Всъщност, те бяха и без

значение. Ей сега корабът щеше да се сблъска с един невидан и непознат свят.

Линейната им скорост продължаваше да е двеста мили в секунда, достатъчна, за да могат да се измъкнат без затруднения от системата, ако пръстено-вият свят не се бе изпречил на пътя им.

Относителната скорост спрямо повърхността бе 770 мили в секунда. Някъде встрани изникна гущероподобно море, набъбна и изчезна. Изведнъж всичко пред очите им придоби виолетов цвят.

Прекъсване

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПОВЪРХНОСТТА НА ПРЪСТЕНА

За момент всичко бе осветено от виолетовобяла светлина, ярка като тази на магнезиева лампа. Сто мили атмосфера, превърнали се мигновено — вследствие на налягането — в конус от плазма със звездна температура, плеснаха „Лъжецът“ по лицето. Луис примига.

Луис примига и се оказа, че корабът вече се е приземил.

— Тандж да го вземе! — възкликна Тила. — Изтървахме всичко!

Последва отговорът на кукловода:

— Да станеш свидетел на титанични събития винаги е опасно, често болезнено, а нерядко и смъртоносно. По-добре благодари на стазисовото поле или на късмета си.

Луис ги чу, но не им обърна внимание. Чувстваше се ужасно замаян. Очите му потърсиха някаква опорна точка...

Внезапният преход от бързо падане към приземяване щеше да предизвика замайване дори и при нормално кацане. А „Лъжецът“ се бе озовал в положение, което — ако се изключеше едно наклоняне от тридесет и пет градуса — можеше да се окачестви като заставане с главата надолу. Тъй като изкуствената гравитационна система на кораба продължаваше да действа безупречно, всички имаха чувството, че светът, в който се бяха оказали, е нахлузен върху корпуса като килната шапка.

Луис се освободи от защитната мрежа на ремъците и се изправи.

Стойката му не изразяваше особена увереност, тъй като зрението и вътрешното ухо не можеха да се разберат помежду си коя посока трябва да бъде определена като *долу*. Реши да не бърза. Да прави всичко спокойно. Изпитанието бе приключило. Обърна се и видя, че Тила вече е влязла във въздушния шлюз. Не беше облякла скафандър. Вратата на шлюза току-що бе щракнала.

— Тила, глупачко! Излизай оттам! — изкрещя той.

Твърде късно. Тила нямаше как да го чуе през херметизираната врата.

Анализаторите на въздуха, монтирани върху крилото на „Лъжецът“, се бяха превърнали в пара заедно с всички останали външни сензори на кораба. При това положение нормално беше първо той, Луис, да излезе навън със скафандър и да провери дали е безопасно да се диша въздухът на пръстеновия свят.

Разбира се, ако Тила припаднеше и умреше, преди да излезе, това щеше да стане ясно и без подобна проверка.

Вратата на корпуса започна да се отваря.

В помещението на шлюза веднага проникна външната гравитация. Тила се устреми през отворената врата с главата надолу, опитвайки се трескаво да се залови за нещо. Успя да се задържи за дръжката на вратата. Достатъчно дълго време, за да измени ъгъла на падане на тялото си и да се приземи по задник, а не на глава.

Луис облече скафандъра си и херметизира костюма и шлема. Навън и някъде над главата му Тила се бе изправила и разтриваше удареното място. Слава богу, не бе престанала да диша.

Той отчете навреме наклона на кораба, залови се здраво за дръжката на вратата, изчака светът да се завърти около него, повися малко на ръце и чак след това се отпусна.

Усети рязка болка в костите на стъпалата си в мига на приземяването.

Небето наподобяваше земното в умерените пояси — такова, каквото се вижда по обяд. Видът на околното пространство бе озадачаващ: плоска и прозираща повърхност, а нейде в далечината се виждаха неравни червеникавокафяви хребети.

Сивкавият материал под краката му бе ужасяващо хлъзгав. Луис се опита да се задържи прав, но след това се отказа. Остана в седнало положение и огледа индикаторите на гърдите си.

Шлемът му проговори с дрезгавия глас на кзинта.

— Луис?

— Да?

— Въздухът може ли да се диша?

— Може. Доста е разреден, обаче. Като на миля над морското равнище. За това на Земята ми е думата.

— Да излизаме ли?

— Първо вземете едно въже и го вържете някъде в кабината. После го спуснете. Иначе няма как да се приберем обратно в кораба. И

внимавайте при слизането. Тази повърхност е почти лишена от триене.

Тила не изглеждаше да се затруднява особено от хлъзгавата повърхност. Заела странна стойка, тя със скръстени ръце изчакваше Луис да престане да се прави на глупак и да си свали шлема.

Той действително го свали.

— Трябва да поприказвам с теб — каза ѝ и започна. Говори ѝ за това колко е ненадежден спектралният анализ на една чужда атмосфера, когато се прави от две светлинни години разстояние. Разказа ѝ за незабележими отрови, метални съединения и неизвестни прахови смеси, органични вещества и катализатори, които са в състояние да отровят една иначе годна за живот среда и които могат да бъдат открити само при химическа проба на въздуха. Говори ѝ за глупостта и за престъпното безгрижие и за това колко е неразумно по собствена воля да ставаш опитно морско свинче. Успя да изприказва всичко това, преди извънземните да се присъединят към тях.

Говорещия с животни слезе, спускайки се на ръце по въжетото. Веднага след допира с повърхността застана на няколко крачки встрани, придвижил се с грацията на котка. Несус, който се спусна чрез редуване на захапките с двете си усти, се приземи в позата на триножник.

И да беше разбрал някой от тях, че Тила е разстроена, не се издаде. Застанаха под накривения корпус на „Лъжецът“ и се огледаха наоколо.

Бяха се озовали на дъното на огромен и плитък изкуствен канал. Повърхността му бе прозрачно сива, идеално плоска и гладка, подобна на огромна стъклена маса. Бреговете на канала, разположени по няколкостотин ярда от двете страни на кораба, представляваха леко полегати склонове от черна лава. „Сигурно още е нагорещена от удара с «Лъжецът»“ — реши Луис.

Ниските стени се простираха под идеално права линия до някаква точка в безкрая, където ставаха невидими.

Луис отново опита да застане на крака. От четиримата той бе единственият, който не успяваше да запази устойчиво положение. След като се изправи, застина на мястото си, без да помръдва.

Говорещия с животни насочи лазерното си фенерче към една точка в близост до нозете си и го включи. Всички втренчиха мълчаливо погледи в зеленото петънце, образувано от лазерния лъч.

Не се чу характерният звук, предизвикан от пропукването на твърда материя или от превръщането ѝ в пара. Не се появи нито пара, нито дим. Когато кзинтът изключи лазера, едновременно с него изчезна и зеленото петънце. Мястото, където то се намираше допреди миг, не светеше и въобще не можеше да се различи.

Кзинтът започна, сякаш произнасяше присъда:

— Намираме се на дъното на бразда, изорана от собствения ни кораб. Очевидно, в крайна сметка сме били спрени от материала, от който е направена основата на пръстена. Несус, ти какво ще кажеш по въпроса?

— Това е нещо ново — отговори кукловодът. — Този материал очевидно не задържа топлина. Все пак, не мога да го оприлича нито на материала, от който са построени корпусите на „Дженеръл продактс“, нито на стазисово поле.

Точно в този момент Луис не изпитваше особен интерес към въпросния материал.

— Ще трябва да се изкачим по стената — каза той. — Вие по-добре ме изчакайте, аз ще се покатеря пръв.

— И аз ще дойда с теб — рече Тила. Без каквито и да са усилия тя отиде при него и го хвана под ръка. Той се облегна на нея и тръгна, препъвайки се, но без да пада. Придвижиха се към склона от черна лава.

Оказал се на него, Луис почувства устойчивост, макар склонът да бе стръмен.

— Благодаря ти — каза той и тръгна нагоре. След малко разбра, че тя го следва. Не каза нищо. Колкото по-рано Тила се научеше първо да гледа, а после да стъпва, толкова по-дълго щеше да живее.

Бяха изминали десетина ярда, когато тя изпищя и започна да танцува. Ритайки във въздуха, Тила се обърна и побегна надолу. Когато стигна до повърхността на пръстена, плъзна се по нея като кълкър. Щом спря, с ръце на кръста отправи поглед към Луис — обидена и сърдита.

„И по-лошо можеше да бъде“ — каза си той. Можеше да се плъзне и да си обгори ръцете в лавата, но и това, въпреки всичко, ще ѝ подедържа възпитателно. Продължи да се изкачва, потискайки чувството си на вина.

Склонът бе висок около четиридесет фута. След като го преодоля, оказа се, че е стъпил върху чист бял пясък.

Бяха кацнали в пустиня. Никъде не се виждаше растителна зеленина или пък синевата на вода. Бяха извадили късмет. Със същия успех „Лъжецът“ можеше да изоре и някой град.

Или няколко града. Браздата бе доста дълга... Простираше се на дълги мили през белите пясъци. Там, където свършваше, започваше друга. Значи, корабът бе отскочил от повърхността не веднъж, а много пъти. Следите от кацането на „Лъжецът“ се простираха надалеч и се стесняваха някъде в далечината, превръщайки се в едва видима черта, в пунктир... Очите на Луис проследиха тази следа и след малко той разбра, че е вперил поглед в безкрая.

Пръстеновият свят не притежаваше хоризонт. Не се виждаше крива линия, отделяща земята от небето. По-скоро изглеждаше, че в една област небето и земята се сливат. Там обекти с размерите на континенти изглежда се превръщаха в точки и всички цветове постепенно преливаха в синия цвят на небето. Остана да зяпа тази преходна област с широко отворени очи, без да мига.

Когато най-сетне го направи, това му струваше усилия.

Подобно на призрачната мъгла на Маунт Лукитдат, видяна преди десетилетия и на светлинни векове оттук, или пък на неизкривените глъбини на космоса, съзерцавани от астероиден пояс, хоризонтът на пръстеновия свят можеше да намагнетизира очите и ума на човек, преди той да е осъзнал опасността.

Луис обърна поглед към дъното на браздата.

— Светът е плосък! — изкрещя.

Те погледнаха към него.

— При кацането си сме разорали доста голяма площ. В близост до нас не виждам нищо живо, така че сме имали късмет. Земята буквално се е пръснала от ударите. Има цяла пътека от малки кратери и вторични метеорити по целия ни път.

— А в противоположната посока... — той спря за момент.

— Луис?

— Това е най-голямата планина, която съм виждал през живота си.

— Луис!

Оказа се, че го бе изрекъл твърде тихо.

— Планина! — изкрещя. — Почакайте само да я видите! Конструкторите на пръстеновия свят са поискали да го украсят с нея. С планина, прекалено голяма, за да може да се използва. Прекалено голяма, за да засаждаш на нея дървета или кафени храсти. Прекалено голяма за ски. Прекрасна е!

Наистина беше прекрасна. Самотна планина с почти правилна конусообразна форма. Единична планина, несъставляваща част от никоя верига. Приличаше на вулкан. На фалшив вулкан, тъй като под повърхността на пръстеновия свят нямаше магма, която да образува вулкани. Основата ѝ се губеше в мъглата, скатове ѝ прозираха през разреждения въздух, а на върха ѝ блестеше сняг. Мръсен сняг, навярно. Не изглеждаше достатъчно бял. Може би беше вечно замръзнал.

Иначе контурите на върха бяха кристално ясни. Дали не излизаше извън атмосферата? Една истинска планина с такива размери щеше да се срути от собствената си тежест. Тази обаче бе просто черупка, изработена от същия материал, от който бе изградена основата на пръстена.

— Конструкторите на пръстеновия свят започват да ми стават симпатични — каза Луис Ву на себе си. В свят, направен по поръчка, нямаше логическо основание да съществува такава планина. Всеки свят обаче трябва да има поне една планина, която да не може да бъде покорена.

Чакаха го, настанили се под корпуса на кораба. Всичките им въпроси бяха изпреварени от най-горещия:

— Забеляза ли някакви признаци на цивилизация?

Накараха го да опише всичко, което бе видял. Определиха и координатна система. „В посока на въртенето“ стана название на направлението, съвпадащо с браздата, изорана от кораба. С „против посоката на въртене“ бе означен пътят към планината. „Пристанище“ и „Звезди“ обозначаваха съответно посоките откъм лявата и дясната страна на застаналия с лице към посоката на въртене.

— Успя ли да видиш граничните стени в посока към пристанището и звездите?

— Не. И не разбирам защо. Беше редно да мога да ги видя.

— Много печално. — каза Несус.

— Невъзможно е, на хиляди мили разстояние са. — Не „невъзможно“, а печално. Последва нов въпрос:

— Нищо ли не видя отвъд пустинята?

— Не, не видях. Някъде далеч в посока към пристанището съзрях бледа синева. Може да е била океан. А може и да е само илюзия.

— Сгради не видя ли?

— Не.

— Не забеляза ли прави линии, възможни автостради?

— Никакви.

— Дори най-дребен признак на цивилизация?

— Ако бях видял, щях да ви кажа. Според мен, всичките десет трилиона обитатели миналия месец са се преселили в една истинска Дайсънова сфера.

— Луис, трябва да открием цивилизация.

— Знам това.

Беше съвсем очевидно, че е наложително да открият цивилизация. Трябваше да напуснат пръстеновия свят, а нямаше да са в състояние да помръднат „Лъжецът“ със собствени усилия. Помощта на невежи варвари също нямаше да им бъде от полза, колкото и многобройни и дружелюбни да са те.

— Поне в едно отношение нещата са наред — каза Луис Ву. — Няма да ни се налага да поправяме кораба. Стига да успеем да избутаме „Лъжецът“ от пръстена, ротацията ще го изхвърли — и нас заедно с него — извън гравитационния кладенец на звездата. Ще ни запрати някъде, където ще можем да използваме хипер-двигателя.

— Първо обаче трябва да ни се окаже помощ.

— Или пък да принудим някого да ни окаже помощ — рече Говорещия с животни.

— Защо стоим тук и си приказваме? — избухна Тила. До този момент тя мълчеше и оставяше въпросите и отговорите на другите. — Нали в крайна сметка трябва да се измъкнем оттук? Защо не извадим летателните велосипеди от кораба? Хайде да тръгваме! После ще говорим.

— Нямам желание да напускам кораба — констатира кукловодът.

— Тъй ли? Желание нямаш, значи? Помощ ли очакваш? Да не би някой да се е замислил за нас? Отговориха ли на радиосигналите? Луис казва, че се намираме в средата на пустиня. Колко време още ще стоим тук?

Не и беше ясно, че Несус трябва да събере кураж. „И въобще е твърде нетърпелива“ — помисли Луис.

— Разбира се, че ще напуснем това място — заяви кукловодът. — Просто исках да обявя своята неохота да направя това. Първо обаче трябва да решим накъде ще тръгнем. Иначе няма да знаем какво да вземем с нас и какво да оставим тук.

— Ще се насочим към най-близката стена на ръба на пръстена.

— Тя е права — каза Луис. — Ако въобще съществува някаква цивилизация, ще е разположена именно там. Предполагам обаче, че трябваше да видя следите ѝ, когато бях горе.

— Не — каза кукловодът.

— Че ти не беше с мен, тандж да го вземе! Виждаше се на хиляди мили разстояние. Впрочем, почакай...

— Пръстенът е широк почти милион стандартни мили на ООН.

— Тъкмо за това се сетих — каза Луис Ву. — За мащабите. Продължават да ме заблуждават. Просто не съм в състояние да си представя толкова големи величини.

— Ще се научиш — увери го кукловодът.

— Не знам. Може би мозъкът ми не е достатъчно голям, за да ги усвоява. От космоса пръстенът изглеждаше тесен като небесносиня панделка. Като панделка — повтори Луис и изтръпна.

Щом всяка стена бе хиляда мили висока, на какво разстояние трябваше да отидат до нея, за да я забележат?

„Да предположим — каза си Луис Ву, — че мога да виждам на хиляда мили разстояние в атмосфера, подобна на земната, сиреч наситена с прах и водни изпарения, и че на четиридесет мили височина такава атмосфера преминава в истински вакуум...“

В такъв случай най-близката стена трябваше да се намира най-малко на двадесет и пет хиляди мили от тях.

Ако човек прелетеше такава разстояние на земята, щеше да се върне на точката, от която е излетял. Стената обаче можеше да се окаже и много по-далеч.

— Не бива да взимаме „Лъжецът“ на буксир — каза Говорещия с животни. — Ако го направим и някой ни нападне, ще трябва да се освобождаваме от кораба. По-добре е да го оставим тук, на това място, което лесно можем да запомним.

— Че кой е рекъл да влачим кораба на буксир?

— Добрият боец е длъжен да мисли за всичко. В крайна сметка може и да ни се наложи да го влачим, ако се окаже, че на ръба на пръстена няма кой да ни помогне.

— Ще се намери кой да ни помогне — каза Несус.

— По всяка вероятност е прав — добави Луис. — Космодрумите са разположени на ръба. И целият пръстен да се е върнал обратно в каменната ера, цивилизацията би трябвало да започне да се развива отново с помощта на пристигащите космически кораби. Не би могло да бъде другояче.

— Прекалено смели хипотези — каза Говорещия с животни.

— Може и да си прав.

— Аз обаче съм съгласен с теб. Ще добавя, че даже и пръстенът да е изгубил всичките си велики тайни, не е изключено на космодрума да открием машини. Машини в изправно състояние или такива, които могат да се поправят.

Коя стена обаче бе разположена най-близо?

— Тила е права — каза внезапно Луис. — Нека междувременно се захванем за работа. През нощта ще можем да виждаме на подалечно разстояние.

Последваха часове напрегнат труд. Разгледаха собствената си техника, сортираха я и спуснаха най-тежките машини по кабел, закрепен за въздушния шлюз. Внезапната смяна на посоката на гравитацията създаде някои проблеми, но за щастие оборудването се оказа здраво.

В един момент Луис и Тила се озоваха сами в кораба, докато извънземните стояха отвън.

— Имаш такъв вид, сякаш някой е отровил любимата ти жива орхидея. Искаш ли да си поговорим?

Тя поклати отрицателно глава, избягвайки погледа му. Устните ѝ забеляза той, бяха съвършено подходящи за нацупване. За неин късмет обаче, беше една от онези малко на брой жени, които при плач не погрозняват.

— Тогава ще говоря аз. Когато ти излезе от шлюза без скафандър, здравата те нахоках. Петнадесет минути по-късно се опита да изкатериш скат втвърдяваща се лава, обути само в корабните чехли.

— Ти *искаше* да си изгоря краката!

— Точно така. И не ме гледай учудено. Нуждаем се от теб. Не желаем да загинеш. Трябва да се научиш да бъдеш предпазлива. Досега не си го правила, така че ще се учиш. Болката от опарените си крака ще забравиш по-трудно, отколкото назидателните ми приказки.

— Нуждаете се от мен! На всичко отгоре се подиграваш! Много добре знаеш защо Несус ме докара тук. Взе ме като талисман, който носи късмет, а аз измамих очакванията му.

— Да, в това отношение се провали. Като талисман си уволнена. Хайде, усмихни се. Нуждаем се от теб. Нужна си ни, за да поддържаш настроението ми, та да не взема да озлочестя Несус. Нужна си ни, за да вършиш цялата черна работа, докато ние хващаме тен. Нужна си ни, за да чуваме от теб умни предложения.

Тя намери сили да изобрази нещо като усмивка. Веднага след това не издържа и се разплака. Скри лице в прегръдките му и започна тихо да хълца, като в същото време заби нокти в неговия гръб.

Не за първи път жени плачеха на рамото на Луис Ву но Тила навярно имаше най-много основания от всичките. Той я задържа в прегръдките си, като същевременно я галеше с пръсти по гърба, извършвайки някакъв несъзнателен масаж.

След малко тя заговори, притиснала лице към скафандъра му.

— Откъде можех да зная, че скалата ще ме опари!

— Не забравяй законите на Финагъл. Враждебността на Вселената клони към максимум. Вселената е враждебна.

— Тогава ме *заболя!*

— Скалите ти се разсърдиха и те нападнаха. Чуй ме, трябва да се научиш да разсъждаваш и малко като параноик. Разсъждавай като Несус.

— *Не мога.* Не зная как разсъждава той. Аз въобще не го разбирам. Аз и теб не мога да разбера — Тила обърна към него насълзените си очи.

— Да... Слушай, ако ти кажа, че Вселената е мой враг, ще помислиш ли, че съм откачил?

Кимването ѝ бе едновременно утвърдително и сърдито.

— Вселената е настроена против мен — каза Луис Ву. — Вселената ме ненавижда. Вселената хич не я е еня за съдбата на тоя двестагодишен човек.

— Кое придава облика на един вид? — продължи той още по-разпалено. — Еволюцията, нали? Именно еволюцията подари на Говорещия с животни ношно зрение и пъргавина на рефлексите. Тя е, която даде на Несус изострен усет към опасностите. Тя е, която прекратява половия живот на мъжа на петдесет или шестдесетгодишна възраст. След това се оттегля, защото си е свършила работата. Изобщо не се занимава повече с даден организъм, когато той става твърде стар, за да може да се размножава. Следиш ли мисълта ми?

— Следя я. Вече си прекалено стар, за да се размножаваш — отвърна му подигравателно тя.

— Права си. Преди няколко века точно така и щеше да бъде. Тогава обаче биоинженерите се поровиха из гените на едно водорасло и откриха начин да произвеждат възстановител. Е, като резултат сега съм на двеста години и все още съм здрав. Но не благодарение на това, че Вселената ме е обикнала.

— Вселената ме мрази — продължи Луис Ву. — Много пъти се опита да ме убие; някой ден ще ти покажа белезите. И продължава да се опитва.

— Защото поради старостта си вече не ставаш за размножаване.

— За бога, момиче! Прекрати тази тема! Не умееш да се пазиш. Тук сме на чужда територия. Не познаваме правилата ѝ и не знаем с какво можем да се срещнем. Следващия път, когато решиш пак да се разхождаш върху гореща лава, може да не ти се размине само с опарване. Бъди внимателна. Разбра ли ме?

— Не — отвърна Тила. — Не.

Сетне, когато тя си изми лицето, пренесоха и четвъртия велосипед във въздушния шлюз. Близко половин час извънземните ги бяха оставили насаме. Дали бяха решили, че не трябва да пречат на две човешки същества да решат чисто техни си проблеми? Може би.

Гледката бе впечатляваща. Между високите стени от черна лава се простираше като безкрайна писта материалът, от който беше изградена основата на пръстена, писта с повърхност като от полирано стъкло. В началото ѝ лежеше огромна стъклена катодова тръба. Под наклонения купол на прозрачния цилиндър можеха да се забележат нахвърляни машини и четири фигурки, които нямаха особено уверен вид.

— А водата? — запита Луис — Никъде не съзрях езера. И вода ли трябва да си носим?

— Не — каза Несус и разтвори задната секция на летателния си велосипед, за да им покаже резервоара за вода и устройството, което трябваше да я улавя от въздуха и да я кондензира.

Летателните велосипеди представляваха чудеса на компактната техника. Ако се изключат седлата им, съобразени с анатомията на ездачите, във всичко останало те бяха еднакви. Представляваха двойка четирифутови сфери, свързани с конструкцията, на която бе монтирано седлото. Половината от задната секция бе отделена за багаж, а освен това имаха приспособления, на които да се прикрепят допълнително оборудване. Четири плоски крака, разтварящи се при излитане и кацане, по време на полет се прибираха плътно до двете сфери.

Велосипедът на кукловода имаше седло, наподобяващо креват с три отвора за краката. Несус щеше да лежи върху него, контролирайки движението с устите си.

Велосипедите, предназначени за Луис и Тила, представляваха удобни кресла с високи облегалки за главата. Подобно на креслата на Несус и кзинта, седалките бяха монтирани върху конструкцията, съединяваща двете части на приличащо на щанга устройство. Имаха и поставки за краката. Седлото на Говорителя бе много по-голямо и широко, а облегалката му не защитаваше главата. За сметка на това, от двете му страни имаше вдлъбнатини, където можеха да се поставят инструменти. Или оръжия?

— Трябва да вземем със себе си всичко, което е възможно да се използва като оръжие — каза Говорителя, докато тършуваше неуморно из разпиляното оборудване.

— Не носим оръжия — обади се Несус. — Тъй като желяехме да демонстрираме нашето миролюбие, въобще не сме вземали оръжия.

— А това какво е? — запита Говорителя, който вече бе понасъбрал известно количество леки на вид уреди.

— Инструменти — отвърна кукловодът. — Ето, лазерни фенерчета с изменчива сила на светлината. Нощно време с тях могат да се осветяват дори много отдалечени обекти, защото лъчът им е в състояние да се стесни до безкрайност чрез въртенето на този пръстен. Наистина, трябва да се внимава да не се прогори някоя дупка в близкостоящи предмети или хора... А това са пистолети за дуел,

предназначени за решаването на наши си, вътрешни проблеми. Импулсът им продължава десет секунди. Трябва много да се внимава и да не се докосва този предпазител, защото...

— ...защото за десет секунди изстрелва едновременния си заряд. Това нали е джинксиански образец?

— Да, Луис. А това тук е просто модернизирана лопата. Сигурно си спомняш, че веднъж в една кутия, защитена от стазисно поле, открихме...

„Дезинтегратор“ — помисли Луис. Дезинтеграторът наистина можеше да се използва и за копане. Там, където попаднеше тесният му лъч, зарядът на електрона временно се потискаше. Твърдото вещество, внезапно останало само с положителен заряд, се превръщаше в мъгла от моноатомен прах.

— Не върши никаква работа като оръжие — изръмжа кзинтът. — И ние го изследвахме. Работи много бавно.

— Точно така е, това е безвредна играчка. А това тук...

„Това тук“, което кукловодът вече бе уловил с уста, приличаше на двуцевка, на която единствено прикладът бе съобразен с анатомията на собствената му раса.

— Това тук е направено точно като дезинтегриращата лопата с малката разлика, че единият от лъчите подтиска положителния заряд на протона. Трябва много да се внимава да не се използват двата лъча едновременно, тъй като те са напълно самостоятелни, но успоредни.

— Разбирам — каза кзинтът. — Ако двата лъча попаднат едновременно върху даден обект, ще се получи късо съединение.

— Правилно.

— Мислиш ли, че тези неща ще са ни от полза? Нямаме представа с какво можем да се сблъскаме.

— Това не е съвсем точно — рече Луис Ву. — В края на краищата, не се намираме върху планета. Ако на родната планета на създателите на пръстеновия свят е имало животни, които са им били неприятни, сигурно са ги оставили там. Тук едва ли ще видим тигри. Или комари.

— Ами я си представи, че са обичали тигрите? — вметна Тила.

Опасението ѝ не можеше да се пренебрегне, макар и да бе изказано с шеговит тон. Какво знаеха за физиологията на пръстеновия свят? Само това, че на него имаше вода и се осветяваше от звезда,

приблизително съответстваща на клас К-9. Обитателите му можеха да приличат на хора, на кукловоди, на кзинти, на грогове, на делфини или на кашалоти. А най-вероятно нямаше да приличат на нищо от изброеното...

— Трябва да се опасяваме повече от жителите на пръстеновия свят, отколкото от животните им — предупреди Говорителя. — Ще вземем всички възможни оръжия с нас. Предлагам да ми бъде възложено ръководството на експедицията до момента, в който напуснем пръстена.

— Аз имам тасп.

— Да, Несус, не съм забравил това. Предлагам да приемеш таспа си като абсолютно право на вето. И да не го използваш. Я си размърдайте мозъците — кзинтът се бе надвесил над тях с всичките си петстотин фунта зъби, нокти и оранжева козина. — Предполага се, че сме разумни същества. Бяхме обект на нападение и корабът ни е полуразрушен. Трябва да изминем неопределено разстояние в непозната територия. Мощта на обитателите на пръстеновия свят някога явно е била огромна. Дали и сега продължава да е такава, или те вече не използват нищо по-сложно от копие, направено от изострена кост?

— А със същия успех могат да притежават и трансмутационни и преобразуващи лъчи, както и всичко, което е било необходимо за построяването на това — кзинтът се огледа наоколо и сякаш още веднъж откри стъкления под и стените от черна лава — на това невероятно устройство.

— Аз разполагам с таспа — каза Несус — и експедицията е моя.

— А ти доволен ли си от досегашния ѝ успех? Не искам да те обиждам, но аз трябва да бъда определен за командир. От четиримата единствено аз съм преминал военно обучение.

— Хайде да почакаме — предложи Тила. — Може и да не открием нищо, срещу което да воюваме.

— Съгласен съм — каза бързо Луис. Не му се щеше да е под ръководството на кзинт.

— Добре. Но трябва да вземем оръжията с нас.

Започнаха да товарят велосипедите. Освен оръжията имаше и други инструменти. Спални чували, устройства за изпробване и

възстановяване на храна, съдове с диетични добавки, леки въздушни филтри...

Имаше и комуникационни дискове, които можеха да се прикрепят върху китката на човек или кзинт или върху шията на кукловод. Изглеждаха масивни и не дотам удобни.

— Това пък защо ни е? — попита Луис. Кукловодът междувременно бе успял да им покаже свързочната система, монтирана във велосипедите.

— Първоначалното им предназначение бе да държим чрез тях връзка с автопилота на „Лъжецът“, за да можем да го извикаме при нас веднага, щом ни потрябва.

— А за какво ще са ни сега?

— Ще ги използваме като преводачи, Луис. Ако попаднем на разумни същества, което изглежда най-вероятно, ще се наложи автопилотът да превежда.

— Разбирам.

Приключиха. Под корпуса на „Лъжецът“ бе останало и друго оборудване, което обаче не им беше необходимо: скафандри за дълбокия космос, специални комбинезони, резервни части за някои от машините, превърнати в пара от защитната система на пръстеновия свят. Взеха със себе си почти всичко, даже и въздушните филтри, защото не бяха по-големи от носни кърпички, а освен това можеше да потрябват.

Луис бе смъртно уморен. Качи се на велосипеда си и се огледа, опитвайки се да съобрази дали не е забравил нещо. Въпреки умората забеляза, че Тила е вперила ужасен поглед в зенита.

— Какво става! *Все още е обед!*

— Не изпадай в паника. Слънцето...

— Луис, от шест часа работим! Как може все още да е обед?

— Не се тревожи от това. Нали знаеш, че тук слънцето не залязва?

— Не залязва ли? — паниката ѝ се прекрати тъй внезапно, както и възникна. — О, да, разбира се. Разбира се, че не може да залязва.

— Ще трябва да привикнем. Я погледни отново: то вече не се ли засенчва от края на една плоскост?

И наистина, нещо бе отхапало частица от слънчевия диск. Той продължи да намалява, докато го гледаха.

— Най-добре ще е да излигаме — каза Говорещия с животни. —
Когато настъпи пълен мрак, да сме нависоко.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

НЕБЕСНАТА ДЪГА

В отслабващата дневна светлина се издигнаха едновременно четири велосипеда, подредени във форма на диамант. Основата на пръстена започна да се отдалечава от тях.

Несус им бе показал как да използват координиращите връзки. Всички велосипеди бяха програмирани така, че да повтарят извършването от Луис. Той всъщност ги пилотираше едновременно. Наместил се в седлото, наподобяващо кресло за масажирание, но без масажиращо устройство, Луис кормуваше с помощта на лост и педали.

Над контролния пулт светеха призрачно, подобно на привидения, четири миниатюрни глави. Красива тъмнокоса сирена, същество със свиреп вид, наподобяващо тигър с много зорки очи, и два глуповато изглеждащи еднооки питона. Координиращите връзки работеха съвършено.

Докато велосипедите се издигаха над склоновете от черна лава, Луис следеше реакциите на другите.

Първа беше Тила. Погледът ѝ изведнъж съзря безкрайността там, където доскоро се бе сблъсквал с препятствия. Очите ѝ станаха големи и кръгли, а лицето ѝ изведнъж засия като слънчев лъч, пробил буреносни облаци.

— О, Луис.

— Ама че голяма планина! — възкликна Говорещия с животни.

Несус не каза нищо. Главите му нервно оглеждаха света във всички посоки.

Мракът настъпи бързо. Черна сянка внезапно покри гигантската планина. След няколко секунди и самата тя изчезна. Слънцето се бе превърнало в малка златна люспа почти изцяло скрита от тъмнината. А в бездънното небе възникна нещо. Една огромна дъга.

Контурите ѝ се избистриха за много кратко време.

Докато земята и небето потъмняваха, на фона на нощта се откри истинската красота на небесата в пръстеновия свят.

Дъгата бе образувана от светлосини ивици, примесени с бели облаци и почти черни петна. В основата си беше много широка, като бързо се стесняваше във височина. В близост до зенита тя представляваше просто една начупена, сияеща, синьобяла линия. На самия си зенит се прекъсваше от иначе невидимия пръстен на засенчващите плоскости.

Велосипедите се издигаха бързо и тихо. Звукоизолацията им бе съвършена, така че Луис не чуваше дори движението на вятъра. Затова се изненада, когато неговото лично пространствено мехурче бе изпълнено от вълни оркестрова музика.

Ефектът наподобяваше експлозия на орган.

Звукът бе болезнено силен и Луис запуши ушите си с ръце. От изненада не разбра веднага какво се е случило. След това завъртя контролния бутон на интеркома и образът на Несус изчезна като призрак призори. Ревът, причинен сякаш от църковен хор, изгарян едновременно на клада, чувствително отслабна. Все още обаче продължаваше да го чува, макар и вторично, чрез интеркомите на кзинта и на Тила.

— Защо направи това? — възкликна удивено Тила.

— Защото е ужасен. Няма да му е лесно да свикне.

— Да свикне с какво?

— Аз поемам командването — възвести шумно Говорещия с животни. — Тревопасният е неспособен да взема решения. Обявявам тази мисия за военна и поемам командването.

За миг Луис претегли другата алтернатива — да поиска самият той мястото на водача. Кой обаче желае да се разправя с кзинт? Пък и Говорителя безспорно щеше да бъде по-добър в тази роля.

Велосипедите бяха вече на половин миля височина. Небето и земята тъмнееха, но върху земния мрак падаха още по-черни сенки. Небето бе осеяно със звезди и украсено от изумителната дъга.

За свое учудване Луис разбра, че мисли за „Божествената комедия“. Вселената на Данте също бе сложно устроена, а ангелите и човешките души бяха показани като прецизно изработени части от една голяма структура. И пръстеновият свят бе изкуствено съоръжение, нещо *направено*. Не можеше да забрави това даже и за миг, независимо от издигащата се над главите им огромна и пъстра дъга, изникваща сякаш отвъд безкрая.

Нищо чудно, че Несус не бе могъл да понесе гледката. Твърде много се страхуваше или просто бе твърде голям реалист. Може би до него достигаше красотата на видяното, а може би и не. Така или иначе, сигурно си даваше сметка, че всички те се бяха оказали корабокрушенци върху едно изкуствено съоръжение, по-голямо по площ от световите на бившата империя на кукловодите, взети заедно.

— Струва ми се, че мога да видя светлините на ръба — каза Говорещия с животни.

Луис отмести погледа си от дъгата към „пристанището“ и „звездите“ и сърцето му трепна.

Наляво, в посока към пристанището, краят на стената се открояваше като едва видима линия, синьочерна на синьочерен фон. Не можеше да се прецени каква е височината ѝ, а основа въобще не се забелязваше. Виждаше се само горният ѝ край, а когато той се втрени в него, контурът му изчезна. Линията беше там, където по тяхно предположение трябваше да се намира хоризонтът, така че с еднакъв успех можеше да бъде едновременно основа или връх на нещо.

Надясно, в посока към „звездите“, другият ръб бе еднакъв. Същата височина, същият контур, същата склонност на линията да изчезва при втреничване в нея.

Очевидно „Лъжецът“ се бе приземил съвсем близо до средата на пръстена, затова стените изглеждаха еднакво отдалечени... на близо половин милион мили разстояние.

— Какво ще кажеш, Говорителю? — попита Луис.

— Стената откъм пристанището ми се вижда малко по-висока.

— Добре, тогава. — Луис зави наляво. Останалите велосипеди, все още включени към него, автоматично го последваха.

Луис включи интеркома, за да види Несус. Кукловодът притискаше седлото с трите си крака. Главите му бяха скрити между тялото и седлото. Летеше слепешком.

— Сигурен ли си в това, Говорителю? — попита Тила.

— Разбира се, че съм сигурен — отвърна кзинтът. — Стената откъм пристанището е очевидно по-голяма.

Луис се усмихна. Никога не бе преминавал през военно обучение, но поназнайваше нещо за войната. Преди време една революция на Ундерленд го бе заварила далеч от кораба му и той се беше бил като партизанин три месеца, преди да се добере до него.

„Добрият офицер може да се познае — спомни си той — по способността му бързо да взема решения.“ Ако тези решения се окажеха правилни, още по-добре.

Летяха над тъмната земя в посока към пристанището. Светлината на пръстена бе много по-силна от лунната, но не помагаше особено за разглеждането на ландшафта от въздуха. Браздата, издълбана от „Лъжецът“ върху повърхността, се бе превърнала в сребърна нишка зад гърба им, която постепенно потъна в мрака.

Велосипедите неотстъпно и безшумно набираха скорост. Малко преди да достигнат звуковата бариера, през противозвуковия екран проникна бучене. Достигна максимумата си и след това внезапно изчезна. Противозвуковият екран бе променил своята форма и отново бе настъпила тишина.

Малко след като велосипедите постигнаха оптималната си скорост, Луис се отпусна в креслото. Прецени, че в него ще престои не по-малко от месец и заради това трябва да свикне с новото си превозно средство.

Тъй като само той пилотираше и не трябваше да заспива, започна да проверява възможностите на летателния апарат.

Тоалетната бе проста, удобна и лесна за използване. Липсваше й обаче изящество.

Опита се да провери ръката си през противозвуковия екран. Екранът бе силово поле, мрежа от противозвукови вектори, целящи да отклоняват въздушните течения от пространството, заемано от велосипеда. Не бе замислено като стъклена стена. Луис го почувства подобно на силен вятър, насочил се към него от всички посоки. Намираше се в мехурче, защитено от движещ се вятър.

Екранът изглежда бе направен така, че да не можеш по невнимание да го изключиш.

Реши да провери това, като извади една салфетка и я пусна на пода. Салфетката полетя към долната му част и спря там, бясно вибрираща. Луис бе склонен да повярва, че ако и той паднеше от креслото, което нямаше да е лесно, щеше да бъде задържан от екрана и оставен да се върне на мястото си.

Сигурно би било така. Кукловодите му бяха ясни.

От крана можеше да си налее дестилирана вода. От процепа за храната излизаха плоски червеникавокафяви тухли. Шест пъти си

поръча по една „тухла“, отхапваше къс от нея и след това я пускаше обратно в регенератора. И шестте имаха различен вкус, неизменно приятен.

Поне нямаше да страда от еднообразна храна. Най-малкото — скоро.

Ако обаче не откриеха растения и вода, които да поставят в регенератора, той можеше да спре да подава.

Поръча си и седма тухла и я изяде.

Беше неприятно да си даваш сметка колко далеч се намират онези, които могат да ти окажат помощ. Земята бе на двеста светлинни години оттук. Флотът на кукловодите, макар и само на две, продължаваше да се отдалечава от тях с почти светлинна скорост. Даже и наполовина изпарилият се „Лъжец“ бе станал невидим още от самото начало на полета. И браздата, изорана от него, също не се виждаше. А дали нямаше да изгубят кораба си?

„Почти невъзможно е“ — реши Луис. Той се намираше в близост до най-голямата планина, видяна от човешки очи. Едва ли на пръстеновия свят имаше такова изобилие от свръхвулкани. За да открият „Лъжецът“, трябваше да отидат до планината и оттам да обикалят в радиус от няколко хиляди мили.

Над главите им обаче продължаваше да сияе дъгата на пръстеновия свят, триста милиона пъти по-голям по площ от Земята. В този свят имаше достатъчно пространство, в което да се изгубиш напълно.

Несус бе започнал да шава. Изпод туловището на кукловода се подаде първо една глава, после и другата. Сетне той проговори.

— Луис, можем ли да поприказваме насаме?

Образите на Тила и кзинта сякаш дремеха и Луис ги изключи от интеркома.

— Кажи.

— Какво стана?

— Ти не чу ли?

— Моите уши се намират на ръцете ми. Слухът ми бе изключен.

— Сега как се чувстваш?

— Много изгубен се чувствам, Луис. Може би ще се върна към кататонично състояние.

— И аз се чувствам изгубен. Какво да ти кажа, през последните три часа изминахме две хиляди и двеста мили. Щяха да са и повече, ако разполагахме с пътни кабинни или с вашите дискове.

— Конструкторите ни не можаха да ни осигурят дискове — главите на кукловода за миг се спогледаха. Това продължи наистина само миг и Луис се сети, че и по-рано го бе виждал в тази поза.

Реши до разбере, дали може да я приеме като усмивка. Би ли могъл един луд кукловод да развие в себе си чувство за хумор?

— Движим се към пристанището — продължи Луис. — Говорителя реши, че стената в тази посока е по-близо до нас. Ако питаш мен, с хвърляне на монета щяхме да постигнем по-голяма точност. Сега обаче той е началник. Пое командването, докато ти бе в кататонично състояние.

— Жалко. Велосипедът му е извън обсега на моя тасп. Би трябвало...

— Почакай малко. Защо да не остане водач?

— Обаче...

— Помисли си. С таспа ти винаги можеш да наложиш вето върху заповедите му. Ако не му дадеш тази длъжност, той сам ще я поема всеки път, когато излизаш извън строя. Важно е да имаме безспорен водач.

— Предполагам, че това няма да ни навреди — пропя кукловодът. — Моето ръководство не би увеличило шансовете ни.

— Това имах предвид. А сега се обади на Говорителя и му кажи, че той е Най-задан.

Луис се включи към интеркома на кзинта, за да чуе диалога. Всеки, който би очаквал ругатни, щеше да остане разочарован. Говорителя и кукловодът си размениха няколко съскащи звуци на кзинтски. След това кзинтът се изключи от интеркома.

— Трябва да се извиня — каза Несус. — Причина за нещастията ни е моята глупост.

— Не се тревожи — успокои го Луис. — Просто сега си в депресивна фаза на цикъла си.

— Аз съм разумно същество и мога да виждам фактите такива, каквито са. Ужасно сгреших с Тила Браун.

— Вярно е, но ти не си виновен за това.

— Виновен съм, Луис Ву. Трябваше да разбера навреме защо ми е трудно да намеря други кандидати, освен Тила Браун.

— Не схващам какво искаш да кажеш.

— Просто имаха късмет. Бяха достатъчно големи късметлии, за да не се обвържат с един така опасен проект като нашия. Лотарията ви наистина е превърнала късмета в наследствено качество. Аз обаче нямах късмет. Когато се опитах да се свържа с потомците на тези семейства, попаднах само на Тила Браун.

— Чуй ме...

— С другите не можах да установя връзка, просто защото бяха твърде големи късметлии. Успях да се свържа с Тила Браун и да я въвека в тази зловещна експедиция единствено защото тя не бе наследила гена за късмет. Именно заради това се извинявам, Луис.

— Я по-добре се опитай да поспиш.

— Трябва да се извиня и на Тила.

— Не. Тук пропускът е мой. Аз можех да я спра.

— Наистина ли?

— Впрочем, не съм сигурен. Действително не съм сигурен. Опитай се да заспиш.

— Не мога.

— Тогава пилотирай, а аз ще поспя.

Така и стана. Преди да се унесе, Луис с изненада констатира, че велосипедът лети много плавно. Кукловодът бе превъзходен пилот.

Събуди се на развиделяване.

Не беше свикнал да спи в условията на гравитация. Никога през живота си не бе прекарвал цяла нощ седнал. Когато се прозина и направи опит да се изтегне, мускулите и костите му започнаха да пукат от напрежение. Разтри очите си и се огледа наоколо.

Сенките бяха забавни. Светлината също бе забавна. Луис погледна нагоре и видя обедното слънце. „Глураво е“ — каза си, изчакайки да спре сълзенето на очите му. Явно рефлексите му бяха по-бързи от мозъка.

От лявата му страна имаше мрак, сгъстяващ се в далечината. На мястото на липсващия хоризонт лежеше тъмнина, породена от смесицата на нощ и хаос, и разположена под тъмносиньо небе, по което се виждаше слабото сияние на контурите на пръстеновия свят.

От дясната му страна бе настъпил денят.

Тук дори зазоряването бе *различно*.

Вече се виждаше краят на пустинята. Криволичещите ѝ граници се простираха вляво и вдясно. Зад велосипедите се стелеше самата тя — светла, жълтобяла и неплодна. Голямата планина все още закриваше внушителна част от небето. Пред тях се появиха миниатюрни поради разстоянието реки и езера, разделени помежду си от зелени и кафяви ивици.

Велосипедите бяха запазили реда си и от това разстояние наподобяваха малки сребърни буболечки. На челния бе Луис. Спомни си, че велосипедът на Говорителя е разположен в посока на въртенето, на кукловода — в обратната, а най-отзад бе Тила.

В близост до планината, по посока на въртенето, се виждаше застинал във въздуха димен шлейф, подобен на причинявания от земните джипове, прекосяващи някоя пустиня, само че по-голям. Не можеше да не бъде по-голям от това разстояние, макар и да изглеждаше като конец.

— Буден ли си, Луис?

— Добро утро, Несус. Още ли пилотираш?

— Преди няколко часа прехвърлих управлението на Говорителя. Сигурно си забелязал, че вече сме изминали около седем хиляди мили.

— Да.

Това обаче бе само цифра, нищожна част от разстоянието, което им предстоеше да преодолеят. Луис, използвал цял живот системата на пътните кабинни, бе изгубил представата си за разстояние.

— Я виж какво има зад нас. Забелязваш ли този димен шлейф? Знаеш ли какво може да го е предизвикало?

— Разбира се. По всяка вероятност са скалите, превърнали се в пара вследствие на нашето метеоритно кацане и сега кондензиращи се в атмосферата. Такъв голям обем маса няма скоро да улегне.

— Да, разбира се. Аз пък бях решил, че са пясъчни бури. Виж обаче колко далеч сме се плъзнали!

Димният шлейф би трябвало да е дълъг почти две хиляди мили, ако се намираше на същото разстояние от тях, на което бе и корабът.

Небето и земята представляваха гигантски плоскости, притиснати една о друга, а хората — микроби, промъкващи се между тях.

— Въздушното налягане се увеличи.

Луис отмести погледа си от изчезващия шлейф.

— Какво каза?

— Погледни индикатора. При кацането си сме били поне две мили по-високо от сегашното равнище.

Луис си поръча закуска.

— Според тебе това важно ли е?

— В една непозната обстановка трябва да следим всичко. Не можем да знаем кой факт ще се окаже от съдбоносно значение. Например планината, която избрахме за ориентир, продължава да изпълва панорамата зад нас. Може да е много по-голяма, отколкото си представяме. Кажи ми, освен това, какво мислиш за онази сребриста точка?

— Къде е?

— Почти на хипотетичната линия на хоризонта, Луис. Право пред нас.

Със същия успех можеше да се търси нещо на карта, разположена на равнището на очите. Луис все пак я откри — малка сребриста точица, сияеща с огледаден блясък.

— Това е отразена слънчева светлина. Какво друго може да бъде? Стъклен град?

— Малко вероятно е.

Луис се засмя.

— Твърде учтив си. Има размерите на стъклен град. Или на огледала с площ един акър^[1]. А може и да е голям телескоп от рефлекторен тип.

— В такъв случай, по всяка вероятност е бил изоставен.

— Как така?

— Вече решихме, че тази цивилизация се е върнала към дивачеството. Иначе едва ли би позволила огромни територии да се превърнат в пустиня.

Преди време Луис прие този довод. Сега обаче...

— Може би опростяваш нещата. Пръстеновият свят се оказва много по-голям, отколкото предполагахме. Мисля, че в него има място и за дивачество, и за цивилизация, и за всичко останало помежду им.

— Цивилизацията проявява тенденция към експанзия, Луис.

— Ъхъ.

Така или иначе, щяха да разберат какво представлява блестящата точка. Беше точно на пътя им.

Нямаше кранче за кафе.

Луис тъкмо поглъщаше последния залък от закуската си, когато забеляза две големи светлилки на командния пулт. Това го озадачи до момента, в който се сети, че бе изключил Тила и Говорещия с животни от интеркома. Включи ги отново.

— Добро утро, Луис — каза Говорещия с животни. — Видя ли зората? Действа вдъхновяващо.

— Видях я. Добро утро, Тила.

Тя не отговори.

Луис се вгледа по-отблизо в екрана. Тила изглеждаше като омагьосана. Имаше вид на човек, достигнал върховен екстаз.

— Несус, ти да не си използвал таспа върху Тила?

— Не, Луис, защо би трябвало да го правя?

— От колко време е в такова състояние?

— В какво състояние? — не разбра Говорителя. — През последните часове не е дотам общителна, ако имаш предвид това.

— Имам предвид изражението на лицето ѝ, тандж да го вземе!

От таблото на Луис лицето на Тила гледаше към безкрая. Изглеждаше спокойна и напълно щастлива.

— Струва ми се разтоварена и в добро настроение — каза кзинтът. — Признавам, че нюансите на човешкото...

— Остави това! Моля те, приземи ни. Изпаднала е в транс.

— Не разбирам.

— Приземи ни.

Започнаха снижаване от една миля височина. Луис изтърпя няколко секунди безтегловност, преди кзинтът отново да стабилизира височината. Опита се да открие промяна в изражението на Тила, но не успя. Видът ѝ продължаваше да е спокоен и несмущаван от нищо. Само дето краищата на устните ѝ леко се присвиха.

Доброто му настроение се бе изпарило. Малкото, което поназнайваше за хипнозата, беше информация, натрупана от двестагодишно гледане на триизмерна телевизия. Ако само можеше да си спомни...

Зелените и кафяви ивици се превърнаха в поле и поточе, пресичащо гора. Пейзажът под тях показваше девствена природа.

Именно такава природа мечтаеха да открият земните заселници на други планети.

— Опитай се да кацнеш в някоя долина — помоли Луис. — Не бих искал тя да може да вижда хоризонта.

— Добре. Предлагам ти и Несус да изключите автопилота и да ме последвате на режим на ръчно управление. Аз ще приземя Тила.

Диамантеният строй на велосипедите се наруши. Говорителят взе курс „пристанище — посока на въртенето“ към потока, който Луис бе забелязал малко преди това. Другите го последваха.

Все още се спускаха, когато пресякоха потока. Кзинтът ловко смени курса и след малко се оказаха непосредствено над върховете на дърветата. Потърсиха свободно от растителност пространство.

— Растенията много приличат на земните — каза Луис. Другите се съгласиха с него.

Заобиколиха някаква извивка на потока.

Туземците се намираха точно в средата на едно негово уширение. Ловяха риба с мрежа. Когато велосипедите се оказаха в полезрението им, насочиха погледи към тях. В един продължил доста време миг те не направиха нищо друго, освен да изпуснат мрежата си и да продължават да зяпат към небето.

Луис, кзинтът и Несус реагираха почти инстинктивно. Веднага набраха височина и туземците се превърнаха в точки, а потокът в сребърна нишка. Дивата гора отново заприлича на кафявозелено петно.

— Включете се на автопилот — заповяда Говорещия с животни с тон на роден командир. — Ще ви приземя другаде.

„Сигурно *специално* се е учил на този тон“ — реши Луис. Тон, предназначен изключително за общуване с хора. Задълженията на един посланик са доста разнообразни.

Тила очевидно не бе забелязала нищо.

— Е? — попита Луис.

— Това бяха хора — отвърна Несус.

— Нали? А на мен ми се стори, че имам халюцинации. Откъде биха могли да се вземат хора тук?

---

[1] Един акър е равен на 0,405 хектара. Бел.ред. ↑

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

БОЖИЯ ЮМРУК

Бяха кацнали в девствена пустош, обградена от ниски хълмове. Тъй като те закриваха псевдохоризонта, а сиянието на дъгата не се забелязваше на силната дневна светлина, обстановката изглеждаше съвсем земна. Тревата не бе точно трева, но все пак беше зелена и покриваше точно тези места, върху които щеше да расте и на земята. Виждаха се гола пръст, скали и сивозелени храсти, разположени точно така, както е редно.

Растителността, отбеляза още веднъж Луис, изглеждаше земна. Храстите растяха на места, където човек очакваше, че ще растат, а оголените пространства се намираха точно там, където трябваше да ги има. Растителността бе земна и на молекулярно равнище, показаха анализаторите. Тъй както можеше да се окаже, че Луис и кзинтът на молекулярно равнище са свързани с някакъв общ прадядо, така и растенията на тази планета навярно можеха да обявят земните растения за свои братя.

Видяха едно, от което би излязло хубав жив плет. Растеше успоредно на повърхността, извивайки периодично ствола си под ъгъл от четиридесет и пет градуса. Луис бе виждал нещо подобно на Гъмиджи, но това, което съзря сега, беше лъскавозелено и тъмнокафяво — цветовете на земната растителност. За себе си го назова „лактесто дърво“.

Несус бе навлязъл в малката горичка и събираше растения и насекоми, които сетне да анализира в портативната лаборатория на велосипеда си. Бе облечен в скафандър — прозрачен балон с три крачола и две ръкавици. Нито една жива твар на пръстеновия свят не можеше да го нападне, ако не успееше да пробие тази бариера. Нито хищник, нито насекомо, нито цветен прашец, нито спора, нито дори молекулата на вирус.

Тила Браун продължаваше да седи в креслото си, отпуснала изящните си ръце върху командното табло. Ъглите на устата ѝ все още

бяха странно присвити. Позата на тялото ѝ създаваше впечатление, че тя като че ли продължава да чувства ускорението. Зелените ѝ очи сякаш виждаха не Луис Ву и ниските хълмове, а безкрайния до абстрактност хоризонт на пръстеновия свят.

— Нищо не разбирам — каза Говорителя. — Какво ѝ е? Не е заспала, а в същото време не реагира на външни дразнители.

— Хипноза, причинена от пътуването — отвърна Луис Ву. — Сама ще излезе от това състояние.

— Значи, не е застрашена?

— Сега не е. Страхувах се, обаче, че може да падне от велосипеда си или да извърши нещо неразумно с пулта за управление. Сега, на земята, е в безопасност.

— Защо не ни обръща никакво внимание?

Луис се опита да обясни.

В астероидния пояс на Слънцето има хора, които прекарват половината си живот в пилотиране на кораби сред скалите. Ориентират се за положението си с помощта на звездите. Понякога оглеждат околното пространство с часове. Бързите малки огънчета около тях са кораби със синтезни двигатели. Бавните плаващи светлини са близките астероиди. Неподвижните точки са звезди и галактики.

Сред звездите човек може да изгуби душата си. Много по-късно да си даде сметка, че тялото е действало и решавало вместо него, направлявайки кораба му, докато през това време разумът е пътувал из царства, за които не може да си спомни нищо. Това явление е наречено *далечен поглед*. То е опасно. Душата на човека не винаги се завръща в тялото.

Застанал на ръба на голямото плоско плато на Маунт Лукитдат, човек може да погледне надолу и да види безкрая. Планината е висока едва четиридесет мили, но човешкото око, започнало да проследява склона ѝ, открива самата безкрайност в твърдата наглед мъгла, скриваща нейната основа.

Мъглата е бяла, безформена и еднообразна. Простира се от края на планината до хоризонта на планетата, Пустотата може да сграбчи разума ти и да го задържи, така че да останеш застинал и безмълвен на ръба на вечността, докато някой не дойде да те отведе. Това се нарича *планински транс*.

А сега пък хоризонта на пръстеновия свят...

— Всичко това е самохипноза — каза Луис и надникна в очите на жената. Тя инстинктивно трепна. — Вероятно бих могъл да я върна в съзнание, но защо да рискувам? Нека си поспи.

— Не разбирам от хипноза — каза Говорещия с животни. — Чувал съм за нея, но не я разбирам.

Луис кимна.

— Не се изненадвам. Кзинтите не са подходящи обекти за хипноза, а също и кукловодите.

Несус бе престанал да събира образци на чуждия живот и се бе присъединил към тях.

— Когато не разбираме нещо, можем да го изучим — рече кукловодът. — Знаем, че има част от човека, която не желае да взема решения. Част от него иска някой друг да му каже какво да прави. Подходящ обект за хипноза е доверчивият човек, способен да се съсредоточава. Самият факт на отиването му при хипнотизатора отбелязва началото на хипнозата.

— Какво обаче е тя?

— Внушено състояние на мономания.

— Че защо човекът ще иска да го докарат до такова състояние?

Несус очевидно нямаше отговор.

— Защото вярва на хипнотизатора — каза Луис.

Кзинтът поклати голямата си глава и се отдръпна.

— Такова доверие в друг е нелепо. Признавам, че и аз не разбирам хипнозата — каза Несус. — Ти разбираш ли я, Луис?

— Не напълно.

— Сега съм спокоен — каза кукловодът и двете му очи отново се спогледаха. — Не бих се доверил на създание, способно да разбира глупости.

— Какво успя да научиш за растенията на пръстеновия свят?

— Много наподобяват земните, както вече ти казах. Някои видове обаче изглеждат по-специализирани, отколкото би могло да се предполага.

— Искаш да кажеш, по-еволюирали?

— Може би. Освен това, един специализиран вид по-лесно се нагажда към околната среда. Важното е, че както растенията, така и насекомите, приличат на земните в достатъчна степен, за да не могат да бъдат опасни за нас.

— И обратно, ние да сме опасни за тях.

— А, да. Открих няколко вида, които бих консумирал. Други ще се окажат подходящи за твоя стомах. Ще трябва обаче да ги анализираш индивидуално, за да разбереш дали не съдържат отрови и дали ти харесват на вкус. Що се отнася специално до растенията, можеш без каквито и да е опасения да заредиш кухнята на велосипеда си с което и да е от тях.

— Значи, няма да умрем от глад.

— Тази придобивка едва ли ще компенсира опасностите, произтичащи за нас от подобно сходство. Дразня се от мисълта, че нашите учени не съобразиха да натоварят на борда на „Лъжецът“ една примамка за звездни семена. Ако бяха направили това, цялата тази шетня щеше да бъде напълно излишна.

— Примамка за звездни семена?

— Съвсем прост уред, изобретен преди няколко хилядолетия. Възбужда местното слънце по такъв начин, че то започва да излъчва електромагнитни сигнали, които привличат звездните семена. Ако имахме под ръка такова устройство, можеше да привлечем звездни семена към тукашното слънце и след това да съобщим проблема си на който и да е кораб на Аутсайдерите, минаващ наблизо.

— Звездните семена обаче пътуват много по-бавно от светлината. Щяха да стигнат тук след години.

— Помисли, Луис! Колкото и дълго да ни се наложеше да чакаме, нямаше да излизаме извън защитния корпус на кораба!

— Ти на това живот ли му казваш? — попита Луис погледна кзинта.

Втренчи взор в кзинта. Кръстоса поглед с кзинта.

Говорещия с животни бе застанал на известно разстояние от него и се усмихваше като чеширския котарак от „Алиса в страната на чудесата“. Погледът му се срещна с този на Луис, след което той с внезапно движение скочи и изчезна в храсталака.

Луис успя само да осъзнае, че се е случило нещо важно. Какво обаче? И защо? Сви рамене.

Тила продължаваше да седи в креслото си в позата на все още летящ човек. Луис си спомни, че няколко пъти през дългия си живот бе хипнотизиран от един терапевт. Беше приел терапията като театър. Почувствал се бе облекчен от пълното отсъствие на отговорност, макар

през цялото време да съзнаваше, че играе някаква игра с хипнотизатора. Знаеше, че може да се освободи от въздействието му когато си поиска. Нито веднъж обаче не го бе поискал.

Очите на Тила внезапно се изпълниха с разум.

— Луис, как кацнахме?

— По най-обичайния начин.

— Помогни ми да сляза! — тя протегна ръце като дете, покатерило се върху стена. Луис я хвана за кръста и я повдигна. Допирът с нея предизвика тръпка по гърба му и приятна топлина в слабините. Не свали ръце от кръста ѝ след като ѝ помогна да слезе.

— Последното, което си спомням, е че бяхме на височина една миля във въздуха.

— Отсега нататък не гледай повече хоризонта.

— Какво съм направила? Да не би да съм заспала на кормилото?
— Тя се засмя и отметна глава така, че косата ѝ се превърна в голям, мек, черен облак. — Да не съм те уплашила? Извини ме, Луис, ако се е получило така. Къде е Говорителя?

— Отиде да лови зайци — отвърна Луис — Какво ще кажеш и ние малко да се поупражним, след като сега имаме възможност?

— Искаш ли да се поразходим в гората?

— Добра идея — отвърна той и от погледа ѝ разбра, че бе прочела неговите мисли. Протегна ръка и взе едно одеяло от багажника на велосипеда. — Готов съм.

— Вие ме удивлявате — каза Несус. — Не познавам друг разумен вид, който да се съвкупява така често. Хайде, вървете. И внимавайте къде седате. Не забравяйте, че сме обкръжени от непознати форми на живот.

— Известно ли ти е — каза Луис, — че едно време гол е било равнозначно на *незащитен*?

Каза това, защото бе останал с чувството, че заедно с дрехите съблича и сигурността си. Пръстеновият свят имаше функционираща биосфера, без съмнение наситена с насекоми, бактерии и зъбати създания, хранещи се с протоплазмена тъкан.

— Не ми беше известно — отвърна Тила. Бе се излегнала гола върху одеялото и протягаше ръце към обедното слънце. — Чувствам се добре. Знаеш ли, че досега никога не те бях виждала гол на дневна светлина?

— И аз. Ще отбележа, че изглеждаш отлично. Чакай да ти покажа нещо — той вдигна ръка към безкосмената си гръд. — Тандж да го вземе...

— Нищо не виждам.

— Не виждаш, защото го няма. Това му е лошото на възстановителя, не оставя спомени. Всички белези изчезват, а сетне... — Прекара една въображаема линия през гърдите си, но под върха на пръста му не се появи никаква следа.

— Преди време един хищник от Гъмиджи отпра цяла ивица от мен, четири инча широка и половин дълбока. От рамото до пъпа. Сигурно след това щеше да ме разкъса на части. За мой късмет, реши първо да изяде тази част от мен, която вече бе откъснал. Навярно се е оказала смъртна отрова за него, защото се сви на кълбо, изпищя и умря. Сега обаче нищо не се вижда, няма никакъв белег...

— Клетият Луис! И по мен няма да видиш белези.

— Ти си друго, ти си статистическа аномалия. Освен това си само на двадесет години.

— Така ли?

— Х-м... много си гладка.

— Имаш ли други изличени спомени?

След малко Луис легна по гръб. Тила разтвори бедра и го възседна, нанизвайки се на него. Погледнаха се в очите още веднъж, преди да започнат да се движат.

В сиянието на оргазма жената ти се струва ангелоподобно същество...

...някакво животинче с размерите на заяк изскочи от храсталаците, тупна върху гърдите на Луис и продължи пътя си. След миг се появи и Говорещия с животни.

— Извинете ме! — извика кзинтът и изчезна, душейки следата.

Когато се върнаха при велосипедите, забелязаха, че козината около устата на Говорещия с животни бе почервеняла.

— За пръв път през живота си — каза той с тихо доволство — сам улових храната си, като използвах единствено собствените си зъби и нокти.

За всеки случай обаче кзинтът послуша съвета на Несус и взе широкоспектърно хапче против алергия.

— Време е да поговорим за туземците — каза Несус.

Тила бе изненадана:

— Туземци?

Луис ѝ обясни.

— Но защо тогава сме избягали? Нима са били в състояние да ни сторят зло? Наистина ли бяха човешки същества?

Луис отговори само на последния въпрос, защото именно той го бе смутил.

— Не вярвам да са човеци. Какво биха могли да правят човешки същества толкова далеч от собственото им пространство?

— В това няма съмнение — намеси се Говорещия с животни. — Повярвай на сетивата си, Луис. Може да са от раса, различна от твоята. Но са човеци.

— Защо си толкова уверен?

— Миризмата им, Луис! Усетих я още когато изключихме звукоизолационните екрани. Надуших, че макар и далеч от мен, има огромно множество от човешки същества. Можеш да се довериш на нюха ми, приятелю.

Луис се съгласи с този довод. Кзинтът имаше нюх на хищник, свикнал да ловува.

— Да не би пък да е някаква успоредна еволюция? — изказа предположение той.

— Глупости — рече Несус.

— Губим си времето — добави кзинтът. — Проблемът не е в това, как хората са се оказали тук. Проблем е първият контакт. А за нас всеки контакт ще бъде пръв.

Луис осъзна, че той е прав. Велосипедите безспорно бяха по-бързи от всякакво свързочно средство, което можеха да имат туземците. Освен ако не разполагаха със семафори.

Говорещия с животни продължи.

— Би било добре да научим нещо за поведението на хората във фазата на дивачеството. Луис, Тила, можете ли да ни разкажете нещичко?

— Имам известни познания по антропология — каза Луис.

— Тогава, щом установим контакт, ти ще разговаряш от наше име. Нека се надяваме, че автопилотът е и добър преводач. Ще установим контакт с първите човеци, които срещнем.

Стори им се, че току-що се бяха издигнали във въздуха, когато съзряха шахматно наредени обработваеми земи. Малко след това Тила забеляза града.

Наподобяваше земните градове отпреди столетия. Имаше множество сгради по на няколко етажа, построени една до друга и образуващи плътни редици. Над тази монотонна маса се издигаха високи изящни кули, свързани помежду си от платформи за придвижване на наземни превозни средства. В това отношение очевидно не приличаха на земните градове. В земните градове от онази ера се използваха хеликоптери.

— Може би търсенето ни ще спре дотук — каза обнадявано Говорителя.

— Обзалагам се, че там няма никой — добави Луис.

По-точно — изказа предположение, което обаче излезе правилно. Това стана съвсем очевидно при прелитането им над града.

Решиха, че преди време той сигурно е бил ужасно красив, че може би е щял да събуди завистта на който и да е град в известното пространство. Много от сградите явно не са били разположени на земята, а са висели над повърхността, свързани с нея и с други постройки посредством плаващи мостове и асансьорни кули. Свободни от гравитацията и ограниченията ѝ, сградите са представлявали плаващи вълшебни замъци с най-различни форми и размери.

Сега обаче четирите велосипеда летяха над развалини. Всеки плаващ замък при падането си бе разрушил зданията под него, така че долу се виждаха само раздробени тухли, стъкла и бетонни конструкции. Към небето продължаваха да се извисяват отделни асансьорни кули и други съоръжения от изкривена стомана.

Луис отново се замисли за туземците. Земните инженери не строят въздушни замъци, държат твърде много на сигурността.

— Сигурно всичките са се сгромолясали изведнъж — каза Несус. — Никъде няма следи от опити за възстановяването им. Безспорно, това е последица от някакъв отказ в системата за енергоснабдяване. Говорителю, кзинтите също ли строят така глупаво?

— Не обичаме кой знае колко височините. С хората може би е различно.

— Възстановител! — възкликна Луис. — Това е отговорът. Не са разполагали с възстановител.

— Да, възможно е поради това да са били по-безгрижни. Не са живеели достатъчно дълго, за да могат да ценят живота и да го пазят — отново започна да гадае кукловодът. — Не намирате ли, че това е смущаващо? Ако не ценят достатъчно собствения си живот, още по-малко ще ценят чуждия.

— Пак започна неоснователно да се тревожиш.

— Скоро ще разберем дали е така. Говорителю, виждаш ли онази сграда? Високата, кремава на цвят и със счупени прозорци?

Докато Несус говореше, минаха над нея. Луис, който сега отново пилотираше велосипедите, направи още един кръг наоколо.

— Прав съм. Виждаш ли, Говорителю? Дим.

Сградата представляваше артистично извита и изваяна колона от около двадесет етажа. Прозорците ѝ образуваха редици от черни овали. Повечето от тези на приземния етаж бяха затворени. От малкото откренати излизаха струйки сивкав дим.

Кулата бе потънала до колене сред едноетажни и двуетажни домове. Част от тях бяха размазани от някакъв гигантски цилиндър, търколил се навярно от небето. Той обаче се бе разпаднал на бетонни парчета, преди да достигне високата кула.

Тя беше разположена в края на града, зад нея се простираха само обработваеми площи. Докато велосипедите кацаха, откъм полята към тях се затичаха човекообразни фигурки.

Сгради, които отвисоко изглеждаха непокътнати, при доближаването се оказваха развалини. Всичко бе засегнато от разрухата. Енергийната авария и последвалите я катастрофи навярно се бяха случили преди няколко поколения. След това бяха добавили своето вандализъм, дъждът, всички видове корозия, причинявана от микроорганизми, окисляването на металите и... още нещо. Нещо, което бе станало и на Земята в доисторическите времена, и после бе отворило доста работа на археолозите.

Обитателите на града не го бяха възстановили след катастрофата. Не се бяха преселили другаде. Бяха останали да живеят сред развалините.

И сметта, произведена от тях, се бе натрупала наоколо им.

Смет. Празни кутии. Прах, носен от вятъра. Негодни хранителни отпадъци, кокали и отломки, сравними с увехнали листа от моркови или царевични кочани. Счупени и негодни сечива. Всичко това се натрупваше, когато хората бяха твърде лениви или твърде преуморени, за да изхвърлят сметта. Тя се събираше, после частите ѝ се разпадаха и сливаха в едно цяло, купчината се слягаше под собствената си тежест и накрая се утъпкваше от човешките крака. Година след година, поколение след поколение.

Първоначалният вход на кулата вече бе заринат, тъй като равнището на улицата се бе издигнало дотам. Докато велосипедите кацаха върху добре отгъпкана смет, десет фута над онова, което някога е било паркинг за големи наземни превозни средства, пет местни хуманоиди, изпълнени с достойнство, излязоха от втория етаж на сградата и образуваха нещо като процесия.

Прозорецът, от който те излязоха, бе двоен, достатъчно голям и подходящ за такава церемония. Первазът му бе украсен с трийсет — четирийсет човекообразни черепа. Луис не можа да установи дали подреждането им е подчинено на някаква символика.

Петимата се отправиха към велосипедите. Имаха приблизително човешки вид, но не напълно. Определено не принадлежаха на нито една от известните земни раси.

И петимата бяха шест или повече инча по-ниски от Луис Ву. Там, където можеше да се съзре, кожата им бе светла, почти призрачнобяла, силно контрастираща дори с нордическата кожа на Тила, да не говорим за тъмния жълтокафяв тен на Луис Ву. И петимата вървяха с ръце, скръстени по еднакъв начин. Имаха къси туловища и дълги крака. Пръстите на ръцете им бяха необикновено дълги и изящни, така че от всеки един сигурно щеше да стане чудесен хирург в дните, когато операциите все още се вършеха от хора.

Косата им бе дори по-странна от пръстите. И петимата сановници имаха коса с пепеляворус цвят. Тя, както и брадите им беше сресана, но неподстригана. Окосмяването закриваше изцяло лицата им с изключение на очите.

Излишно е да се добавя, че всичките изглеждаха еднакви.

— Колко са *космати*! — прошепна Тила.

— Не слизайте от велосипедите — заповяда тихо Говорещия с животни. — Почакайте да се доближат до нас и едва тогава тръгнете.

Надявам се всички да сте си поставили комуникационните дискове.

Луис бе прикрепил своя на лявата си китка. Дисковете бяха свързани с автопилота на „Лъжецът“. Трябваше да са в състояние да работят, дори и от такова разстояние. А от автопилота се очакваше да е способен да превежда от който и да е нов език.

Ефективността на уредите обаче можеше да се провери само чрез задействането им. Пък и всичките тези черепи...

На бившия паркинг бяха започнали да се събират и други туземци и около пришълците се образува кръг.

Повечето тълпи в такива случаи излъчват шум, предизвикан от смесицата на изказвани догадки, предположения и несъгласия. Тази бе неестествено тиха. Може би присъствието на публика накара най-сетне сановниците да се решат. Насочиха се към Луис Ву. Петимата всъщност не си приличаха. Различаваха се по височина. Всичките бяха слаби, но единият почти нямаше мускули и приличаше на скелет. Четирима бяха облечени в безформени и почти избелели кафяви наметала. Наметалото на петия имаше същата кройка — може би бяха изрязани от едни и същи одеяла — но цветът му бе бледорозов.

Проговори най-мършавият. Опакоето на ръката му бе украсено от татуирана синя птица.

Луис се приготви за отговор.

Татуираният произнесе кратка реч. Това бе хубаво. Автопилотът трябваше да погълне известно количество словесна информация, преди да започне превода.

Луис отвърна на словото му.

Татуираният отново започна да говори. Четиримата му другари достолепно мълчаха. Колкото и странно да бе това, публиката също мълчеше.

Междувременно дисковете се запълваха с думи и изрази.

Едва по-късно Луис съобрази, че е трябвало да приеме безмълвието на туземците като предупредителен знак, че е допуснал достолепната им стойка да го заблуди. Широкият кръг, образуван от тълпата, бе неподвижен. Неподвижни бяха и четиримата космати мъже в наметала. А петият — с татуираната ръка — продължаваше да говори.

— Наричаме планината Божи юмрук — каза той, сочейки право към звездите. — Защо ли? А защо не, инженере?

Сигурно имаше предвид огромната планина, в близост до която бяха оставили кораба. Оттук тя въобще не се виждаше поради маранята и разстоянието.

Луис слушаше и усвояваше. Автопилотът бе добър преводач. Постепенно пред очите му се появи картина. Картината на селище, изградено в развалините на някога могъщ град.

— Вярно е, че Зигнамукликлик е лишен от някогашното си величие. Въпреки това обаче сградите му са къде-къде по-добри от тези, които щяхме да бъдем в състояние да си построим ние. Даже и когато покривите им са продънени, по-долните етажи остават сухи по време на буря. В жилищата на града лесно се поддържа топлина. По време на война те успешно се отбраняват и трудно могат да бъдат запалени от врага.

— Именно затова, инженере — продължаваше мършавият, — денем обработваме нивите си, а вечерта се връщаме в нашите жилища в Зигнамукликлик. Защо трябва да се мъчим да строим нови домове, когато старите ни служат добре?

Луис се опита да си представи как изглеждат те в очите на туземците. Две ужасяващи на вид извънземни същества и две почти човешки създания, безбради и неестествено високи, всичките возещи се на безкрили метални птици, говорещи несвързани неща чрез устите си и съвсем свързани чрез дисковете. Навярно туземците ги бяха взели за строителите на пръстена. Луис не направи нищо, за да разсее това тяхно евентуално подозрение. Ако беше започнал да им обяснява истината за произхода си, щеше да му отнеме дни. Екипажът бе дошъл тук да изучава, а не да учи другите.

— Тази кула, инженере, е седалището на нашето правителство. Тук сме над хиляда души. Бихме ли могли да намерим по-подходящ дворец от нея? Зазидахме отворите към горните етажи, за да може топлината да се задържа в долните. Преди време се наложи да защитаваме кулата, като от горните етажи хвърляхме смет върху нападателите. Спомням си, че най-много ни измъчи страхът от височината. Въпреки това, мечтаем да се върнат чудесните дни, когато в нашия град са живеели хиляда хиляди хора и сградите са плавали във въздуха. Надяваме се, че ще вземете решение да върнете тези дни. Говори се, че именно тогава нашият свят е получил сегашната си

форма. Може би ще проявиш великодушие и ще ни кажеш дали това е вярно.

— В твърдението има доста истина — каза Луис.

— А ще се върнат ли онези дни?

Луис се постара да даде неангажиращ отговор. Усети разочарованието на събеседника си.

Не му бе лесно да разбира лицедвиженията на косматия човек. Жестовите са своеобразен код, но жестикулацията на говорещия не съвпаднаше с тази на нито една земна култура. Ситно накъдрената платинова козина криеше цялото му лице с изключение на очите, които бяха меки и кафяви. В тях обаче, противно на общоприетото мнение, не се криеше особена изразителност.

Гласът на събеседника му наподобяваше песен, звучеше като рецитация на стихове. Автопилотът превеждаше думите на Луис с подобна интонация, а пък тези на туземеца предаваше със спокоен делови тон. Луис дочуваше как другите дискове нежно подсвиркват на езика на кукловода или тихо ръмжат на кзинтски.

Той започна да задава въпроси.

— Не, инженере, не сме кръвожаден народ. Много рядко водим войни. За черепите ли ти е думата? Където и да върви човек из Зигнамуккликлик, под краката му се търкалят черепи. Говори се, че ги има още от разрушаването на града. Използваме ги като украшения, а и защото са символ. — Туземецът тържествено вдигна ръка, насочвайки опакото ѝ към Луис, така че да може да види татуираната птица.

Като направи това, всички присъстващи изкрещяха:

— ...!

Думата не бе преведена.

Това всъщност беше първото обаждане на други хора, освен сановника.

Луис бе пропуснал нещо важно и осъзна този факт. За съжаление, не му оставаше време да се тревожи за него.

— Покажете ни чудо — каза сановникът. — Не се съмняваме в могъществото ви. Възможно е обаче да не се върнете повече тук, а ни се иска да видим нещо, което да бъде запомнено и от нашите деца.

Луис се замисли. Вече бяха летели като птици, така че този трик нямаше да впечатли особено туземците. Ами ако им даде манна

небесна, като използва кухненските автомати? Беше рисковано, тъй като даже земните обитатели имаха различия в поносимостта към едни или други храни. Различията между храната и боклука са най-вече от културно естество. Някои хора ядяха скакалци с мед, докато други предпочитаха варени охлюви. Това, което за един човек е сирене, за друг е развалено мляко. Я по-добре да не рискува. А защо да не им направи демонстрация с лазерното фенерче?

Докато Луис ровеше из багажника на велосипеда си, слънчевият диск бе докоснат от предния край на една засенчваща плоскост. Тъмнината щеше да направи представлението още по-внушително.

Като настрои фенерчето на широк обектив и ниска светлосила, освети първо сановника, сетне четиримата велможи и накрая лицата на тълпата. Ако туземците въобще бяха впечатлени, то съумяха да прикрият това много добре. Криейки разочарованието си, Луис се прицели по-нависоко.

Фигурката, която избра за мишена, стърчеше встрани от покрива на кулата. Приличаше на модернизирана сюрреалистична харпия. Луис помръдна пръста си и харпията се освети в жълто-бяла светлина. Помести показалеца и лъчът се превърна в зелена светеща игла. Харпията се нажежи до бяло.

Луис спря, за да изчака ръкоплясканията.

— Ти се биеш с помощта на светлина — каза мъжът с татуираната ръка. — Та това е забранено!

— ...! — изрева тълпата и отново млъкна.

— Не знаех — каза Луис. — Извинявам се.

— Как така не знаеш? Как можеш да не знаеш? Та нали построихте дъгата, за да изпълните договора си с хората?

— Коя дъга?

Лицето на човека бе прикрито от козина, но въпреки това изумлението му бе очевидно.

— Дъгата над света, о, строителю!

Луис най-сетне съобрази. Започна да се смее.

Косматият човек неумело го удари с юмрук по носа.

Ударът бе слаб, защото косматият бе дребен и с крехки ръце. Луис обаче изпита болка.

Не беше свикнал с такова усещане. През неговия век хората не усещаха болка, по-силна от тази при убождане на пръста. Медицинска

помощ се оказваше веднага и навсякъде имаше изобилие от обезболяващи средства. Болката на скиор със счупен крак не продължаваше повече от секунди и след това споменът за нея се изтриваше от паметта, за да не причинява психични травми. Бойните изкуства — карате, джудо, джу-джуцу, бокс и тем подобни — бяха забранени от закона дълго преди да се роди Луис. Самият той беше калпав боец. Можеше да устои на смъртната опасност, но не и на болката.

Удареното място болеше. Луис извика и изпусна лазерното фенерче.

Кръгът се стесни. Двестата разгневени космати мъже се превърнаха в хиляда демони и обстановката престана да изглежда забавна.

Слабият като клечка сановник бе обхванал Луис Ву с двете си ръце и го стискаше с цялата сила, която му придаваше истерията. Луис, също обзет от ярост, се освободи с едно рязко движение. Вече бе до велосипеда си, с ръка върху лоста, когато в него надделя разумът.

Останалите велосипеди бяха включени към пилотиращото му устройство. Ако излетеше, и те щяха да излетят заедно с него — с или без пътници.

Тила Браун вече бе във въздуха и наблюдаваше битката отвисоко, присвила загрижено вежди. Явно не ѝ бе дошло наум, че може да се опита да помогне с нещо.

Говорещия с животни бе истински ураган от бесни движения. Вече бе повалил половин дузина врагове. В мига, в който Луис го погледна, кзинтът строши нечий череп с удар на лазерното си фенерче.

Ръце с дълги пръсти се опитаха да отскубнат Луис от креслото му. Още малко и щяха да успеят, макар той да се бе вкопчил в него с ръце и крака. С известно закъснение съобрази да включи защитното поле.

Туземците, внезапно отхвърлени от него, изпищяха.

Някой все още се държеше за гърба на Луис. Той го събори на пода, изключи полето, колкото да се освободи от нападателя, и сетне отново го включи. Потърси с поглед Несус.

Кукловодът се опитваше да се добере до велосипеда си. Туземците изглежда изпитваха страх от чудатия му извънземен вид, тъй като само един от тях се осмели да застане на пътя му. Въпросният

смелчага обаче бе въоръжен с метален прът, явно задигнат от някаква стара машина.

Замахна с него, целейки се в главата на кукловода.

Несус отстъпи и се обърна с гръб към нападателя. Даде гръб на опасността, но и на велосипеда си. Страховият рефлекс на кукловода щеше да стане причина за смъртта му, освен ако кзинтът или Луис успееха да му помогнат навреме. Луис тъкмо отвори уста, за да изкрещи, когато кукловодът направи още едно движение.

Луис затвори устата си.

Кукловодът отново се насочи към своя велосипед. Този път никой не се опита да го спре. Задното му копито остави кървави стъпки по слегналата се смет.

Нападателите на кзинта стояха далеч от него. Той се изплю в краката им — напълно човешки жест, не кзинтски — даде им гръб и се качи в креслото си. Лазерното му фенерче бе окървавено.

Туземецът, опитал се да спре Несус, лежеше неподвижно. Около него се бе образувала локва кръв. Останалите вече бяха във въздуха и Луис ги последва. Макар и отдалеч, успя да види какво гласи кзинтът и извика подире му:

— Недей! Това не е необходимо!

Говорещия с животни тъкмо бе извадил устройството, предназначено за копане.

— Че трябва ли да бъде необходимо?

Все пак, задържа ръката си.

— Недей! — помоли го Луис. — Би било убийство! Вече не могат да ни направят нищо. Едва ли ще ни замерват с камъни.

— Могат да използват твоето лазерно фенерче срещу нас.

— Не могат. Има табу върху него.

— Началникът им каза така. Ти вярваш ли му?

Говорещия с животни прибра оръжието си и Луис облекчено въздъхна. Бе очаквал кзинтът на изравни града със земята.

— От какво ли е предизвикано това табу? Някаква война с лъчеви оръжия?

— Може и да е от само един бандит, въоръжен с последния лазерен пистолет на пръстеновия свят. Жалко, че няма кого да попитаме.

— Носът ти кърви.

Луис едва сега усети, че носът продължава да го боли. Включи велосипеда си към управлението на кзинта и започна да търси медикаменти. Под краката им една сърдита тълпа, настроена за линчуване, продължаваше да се люшка из преградията на Зигнамукликлик.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ПРИМАМКА ЗА ЗВЕЗДНИ СЕМЕНА

— Ако бяха коленичили, щях да се усетя навреме — заоплаква се Луис. — Позата им ме подведе. А автопилотът през цялото време казваше „строител“ там, където трябваше да използва думата „бог“.

— Бог?

— Обявили са строителите на пръстеновия свят за божества. Трябваше да разбере смисъла на мълчанието им, тандж да го вземе! През цялото време говори само свещеникът. Всичките се държаха като на литургия, а аз през цялото време съм им давал погрешни отговори.

— Религия! Странна работа. Не трябваше обаче да се смееш. Никой не се смее в църква, дори и туристите — каза му съвсем сериозно Тила.

Обедното слънце бе намаляло до размерите на люспа. Пръстеновият свят започна да се оформя над главите им, по-ярък с всяка изминала минута.

— Тогава ми се видя смешно — каза Луис, — а даже и сега ми изглежда забавно. Забравили са, че живеят на пръстен, и го смятат за дъга.

Силен звук проникна през защитната завеса. За миг се превърна в ураган и след това внезапно утихна. Бяха преминали звуковата бариера.

Зад гърба им Зигнамукликлик се смали и изчезна. Градът никога нямаше да си отмъсти на демоните. По всяка вероятност, въобще нямаше да ги види втори път.

— Този свят наистина прилича на дъга — каза Тила.

— Права си. Не трябваше да се смея. Така или иначе, извадихме късмет и оставихме грешките си зад нас.

Важното е във всеки един момент да можем да се качим на велосипедите и да полетим. Тогава нищо не е в състояние да ни заплаши.

— Някои от грешките си не трябва да забравяме — обади се Говорещия с животни.

— Любопитно е, че именно ти го казваш. — Луис почеса носа си. Бе безчувствен като парче дърво. Щеше да зарасне, преди да престане въздействието на обезболяващото средство.

Сети се за нещо.

— Несус?

— Да, Луис?

— Казваш, че те смятат за луд, защото проявяваш смелост. Така ли е?

— Много си тактичен, Луис. Толкова деликатно се изра...

— Говоря сериозно. Ти и всички останали кукловоди излизате от една и съща погрешна презумпция — че кукловодите инстинктивно бягат от опасността. Така ли е?

— Да, Луис.

— Грешка. Кукловодът не бяга от опасността, *а се отдалечава от нея*. Прави го, за да освободи задното си копито за действие. Това копито е смъртоносно оръжие, Несус.

Наистина, той само с едно движение се бе обърнал и нанесъл удар с единствения си заден крак. При това и двете му глави се бяха извили назад, широко разперени. Както Луис предположи, за да се прицели по-добре в мишената си. Несус бе ритнал туземеца с такава точност, че сърцето му беше изхвъркнало през разбитите кости на гърба.

— Не можех да си позволя да избягам — обясни кукловодът. — Щях да се отдалеча от велосипеда си, което е опасно.

— Ти обаче въобще не размисли — каза Луис. — Действа инстинктивно. Автоматично даваш гръб на врага си, обръщаш се и риташ. Явно, така действа един разумен кукловод. Бие се, а не бяга. Ти изобщо не си луд.

— Грещиш, Луис. Повечето кукловоди бягат.

— Но...

— Мнозинството винаги е нормално, Луис.

Стадно животно! Луис се отказа от повече разсъждения по въпроса. Погледна към зенита, за да не пропусне изчезването на последната люспица слънчева светлина.

Някои от грешките си не трябва да забравяме.

Когато изрече тези думи, кзинтът явно бе имал нещо предвид. Какво ли беше то?

На зенита се въртеше пръстен от черни правоъгълници. Този от тях, който в момента закриваше слънцето, по краищата си имаше бисерно сияние. Синият пръстенев свят образуваше параболична дъга на фона на наситеното със звезди небе.

Приличаше на детска играчка-конструктор, сглобена от дете — твърде малко, за да разбере какво точно създава.

След излитането от Зигнамукликлик известно време пилотира Несус, който после прехвърли малкия въздушен флот на грижите на кзинта. Бяха летели цяла нощ. Над главите им единият край на засенчващата плоскост стана по-светъл и всички разбраха, че зората приближава.

През изминалите часове Луис бе открил начин да си представи нагледно истинските мащаби на пръстеновия свят.

Начинът предполагаше използването на карта на земята с меркаторна проекция, сиреч обикновена правоъгълна карта от тези, дето висят на стената на всяка класна стая, но със съотношение на екватора към меридианите едно към едно. Ако на такава карта се придадеше известна релефност, заставането на екватора щеше да наподобява заставането в центъра на земята.

По ширината на пръстеновия свят можеха да се нанесат четиридесет такива карти. Подобна карта по площ щеше да бъде по-голяма от Земята. Можеше да се впише в топографията на пръстеновия свят и ако се разсееш за миг, никога да не успееш да я откриеш повторно. С този метод бе в състояние да разиграе в ума си още по-хитроумни трикове. Тези уравновесяващи се солени океани, по един от всяка страна на пръстена, взети даже поотделно, надвишаваха по площ всеки един от известните на човека светове. Континентите, в края на краищата, представляваха просто по-големи острови. Ако поставеше Земята в центъра на един от океаните, около нея щеше да остане много свободно пространство.

„Не трябваше да се смея — каза си Луис. — Осъзнаването на размерите на това устройство ми отне много време. Защо тогава очаквах от туземците да бъдат по-схватливи?“

Несус го бе разбрал преди него. Още при първата поява на дъгата изпищя и се опита да се скрие.

— Тандж да го вземе... — всичко това нямаше значение. Нали се отдалечаваха от грешките си със скорост от хиляда и двеста мили в час?

Линията, разделяща деня от нощта, се нарича *терминатор*. Земният терминатор е видим от Луната. Видим е и от орбита. Не може да се забележи обаче от повърхността.

Всички прави линии, разделящи тъмнината от светлината върху арката на пръстеновия свят, бяха терминатори.

Откъм посоката на въртене линията на терминатора се понесе към малката флотилия. Обхващаше цялото пространство от звездите до пристанището. Настъпваше като съдба, преобразила се в нещо видимо, в движеща се стена — прекалено голяма, за да бъде заобиколена.

Пресрещна ги. Небето над тях стана по-светло и засия, когато отдръпващата се засенчваща плоскост оголи частица от слънчевия диск. Луис, оглеждащ ту нощта от лявата си страна, ту деня откъм дясната, видя как сянката на терминатора заотстъпва по безкрайната равнина. Много странна зора, режисирана сякаш специално за туристи като него.

Далеч в посока към звездите, там, където земята се превръщаше в призрак, се извисиха острите контури на планински връх, материализирал се в светлината на новия ден.

«Божи юмрук» — каза си Луис Ву. Сякаш усещаше в устата си вкуса на името. Много подходящо име за планина. Най-удачното име за най-голямата планина на света.

Тялото му изпитваше известни физически неудобства. Ако не успееше скоро да го раздвижи, то щеше да се вцепени и нямаше лесно да помръдне отново. Хранителните блокчета започнаха да придобиват вкуса на обикновени тухли. Носът продължаваше да го наболява. И, на всичко отгоре, липсваше кранче за кафе.

Туристът Луис Ву обаче се забавляваше царски.

Да вземем, например, страховете рефлексни на кукловода. Никой не бе забелязал, че те са същевременно и бойни рефлексни. Никой, освен Луис Ву.

Или примамката за звездни семена. Звучеше страшно поетично, а се бе оказала обикновен уред, измислен преди хилядолетия. Поне

така бе по думите на Несус. И, най-чудното от всичко, доскоро нито един кукловод не се бе сетил да открие това.

Дали на кукловодите бе известно защо корабите на Аутсайдерите преследват звездните семена? Знаеха ли причината и изпитваха ли задоволство от това си знание? Или пък, след научаването на тайната, бяха решили, че тя има твърде странично отношение към основната им грижа — вечния живот?

Несус се бе изключил от интеркома. Вероятно спеше. Луис отпрати сигнал така, че кукловодът след събуждането си да забележи светлинка на таблото си и да му се обади. Дали знаеше?

Звездните семена бяха лишени от разум създания, пърхащи из граничния слой на галактиката. Обмяната на веществата им бе породена от слънцето. Храната им се състоеше от разрежения водород на междузвездното пространство. Движеха се с помощта на фотонни платна, огромни и с висока отражателна способност, които контролираха така, както парашутист контролира парашута си. Когато настъпеше време да снасят яйца, обикновено пътуваха от оста на галактиката към граничния ѝ слой и след това се завръщаха без яйцето. Излюпилото се звездно пиленце трябваше само да намери пътя си към дома, носейки се с фотонния вятър в посока към топлия и богат на водород граничен слой.

Тръгнеха ли нанякъде звездните семена, Аутсайдерите ги следваха.

Защо ги следваха? Нелеп въпрос, но и поетичен.

А дали бе чак толкова нелеп? Някъде в средата на първата война на човечеството с кзинтите едно звездно семе бе изменило посоката си на движение. Поради това следящият го кораб на Аутсайдерите премина в близост до Процион. Задържа се там достатъчно дълго, за да успее да продаде на земните заселници от Ние Го Направихме хиперскоростен двигател.

Със същата вероятност корабът на Аутсайдерите би могъл да се окаже при кзинтите, а не при хората.

Нали кукловодите май изучаваха кзинтите тъкмо по това време?

«Тандж да го вземе! Ето какви неща ми идват наум, когато оставя мислите си да се движат сами. Липсва ми дисциплина».

Но нали все пак ги бяха изучавали? Точно така, сам Несус го каза. Обясни, че това било с цел да проверят дали кзинтите не могат да

бъдат изтребени по някакъв безопасен начин.

След време войната между хората и кзинтите реши този проблем. Кораб на Аутсайдерите се бе оказал в контролираното от хората пространство и продаде на заселниците от Ние Го Направихме хипердвигател тъкмо когато кзинтска армада бе нахълтала в това пространство откъм другия му край. След като бойните кораби на хората се сдобиха с двигателя, кзинтите престанаха да представляват заплаха както за тях, така и за кукловодите.

«Но те не биха посмели» — каза си Луис. Ужаси се от догадката си.

«А ако Говорещия с животни...» — тази мисъл го ужаси още повече.

«Правили са си опити като с морски свинчета. *Използвали са ни най-безсрамно!*

— Така е — каза Говорещия с животни.

За миг на Луис му се стори, че сънува. Сетне видя миниатюрния образ на кзинта в горната част на командното табло. Бе оставил интеркома си включен.

— Тандж да го вземе! Ти си подслушвал!

— Не го направих нарочно, Луис. Забравих да изключа интеркома.

— Виждам — той си спомни, макар и твърде късно, че тъкмо когато Несус му описваше с подробности какво представляват примамките за звездни семена, кзинтът, който по тяхно предположение се намираще достатъчно далеч от тях, за да може да ги чуе, се бе ухилил. Спомни си, че ушите на кзинта са така устроени, та да могат да обслужват потребностите на ловуващ хищник. Спомни си също, че предполагаемата усмивка всъщност е рефлекс на оголване на зъбите, за да могат те да влязат в действие.

— Ти спомена, че са ни използвали за селекция — каза Говорещия с животни.

— Просто мислех... — Луис се опита да излезе от положението.

— Кукловодите са насъскали нашите раси една срещу друга, за да ограничат експанзията на кзинтите. Разполагали са с примамка за звездни семена, Луис, и са я използвали, за да насочат кораба на Аутсайдерите във вашето пространство. За да осигурят победата на човечеството. Чиста селекция!

— Слушай, това все пак е доста спекулативна схема на мислене. Ако се успокоиш...

— И двамата, независимо един от друг, следвахме тази схема.

— Да...

— Не бях сигурен дали трябва да поговоря с Несус веднага, или след като приключим мисията си и напуснем пръстеновия свят. Сега обаче ти също си наясно със случилото се и нямам избор.

— Но... — каза Луис и млъкна. Гласът му така или иначе щеше да бъде заглушен от сигнала за тревога, включен от кзинта.

Сигналът бе ужасяващ механичен вой на подзвуково и надзвуково равнище, който отгоре на всичко предизвикваше и болка. Образът на Несус веднага изникна на екрана.

— Какво има? Какво става?

В отговор чу рева на Говорителя.

— Става това, че сте се намесили на страната на врага! Става това, че по същество сте обявили война на Патриаршията!

Тила, която междувременно се бе включила, успя да чуе последната част от тирадата му. Луис срещна погледа ѝ и поклати глава. *»Не се меси!«*

Главите на кукловода трепнаха като змии от удивление. Гласът му, както винаги, бе безстрастен.

— За какво говориш?

— За първата ни война с човечеството говоря. За примамките на звездни семена говоря. За хипердвигателя на Аутсайдерите говоря.

Триъгълните глави изчезнаха от полезрението на Луис. Той видя как един от сребърните велосипеди бързо напусна групата и съобрази, че това е велосипедът на Несус.

Не се разтревожи. Другите два велосипеда бяха толкова отдалечени, че приличаха на сребърни бръмбари.

Ако разправията бе станала на повърхността, някой щеше сериозно да пострада. Тук обаче, във въздуха, какво толкова можеше да се случи? Изключено беше велосипедът на кукловода да не е по-бърз от този на кзинта. Има си хас Несус да не се бе погрижил за това, при необходимост да може да избяга от него!

Кукловодът обаче не бягаше. Правеше кръгове около велосипеда на кзинта.

— Не искам да те убивам — каза Говорещия с животни. — Ако си решил обаче да ме нападнеш от въздуха, не забравяй, че обсегът на твоя тасп може и да е по-малък от обсега на изкопния ми лъч!

Говорителя нададе рев.

Като чу бойния вик на кзинтите, Луис усети как кръвта му изстива. Мускулите му се вцепениха като при тетанус. Успя да забележи една сребърна точица която бързо се отдалечи от велосипеда на кзинта.

— Няма да те убивам — каза с вече по-спокоен глас Говорещия с животни, — но искам да разбера някои работи. Знам, че твоята раса може да насочва звездните семена.

— Така е — каза Несус. Велосипедът му се отдалечаваше в посока към пристана с невероятна скорост. Луис си даваше сметка, че привидното спокойствие на извънземните бе мнимо. То се дължеше единствено на това, че той самият не можеше да разчита израженията на лицата им, а те пък не бяха в състояние да вложат човешки чувства в гласовете си, макар и да говореха на интересик.

Несус бягаше с цел да отърве кожата, но кзинтът не бе напуснал мястото си в групата.

— Чакам отговори, Несус.

— Правилно си отгатнал — каза кукловодът. — В търсенето на безопасни методи за изтребление на порочната и кръвожадна кзинтска раса разбрахме, че вашият вид има големи потенциални възможности и бихте могли да ни бъдете полезни. Взехме мерки да насочим еволюцията ви към състояние, при което ще се научите да съжителствате мирно с чужди на вас раси. Въздействахме върху развитието ви по дискретен и бих казал, много ефикасен начин.

— Наистина много ефикасен, Несус. Не ми е приятно да слушам това.

— И на мен — обади се Луис Ву. За него не остана незабелязан фактът, че двамата извънземни продължаваха да разговарят на интересик. Спокойно можеха да го изключат от разговора, ако преминеха на кзинтски. Бяха предпочели обаче да не оставят двете човешки същества в неведение, тъй като в края на краищата случилото се засягаше и тях.

— Използвали сте ни! — каза той. — По същия начин, по който сте използвали и кзинтите!

— Обаче в наш ущърб — уточни Говорещия с животни.

— Във войните ни с вас имаше и *човешки* жертви!

— Луис, какво толкова му обясняваш? — включи се в словесната битка и Тила Браун. — Тандж да го вземе, но ако не са били кукловодите, всички досега да сме роби на кзинтите! Кукловодите не позволиха на кзинтите да унищожат цивилизацията!

— И ние имахме цивилизация — каза Говорещия с животни, усмихвайки се.

Несус се бе превърнал в мълчалив призрачен образ. На екрана се виждаше само едноок питон, готов да нанесе удар. Вероятно използваше другия си крайник за пилотиране на велосипеда, доста отдалечил се междувременно.

— Кукловодите са ни използвали! — каза Луис Ву. — Като инструмент за насочване на еволюцията на кзинтите.

— Обаче са го направили за добро! — настоя Тила.

Звукът, издаден от кзинта, бе смесица от рев и ръмжене. След този звук никой вече нямаше да приеме израза на лицето му за усмивка.

— За добро са го сторили! — засия Тила. — Вече сте миролюбива раса. Вече можете да се разбирате с...

— Я да млъкнеш, *човешко същество!*

— ...с равните на вас — завърши тя великодушно. — Не сте нападали друга раса оттогава...

Кзинтът измъкна отнейде изкопният инструмент и го задържа пред интеркома така, че Тила да може да го види. Тя изведнъж утихна.

— Същото е могло да се случи и на нас — каза Луис. — Усети, че другите го слушат внимателно. — Могло е да се случи и на нас, стига кукловодите да бяха решили, че трябва да променят хората заради някакво тяхно качество. Да, Тила, уверен съм в това.

Кукловодът не реагира.

Тила се почувства неловко от промяната в изражението на Луис.

— Какво става? Луис?

— Извинявай, нещо ми дойде наум. Несус, я ми кажи какво знаеш за нашите закони за контрол над раждаемостта.

— Луис, побъркал ли си се?

— Да... — каза Говорещия с животни. — И аз самият щях да се сетя за това.

— Слушам ви — каза кукловодът.

Велосипедът му се бе превърнал в сребърна точица, все още движеща се в посока на пристана. Почти не се виждаше, тъй като се намираше в обсега на една още по-светла точка, разположена пред нея. Във всеки случай, бе се отдалечил на разстояние, по-голямо от всякаква земна дистанция. В интеркома образът на кукловода се виждаше като несмутимо и неразгадаемо глуповато лице, образувано от плосък триъгълен череп и увиснали хватателни устни. Бе невъзможно то да предизвика чувство за опасност у когото и да било.

— По някакъв начин вие сте въздействали и върху земните закони за контрол над раждаемостта.

— Вярно е.

— Защо?

— Защото обичаме хората. Защото имаме доверие на хората. Защото сме извличали изгода от сделките си с хората. Решихме, че ще бъде полезно да им вдъхнем кураж, след като те по всяка вероятност ще стигнат до малкия Магеланов облак преди нас.

— Значи ни обичате. Чудесно. И какво от това?

— Решихме да подобрим расата ви по генетичен път. Какво обаче трябваше да подобряваме? Не ума ви, той е силното ви място. Нито пък чувството ви за самосъхранение или умението да се биете.

— И тогава сте решили да ни направите късметлии — каза Луис и се разсмя с глас.

Тила схвана смисъла на думите му. Очите ѝ станаха кръгли от ужас. Опита се да изрече нещо, но от устата ѝ излезе само писукане.

— Точно така беше — потвърди Несус. — Луис, ако обичаш, престани да се хилиш. Решението ни бе разумно. Вие сте раса с невероятен късмет. Цялата ви история е история на невероятното избягване на гибелта в последния момент. Спасили сте се от вътрешновидова ядрена война, от екологическа смърт на планетата ви. Разминали сте се на косъм от опасността за сблъсък с опасни астероиди, от пулсациите на капризното ви слънце и даже от избухването на граничния слой на Галактиката, което открихте съвсем случайно. Луис, защо продължаваш да се смееш?

Луис наистина продължаваше да се смее, защото продължаваше да гледа Тила. Бе поруменяла от гняв и погледът ѝ създаваше

впечатлението, че се опитва да се свре някъде. Не е приятно да осъзнаеш, че си частица от генетичен експеримент.

— Затова и изменихме вашите закони. Оказа се удивително лесно. Изтеглянето ни от известното пространство предизвика борсов крах на планетата ви. Чрез задкулисни действия разорихме няколко от членовете на вашия Съвет по фертилитета. След това подкупихме едни от тях, изнудихме други, заплашвайки ги със затвора за несъстоятелни длъжности. Накрая дадохме гласност на корупцията в съвета и общественото мнение в крайна сметка наложи промяна в законите. Всичко това се оказа отвратително скъпо начинание за нас, което обаче в същото време бе напълно безопасно и доведе до частичен успех. Накрая въведохме лотарията. Решихме, че по този начин ще успеем да създадем порода от човеци с невероятен късмет.

— Чудовище! — изкрещя Тила. — Чудовище!

Говорещия с животни междувременно бе прибрал изкопния инструмент.

— Тила, ти май не се възмути, когато разбра, че кукловодите са манипулирали наследствеността на моята раса? Поискали са да създадат кротки кзинти. За тази цел са ни отглеждали така, както биологът отглежда морски свинчета: избива дефектните и запазва здравите. Ти даже се възгордя и каза, че това престъпление било за благото на расата ви. А сега се оплакваш. Защо?

Тила, хълцайки от гняв, се изключи от интеркома.

— Кротки кзинти — повтори Говорителя. — Решили сте да създадете порода от кротки кзинти, а, Несус? Ако смяташ, че сте успели в това начинание, защо не дойдеш да ми правиш компания?

Кукловодът не отговори. Велосипедът му, намиращ се някъде далеч пред останалите, се бе смалил дотолкова, че вече не се виждаше.

— Не желаеш да се върнеш при нас? Как обаче тогава ще мога да те защитя от опасностите на тази непозната земя? Впрочем, не те виня за това, Несус. Предпазливостта ти е основателна. — Ноктите на Говорещия с животни се бяха подали от пръстите, остри като игли и леко закривени. — Опитът ви да създадете хора с късмет също завърши с провал.

— Не е вярно — каза Несус по интеркома. — Успяхме да създадем хора с късмет. Не можах обаче да се свържа с тях, за да ги

поканя да участват в тази зловещна експедиция. Късметът им бе твърде голям, за да им се случи това.

— Така... Значи, решили сте да играете ролята на Господ Бог спрямо двете ни раси. Я по-добре не прави опити да се връщаш при нас.

— Ще поддържам връзка по интеркома.

Образът на Говорителя изчезна.

— Луис, Говорителя току-що ме изключи от интеркома — каза Несус. — Ако има нещо да му казвам, ще трябва да го предам чрез теб.

— Добре — каза Луис. И също го изключи.

По-късно през деня пресякоха море с размерите на Средиземното. Луис се снижи, за да го огледа, и откри, че другите велосипеди го следват. Значи, флотилията все още бе под неговия контрол, макар никой да не искаше да разговаря.

Цялата крайбрежна линия представляваше самотен град. В развалини. Ако се изключеше наличието на пристанища, не се отличаваше от Зигнамукликлик.

Луис не кацна, тъй като реши, че няма какво ново да научи.

Сетне теренът започна да става все по-висок и след малко Луис усети пукот в ушите от разликата в налягането. Зелените площи се превърнаха последователно в изсъхнала кафява пустош, във високопланинска тундра, в оголени зъбери и накрая...

В протежение на дълга близо хиляда мили планинска верига ветровете бяха отнесли растителността, почвата и скалите. Виждаше се само скелетът от основата на пръстена. Полупрозрачен, сив, отвратителен.

Всичко това бе занемарено. Едва ли някой от строителите на пръстеновия свят щеше да позволи такова нещо. Луис реши, че цивилизацията на този свят е умираше дълго. Смъртта навярно бе започнала с оголването на повърхностния почвен слой на най-рядко посещаваните места.

Далеч пред малката флотилия, в посоката, в която се бе отдалечил Несус, се виждаше огромно сияещо петно. На пръв поглед, изглеждаше, че се намира на тридесет или петдесет хиляди мили от тях. Голямо сияещо петно с размерите на Австралия.

Дали и това сияние не бе причинено от оголване на основата? Дали и тук бе имало някога плодородна почва, изсъхнала и разнесена

от ветровете, след като реките бяха престанали да текат? Дали сгромолясването на Зигнамукликлик и отказът на енергийната система не бяха само началото на финалния етап от гибелта?

Колко време бе продължило това? Десет хиляди години?

Или повече?

— Тандж да го вземе! Ще ми се да си поговоря с някого. Тази работа може и да е важна.

Времето тече по различен начин, когато слънцето е непрестанно над главата ти. Сутринта и следобедът тук бяха еднакви. Решенията изглеждаха взети за вечни времена. Реалността не изглеждаше реална. Луис уподоби това свое усещане на пътуването с пътни кабинни.

Точно така. Те използваха пътни кабинни. Едната се намираше в „Лъжецът“, а другата — на граничната стена. Усещането, че се движат в строй над плоска сива повърхност, бе само илюзия.

Времето сякаш бе замръзнало, докато летяха в посока към пристана.

Откога не бяха разговаряли помежду си? Изминаха часове, откакто Луис се бе опитал да се свърже с Тила. Малко след това бе подал сигнал на Говорещия с животни. Светлинките, проблеснали на таблата им, явно бяха пренебрегнати. Също както Луис бе пренебрегнал светлинката на собственото си табло.

— Достатъчно — каза Луис и включи интеркома. Обля го вълна от оркестрова музика, преди кукловодът да го забележи. Сетне...

— Трябва да вземем мерки експедицията да се събере отново без кръвопролития — каза Несус. — Какво ще предложиш, Луис?

— Имам идеи. Само че не е учтиво да започваш един разговор по средата.

— Да, Луис. Извинявам се. Благодаря ти, че отговори на обаждането ми. Как се чувстваш?

— Самотен и раздразнен, и това е по твоя вина. Сега никой не иска да разговаря с мен.

— Мога ли да помогна с нещо?

— Може би. Ти имаше ли някакво участие в промяната на законите за фертилитета?

— Бях ръководител на проекта.

— Това е лош отговор. Дано да не се окажеш и първата жертва на контрола над раждаемостта. Тила не иска да разговаря повече с мен.

— Не трябва да ѝ се присмиваш.

— Знаеш ли какво ме плаши най-много в цялата работа? Не е твоята арогантност. Плаши ме най-много това, че си способен да вземаш решения от такава величина, а после да извършиш нещо съвсем *глупаво*, например...

— Тила Браун може ли да ни чуе?

— Не може, разбира се. Тандж да го вземе, Несус, ти даваш ли си сметка какво си ѝ сторил?

— След като си знаел, че това така силно ще нарани самочувствието ѝ, защо въобще започна този разговор?

Луис изстена. Бе решил една трудна задача и веднага бе обявил решението ѝ. Не му дойде наум, че не трябва да го прави.

— Помисли ли как да съберем повторно експедицията? — попита Несус.

— Да — каза Луис и изключи интеркома.

Беше справедливо и кукловодът да се поизпоти малко.

Повърхността под тях отново се измени и позеленя.

Пресякоха още едно море и голямо триъгълно речно устие. Коритото на реката обаче бе пресъхнало, както и делтата ѝ. Навярно причина бяха измененията на въздушните течения.

При снижаването Луис разбра, че всички привидно случайно криволичещи канали, които образуваха делтата, са изкуствени. Творците на пръстеновия свят явно бяха решили да не оставят реката сама да дълбае собствените си канали. И бяха прави. Трябваше да се разчита на умението на конструкторите.

Пресъхналите канали обаче изглеждаха грозни. Луис присви неодобрително устни и продължи полета.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ИНТЕРЛЮДИЯ СЪС СЛЪНЧОГЛЕДИ

Недалеч пред тях имаше планини.

Луис бе пилотирал цяла нощ и малко от сутринта. Сам не знаеше колко. Неподвижното обедно слънце бе психологически капан. Или разтягаше, или свиваше времето, и Луис не бе сигурен кое от двете е по-близо до истината.

Що се отнася до душевното му настроение, чувстваше се като отпускар. Почти бе забравил за останалите велосипеди. Самотният полет над безкрайната и непрестанно изменяща се повърхност не се различаваше от шетането в едноместен космически кораб отвъд известните звезди. Луис Ву бе останал насаме с вселената и тя бе играчка за Луис Ву. Сега най-важният въпрос във вселената бе дали Луис Ву все още е доволен от себе си.

Внезапната поява на космат оранжево лице на табло го смути.

— Сигурно вече си уморен — каза кзинтът. — Искаш ли аз да пилотирам?

— По-скоро бих кацнал. Уморен съм.

— Ами кацай, тогава. Ти контролираш ситуацията.

— Не искам да натрапвам компанията си на никого — каза Луис и се усети, че е искрен. Вече се бе върнал към отпускарската си нагласа.

— Чувстваш ли, че Тила те избягва? Тя и с мен не ще да разговаря, макар и аз да бях унижен по същия начин.

— Много навътре приемаш нещата. Почакай, не бързай да изключваш.

— Искам да остана насаме със себе си, Луис. Тревопасният ужасно ме унизи.

— Та това беше толкова отдавна! Не изключвай, моля те, смили се над един самотен старец. Успя ли да разгледаш пейзажа?

— Да.

— Обърна ли внимание на оголените райони?

— Видях ги. Има места, където ерозията е унищожила и скалната основа. Сигурно течението на ветровете е било нарушено много, много отдавна. Такива ерозионни процеси не се развиват за една нощ, Луис. Даже и на пръстеновия свят.

— Съгласен съм.

— Кажи ми, как ще обясниш гибелта на цивилизация с такава мощ?

— Нямам представа. Нека погледнем истината в очите — не сме в състояние даже и да предположим как е станало това. Дори и кукловодите не са достигнали технологическото ниво на пръстеновия свят. Как можем тогава да разберем какво го е върнало на равнището на каменната брадва?

— Трябва да научим нещо повече за туземците — каза Говорещия с животни. — Тези, които видяхме, очевидно не могат да помръднат повредения „Лъжец“. Трябва да открием други, които са в състояние да направят това.

Точно на такова разчупване на мълчанието се бе надявал Луис.

— Имам някои идеи по въпроса. Дойде ми наум един ефикасен начин за установяване на контакт с туземците винаги, когато пожелаем.

— Опиши ми го.

— Бих предпочел да направя това, след като кацнем.

— Кацай тогава.

Планините бяха образували стена от високи зъбери, препречващи пътя на велосипедите. Върховете им и проходите между тях излъчваха вече добре познатия на Луис бисерен блясък. Виещите ветрове бяха ерозирали дори скалите и навсякъде прозираше основата на пръстеновия свят.

Луис плавно снижи велосипедите в посока към приятно заоблен хълм. Реши да се приземи в близост до един сребърен поток, извиращ от планините и изчезващ в безкрайна гора, покриваща основата като зелена козина.

— Какво правиш? — попита го Тила.

— Кацам. Уморих се от летене. Не изключвай. Бих искал да ти се извиня.

Тя изключи.

„На повече не можеше и да се надявам“ — каза си Луис, без да е съвсем убеден. Все пак, след като вече знаеше, че предстои да ѝ си извинява, Тила щеше да бъде по-склонна да го изслуша.

— Нали веднъж вече играхме ролята на богове? — каза Луис. За съжаление, разговаряше само с кзинта. Тила, след като слезе от велосипеда, го бе стрелнала с изпепеляващ поглед и се бе скрила в гората.

Говорещия с животни кимна с кръглата си оранжева глава. Ушите му трептяха като малки китайски ветрила, държани от нервни пръсти.

— В този свят се намираме в безопасност — каза Луис, — докато сме във въздуха. Няма съмнения в това, че можем да стигнем до местоназначението си. По всяка вероятност, можем да достигнем стената без въобще да кацаме. Или пък бихме могли да кацаме само там, където се е оголила основата на пръстена. Нито една хищна твар няма шансове да оцелее върху такава повърхност.

— Ако не кацаме обаче — продължи той замислено, — няма да научим почти нищо. Всички искаме да се измъкнем от тази огромна играчка и за това ще ни трябва помощта на туземците. Така или иначе, ще се наложи някой да вземе на буксир „Лъжецът“ и да го придвижи на четиристотин хиляди мили разстояние.

— Говори по същество, Луис. Ще ми се да се разкърша.

— Когато стигнем до стената, ще поискаме да научим за обитателите на пръстеновия свят много повече от това, което знаем сега.

— Без съмнение.

— Тогава, защо да не играем ролята на богове?

Говорещия с животни се поколеба.

— Сериозно ли го предлагаш?

— Да. Спокойно могат да ни вземат за конструктори на пръстеновия свят. Не притежаваме тяхното могъщество, но и това, което ни е по силите, очевидно изглежда божествено в очите на туземците. Ти би могъл да играеш ролята на бог...

— Благодаря ти.

— ...а Тила и аз ще бъдем жреци. Несус ще се превъплъти без особени усилия в ролята на пленения демон.

Ноктите на кзинта се оголиха.

- Несус не е при нас и няма да бъде при нас.
- Точно там е работата. Несус...
- Това решение не подлежи на обсъждане, Луис.
- Жалко, чудесно би се справил с тази роля.
- В такъв случай, отпиши я.

Луис все още не беше наясно с оголването на ноктите на кзинта. Рефлекторно ли е, или вследствие на волево усилие? Така или иначе, подаваха се. Ако този разговор се бе водил по интеркома, Говорителя досега вероятно щеше да го е изключил.

Именно затова Луис бе настоял да кацнат.

— Опитай се да оцениш интелектуалната красота на това превъплъщение. От човешка гледна точка ти би бил страшно внушителен. Разбира се, трябва да приемеш думите ми на доверие.

— За какво ни е Несус?

— Заради таспа. За да можем да награждаваме и наказваме. Наказанието оставям на теб: ще разкъсваш неверниците на парчета и ще ги изяждаш. А за награда ще използваме таспа на кукловода.

— Не можем ли да се оправим и без таспа?

— Та това ще бъде прекрасен начин да се възнаграждават верующите! Помисли си, ще получат удар от чисто блаженство право в мозъка. Без странични ефекти. Без махмурлук. За таспа казват, че причинява по-приятни усещания от секса.

— Не мога да приема етиката на такова поведение, даже и когато става дума за човеци. Не бих искал да се превръщат в таспомани. Помилостиво е направо да ги убия — каза кзинтът. — Освен това, таспът на кукловода може да въздейства само върху кзинтски мозъци не и върху човешки.

— Струва ми се, че не си прав.

— Луис, знам, че този тасп е настроен за въздействие върху кзинтски мозъчни структури. Почувствах го. В едно си точен: усещането може да се сравни само с религиозен екстаз. Дяволско изживяване.

— Не знаем дали таспът не въздейства и върху човешкия мозък. Според мен, да! Познавам Несус. Или може да въздейства и на двама ни, или има два таспа. Аз нямаше да съм тук, ако той не умееше по някакъв начин да контролира човешките същества.

— Това са само догадки.

— Не е ли по-добре да го извикаме и да го попитаме дали е така?

— Не.

— Че какво лошо има?

— Просто не виждам смисъл.

— Забравих, че не изпитваш никакво любопитство — каза Луис. Наистина, маймуноподобното любопитство не бе силно изявено при повечето разумни раси.

— Ти май на това разчиташе, а, Луис? Опитва се по този начин да въздействаш върху решението ми. Нека кукловодът сам да намери пътя към стената. И пак така сам да пътува.

Преди Луис да отговори, кзинтът се извърна и се скри в гората. По този начин прекрати спора не по-малко успешно, отколкото чрез изключване на интеркома. Тила Браун мразеше целия свят. В пристъп на самосъжаление, тя хълцаше жаловито и нещастно. Бе открила чудесно място за оплакване на съдбата си.

Най-вече — благодарение на тъмнозеления цвят. Растителността около нея се съгъстяваше в горната си част и не пропускаше прякото преминаване на слънчеви лъчи. В основата си тя бе разреждана и улесняваше желаещите да се разходят из нея. Един донякъде мрачен рай за любителите на природата.

Плоски и вертикално разположени скалисти стени, постоянно овлажнявани от водопад, обграждаха дълбок вир с прозрачна вода. Тила бе във вира. Падащата течност почти напълно заглушаваше хленча ѝ, но затова пък каменните стени действаха като усилвател. Цялата майка природа плачеше заедно с Тила.

Тя не бе забелязала Луис Ву.

В този чужд свят дори Тила не се бе осмелила да броди без комплекта си за оказване на първа помощ. Той представляваше малка плоска кутия, прикрепена на пояса и непрестанно излъчваща сигнал, по който при необходимост да бъде открито местонахождението на притежателя му. Луис, ориентиран се по сигнала, се бе оказал при дрехите на Тила, безразборно нахвърляни върху плоска гранитна скала до брега на вира.

Тъмнозелено осветление, рев на водопад и ехо от плач. Тила, разположила се под водопада, навярно бе седнала върху нещо, защото раменете ѝ се подаваха над водата. Беше свела глава така, че тъмната коса покриваше лицето ѝ.

Нямаше смисъл да чака тя да дойде при него. Луис се съблече и остави дрехите си до тези на Тила. Намръщи се, като усети студения въздух, и се гмурна във вира.

Веднага разбра грешката си.

По време на отпуск той рядко попадеше на светове, неприличащи на Земята. По-точно, посещаваше само такива, които бяха поне толкова цивилизовани, колкото нея. Луис не беше глупак. Ако се беше сетил предварително да помисли каква температура би могла да има тази вода...

Но не се беше сетил.

Водата се бе образувала от разтапянето на снега, покриващ високите планини, и бе леденостудена. Той дори не можа да извика от изненада, защото главата му вече бе под повърхността. Съобрази, че в това положение няма как да си поеме дъх.

Главата му се подаде над водата. Изохка и вдъхна глътка въздух.

След малко обаче започна да изпитва удоволствие.

Знаеше как да се справя с нея, макар да бе научил това във вирове, по-топли от този. Отпусна се, движейки ритмично крака, като се наслаждаваше на пръските на водопада.

Тила го бе забелязала. Остана да го чака под падащата вода. Той се насочи към нея.

Щеше да му се наложи да крещи, ако искаше тя да го чуе. Можеше да приеме извиненията му за любовни излияния. Предпочете просто да я докосне.

Тя не се отдръпна. Наведе глава и косата ѝ отново падна върху лицето. Реакцията ѝ на отблъскване бе почти инстинктивна.

Луис го разбра.

Поплува из вира, за да раздвижи мускулите си, схванати от осемнадесетчасовото седене в креслото. Водата бе чудесна. Постепенно обаче освежаващото въздействие на студа се превърна в болка и Луис сериозно се замисли дали няма да хване пневмония.

Докосна ръката на Тила и посочи брега. Този път тя кимна и го последва.

Лежаха на брега прегърнати и треперещи. Бяха постлали термокомбинезоните си като одеяла. След малко започнаха да поемат топлината им.

— Съжалявам, че се засмях.

Тя кимна, давайки му да разбере, че приема самия факт на извинението, без това да е равнозначно на прошка.

— Съгласи се, че е забавно: кукловодите, най-големите страхливци във Вселената, да се отнесат към хората и към кзинтите като към говеда от две различни породи. Не може да не са знаели какво рискуват — Луис разбираше, че става прекалено словоохотлив, но търсеше начин да обясни поведението си и да го оправдае. — И виж какво се е получило. Да се създаде един порядъчен кзинт не е лоша идея. Знаем нещичко за войните ни с кзинтите и ми е известно, че са били доста свирепи. Прадедите на Говорителя щяха да направят Зигнамукликлик на прах и пепел. Говорителя не стори това.

— Но да развъждат хора с късмет... Не смяташ ли, че са направили грешка, като са ме превърнали в това, което съм?

— Тандж да го вземе, нима мислиш, че искам да те обидя? Опитвам се просто да кажа, че ми се вижда забавно. Още по-забавно е, защото е дело на кукловоди. Затова се засмях.

— Ти какво очакваш? И аз да почна да се хияля?

— Не, това би било прекалено.

— Добре е, ако наистина смяташ така...

Не го бе намразила заради смеха му. Сега търсеше успокоение, а не отмъщение. От топлината на комбинезоните идваше такова успокоение, също и от топлината на двете прегърнати тела.

Луис започна да гали Тила по гърба. Тя се отпусна.

— Бих искал отново да събера експедицията — каза той и усети, как при тези думи тялото ѝ се напрегна. — Ти май не харесваш тази идея.

— Никак.

— Заради Несус ли?

— Мразя го! Ненавиждам го! Отнесъл се е с прадедите ми като с добитък!

След малко обаче Тила пак се успокои.

— Говорителя ще му види сметката веднага, ако реши да се появи, така че всичко е наред.

— А ако предположим, че аз успея да убедя Говорителя да позволи на Несус да се върне при нас?

— Как би могъл да постигнеш това?

— Допусни, че успея.

— *Защо* трябва да го правиш?

— Несус все още е собственик на „Далечният изстрел“. А „Далечният изстрел“ е единственото средство, с което човешкият род може да се придвижи до Магелановите облаци за по-малко от векове. Ако напуснем пръстеновия свят без Несус, няма да получим „Далечният изстрел“.

— *Колко елементарно* разсъждаваш, Луис!

— Виж какво, ти сама призна, че ако кукловодите не бяха въздействали по този начин на кзинтите, всички щяхме да бъдем кзинтски роби. Вярно е. Но ако кукловодите не бяха изменили законите за фертилитета, ти въобще нямаше да се родиш.

Тялото и все още продължаваше да е стегнато. Мислите й сякаш бяха изписани върху лицето. Очите й оставаха плътно затворени.

Луис не прекрати усилията си.

— Каквото и да са сторили кукловодите, било е много отдавна. Не умееш ли да забравяш и да прощаваш?

— Не!

Тя се отдръпна от него и от одеялата и влезе отново в ледената вода. Луис малко се поколеба, но я последва. Отново студен шок, отново изплуване на повърхността. Тила бе заела мястото си под водопада.

С усмивка го подкани да отиде при нея. Как можеше да променя така често настроението си?

— Твърде очарователен начин да кажеш на един мъж да млъкне! — засмя се той. Тила нямаше как да го чуе. Луис сам не можеше да чуе собствения си глас, заглушен от шума на водопада. Тя обаче също така беззвучно отвърна на смеха му и му подаде ръка.

— Доводите ти бяха глупави! — извика той.

Водата беше много студена. Единственият източник на топлина бе тялото на Тила. Коленичиха и се прегърнаха на скалата, почти достигаща повърхността.

Любовта бе прекрасна смесица от топлина и хлад. Любенето успокояваше. Не решаваше никакви проблеми, но помагаше да се избяга от тях.

Треперейки от студ, се върнаха при велосипедите. Луис не говореше. Бе разбрал нещо ново за Тила Браун.

Тя никога не се бе учила да отказва. Не умееше да дава отрицателен отговор и да държи на него. Не знаеше, подобно на други жени, как да отправя добре претеглени укори, шеговити или язвителни. В общуването си с хората Тила не се бе напатила достатъчно, за да се научи на тези неща.

Луис можеше да се държи надменно с нея и тя нямаше да знае как да му се противопостави. Щеше обаче по всяка вероятност да го намрази. Поради това той не каза нищо. Поради това и заради още една причина.

Не искаше да ѝ причинява болка.

Хванати за ръце, вървяха мълчаливо, като закачливо се гъделичкаха с пръсти.

— Добре — обади се тя внезапно. — Ако можеш да убедиш Говорителя, нека Несус се върне.

— Благодаря — отвърна Луис, без да скрие изненадата си.

— Правя го само заради „Далечният изстрел“. Освен това мисля, че няма да успееш.

След малко и Говорещия с животни се върна при велосипедите. Този път устата му не бе окървавена. Когато стигна до своето превозно средство, не взе хапче против алергия, а „тухла“ с вкуса на топъл черен дроб.

„Могъщият ловец се завръща“ — помисли си Луис, но не изрече нищо на глас.

При кацането им небето бе мрачно. Сега, когато излетяха, продължаваше да е оловносиво. Луис започна да излага доводите си отново, този път по интеркома.

— Било е толкова отдавна!

— За накърнената чест няма давност, Луис, макар че, разбира се, ти не можеш да осъзнаеш това. А и от последиците най-много пострадахме ние. Защо Несус си подбра кзинт, който да пътува с него?

— Той вече ни каза.

— Защо се спря на Тила Браун? Сигурно Най-задния го е инструктирал да провери дали хората вече притежават късмет като наследствено качество. И дали кзинтите са станали кротки. Спря се на мен, защото, в качеството ми на посланик при една особено арогантна раса, е смятал, че ще открие най-лесно кротостта, търсена от неговия народ.

— И за това съм мислил — каза Луис. Всъщност, той бе отишъл още по-далеч в предположенията си. Дали Несус не бе започнал разговора за примамките за звездни семена, за да сондира реакцията на Говорителя?

— Така или иначе, то няма значение. Заявявам, че не съм укротен.

— Няма ли да престанеш да използваш тази дума? Тя изкривява мисленето ти.

— Луис, защо вземаш страната на кукловода? Защо се стремиш към неговата компания?

„Уместни въпроси“ — помисли Луис. Кукловодът наистина заслужаваше малко да се поизпоти. Но ако едно негово подозрение се окажеше вярно, за Несус нямаше да има никаква опасност.

Дали всичко не се дължеше на симпатията, която Луис изпитваше към извънземните?

Или пък ставаше дума за нещо по-голямо? Кукловодът бе различен, а разликата е важно нещо. Човек на възрастта на Луис Ву щеше да изпита отегчение от живота, ако в този живот нямаше разнообразие. За него другаруването с извънземни бе жизнена необходимост.

Велосипедите се издигнаха, следвайки профила на планината.

— Необходимо ни е разнообразие на гледните точки — каза Луис Ву. — Намираме се в непозната обстановка, по-странна от всичко, което са виждали и хората, и кзинтите. Необходими са ни колкото се може повече гледни точки, за да можем да разберем какво става.

Тила беззвучно му изръкопляска. *Добре казано!* Луис й смигна в отговор. Много човешки начин на общуване, Говорителя положително нямаше да го схване.

— За да разбере света, не са ми нужни обясненията на кукловод — каза кзинтът. — Достатъчни ми са собствените очи, нос и уши.

— По това може да се поспори. Но така или иначе „Далечният изстрел“ е необходим и на вас. От техниката, монтирана на този кораб, се нуждаем всички.

— Говориш за изгода. Недостоеен мотив.

— Тандж да го вземе, не си прав! От „Далечният изстрел“ се нуждае цялата човешка раса. А и цялата кзинтска.

— Игра на думи. Макар изгодата да не е само за теб, пак в крайна сметка продаваш честта си заради нея.

— Честта ми не е застрашена — отвърна хладно Луис.

— Аз мисля, че е — каза Говорещия с животни и изключи интеркома.

— Тази малка ръчка е много удобна — отбеляза Тила лукаво. — Знаех си, че ще я използва.

— И аз знаех. Трудно е да го убедиш в нещо.

Отвъд планините се простираше безкраен килим от пухести облаци, посивяващи в посока към невидимия хоризонт. Велосипедите летяха над този килим и под светлосиньото небе, в което дъгата бе едва забележим контур.

Планините останаха зад тях. Луис изпита бегло съжаление за горския вир и водопада. Повече нямаше да ги види.

След малко забеляза, че са следвани от буреносни облаци, движещи се зад тях. Чуха се три гръмотевици. Само едно нарушаваше монотонността на безкрайния хоризонт пред очите им. Луис реши, че е планина или средоточие на други буреносни облаци, огромно и далечно. Имаше размерите на главата на карфица, държана в протегнатата пред лицето ръка. Говорителя наруши мълчанието.

— Пробив в облачната покривка, Луис. Напред и в посока на въртенето.

Краищата на отвора в покривката сияеха много ярко. Дали не летяха над материала, от който бе изградена основата на пръстена?

— Виждаш ли колко е силна светлината? Голяма част от нея се отразява от повърхността. Искам да я огледам по-отблизо.

— Добре — каза Луис.

Видя как люспата — велосипедът на Говорителя — рязко изви в посока на въртенето. При скорост, два пъти надвишаваща звуковата, кзинтът едва ли щеше да види много.

А той самият? Какво да наблюдава? Люспата или малкото оранжево котешко лице на екрана? Едното бе реално, другото — прекалено дребно. И двете предлагаха информация, но от различно естество.

По начало нито един от вариантите нямаше да го удовлетвори. Затова реши да наблюдава и двата образа.

Видя, че Говорителя се оказа в отвора...

Интеркомът усили внезапния писък на кзинта. Сребърната люспа изведнъж бе станала по-светла, а лицето на Говорителя — обляно от бяла светлина. Очите му бяха плътно стиснати, а от отворената му уста излизаше вой.

Образът стана по-неясен. Говорителя бе прекосил отвора. Закриваше лицето си с ръка. Козината му бе почерняла и димеше.

В облака под велосипеда на кзинта се появи светло петно, сякаш някой го следеше отдолу с фенерче.

— Говорителю! — извика Тила. — Можеш ли да виждаш?

Говорещия с животни я чу и свали ръката си. Оранжевата козина около очите му бе незасегната. Навсякъде другаде тя имаше чернопепеляв цвят. Кзинтът отвори очи, затвори ги и отново ги отвори.

— Сляп съм — каза той.

— Разбирам, но можеш ли да *виждаш*?

Разтревожен за него, Луис не схвана абсурдността на този въпрос. Ала нещо в тона, с който той бе зададен, привлече вниманието му. Тила сякаш загатваше, че Говорителя бе дал погрешен отговор и трябваше да му се предостави възможност да каже истината. Не разполагаха обаче с много време.

— Говорителю! — извика Луис. — Включи велосипеда си към моя. Трябва да се скрием някъде.

Ръцете на Говорещия с животни зашариха по таблото.

— Готово — каза той след малко. — За какво скриване говориш?

— Мисля да се върнем към планините.

— Не, Луис, ще загубим много време. Знам какво ме нападна. Ако съм прав, можем да се чувстваме в безопасност, докато има облаци.

— Така ли?

— Ще трябва да провериш.

— Най-напред ще ти окажем първа помощ.

— Не, първо трябва да намерим сигурно място за кацане. Трябва да се приземиш там, където облаци са най-гъсти.

Под облаци не беше тъмно. Пробиваха ги лъчи, достатъчни, за да осветят наоколо.

Повърхността тук бе леко хълмиста равнина, покрита с почва и растителност. Материалът на основата не прозираше никъде.

Луис снижи още велосипеда си и зърна неприятно проблясване, от което започна да мига.

Почвата до самия хоризонт бе осеяна с един-единствен растителен вид. Всяко растение имаше само по едно цвете и това цвете се обръщаше към снижавания се Луис Ву. Всички цветя направиха това. Огромна публика, мълчалива и очакваща.

Луис приземи велосипеда и се доближи до едно от тях.

Имаше яко, зелено, еднофутово стебло. Чашката му беше с размерите на лицето на възрастен човек. В задната си част бе грапаво, сякаш осеяно с вени или жилки. Лицевата му част обаче представляваше гладко вдлъбнато огледало. В центъра ѝ стърчеше късо стебълце с тъмнозелена луковица.

Всички цветя го наблюдаваха и той бе облян в отразената от тях светлина. Знаеше, че се опитват да го убият, и затова се чувстваше неспокоен. Облаците обаче го защитаваха.

— Прав беше — каза той в интеркома. — Това са слънчогледи от Слейвър. Ако не бяха облаците, щяхме да сме мъртви веднага след прекосяването на планините.

— Има ли къде да се скрием от тях? Пещера или нещо от този род?

— Мисля, че не. Повърхността е прекалено равна. Те не могат да фокусират точно лъчите си, но все пак ме осветяват доста силно.

В разговора се включи Тила.

— За бога, какво правите вие двамата? Луис, трябва да кацнем! Говорителят изпитва болка!

— Вярно е, Луис. Наистина ме боли.

— В такъв случай, предлагам да рискуваме. Кацайте и двамата. Да се надяваме, че облачната покривка няма да се разсее.

— Добре.

Образът на Тила се задвижи на екрана.

Луис прекара минута или две сред цветята. Всичко бе точно така, както той предполагаше. В царството на слънчогледите не бе оцеляло нито едно живо същество. Нямахте и по-малки растения. Нищо не летеше. Нищо не шаваше под пепелявата почва. Върху самите стебла не личаха никакви следи от гъби, паразити или болести. Разболееше ли се някое от цветята, другите сами го унищожаваша.

Цветът на слънчогледа бе ужасно оръжие. По начало служеше за фокусиране на светлината върху зелената фотосинтезираща луковица, разположена в центъра му. Можеше обаче да я насочва и по такъв начин, че да убие всякакво растителноядно животно или насекомо.

Слънчогледите изпепеляваха всичките си врагове, а врагове им бяха всички живи същества. Изпепеляваха ги, за да ги превърнат в тор.

„Как обаче са дошли тук?“ — зачуди се Луис. Слънчогледите не можеха да съжителстват с по-малко екзотични от тях растителни видове. Бяха прекалено могъщи. Изключено бе да са се появили сами върху пръстеновия свят.

Навярно конструкторите на този свят бяха обиколили всички близки звездни системи, за да си набавят оттам полезни и декоративни растения. Нищо чудно да бяха посетили и Силвъррайз, в частта на космоса, контролирана от човечеството. И да бяха решили, че слънчогледите са декоративни растения.

„Трябвало е обаче да ги оградят, дявол да го вземе! Дори идиот би се сетил за това“ — каза си Луис. Ако им бяха поставили ограда от материала, от който бе направена основата на пръстена, нямаше как да се измъкнат оттам.

„Но не са успели. Някое от семената се е промъкнало и полека-лека те са завладели местността“. Луис потрепери. Навярно това бе причината за светлото петно, което преди известно време бяха забелязали пред тях. Докъдето стигаше погледът му, се простираха само слънчогледи.

След време, ако някой или нещо не ги спреше, щяха да завладеят целия пръстенов свят.

Това обаче нямаше да стане скоро. Пръстеновият свят бе просторен. Твърде просторен за каквото и да било.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

ЗАМЪКЪТ НА МЕЧТИТЕ

Луис почти не забеляза, че до неговия велосипед се приземиха още два. Мислите му бяха прекъснати от излайването на кзинта.

— Луис, вземи от велосипеда ми дезинтегратора и изкопай укритие за всички ни. Тила, ела да ме превържеш.

— Укритие ли?

— Да, ще трябва да се заврем в земята като животни и да изчакаме настъпването на нощта.

— Разбрах те — каза Луис. Стори му се странно, че Говорителя въпреки раните си се бе сетил да предвиди това. Очевидно, не можеха да разчитат само на облачната покривка. За да бъдат в състояние да убиват, слънчогледите се нуждаеха единствено от източник на светлина. Нощно време обаче...

Докато търсеше изкопния инструмент, Луис се стремеше да не гледа към кзинта. Беше го видял веднъж и това му стигаше. Кожата върху по-голямата част от тялото му беше изгорена до овъгляване. От мазната пепел, която доскоро е била козина, струяха секреции. Имаше и рани, през които прозираше червена плът. Миризмата на изгорена козина бе силна и отблъскваща.

Луис откри подобния на двуцевка дезинтегратор и мрачно се намръщи при вида на оръжието, поставено до него. Ако Говорителя бе предложил да унищожат слънчогледите с помощта на лазерните фенерчета, той, както бе ядосан, сигурно щеше да се съгласи.

Взе оръжието и бързо се отдалечи, чувствайки се неловко от слабостта си. Усещаше болката от изгарянията на кзинта като своя. Тила, която не разбираше какво е това болка, щеше да помогне на Говорителя по-добре от него.

Луис насочи лопатата към земята под ъгъл от тридесет градуса. Беше си поставил шлема от скафандъра.

Тъй като не бързаше, натисна само един от двата спусъка.

Ямата се образува почти веднага. Не можа да прецени бързината, тъй като още от първия миг се оказа обвит с прах. На мястото, където лъчът на инструмента се срещаше с повърхността, се бе завихрил малък ураган. Наведе се силно напред, за да не бъде съборен от вятъра.

В материята, попаднала в обсега на лъча, електронът се превръщаше в неутрална частица. Почвата и скалите, разпаднали се на атоми вследствие на взаимното отблъскване в ядрото, образуваха мъгла от моноатомен прах. Луис се поздрави загдето бе съобразил да си постави шлема.

След малко изключи дезинтегратора. Ямата изглеждаше достатъчно голяма, за да може да побере и тримата заедно с велосипедите им.

„Много бързо стана“ — помисли си. Опита се да си представи какво щеше да е, ако бе използвал едновременно двата лъча. *Тогава можеше да има късо съединение*, както се бе изразил деликатно кзинтът. В момента не бе настроен за подобни силни усещания.

Тила и Говорещия с животни бяха слезли от велосипедите. Виждаше се, че по-голямата част от тялото на кзинта бе обезкосмена. Големи ивици оранжева козина все още прикриваха седалището и очите му. Навсякъде другаде голата кожа бе придобила червеновиолетов цвят, осеяна с дълбоки рани. Тила го пръскаше с някаква течност, която побеляваше от допира с тялото.

Вонята на изгоряла козина и месо не позволяваше на Луис да се доближи.

Кзинтът го погледна.

— Отново мога да виждам, Луис.

— Радвам се да чуя това!

Наистина се бе разтревожил.

— Кукловодът е заредил аптечната с кзинтски военни медикаменти, много по-добри от гражданските. Не е било редно да има достъп до тях — гласът на Говорителя звучеше сърдито. Навярно бе заподозрял кукловода в даване на рушвети. И сигурно беше прав.

— Ще се обадя на Несус — каза Луис. Кзинтът вече бе покрит с бялата пяна от глава до пети и от него не се долавяше никаква миризма.

— Знам къде си — каза Луис на кукловода.

— Чудесно. И къде съм, Луис?

— Някъде зад нас. Веднага след като ми изчезна от полезрението, си се придвижил зад гърба ни. Тила и Говорителя не знаят това. Те не могат да разсъждават като кукловоди.

— Нима са очаквали един кукловод да им проправя път? Може би тогава е по-добре да продължават да мислят така. Каква всъщност е възможността да ми позволите да се върна при вас?

— Още е рано да говорим за това. Ще ти обясня защо те потърсих...

Луис разказа на кукловода за слънчогледите. Тъкмо започна да описва подробно как бе пострадал кзинтът, когато плоското лице на Несус падна под равнището на камерата на интеркома.

Той почака малко и след това го изключи. Беше уверен, че Несус няма да остане дълго в кататоническо състояние. Кукловодът проявяваше достатъчно разум, когато трябваше да се погрижи за живота си.

Оставаха още десет часа до изтичането на деня. Групата изчака преминаването им, скрита в окопа.

Говорителя предпочете да поспи през това време. Придружиха го и след това с помощта на друг спрей от аптечната му го приспаха. Бялата пяна, втвърдила се върху тялото му, вече бе придобила гумена еластичност.

— Това е единствената кзинтообразна топка в света — каза Тила.

Луис се опита да заспи и за известно време успя. Събуди се от ярката дневна светлина и видя до себе си релефната черна сянка от ръба на изкопа. Протегна се и се унесе отново.

По-късно се събуди, плувнал в студена пот. Сенки! Ако неволно си беше подал главата от изкопа, сега щеше да е изгорял!

Облаците обаче се бяха върнали, така че слънчогледите не можеха да му сторят нищо.

Най-сетне започна да се стъмва и Луис отиде да буди другите.

Летяха под облаците, тъй като бе жизнено важно да могат да наблюдават слънчогледите. Ако при приближаването на зората се окажеше, че те продължават да са отдолу, щеше да им се наложи да се крият още един ден.

От време на време Луис се снижаваше, за да огледа повърхността отблизо.

Ето, след час полет слънчогледите започнаха да се виждат по-нарядко. Достигнаха един район, където почти ги нямаше, срещаха се само полуразвити растения, настанили се сред обгорелите пънове на една неотдавна унищожена гора. И трева, която сякаш се опитваше да води борба с тях.

После настъпи моментът, когато всички слънчогледи изчезнаха.

И Луис най-сетне можа да заспи.

Спа като упоен. Все още бе тъмно, когато се събуди. Огледа се и видя светлинна пред себе си и леко в посоката на въртене.

Все още сънен, реши, че това е светулка, уловена от силовото поле, или нещо още по-глупаво. Светлинката обаче продължи да мъждука и след като той разтри очите си.

Натисна копчето на интеркома, за да говори е кзинта.

Светлинката приближаваше. На фона на нощния мрак тя приличаше на късче отразено слънце.

Не можеше да е слънчоглед, нали беше нощ.

Можеше да е отблясък от нечий дом, помисли си Луис, но откъде един туземец щеше да намери енергия за осветление? Пък и къщата просто би преминала покрай тях, без да я забележат. Със скоростта им можеше да се пресече целият североамерикански континент за два часа и половина.

Луис изключи велосипеда си от звеното и се ухили. Флотилията, която по настояване на Говорителя бе поставена под негово командване, сега наброяваше само два велосипеда. Насочи се към велосипеда на кзинта.

В слабата светлина на дъгата прозираха паяжините, образуващи силовото поле на велосипеда на Говорещия с животни. Виждаше се и силуетът му, сякаш обвит в евклидова паяжина. Луис вече бе в опасна близост до него, когато включи и после изключи фенерчето си. На светлината му видя как кзинтът трепна. Внимателно зае позиция между Говорителя и светлинката и отново подаде сигнал с фенерчето. Кзинтът включи интеркома.

— Да, Луис, виждам. Нещо светло преминава покрай нас.

— Тогава нека го огледаме.

— Правилно — каза кзинтът и се насочи към светещата точка.

Обиколиха я няколко пъти в мрака, подобно на любопитни рибки, кръжащи около потъваща бирена бутилка. Светлинката се оказа

десететажен замък, плаващ на хиляда фута над повърхността и осветен като командното табло на дървен ракетен кораб.

Един-единствен огромен декоративен прозорец с такава форма, че обхващаше едновременно стените и тавана, разкриваше помещение с размерите на оперна зала. Лабиринт от маси, подредени за вечеря, обкръжаваше издигната част от пода. Над масите имаше около петдесет фута празно пространство, в което единственият предмет бе модернистична скулптура от преплетена тел.

Ето още една изненада, поднесена от пръстеновия свят! На Земята се смяташе за закононарушение да караш каквото и да е превозно средство без автопилот.

Една въздушна кола можеше да убие някого, където и да паднеше. Тук, след хиляди мили пустош, се виждаха сгради, висящи над градове, и стаи за гости, високи петдесет фута.

Под замъка имаше град. Беше тъмен. Кзинтът се завъртя над него като пикиращ ястреб и го огледа на светлината на дъгата. След това докладва, че градът много му прилича на Зигнамукликлик.

— Можем да го разгледаме и през деня — каза той. — Според мен, замъкът е по-важен. Вероятно е останал недокоснат след гибелта на тази цивилизация.

— Сигурно има собствен източник на енергия — предположи Луис.

Защо ли? Сградите в Зигнамукликлик нямаха такива източници.

Тила насочи велосипеда си право под замъка. Очите ѝ се уголемиха от удивление, което не остана незабелязано за другите, включени в интеркома.

— Луис! Говорителю! Елате да видите!

Последваха я, без много да се замислят. Луис изстина, когато изведнъж осъзна размерите на масата, надвиснала над главата му.

Цялата долна част на замъка се оказа ъгловата и осеяна с прозорци. Той явно нямаше как да бъде приземен. Кой го бе създал такъв? Всичко бе бетон и метал с асиметрична форма. Какво, тандж да го вземе, го държеше във въздуха? Луис усети присвиване в стомаха си, но отиде редом до Тила под реещата се в пространството маса с тежестта на средноголям пътнически звездолет.

Тила бе открила нещо чудесно: висящ плувен басейн с формата на вана, силно осветен. Стъклените му стени и дъното граничеха с

мрака, с изключение на една от стените, гледаща към нещо като бар или хол, или кой знае какво. Трудно беше да се определи през две прозрачни повърхности.

Басейнът бе пресъхнал. На дъното му се виждаше един-единствен голям скелет, наподобяващ този на бандерснач.

— Големи домашни животни са имали — каза Луис.

— Това не е ли бандерснач от Джинкс? — обади се Тила. — Вуйчо ми беше ловец. Бе обзавел стаята си за показ на трофеи в скелета на бандерснач.

— Бандерсначи е имало на много светове. Слейвърите са ги отглеждали за храна. Не бих се учудил, ако тези животни са пръснати из цялата галактика. Защо обаче е трябвало стопаните на пръстеновия свят да ги докарват тук?

— За красотата — побърза да отговори Тила.

— Ти шегуваш ли се?

Бандерсначът приличаше на кръстоска между гъсеничен трактор и Моби Дик.

„А защо пък не?“ — помисли си Луис. Защо да не се допусне, че създателите на този изкуствен свят бяха пребродили десет или сто звездни системи, за да открият с какво да го заселят. Предполагаше се, че са имали синтезни двигатели. Можеше да се предположи също така, че всички живи твари да пръстеновия свят са докарани от другаде. Слънчогледи, бандерсначи. Какво още?

„Нека забравим всичко това — продължи той хода на мислите си — и се насочим направо към ръба на пръстена, за да достигнем стената.“ Досега бяха изминали разстояние, шест пъти по-голямо от обиколката на Земята. Боже мой, колко неща имаше тук за откриване!

Извънземен живот. (Поне до момента — безобиден.)

Слънчогледи. (Говорещия с животни, обвит в гореща светлина и ревящ в интеркома).

Летящи градове. (Които падаха с катастрофални последици).

Бандерсначи. (Умни и опасни. И тук щяха да са същите).

А смъртта? Смъртта навсякъде си приличаше.

Отново обиколиха замъка, търсейки отвори. Прозорци имаше много и с най-разнообразни форми: правоъгълни, осмоъгълни, наподобяващи мехурчета и с дебели прозрачни плоскости на долната част. Всичките обаче бяха затворени. Откриха и стоянка за кацане на

летателни апарати с формата на голяма врата, съчетана със средновековен подвижен мост. Както му беше редът, подвижният мост бе прибран и закриваше вратата. Видяха и двестафутова спиралообразна стълба, прикрепена към долната част на замъка. Долният ѝ край висеше разкъсан във въздуха. На горния имаше заключена врата.

— По дяволите! Ей сега ще разбия един прозорец с велосипеда си! — каза Тила.

— Стой! — извика Луис, повярвал, че може и да го направи. — Говорителю, използвай дезинтегратора! Открий начин да влезем.

На светлината на големия прозорец кзинтът започна да се прицелва с изкопния инструмент.

Луис знаеше как функционира дезинтеграторът. Предметите, оказали се в обсега на неговия лъч, изведнъж придобиваха положителен заряд, достатъчно силен, за да ги разруши. Кукловодите бяха добавили към него втори успореден лъч, който да подтиска заряда на протоните. Луис не го бе използвал при изкопаването на окопа в слънчогледовото поле и се надяваше, че и сега това няма да е необходимо.

Можеше да се досети, обаче, че кзинтът щеше да го използва.

Върху повърхността на големия осмоъгълен прозорец две точки, разположени на няколко инча една от друга изведнъж получиха противоположни заряди.

Мълнията бе ослепителна. Очите на Луис се просълзиха от болка. Гръмотевицата, придружила светлината, проникна дори през защитното поле. В необичай-ната тишина, която последва изстрела, Луис усети как малки бодливи частици започнаха да покриват неговите ръце, шия и рамене. Не си отвори очите.

— Значи, все пак го изпробва!

— Много добре работи. Ще ни свърши работа.

— Честит рожден ден. Не насочвай пушката към татко, защото татко много ще се сърди.

— Не се занасяй, Луис.

Луис вече бе отворил очи и видя милиони малки стъклени частици върху себе си и велосипеда. Силовото поле навярно ги бе задържало, преди да им позволи да завалят върху хоризонталната повърхност.

Тила вече бе влязла в огромната зала. Другите я последваха.

Луис се събуди постепенно, чувствайки се великолепно. Беше легнал върху ръката си, върху мека повърхност. Ръката му естествено бе изтръпнала.

Обърна се и отвори очи.

Намираще се в легло, а над него бе надвиснал висок таван с бял цвят. Оказа се, че предметът, който притискаше ребрата му, е кракът на Тила.

Точно така. Бяха открили леглото миналата вечер, голямо колкото миниигрище за голф. Разположено в огромна спалня на най-долния етаж на необикновения замък.

Дотогава бяха открили доста други чудеса.

Замъкът наистина бе замък, а не, да речем, луксозен хотел. Банкетната зала с петдесетфутовия прозорец сама по себе си предизвикваше удивление. Масите обграждаха една централна с пръстеновидна форма, разположена върху подиум. В центъра на пръстеновидната маса се намираще изящен стол с висока облегалка и размерите на трон. Тила, експериментирайки, откри начин как да извиси трона по средата между пода и тавана, както и усилвател, способен да придаде на гласа на седящия в него силата на гръмотевица. Тронът можеше да се завърта около оста си и когато правеше това, се въртеше и модернистичната скулптура над него. Скулптурата, образувана от преплетени жици, бе много лека и почти не заемаше пространство. Тила реши, че е абстрактна, преди да я види в движение. Едва тогава разбра, че тя очевидно представлява портрет. Скулптура на главата на изцяло лишен от косми мъж.

Дали беше туземец, член на общност, бръснеца лицата и главите си? Или принадлежеше на друга раса, намираща се далеч от тукашната извивка на пръстена. Навярно никога нямаше да узнаят това. Лицето обаче определено бе човешко: красиво и с волеви черти, лице на човек, свикнал да заповядва.

Луис огледа внимателно лицето, за да го запомни. Отговорностите бяха го осеяли с бръчки около очите и устата и ваятелят по някакъв начин бе успял да ги втъче в портрета.

Замъкът очевидно бе средище на някаква власт. Всичко говореше за това: тронът, банкетната зала, уникалните прозорци, самата сграда със самостоятелното ѝ енергийно хранване. За Луис обаче най-важното откритие беше лицето.

След това обиколиха навсякъде и попаднаха на прекрасно проектирани и изящно украсени стълби. Бяха обаче неподвижни. Нямаше ескалатори, анансьори или движещи се пътеки. Не можеше да се каже и дали самите стълби са в състояние да се движат.

Затова малката експедиция бе вървяла отгоре надолу — слизането е по-лесно от качването. В основата на замъка бяха открили спалнята.

След безкрайни нощи сън върху седалките и любене където се окажат при поредното кацане, Тила и Луис Ву приеха леглото като непреодолимо изкушение. Затова и бяха оставили Говорителя да продължава да разпознава сам.

Сега не знаеха какво е открил.

Луис се надигна на лакът. Изтръпналата му ръка бе започнала да оживява. „*В спалните плоскости такова нещо не се случва — помисли си — но нали в края на краищата все пак е легло.*“

Една от прозрачните стъклени стени на спалнята гледаше към пресъхналия басейн. Обрамчен от стените и от също така стъклен под, към него бе отправил празните си очни кухни, разположени в лъжицообразна глава, белият скелет на бандерснач от Фрум.

От отсрещната стена, също прозрачна, се виждаше панорама на разположения хиляда фута под тях град.

Луис се превъртя три пъти в леглото и седна на края му. Подът бе мек и покрит с тъкан, която на вид и цвят наподобяваше брадата на туземец. Луис отиде до прозореца и погледна навън.

Нещо, подобно на проблясване в триизмерен телевизор, смущаваше зрението му. Луис съзнателно се стремеше да не му обръща внимание, но то продължаваше да го дразни.

Под бялото и безформено небе градът излъчваше всички възможни оттенъци на сивия цвят. Повечето сгради бяха високи, но само няколко от тях рязко се открояваха сред останалите, сякаш можеха с върха си да достигнат основата на плаващия замък. Очевидно, беше имало и други реещи се във въздуха сгради. Луис

мога да види в панорамата на града следите и малките кратери там, където хиляди тонове машини се бяха стоварили върху повърхността.

Този замък на мечтите бе разполагал със самостоятелно енергозахранване. И със спалня, достатъчна за една оргия с прилични мащаби. И с огромна прозрачна стена, откъдето някой султан, например, можеше спокойно да наблюдава владенията си и да уподобява своите поданици на мравки.

Нещо привлече вниманието на Луис. Нещо, което трептеше досама прозореца.

Нишка. Част от нея се бе закачила на корниза, а друга продължаваше да се спуска сякаш от самото небе. Груба нишка. Даде си сметка, че именно тя през цялото време е дразнила зрението му.

Без да знае какво точно представлява, Луис я прие за това, което изглеждаше. Лежеше гол по гръб върху рошавия мокет и наблюдаваше как нишката продължава да пада покрай прозореца му. Чувстваше се спокоен и си почиваше, може би за пръв път, след като рентгеновият лазер бе докоснал „Лъжецът“. Нишката изглеждаше безкрайна и падаше, виейки се в сивобялото небе. Бе твърде тънка и затова в някои моменти ставаше невидима. Колко ли беше дълга? А колко ли са на брой снежинките в една виелица? Най-сетне Луис съобрази какво вижда.

— Добре дошла — каза той, но му стана неприятно.

Това бе нишката, свързваща засенчващите плоскости. Беше ги последвала.

Луис изкачи пет етажа, за да закуси.

Естествено, не очакваше кухнята да работи. Бе се запътил към банкетната зала, но вместо това попадна именно в кухнята.

Видът ѝ потвърди предположенията му. За да има владетел, необходими са слуги, а тук очевидно бе действала голяма прислуга. Навярно са били потребни дузини майордоми, всеки един със собствени екипи, за да могат с необходимата бързина да зареждат банкетната зала с ястия, да прибират празните чинии, да изпълняват поръчките...

Имаше съдове, някога съдържали пресни плодове и зеленчуци, които се бяха превърнали във вкаменени люспи и прах. Имаше и хладилник, способен да побере туловищата на множество животни, сега топъл и празен. Също и фризер, който все още работеше. Храната

в него може би беше годна за консумация, но Луис не искаше да рискува.

Нямаше консервени кутии.

Кранчетата за вода бяха пресъхнали.

С изключение на фризера, липсваше механизъм, по-сложен от панта на врата. На печките нямаше индикатори на температурата или таймери. Нямаше нищо, наподобяващо тостер. Нямаше шишенца с подправки.

Явно, това помещение първоначално не е било замислено като кухня.

Какво е било в такъв случай? Склад? Прожекционна зала за триизмерна телевизия? По-скоро второто. Една от стените бе съвсем бяла и изглеждаше по-нова от останалите. На мокета се виждаха следи от столове или кресла, очевидно по-късно преместени оттам.

Ясно. Било е стая за развлечения. След това уредбата се е повредила и не е имало кой да я поправи. А после същото се е случило и с автокухнята.

По този начин голямото помещение за гледане на триизмерна телевизия се е превърнало в ръчно управлявана кухня. Сигурно по онова време такива кухни са били доста разпространени, след като никой не е съумял да поправи автоматичната. Продуктите са били доставяни с летящ камион.

А какво е станало, след като и камионите са започнали да се развалят? Един по един?

Луис излезе.

Най-сетне се оказа в банкетната зала, при единствения надежден източник на храна в замъка. Поръча една тухла на кухненското устройство, вградено във велосипеда.

Тъкмо привършваше закуската си, когато влезе Говорещия с животни. Трябва да бе примаял от глад, защото веднага си поръча три тъмночервени тухли и ги погълна на девет залька. Едва тогава се обърна към Луис.

Вече не беше призрачнобял. През нощта пяната бе престанала да го лекува и се бе излющила от тялото. Кожата му сега бе розова, лъскава и със здрав вид. Тук-там целостта ѝ бе все още нарушена от няколко сиви ивици нарастваща тъкан и гъстата мрежа на виолетовите вени.

— Ела с мен — заповяда кзинтът. — Открих помещение, в което има карти.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

ПОМЕЩЕНИЕТО С КАРТИТЕ

Помещението, както можеше и да се очаква, се намираше в най-горната част на замъка. Луис се задъхваше от изкачването и не му беше лесно да не изостава от Говорителя. Кзинтът не тичаше, но се придвижваше със скорост, по-голяма от тази на който и да е човек.

Луис стигна до площадката на най-горния етаж тъкмо когато Говорителя с трясък разтвори двойната врата пред него.

През процепа на вратата съзря хоризонтална мастиленочерна ивица, осем инча широка и висяща три фута над пода. Насочи погледа си отвъд нея, за да потърси с очи подобна, но светлосиня на цвят, нашарена от сенките на нощта. И я откри.

Застанал до вратата, той започна да осмисля подробностите. Миниатюрният пръстенов свят имаше размери почти като тези на стаята, която бе с диаметър от може би сто и двадесет фута. Над пръстенообразната карта се намираше правоъгълен екран, масивен на вид, но направен така, че да може да се върти.

Високо на стената имаше десет също въртящи се глобуса. Бяха различни по размери и се движеха с различна скорост, но всеки един от тях притежаваше добре познатата му разцветка на подобен на Земята свят, наситеносин и с размазана бяла глазура. Под всеки глобус се мъдреше отделна конусообразна карта

— Прекарах тук цялата нощ в работа — рече Говорителя, оказал се вече зад екрана. — Много неща имам да ти разправам. Ела.

Луис насмалко щеше да се наведе, за да се промуши под пръстена. Спря го обаче една мисъл. Човекът с ястребовите черти, стоящ на трона в банкетната зала, никога нямаше да се наведе, дори и когато влиза в това светилище. Луис се запъти изправен към пръстена и го пресече, тъй като той представляваше холографско изображение.

Застана зад кзинта.

Екранът бе обграден от контролни табла. Всички копчета по него бяха големи, направени от масивно сребро и изобразяващи главите на

животни. Върху самите табла имаше много сложни орнаменти. „За хубост ли са го направили така? — запита се Луис. — Или е признак на упадък!“

Екранът светеше, но не показваше никакво увеличение. На него бе това, което се виждаше от пръстеновия свят, наблюдаван от орбитата на засенчващите плоскости. Луис почувства, че гледката му е позната.

— Веднъж вече го фокусирах — каза кзинтът. — Я да видя дали си спомням добре... — докосна едно копче и увеличението бе постигнато така бързо, че Луис неволно ахна. — Искам да ти покажа стената на ръба. Така... — кзинтът натисна друго копче със свиреп вид и панорамата се отмести. Вече надничаха отвъд ръба на пръстеновия свят.

Някъде имаше монтирани телескопи, които им разкриваха тази гледка. Къде ли бяха поставени? Върху засенчващите плоскости?

Наблюдаваха високите хиляда мили планини, които продължаваха да се увеличават благодарение на фината настройка, използвана от кзинта. Луис се удиви колко рязко планините, които, ако се изключат размерите им, имаха съвсем обичаен вид, се срязваха като с нож от черната сянка на космоса.

След това забеляза нещо по върховете им.

Макар да наподобяваше само линия от сребристи точки, той разбра какво представлява то.

— Линеен ускорител ли е?

— Да — отвърна кзинтът. — При положение, че нямат пътни кабинни, това е единственият възможен начин да се преодоляват разстоянията на пръстеновия свят. Сигурно е бил основната транспортна система тук.

— Разположен е обаче на хиляда мили височина. Асансьори видя ли?

— Открих асансьорни шахти по протежението на цялата стена. Виж там! — сребърната ивица вече се бе превърнала в линия, образувана от малки намотки, разположени далеч една от друга, накацали по планинските върхове. Едва видим тръбопровод започваше в близост до една от намотките, а другият му край се губеше някъде в долната част на атмосферата на пръстеновия свят.

— Електромагнитните намотки са разположени най-гъсто в близост до асансьорите. В останалите места са на милион мили една от друга — каза кзинтът. — Предполагам, че са били необходими само за стартиране, спиране и насочване. Един вагон може да се ускори, да се придвижи по ръба със скорост от 770 мили в секунда и да бъде спрял през другата поредица от намотки в близост до някоя асансьорна шахта. Значи, достатъчни са ти десет дни, за да достигнеш която и да е точка от пръстена.

— Съвсем нормално е. Необходими са цели два месеца, за да достигнеш Силвъррайз, най-отдалечения от Земята човешки свят. И четири пъти повече време, за да пресечеш известното пространство от единия до другия край.

— Вярно е. А обитаемата част от пръстеновия свят е по-голяма от известното пространство.

„Хората са мислели с перспектива, когато са строили това нещо“ — рече си Луис.

— Забеляза ли някаква активност? — попита той. — Някой да е използвал линейния ускорител?

— Въпросът ти е безсмислен. Нека ти покажа още нещо.

Панорамата се отмести встрани и сетне бавно се увеличи. Беше нощ. Тъмни облаци покриваха тъмната земя, а после...

— Това са светлините на град — каза Луис. Гледката бе съвсем неочаквана. — Значи, не всичко е мъртво. Ще можем да получим помощ.

— Не мисля като теб. Май трудно ще я открием.

— Тандж да го вземе!

Замъкът, техният собствен замък, спокойно плуваше над море от светлина. Светещи прозорци, неоновы отблясъци, потоци от движещи се лъчи, навярно образувани от транспортни средства... плаващи сгради със странни форми... красота!

— Записи, тандж да го вземе! Гледаме стари записи, а аз си мислех, че всичко е истинско!

В един чудесен миг изглеждаше, че усилията им са приключили щастливо. Осветени и гъмжащи от живот градове, разположени на картата... Оказа се, че образите са много стари, древни дори.

— През нощта и аз си помислих същото. Започнах да подозирам истината, едва след като не успях да откроя никъде метеоритната

бразда, направена от „Лъжецът“ при кацането му.

Луис, безмълвен, потупа кзинта по розовеещото рамо. По-високо не можа да стигне.

Кзинтът сякаш не забеляза жеста му.

— След като открих замъка, останалото беше по-лесно. Виж! — той бързо премести кадъра и образът на тъмната земя изчезна. Показаха се над водите на черен океан.

— Схващаш ли? Пътят ни към стената е препречен от един от най-големите солени океани. Няколко пъти по-голям от тези на Кзин или на Земята. Само заливът му е колкото най-големия ни океан.

— Не можем ли да го пресечем?

— Може и да успеем. Но може и да се забавим още повече — кзинтът се пресегна към едно от копчетата.

— Задръж малко! Искам да огледам тези острови по-внимателно.

— Защо, Луис? С храна ли мислиш да се снабдяваме оттам?

— Не... Виж как образуват архипелази, с дълбока вода помежду им. Погледни ей този. А сега погледни картата.

— Не те разбирам.

— Сравни архипелага в залива с това, което виждаш на картата зад себе си. Континентите са малко изкривени от конусообразната проекция... Сега забелязваш ли? Десет свята и десет съзвездия от острови. Не са в мащаб едно към едно, но се обзалагам, че този е голям колкото Австралия. Континентът на глобуса пък не изглежда по-голям от Евразия.

— Що за странности, Луис? Това да не би да е проява на човешкото чувство за хумор?

— Не, не. Освен ако...

— Какво?

— Не бях се замислял за това. Първото поколение е трябвало да се лиши от собствените си светове, но е пожелало да запази нещо от онова, което е изоставило. След три поколения тази начин на мислене вече е изглеждал смешен. Винаги се получава така.

Когато Говорителя се убеди, че Луис е свършил, попита не без известна насмешка:

— Вие, хората, смятате ли, че разбирате кзинтите?

Луис се усмихна и поклати глава.

— Добре — каза Говорителя и смени темата. — През нощта отделих известно време за оглеждането на най-близкия космодрум.

Стояха до миниатюрния пръстенов свят и през правоъгълно прозорче надничаха в миналото.

Това минало бе изпълнено с блестящи постижения. Говорителя бе фокусираше екрана върху космодрума, издаден като широк перваз на ръба на стената. Наблюдаваха как някакъв гигантски цилиндър с плоски краища, излъчващ светлина от повече от хиляда прозорци, бе приземен и прибран като в люлка с помощта на електромагнитното поле. Тези полета имаха пастелни сияния, вероятно за да могат да улесняват визуално операторите на контролния пулт.

— Лентата не е съвсем наред — каза Говорителя. — През нощта я гледах няколко пъти. Оставаш с впечатлението, че пътниците влизат направо в самата стена, сякаш използват нещо подобно на осмоза.

— Да — Луис се чувстваше доста потиснат. Космодрумът бе на огромно разстояние от тях. Това, което вече бяха пропътували, му се видя незначително в сравнение с него.

— Наблюдавах излитането на един кораб. Не използваха линейния ускорител. Явно го правят само при кацания, за изравняване на скоростта на кораба с тази на космодрума. За излитане просто изтикват кораба в космоса.

— Точно така е, както предположи тревопасният, Луис. Помниш ли какво каза? Този свят се движи достатъчно бързо, за да придаде на един кораб необходимата скорост. Ей, слушаш ли ме?

— Извинявай, мислех, че ще се наложи да пропътуваме допълнително седемстотин хиляди мили.

— Можем да направим опит да използваме линейния ускорител на ръба на стената.

— Не ми се вярва да успеем. По всяка вероятност, той не работи. Цивилизацията има тенденция към експанзия, особено ако разполага с транспортна система за целта. А даже да успеем да го накараме да заработи, не се движим в посока към никаква асансьорна шахта.

— Прав си — отвърна кзинтът. — Търсих такава.

Корабът в правоъгълния екран бе кацнал. Летящи камиони свързваха основната му врата с ръкав. Ръкавът се напълни с пътници.

— И какво, ще изменим ли посоката си?

— Не трябва. Космодрумът продължава да е най-добрата възможност за нас.

— Нима?

— Да, тандж да го вземе! Колкото и голям да е, пръстеновият свят е колонизиран. А в един колонизиран свят цивилизацията винаги има за център космодрумите. Това следва от предпоставката, че корабите се завръщат от света на метрополията, носейки новини и технически нововъведения. Нали стигнахме до извода, че обитателите на пръстеновия свят са напуснали родната си планета?

— Корабите обаче ще продължават да се завръщат — каза Луис инатливо. — Ще се завръщат от изоставените светове, откъдето са тръгнали преди столетия. Космически кораби с такава скорост стават жертва на относителността, на разтягането на времето.

— Ти се надяваш да завариш древни космонавти, опитващи се да върнат старите знания на диваците? Може и да си прав — каза Говорителя. — Тази гледка обаче ме уморява, а космодрумът е прекалено далеч. Искаш ли да ти покажа нещо друго на картата?

Една мисъл хрумна на Луис.

— Какво разстояние сме изминали, откакто напуснахме „Лъжецът“?

— Казах ти, че не можах да открия браздата, причинена от кацането ни. Умението ми да гадая не е по-добро от твоето. Знаем обаче още колко трябва да пътуваме. От замъка до ръба на пръстена има приблизително двеста хиляди мили.

— Дълъг път... Но не може да не си открил планината.

— Не я открих.

— Говоря за голямата планина. За Божия юмрук. Та ние всъщност кацнахме на склона ѝ.

— Не я открих.

— Това не ми харесва. Говорителю, възможно ли е да сме се отклонили от курса си? Би било редно да откриеш Божия юмрук просто като изчислиш какъв път сме извървели от замъка в посока към звездите.

— Обаче не го открих — каза отново Говорителя. — Искаш ли да видиш още нещо? Има райони, на които не се забелязва каквото и да било. Възможно е това да се дължи на изхабяване на лентите, но не е

изключено по този начин да се укриват части от повърхността на пръстеновия свят, които имат секретен характер.

— Би трябвало да отидем там и да проверим как стоят нещата.

Говорителя изведнъж се обърна с лице към двойната врата. Ушите му се разпериха като ветрила. Застана на четири крака и скочи.

Луис премига. Каква можеше да бъде причината за това движение? След това и той чу звука...

Оборудването на замъка, като се има предвид старостта на това съоръжение, бе необичайно тихо. Сега обаче отвъд двойната врата се долавяше тихо бръмчене.

Кзинтът не се виждаше никъде. Луис извади лазерното си фенерче и предпазливо го последва.

Откри Говорителя на стълбищната площадка. След малко и двамата видяха как Тила излиза от асансьора.

— Вървят само нагоре — обясни Тила. — Надолу не щат. Този, който е заседнал между шестия и седмия етаж, въобще не работи.

Луис зададе най-резонния за момента въпрос:

— Как успя да ги задвижиш?

— Хващаш дръжката на вратата и я натискаш. Случайно го открих.

— Вярвам ти. Тази сутрин изкачих десет етажа. Ти колко изкачи, преди да разбереш, че можеш да използваш асансьорите?

— Николко. Бях тръгнала за закуска, препънах се в първото стъпало и се хванах за дръжката.

— Така и предполагаш.

Тила сякаш се засегна.

— Не съм ти аз крива, ако...

— Извинявай. Успя ли да закусиш?

— Не. Досега наблюдавах хората, които се събират под кораба ни. Знаеш ли, че той се намира над един от градските площи?

Ушите на кзинта се разпериха още по-широко.

— Наистина ли? И не е пуст?

— Не е. Цяла сутрин прииждат от различни посоки. Вече трябва да има поне няколкостотин души — усмивката на Тила бе сияйна. — И пет.

По протежението на всички коридори в замъка имаше широки фойета, всяко едно от тях обзаведено с килими, удобни кресла и маси,

очевидно за да могат обитателите му да се нахранят когато поискат, независимо от местонахождението си. В едно такова разширение на коридора близо до „партерния“ етаж забелязаха дълъг прозорец, така разположен, че образуваше нещо средно между под и стена.

Луис, току-що прекосил десет етажа, бе леко запъхтян. Възхити се от масата, която изглеждаше като изваяна. Краищата ѝ бяха издълбани така, че вдлъбнатините имаха размерите и формата на чинии за супа, салати, десерти и други ястия. Десетилетията, а може би и столетията употреба бяха поизхабили белия материал, от който тя бе направена.

— Не са използвали чинии — рече Луис. — Храната се е сервирала направо във вдлъбнатините, а остатъците ѝ са били изсмуквани с нещо подобно на прахосмукачка.

Това му се стори нехигиенично, но от друга страна, обитателите на пръстеновия свят не бяха донесли със себе си мухи, комари или вълци. По тази логика навярно не бяха донесли и бактерии.

Все пак, не можеше да са се лишили напълно от бактерии, нали някои от тях бяха необходими за човешкото храносмилане? А дали пък някой измъкнал се на свобода микроорганизъм не бе претърпял мутация, не бе станал опасен? Дали цивилизацията на пръстеновия свят не бе загинала вследствие на това? Всяка цивилизация се нуждае от определен минимум разумни същества, за да може да оцелее.

Тила и Говорителя не му обръщаха внимание. Бяха коленичили до прозореца и гледаха надолу. Луис се присъедини към тях.

— Продължават да се събират — каза тя.

Това беше вярно. Луис реши, че поне хиляда души са вперили погледи в него. Бяха престанали да пеят.

— Не могат да знаят, че сме тук — каза той.

— Може би боготворят сградата — обади се Говорителя.

— И така да е, едва ли изразяват чувствата си всеки ден. Площадът е твърде далеч от нивите им.

— Може би днешният ден е специален, празничен?

— Възможно е през нощта да се е случило нещо — предположи Тила. — Не е изключено идването ни да не е останало незабелязано. А вероятно е също да са дошли да видят *това*.

— Откъде пада тази връв? — попита Говорителя.

— Когато се събудих, вече падаше. Може би я приемат за някакъв нов вид сняг или дъжд. Миля след миля, тя продължава да пада. Защо мислиш, че го прави точно тук?

Луис се опита да си представи дължината на нишката, свързваща засенчващите плоскости — шест милиона мили. Очевидно, бе започнала да пада заедно с „Лъжецът“ върху пръстеновия свят, следвайки посоката на кораба. Нищо чудно, че отново се бяха срещнали с нея. Сега не бе настроен обаче да разсъждава надълго по въпроса.

— Навярно е съвпадение — каза той.

— Така или иначе, пада поне от една нощ. А туземците май и без това боготворят замъка, защото той плува във въздуха.

— Нека размислим — каза бавно кзинтът. — Ако днес строителите на пръстеновия свят се явят на тълпата, слизайки бавно от летящия замък, това би следвало да се приеме от нея като нещо редно, а не изненадващо. Луис, ще се представяме ли за богове?

Луис понечи да отговори, но не успя. Трябваше усилие, за да сдържи смеха си. Може би щеше да го постигне но Говорителя вече бе започнал да разказва плановете си на Тила.

— Луис изказа мисълта, че може би ще се представим по-добре пред туземците, ако ги излъжем, че сме строителите на пръстена. Вие с него щяхте да играете ролята на младши божества, а Нуес — на пленен демон. Нищо, и без тревопасния ще се оправим. Аз пък трябваше да се преструвам на нещо повече от строител, на бог на войната...

Тила започна да се смее, а Луис я последва.

Висок над осем фута, с нечовешки широки плещи и бедра, огромен и острозъб, кзинтът не можеше да не изглежда страшен дори и с опърлена козина. Опашката му, подобна на тази на плъх, внушаваше най-малкото уважение. Сега обаче и кожата на цялото му тяло бе придобила същия цвят — яркорозов, нашарен с виолетови жилки. След като главата му се бе лишила от козина, ушите наподобяваха смешни розови чадърчета. Остатъците от оранжева козина около очите приличаха на палячовска маска. Новата козина никнеше най-бързо на седалището му.

Поради факта, че да се присмиваш на кзинт бе опасно, цялата работа ставаше още по-забавна. Луис, присвил се от смях, вече го

правеше мълчаливо, тъй като не можеше да си поеме дъх. Опита се да седне върху нещо, което приличаше на стол.

Една грамадна, нечовешка ръка го хвана за рамото и го повдигна високо. Все още опиянен от хилене, Луис срещна погледа на кзинта при еднакво равнище на очите им.

— Луис, наистина, би следвало да ми обясниш своето поведение.

— Бог на войната, казваш — изрече той с мъка и продължи да се смее.

Тила му правеше компания с подхълцания.

Кзинтът го свали на земята и изчака пристъпът да мине.

— Просто сега нямаш достатъчно внушителен вид, за да играеш ролята на бог — каза Луис след няколко минути. — Би трябвало първо да ти израсте козина.

— Ако разкъсам няколко души на парчета, може би ще започнат да ме уважават.

— Ще те уважават от разстояние и ще се крият, а от това нямаме полза. Трябва да изчакаме да ти поникне козина. А даже и след това ще разчитаме и на таспа на Несус.

— Кукловодът не влиза в сметките ни.

— Но...

— Казах ти, че не влиза в сметките ни. Решавайте сега как да се свържем с туземците.

— Най-добре е ти да останеш тук и да видиш какво още можеш да научиш от картата. А Тила и аз... — Луис изведнъж се сети, че Тила не бе разглеждала картата.

— На какво прилича?

— Мисля, че е редно и ти да останеш тук и да помолиш Говорителя да ти обясни. Двамата дръжте връзка с мен чрез комуникационния диск, за да помогнете, ако се окажа в трудна ситуация. Говорителю, искам да ми послужиш с лазерното си фенерче.

Кзинтът изрази недоволство от молбата, но все пак даде фенерчето. В края на краищата, имаше си и дезинтегратор.

Още когато се намираше на хиляда фута над тълпата, чу как почтителното й мълчание отстъпи на възгласи на изненада. Разбра, че вече са го забелязали и наблюдават лъскавата люспа, излязла от прозореца на замъка. Сними се.

Възгласите долу, без да престават, отслабнаха. Той долови разликата.

След това тълпата възобнови пеенето.

— Звучи фалшиво — бе казала преди малко Тила. — И много монотонно.

Луис очакваше да е именно така и поради тази причина се изненада от песента. Стори му се по-мелодична, отколкото бе предполагал.

Наистина, чувстваше се някаква монотонност. Музиката бе църковна. Бавна, тържествена, наситена с повторения и лишена от хармония. От нея обаче лъхаше величие. Предположи, че пеят по дванадесеттонова скала. Осемтоновата гама на повечето човешки светове всъщност бе също дванадесеттонова, но с известни различия. Нищо чудно, че на Тила музиката се бе сторила еднообразна.

Площадът бе огромен. Хиляда души изглеждаха много след дългите седмици самота, а площадът бе в състояние да събере десет пъти по толкова. Ако имаше високоговорители, хората щяха да пеят синхронно, но високоговорители нямаше. Един самотен човек, застанал на пиедестал в центъра, размахваше ръце. Никой обаче не го гледаше. Бяха втренчили погледи в Луис Ву.

Въпреки всичко, музиката беше прекрасна.

Тила нямаше да може да разбере тази красота. Музиката, която тя познаваше, беше от записи или от предавания по триизмерната телевизия. Бе музика, раждаща се от усилвателни системи. Можеше да се разкъса или да се промени. Или пък да се пречисти до стерилност. Тила никога не бе слушала музика на живо.

Луис Ву бе слушал такава музика. Забави полета си, за да могат рецепторите му да привикнат към ритъма. Спомни си за големите масови песнопения, на които е бил свидетел в хълмовете над Крашлендинг Сити, за многобройни хорове, за песни, които зазвучаваха иначе в паметта му по една или друга причина. Самият Луис Ву също бе пял. Сега, след като позволи вибрациите на звуците да го обляят, ушите му започнаха да се настройват към високите и ниските тонове, към повторенията, към тихото величие на химна.

Почувства, че му се ще да запее. „Това не е добра идея“ — каза си и насочи велосипеда към площада.

Върху пиедестала в центъра му някога бе имало статуя. Луис видя следите от човекообразни стъпки, всяка една дълга четири фута. От тях можеше да се разбере къде точно бе стояла статуята. Сега на нейното място имаше своеобразен триъгълен олтар. С гръб към него бе застанал човек, който махаше с ръце в такт с музиката.

Бе облечен със сиво наметало, над което проблесна нещо розово. „Навярно кърпа от розова коприна“ — помисли Луис.

Реши да кацне върху самия пиедестал. Тъкмо се приземяваше, когато диригентът се обърна с лице към него. Насмалко щеше да катастрофира.

Розовият цвят се дължеше на бръснатата глава на човека. Лицето му, също като това на Луис Ву, бе обезкосмено. Иначе тълпата се състоеше от хора с глави, подобни на златни цветя, с лица, покрити изцяло с руса козина. Дори очите им се виждаха едва-едва.

Протегнал ръка с длан, обърната надолу, диригентът задържа песента за няколко секунди и след това я прекрати. Миг по-късно площадът утихна. Жрецът — жрец ли беше наистина? — втренчи поглед в Луис Ву.

Беше висок колкото самия него, прекалено едър за туземец. Кожата на лицето и черепа му бе бледа до прозрачност, подобно на кожата на албинос от Ние Го Направихме. Навярно се бе бръснал преди много часове с недостатъчно остър бръснач. Сива четина бе набола из цялата му глава.

На Луис се стори, че в думите на жреца има укор.

— Все пак, най-сетне дойдохте — преведе старателно дискът.

— Не знаехме, че ни очаквате — каза искрено Луис.

Не се осмеляваше да играе лично ролята на бог. През дългия си живот бе научил, че последователно изричаните лъжи могат да доведат до големи усложнения.

— На главата ти расте коса — каза жрецът. — Човек би могъл да предположи, че кръвта ти не е напълно чиста, Строителю.

Значи такава била работата. Расата на Строителите навярно ще да е била напълно плешива и свещеникът бе решил да наподобява представителите ѝ с помощта на тъп бръснач. А може би Строителите бяха използвали обезкосмяващ крем или нещо от този род единствено съобразявайки се с някаква мода? Лицето на жреца много наподобяваше лицето на скулптурата в банкетната зала.

— Каква е кръвта ми не е твоя работа — отвърна Луис, слагайки край на дискусиите по този въпрос. — Тръгнаха сме към края на света. Какво можеш да ми разкажеш за пътя?

Свещеникът очевидно бе смутен.

— Ти искаш информация от мен? Ти, един Строител?

— Не съм Строител — рече Луис.

Ръката му бе готова да задейства защитната бариера.

От този отговор свещеникът се смути още повече.

— Защо тогава си обезкосмен само наполовина? Как си се научил да летиш? Откраднал ли си някакви тайни от Небесата? Каква работа имаш тук? Да не би да си дошъл да отнемеш моето паство?

Очевидно, съществен за него беше последният въпрос.

— Тръгнаха сме към края на света. Искаме само информация.

— Отговорите, които очакваш, са в Небесата.

— Не се шегувай с мен — начумери се Луис.

— Но ти дойде направо оттам! Нали те видях?

— За замъка ти е думата, всъщност. Разгледахме го, но не научихме много. Не разбрахме дали Строителите са били наистина обезкосмени.

— Нерядко съм мислел, че са се бръснели. Гладкостта на твоето лице обаче изглежда естествена.

— Обезкосмявам го — каза Луис и се огледа. Наоколо му имаше море от смирени златисти лица. — Тези в какво вярват? Май не споделят твоите съмнения?

— Те наблюдават как разговаряме като равни на езика на Строителите. Ако нямаш нищо против, бих предпочел да продължим на този език — жрецът се държеше повече заговорнически, отколкото враждебно.

— Това засилва ли уважението, което изпитват към теб?

— Струва ми се, че да.

Той явно се боеше да не му отнемат паството. Всъщност, всеки свещеник щеше да изпитва това чувство, ако неговият бог се явеше с подобни намерения.

— Те сега разбират ли ни?

— Може би една от десет думи.

Луис изпита съжаление, че превеждащият диск работи толкова добре. Не можеше да определи дали жрецът използва езика, който се

говореше в Зигнамуккликлик. Ако успееше да схване доколко са се раздалечили двата езика след прекъсването на комуникациите, навярно щеше да е в състояние да определи времето на разрухата на тукашната цивилизация.

— Какво знаеш за замъка, който наричаш „Небесата“?

— В легендите се говори за Зрилик — отвърна свещеникът — и за това как той е управлявал всички поднебесни земи. На този пиедал е стояла статуята на Зрилик в естествен ръст. Земята ни е снабдявала Небесата с вкусни храни, чиито имена бих могъл да произнеса, тъй като ги знам наизуст, но които отдавна вече не виреят. Искаш ли?

— Не, благодаря. И какво се е случило?

В гласа на събеседника му се прокрадна напевност. Навярно бе чувал и разказвал тази история много пъти.

— Небесата са били изградени от Строителите едновременно с нашия свят и с Дъгата. Който управлява Небесата, управлява едновременно и земята от единия до другия ѝ край. Зрилик управлявал дълго време, стреляйки със слънчев огън от Небесата, когато бил недоволен. След това някои започнали да подозират, че той повече не разполага с такъв огън. Народът престанал да му се подчинява и да му изпраща храна. После съборили статуята му. В отговор на това, ангелите на Зрилик започнали да хвърлят камъни от височината, но това само разсмяло хората. Настъпил ден, когато народът се опитал да щурмува Небесата, като се изкачи по витата стълба. Зрилик обаче я съборил. След това ангелите му напуснали Небесата с летящи колесници.

— Сетне — продължи жрецът — хората изпитали съжаление за това, че Зрилик ги напуснал. Небето оттогава останало винаги мрачно, а реколтата слаба. Често сме се молили Зрилик да се завърне...

— Имаш ли представа доколко точна е тази легенда?

— Отричах истинността ѝ до тази сутрин, когато ти се спушна от Небесата. Чувствам се много неловко, Строителю. Може би Зрилик е решил да си дойде и е изпратил първо незаконния си син да му разчисти пътя от фалшиви пророци.

— Ако си обръсна и главата, това ще помогне ли?

— Не. Задай още въпроси, ако имаш.

— Какво можеш да кажеш за разрухата на цивилизацията на пръстеновия свят?

— Нима цивилизацията ще бъде разрушена?

Луис въздъхна и реши да огледа олтара.

Той заемаше центъра на пиедестала, върху който стояха. Бе направен от тъмно дърво. Плоската му правоъгълна повърхност представляваше дърворезба, изобразяваща хълмове, реки и едно езеро. Двата и края бяха повдигнати нагоре. Другите две страни, по-късите, бяха свързани със златна параболоидна дъга. Всъщност, дъгата бе само позлатена. От връхната ѝ част обаче висеше, закачена на конец, малка топка от масивно полирано злато.

— Нима цивилизацията наистина е застрашена? Толкова много неща се случиха. Ти дойде и едновременно започна да пада слънчевият конец. Нали е тъй? Нима и слънцето ще падне върху нас?

— Много се съмнявам. Думата ти май е за кабела, който пада от сутринта.

— Да. От нашата религия знаем, че Слънцето е закачено за Дъгата с много здрав конец. Наистина е такъв. Едно момиче се опита да завърже възел от него и той ѝ срязва пръстите.

— Нищо няма да падне — успокои го Луис. „*Няма да паднат и засенчващите плоскости* — каза си наум. — *Даже и да се прережат всички свързващи ги конци, плоскостите няма да се стоварят върху пръстеновия свят.*“ Невъзможно бе Строителите да не им бяха осигурили устойчива орбита във вътрешността на пръстена.

Без особена надежда зададе нов въпрос.

— Известно ли ти е как действа транспортната система по ръба?

Веднага усети, че нещо не е наред. Какво беше то?

— Би ли повторил думите си, ако обичаш? — каза жрецът.

Луис ги повтори.

— Не — рече другият. — Говорещият ти предмет първия път спомена нещо различно. Нещо непозволено.

— Интересно — промърмори Луис и се вслуша в диска.

— Каза, че използваш непозволена дължина на вълната в нарушение на... не разбрах останалото. Най-добре е да прекратим нашия разговор, защото ти събуди древни и злокобни сили...

Дискът продължаваше да превежда:

— ...използвате непозволена дължина на вълната в нарушение на правило номер дванадесет. Смущавате поддържащите системи. Спрете предаването.

Следващите думи на жреца не бяха преведени. Дискът изведнъж се нагорещи до червено в ръката на Луис и той веднага го запокити колкото се може по-далеч от себе си. Бе нажежен вече до бяло и светеше ярко, когато падна върху земята и, доколкото той успя да види, не засегна никого. Едва сега усети болка и се просълзи от нея.

Видя как жрецът му се кланя, официално и достолепно.

Поклони се и той, също с безизразно лице. Тъй като през цялото време не бе слязъл от велосипеда си, бързо се понесе към Небесата.

Когато реши, че вече никой не може да види лицето му, изрева от болка и използва дума, която веднъж бе чул на Вундерланд от човек, изтървал на пода съд от хилядогодишен стойбенски кристал.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

ОКОТО НА БУРЯТА

След като напуснаха Небесата, велосипедите се понесоха в посока към пристана. Летяха под стоманено-сивия похлупак, който в тези места служеше за небе. При срещата със слънчогледите им бе спасил живота, но сега действаше подтискащо.

Луис докосна три бутона на таблото, за да стабилизира височината на полета. Трябваше да внимава много, защото дясната му ръка бе почти напълно изтръпнала от медикаментите и от изгарянията по върховете на пръстите. Разглеждаше я с мисълта, че би могло да бъде и по-лошо.

На таблото се появи кзинтът.

— Луис, като че ли не искаш да се качим над облаците?

— Можем да пропуснем нещо важно. Отгоре няма да виждаме повърхността.

— Нали имаме карти?

— Ще разберем ли от тях къде има други слънчогледови полета?

— Прав си — каза кзинтът и изключи интеркома.

Говорителя и Тила не си бяха губили времето, докато Луис, някъде далеч под тях, бе беседвал с един бръснат свещеник. Бяха направили контурни карти на пътя им към стената, обозначавайки и градовете.

Тъкмо тогава нещо бе решило, че използват непозволена честота. За кого беше запазена тя, с каква цел и откога? Защо никой не бе протестираше до този момент? Луис реши, че това ще е някаква изоставена машина, нещо подобно на унищожителя на метеорити, който бе стрелял по „Лъжецът“. Вероятно обаче, за разлика от него, се включваше само от време на време. Дискът на кзинта също се бе нажежил до червено и залепнал на ръката му. Щяха да минат дни, преди да може отново да я използва, дори и с помощта на вълшебните военни медикаменти. Бе засегната мускулната му тъкан.

От картите сигурно щеше да има полза. Вероятно цивилизацията би се възродила първо в големите градове. При преминаването си над тях, малката флотилия щеше да търси светлини и следи от дим. Позивното копче на Несус светеше на таблото поне от два часа. Луис реши да се отзове на повикването.

По движенията на рошавата грива на кукловода разбра, че дишането му е равномерно. Зачуди се дали не е решил пак да изпадне в кататонично състояние. Несус обаче надигна триъгълна глава и пропя:

— Здравей, Луис! Какво ново има?

— Открихме плаваща сграда с карти — отвърна той. След това му разказа за замъка, за помещението с картите, за екрана и глобусите, за свещеника и приказките му. Отговори на доста въпроси и по едно време се сети да зададе един.

— Я ми кажи дали твоят преводач работи.

— Не, Луис. Преди малко уредът се нажежи до бяло пред очите ми и много ме уплаши. Ако бях набрал смелост, щях да премина в кататонично състояние.

— Е, и другите станаха на нищо. Дискът на Тила прогори калъфа си и дамгоса велосипеда. Говорителя и аз си поопарихме ръцете. Знаеш ли, че май ще трябва да научим езика на пръстеновия свят?

— Разбирам.

— Много ми се искаше да чуя от стареца някакво обяснение за разрухата на тукашната цивилизация. Дойде ми наум, че... — и Луис изложи на кукловода хипотезата си за мутацията на бактериите.

— Възможно е — каза Несус. — Ако обаче са изгубили тайната на трансмутацията, никога не биха могли пак да стъпят на краката си.

— Защо мислиш така?

— Огледай се около себе си, Луис. Какво виждаш?

Луис се огледа. Видя как някъде пред него се завихряше гръмотевична буря. Видя хълмове и долини, и отдалечен град. Видя два планински върха, оголени в най-високата си част, където мътно лъщеше мръсносивия материал, от който бе направена основата на пръстена.

— Кацни някъде в пръстеновия свят и копай. Какво ще откриеш?

— Почва — отвърна Луис. — И какво от това?

— А сетне?

— Сетне ще открия още почва. И скали. И основата на пръстена — отвърна той.

Пейзажът започна да се изменя. Буреносните облаци, градът зад тях и този встрани от тях, блясъкът в безкрайния хоризонт, който можеше да бъде и море, и слънчогледово поле, всичко това, взето вкупом, му помогна да осъзнае, че лети над черупка. Разликата между една обикновена планета и *това нещо* бе като разликата между човешко лице и безизразна гумена маска.

— Копай на която и да е планета — продължаваше кукловодът — и накрая ще стигнеш до някаква метална руда. Тук ще изровиш четиридесет фута почва, а сетне — основата на пръстена. Този материал не може да се използва. Ако някой миньор все пак успее да го пробие, ще достигне до вакуум, което едва ли ще е най-добрата награда за труда му.

— Ако на пръстена е разположена цивилизацията, способна да го построи — още по-убеждаващо каза Несус, — тя непременно трябва да познава евтината трансмутация. Лишат ли се от тази технология — няма значение как — какво още им остане? Не биха могли да разчитат на метали или руди. Металът върху пръстена ще бъде използван за машини, които в крайна сметка ще се превърнат в ръжда. И способността им да пътуват до други планети не би им помогнала, защото около тяхната звезда не е останало нищо, което може да се използва. Цивилизацията им в крайна сметка би се сгромолясала, без повече да е в състояние да се изправи.

— Кога направи всички тези изводи? — тихо попита Луис.

— Неотдавна. Те, впрочем, нямат отношение към нашето оцеляване.

— Значи, заради това не си ги споделял с нас. Разбирам те — каза Луис. Дълги часове бе разсъждавал над подобни въпроси, а сега всичко му се видя кристално ясно. Какъв страшен капан за разумни същества!

Той отново погледна пред себе си и почти не успя да забележи изчезването на кукловода. Буреносното образуване бе близо. Защитните полета вероятно щяха да се справят с него, но все пак...

Най-добре ще е да прелетят отгоре му, реши Луис и изтегли една ръчка към себе си. Велосипедите се насочиха към сивия капак на този

свят, към облаците, които закриваха пространството над главите им още щом бяха достигнали кулата с небесното име.

Умът на Луис работеше на празни обороти.

Научаването на чужд език отнема много време. Научаването на нов език при всяко кацане е невъзможно. Въпросът придобиваше ключово значение. Колко време бе минало, откакто туземците бяха потънали във варварството? Колко време бе изтекло, откакто всички те бяха използвали един и същ език? В каква степен различните местни езици се бяха отклонили от общия първоначален?

Вселената се размъти и след това посивя напълно. Бяха навлезли в облаците. Ивици мъгла обвиха силовото поле на велосипеда на Луис. След малко всички бяха облети от слънчева светлина.

Някъде сред неясния хоризонт едно огромно синьо око се впери в Луис Ву.

Ако главата на Бог имаше размерите на земната Луна, окото щеше напълно да ѝ подхожда.

Луис не можа веднага да осъзнае какво точно вижда. Мозъкът му категорично отказваше да повярва. След това цялата картина се опита да изчезне, подобно на зле осветена холограма.

Ушите му чуха или по-скоро усетиха нечий писък.

Мъртъв ли съм? — запита се той.

Несус ли вика така? — беше вторият въпрос.

Елиминира го.

Това бе Тила. Същата Тила, която през целия си живот не се беше уплашвала от нищо. Бе закрила лицето си с ръце и се криеше от погледа на огромното синьо око.

То се намираще пред тях, в посока към пристана. Стори му се, че приближава.

Мъртъв ли съм? Създателят решил ли е вече да ме съди? Кой Създател?

Най-сетне настъпи мигът, в който Луис Ву трябваше да обясни на самия себе си в кой Създател вярва. И дали въобще вярва в създатели.

Окото бе синьо и бяло. С бяла вежда и тъмна зеница. Белият цвят бе породен от облаците, синият — от разстоянието. Приличаше на част от небето.

— Луис! — изкрещя Тила. — Направи нещо!

Това, което виждам, не се случва. Гърлото на Луис се бе превърнало в парче лед. Мисълта му се луташе във вътрешността на черепа като хванато в плен създание. Вселената наистина е огромна, но някои неща все пак са невъзможни.

— Луис?

Той успя да намери гласа си.

— Говорителю, чуваш ли ме? Какво виждаш?

Кзинтът не отговори веднага. Гласът му бе изпълнен с необичайно за него равнодушие.

— Едно огромно човешко око пред нас.

— Човешко?

— Да. Ти не го ли виждаш?

Думата, която Луис в никой случай нямаше да използва, определи смисъла на случилото се. *Човешко. Човешко око.* Ако окото беше свръхестествено, то Говорителя щеше да го приеме за кзинтско. Или пък нямаше да го оприличи на нищо познато. „Значи, това е природно явление — каза си Луис. — Не може да не е природно явление.“ Тила го погледна с надежда.

Защо обаче окото ги привличаше към себе си? Той премести командния лост надясно. Велосипедите поеха курс към посоката на въртенето.

— Това не е нашият курс — реагира веднага Говорещия с животни. — Или ни върни на стария, или остави групата под мое командване.

— Да не би да си решил да преминем *през* това нещо?

— Твърде голямо е, за да го заобикаляме.

— Не е по-голямо от кратера Платон. Може да го заобиколим само за около час. Защо да рискуваме?

— Слушай, ако си се уплашил, напусни групата. Обиколи окото и ще се срещнем от другата страна. Тила, ти също можеш да го последваш, ако желаеш. Аз ще премина през окото.

— Защо? — попита Луис с дрезгав глас. — Защо си решил че това... случайно атмосферно образувание представлява предизвикателство към твоето мъжество?

— Моето какво? Луис, едва ли някой поставя под съмнение способността ми да се възпроизвеждам. Предизвикателство има към смелостта ми.

— *Защо?*

Велосипедите продължаваха да разсичат небето със скорост от хиляда и двеста мили в час.

— Какво може да предизвика смелостта ти? Дължиш ми отговор. Поставяш под заплаха нашия живот.

— Не е вярно. Вие можете да заобиколите окото.

— А после как ще те открием?

Кзинтът размисли.

— Имаш право. Ти чул ли си нещо за ереста на проповедника Кдапт?

— Не.

— В мрачните дни, които последваха след Четвъртата схватка с хората, лудият проповедник Кдапт създаде нова религия. Наложил се да бъде убит лично от Патриарха в единоборство, тъй като родовото му име му даваше право на това. Еретическото учение обаче е живо до ден-днешен. Проповедникът Кдапт вярваше, че Бог, Създателя, е направил човека по свой образ и подобие.

— По свой образ и подобие? Но... нали проповедникът Кдапт е бил кзинт?

— Да. *Обаче вие продължавахте да печелите, Луис.* Вие надделяхте и в четирите схватки, състояли се в течение на три века. По време на молитва последователите на Кдапт слагаха на лицата си маски от човешка кожа. Мислеха, че по този начин ще успеят да заблудят Създателя. Поне дотогава, докато спечелят войната.

— И когато ти видя това око, втренило се в нас...

— Да.

— Боже мой!

— Готов съм да се обзаложа, че моята теория е по-близо до истината от твоята. *Случайно атмосферно образуване!* Не се шегувай, Луис.

Мозъкът на Луис Ву отново заработи.

— Добре. Отказвам се от думата „*случайно*“. Възможно е това да е творение на строителите на пръстена. Да са го използвали като пътепоказател или с някаква друга цел.

— Пътепоказател към какво?

— Откъде мога да знам? Навярно към нещо много голямо. Към някакъв увеселителен парк. Към църква или нещо друго от този род.

Разполагали са с колкото искаш техника и пространство. Това око би могло да има всякакви предназначения.

— Може да е и затвор за подслушвачи — каза Тила, доловила духа на разговора. — Или школа за частни детективи. Или таблица за настройка на гигантски триизмерен телевизор. И аз се уплаших като теб, Говорителю — гласът ѝ отново бе станал нормален. — Помислих си, че е... сама не знам какво. Но съм с теб, Говорителю. Ще преминем през окото заедно.

— Много добре, Тила.

— Мнозинството винаги е разумно — каза Луис. — Ще се обадя на Несус.

— За бога, да! Сигурно вече го е пресякъл или заобиколил.

Луис се разсмя по-силно от обикновено. Може би защото беше уплашен.

— Вие наистина ли смятате, че Несус ни проправя пътя?

— Какво?

— Несус е кукловод. Заел е позиция зад нас и по всяка вероятност е включил управлението на велосипеда си към този на Говорителя. По такъв начин Говорителя няма да може да го улови, а появи ли се някаква опасност, с нея ще се сблъскаме първо ние.

— Бива те да разсъждаваш като страхливец, Луис — каза Говорещия с животни.

— Не се занасяй. В чужд свят сме и е добре да подходяме към него от различни ъгли.

— Добре, обади му се, след като начинът ви на мислене е толкова сходен. Решил съм да не бягам от окото и да разбера какво има отвъд него. Или в него.

Луис се обади на Несус.

В интеркома се виждаше само гърбът на кукловода и помръдването на гривата му.

— Несус. Несус!

Кукловодът се размърда и вместо отговор на екрана се появи триъгълна глава.

— Вече мислех дали не трябва да включа сирената.

— Извънредно произшествие ли има? — редом до първата глава се появи още една и двете започнаха да се ослушват внимателно.

Луис откри, че погледът му отбягва срещата с огромното синьо око.

— Нещо такова. Смахнатите ми съекипници са решили да се пребият. Според мен, не можем да си позволим да се лишим от тях.

— Обясни ми какво става, ако обичаш.

— Погледни пред себе си и ми кажи дали виждаш облачно образуване във формата на човешко око.

— Виждам — отвърна кукловодът.

— Имаш ли представа какво го е породило?

— Това очевидно е някаква буря. Сигурно вече си разбрал, че на пръстеновия свят не може да има спираловидни ураганни образувания.

— Така ли? — Луис въобще не се беше замислял за това.

— Спиралообразната форма на един ураган е причинена от кориоловите сили, от разликата в скоростите на две въздушни маси, намиращи се в различни географски ширини. Планетите са въртящи се около оста си сфероиди. Ако на дадена планета две въздушни маси се придвижват една към друга с цел да запълнят образувал се вакуум и едната се движи на север, другата — на юг, те ще се разминат поради остатъчните си скорости. Ще се получи обаче водовъртежен ефект, вихрушка.

— Знам как се раждат ураганите.

— В такъв случай навярно знаеш и това, че на пръстеновия свят всички съприкосновяващи се въздушни маси имат една и съща скорост. И поради това тук водовъртежният ефект е невъзможен.

Този път Луис погледна към урагана с форма на човешко око.

— Тогава що за буря би могла да се получи тук? Според мен, никаква.

— Не си прав, Луис. Топлият въздух ще се издигне нагоре, а студеният ще слезе надолу. Това обаче не би могло да предизвика буря като тази, която виждаме.

— Така е.

— Какво смята да прави Говорещия с животни?

— Иска да премине през това чудо, а Тила от солидарност реши да го последва.

Кукловодът изсвири от удивление.

— Това ми се струва опасно. Звуковите екрани биха ги защитили надеждно от всяка обикновена буря. Тази обаче ми се струва

необикновена.

— Аз предположих, че може и да е изкуствено предизвикана.

— Да... възможно е обитателите на пръстеновия свят да са си създали собствена вентилационна система. Логично би било обаче тя да престане да функционира след аварията в енергоснабдяването. Не виждам как... Всъщност, сетих се, Луис.

— Кажете какво измислите.

— Трябва да тръгнем от предпоставката, че въздухът изтича някъде, че има район в близост до центъра на бурята, където той изчезва. Тогава всичко застава на мястото си. Разсъди сам: изтичането създава частичен вакуум. Към това място се насочват въздушни маси от посоката на въртенето, както и от обратната...

— И от посоките на пристана и звездите.

— Тях можем да пренебрегнем — отвърна бодро кукловодът. — Обаче въздухът, който се движи по посока на въртенето, ще стане относително по-лек от заобикалящия го. Ще се издигне нагоре. Въздухът, който идва от обратната посока, ще бъде относително по-тежък.

Луис се опита да си представи всичко това и му се зави свят.

— Защо, по дяволите?

— Защото идва от посоката, обратна на посоката на въртене, Луис. Ротационната му скорост се увеличава спрямо тази на пръстена. Центробежната сила ще принуди въздушните течения с подобна насоченост да се спуснат надолу. По този начин те ще образуват долния „клепач“ на окото. А теченията, движещи се по посока на въртенето на пръстена, ще се издигат и ще образуват горния. Пак се получава водовъртежен ефект, не ще и дума, но оста на тоя водовъртеж ще бъде хоризонтално разположена, докато на планетата тя е вертикална.

— Но тези въздействия са толкова слаби!

— Така е Луис, обаче други въздействия няма. Няма какво друго да влияе на процеса или да го спре. Нищо чудно да е продължавал хилядолетия, докато е образувал това, което сега виждаш.

— Да... — Видяното вече не го плашеше както преди. Кукловодът го убеди, че не може да бъде нищо друго, освен буря. А и бе оцветено като буреносно образувание — имаше и бели, блестящи от

слънцето облаци, и тъмни, че и „око“ — същото, което Луис първоначално бе уподобил на зеница.

— Разбира се, въпросът е къде отива въздухът. Защо той изчезва в близост до центъра на бурята?

— Може би там все още работи някаква помпа.

— Съмнявам се в това, Луис. Ако беше така, би трябвало въздушните смущения в този район да са предварително планирани.

— И?

— Не забеляза ли наличието на местности, където ерозията е така силна, че почвата и даже скалната маса ги няма и се вижда материалът на основата на пръстена? Подобна ерозия не може да бъде планирана. Забеляза ли, че колкото повече се доближаваме до окото, толкова по-често се срещат такива местности? Тази буря сигурно е нарушила нормалния климат на десетки хиляди мили около себе си. Увредила е район, по-голям от твоя или моя свят.

Този път Луис подсвирна.

— Тандж да го вземе! Сега разбирам. В близост до центъра на бурята основата на пръстена трябва да е била пробита от метеорит.

— Така е. Схващаш ли важността на извода си? Основата на пръстена може да бъде пробита.

— Не и от оръжията, с които разполагаме ние.

— Правилно. Но въпреки това трябва да проверим дали има пробойна.

Луис реши, че обхваналият го преди малко прилив на суеверие е изчезнал в миналото. Спокойствието, породено от анализа на кукловода, бе силно заразително.

Той погледна безстрашно окото и каза:

— Трябва да видим какво става там. Как мислиш, дали е безопасно да преминем през зеницата?

— Тя не би трябвало да представлява нищо друго, освен чист и неподвижен въздух, макар и малко разреден.

— Хубаво. Ще предам добрата новина и на останалите. *Всички* ще преминем през бурята.

Започна да се стъмва, когато наближиха зеницата. Дали това бе предизвикано от настъпването на нощта? Невъзможно бе да се определи. Сгъстяващите се облаци сами пораждаха достатъчно мрак.

Окото бе дълго сто мили и високо около четиридесет. Продължаваше да се синее. Отделните въздушни потоци и вихрушки вече можеха да се различат. Видяха го такова, каквото всъщност беше — кръстоска на ветрове, придали на околния въздух причудлива форма.

Все още обаче бурята приличаше на око.

Стори им се, че падат в зеницата на Бога. Визуалният ефект бе едновременно ужасяващ, смущаващ и комичен. Луис бе в състояние да се смее и да крещи от ужас. Както и да даде заден ход. Нали всъщност беше достатъчен един наблюдател, за да се изясни дали на основата на пръстена има дупка? Той лично можеше да мине и по обиколен път...

Оказаха се вътре.

Летяха в черен коридор, осветен от светкавици. Мълниите пред тях, зад тях и от всички страни се образуваха почти без пауза. Въздухът наоколо бе ясен. Отвъд зеницата се носеха тъмни облаци — със скорост, надвишаваща тази на урагана.

— Тревопасният е бил прав — изрева кзинтът. — Оказа се просто буря.

— Странна работа. От всички ни той бе единственият, който не се паникьоса, когато видя окото. Обзалагам се, че кукловодите не са суеверни! — извика Луис

— Виждам нещо пред нас! — обади се Тила. Нещото бе вдлъбнатина в дъното на тунела. Луис се напрегна и постави ръката си върху контролния лост. Не можеше да знае какво течение има под вдлъбнатината.

Не бе обаче така разтревожен, както преди попадането в окото. Какво можеше да им се случи там, където дори един кукловод се чувства спокоен?

Докато се доближаваха, облаци и мълниите продължаваха да кръжат около тях.

Задействаха спирачките и се задържаха над вдлъбнатината, докато двигателите на велосипедите им противодействаха на всмуквация ефект. Ревът на бурята проби защитното поле и достигна до слуха им.

Гледаха сякаш в ръкав. Очевидно, въздухът изчезваше именно там, но не можеха да разберат дали се изпомпва от нещо или просто

бива изхвърлян навън, към звездите, през пробитото дъно на пръстеновия свят. Не можеха да видят много.

Луис не успя да забележи кога точно Тила изгуби контрол над велосипеда си. Бе твърде далеч от нея и пропусна мига да погледне надолу. Видя как някаква малка люспица хлътна в ръкава, но не се замисли над този факт.

След това чу вика ѝ, заглушен от рева на бурята.

Лицето ѝ се виждаше ясно на екрана на интеркома. Тя гледаше надолу и явно бе ужасена.

— Какво има? — успя да попита той.

Чу само част от отговора ѝ: „...ме хвана!“

Той също погледна надолу.

Конусообразният ръкав се виждаше ясно. Бе странно осветен — не от светкавиците, а от ефекта на катодовите лъчи, причинени от разликите в заряда на електрическите полета при почти пълен вакуум. Долу зърна някаква точица... нещо, което можеше да бъде и велосипед, стига ездачът му да бе достатъчно глупав да се завре в този въртоп, само и само за да може да огледа по-отблизо отвора към открития космос.

Луис се почувства зле. Не можеше да направи нищо, абсолютно нищо. Отмести поглед встрани.

Срещна погледа на Тила на екрана. Съвсем ясно бе, че тя вижда нещо ужасяващо. А от носа ѝ течеше кръв.

Видя как ужасът изцеди живота от нейното лице и му придава онзи израз на спокойствие, присъщ на трупове. Още малко и щеше да припадне. Кислородна недостатъчност? Защитният екран бе в състояние да предотврати изтичането на въздуха, но трябваше да се програмира.

Неизгубила напълно съзнание, тя погледна Луис Ву. „*Направи нещо!* — умолявах го очите ѝ... — *Направи нещо!*“

Главата ѝ се удари в таблото.

Луис бе захапал долната си устна и усещаше вкуса на собствената си кръв. Погледна в осветения сякаш от неон ръкав и разбра, че той отвратително наподобява водовъртежа, образуващ се в отвора на отпушена вана. Видя и малката люспица, в която се бе превърнал велосипедът, отдалечаващ се от него със спиралообразно движение по стената на ръкава.

Секунди след това видя и следите от пара, някъде далеч надолу в окото на хоризонталния ураган. Нещо като къса бяла нишка с остър връх. Не се усъмни дори за миг, че това бе велосипедът на Тила.

— Какво се случи? — попита Говорителя.

Луис, без желание да разговаря, поклати глава. Чувстваше се затъпял. Разумът му като да бе направил късо съединение и мислите безпомощно се въртяха в кръг.

На екрана на интеркома се виждаше най-вече косата на Тила. Тя бе изпаднала в безсъзнание, оставена на милостта на неконтролирания велосипед, движещ се с бързина, два пъти по-голяма от тази на звука. Някой наистина трябваше да направи нещо...

— Но тя насмалко щеше да загине, Луис. Възможно ли е Несус да е задействал контролно устройство, за което да не знаем нищо?

— Не, по-скоро ми се струва, че... не.

— Все пак, трябва да научим какво се е случило — рече Говорителя.

— Ти *видя* какво се случи! Тя припадна, главата ѝ се удари в командното табло и велосипедът се измъкна с огромна скорост от този *въртоп*. С челото си е включила точно тези копчета, които е трябвало.

— Глупости.

— Тъхъ — Луис искаше да заспи, да престане да мисли.

— Сам разсъди каква е вероятността за това — изведнъж кзинтът сякаш си спомни нещо и остана с отворена уста, докато размишляваше над него. Накрая произнесе присъдата си. — Невъзможно е.

— Тъхъ.

— Тя нямаше да бъде избрана за член на нашата група. Ако късметът ѝ работеше поне частично, Несус никога нямаше да я намери. Щеше да си остане на Земята.

Мълнии осветиха безкрайно дългия тунел на буреносния облак. Някъде напред се забелязваше тъмна линия — следата от изпаренията, оставена от велосипеда на Тила. Самият велосипед обаче не се виждаше никакъв.

— Освен това, Луис, едва ли щяхме да катастрофираме над пръстеновия свят.

— И аз все още мисля за същото.

— По-добре помисли как да спасим живота ѝ.

Луис кимна. Без да бърза, натисна копчето, с което щеше да се свърже с Несус. Кзинтът никога нямаше да направи това.

Кукловодът отговори веднага, сякаш бе очаквал повикването. Учуден, Луис забеляза, че кзинтът бе останал включен в линията.

— Изглежда, че и двамата сгрешихме в предположенията си за Тила — каза Несус.

— Тя се движи на аварийна мощност. Ударът ѝ с чело не би бил достатъчен за включването на необходимите устройства. Първо трябва да задейства свръхускорението. Не виждам как може да стори това случайно.

— Къде е разположено то? — попита Луис и изчака кукловодът да му го покаже. — Може да си е пъхнала вътре пръста ей тъй, от любопитство.

— Наистина ли мислиш така?

Говорещия с животни изпревари отговора на Луис.

— Какво обаче да направим ние?

— Когато се свести, нека ми се обади — отвърна бодро Несус. — Ще ѝ покажа как да се върне на нормална скорост и да ни открие.

— Значи, дотогава не сме в състояние да сторим нищо?

— Правилно. Съществува опасност горивото на двигателите да се изчерпи. Велосипедът обаче е устроен да избягва всички препятствия, така че няма опасност да катастрофира. Сега тя се отдалечава от нас със скорост, около четири пъти по-голяма от звуковата. Единственото, което би могло да я застраши, е кислородният глад, увреждащ мозъчната тъкан. Вярвам обаче, че подобна опасност за нея не съществува.

— Защо? Кислородният глад действително е много опасен.

— Твърде голям късмет има, за да ѝ се случи такова нещо — отвърна Несус.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

ПАТИЛАТА НА ТИЛА БРАУН

Когато излязоха от окоето на бурята, беше тъмна нощ. Не се виждаха звезди, но бледосинята светлина на дъгата пробиваше тук-там облачната покривка.

— Размислих — каза Говорителя. — Несус, можеш да се присъединиш отново към нас, ако пожелаеш.

— Ще го сторя — отвърна кукловодът.

— Необходима ни е прозорливостта на твоята раса, а ти показва голяма прозорливост. Разбира се, не очаквай да забравя престъплението, което твоята раса е извършила спрямо моята.

— Не бих желал да се бъркам в паметта ти, Говорителю.

Луис Ву не успя да забележи тази победа на практицизма над чувството за чест, на разума над ксенофобията. Там, където облачната покривка се сливаше с безкрайния хоризонт, той потърси следа от велосипеда на Тила. Следа обаче нямаше.

Тя все още беше в безсъзнание и това се виждаше от образа ѝ на интеркома.

— Тила! — изкрещя Луис, но не получи отговор.

— Сгрехихме в оценката си за нея — каза Несус, — макар все още да не мога да разбера защо. Ако късметът ѝ наистина е толкова голям, защо трябваше да катастрофираме?

— Точно това обяснявах на Луис.

— Но — продължи кукловодът, — ако пък няма късмет, как е успяла да задейства аварийната скорост? Струва ми се, че бях прав от самото начало. Тила Браун има психически късмет.

— Защо в такъв случай успя да я включиш в експедицията? Защо „Лъжецът“ катастрофира? Я отговори!

— Престанете — каза Луис.

Не му обърнаха внимание.

— На късмета ѝ определено не може да се разчита — каза Несус.

— Ако той и беше изневерил само един-единствен път, щеше вече да е мъртва.

— Ако беше мъртва или ранена, нямаше да спра избора си на нея. Трябва да отчетем и възможността за съвпадения, Говорителю — каза Несус. — Не можеш да отречеш, че законът за вероятностите допуска такива съвпадения.

— Но не и вълшебства. Не вярвам във възможността да бъде отгледана порода създания с късмет.

— Ще повярваш — обади се отново Луис.

Този път го чуха и той продължи.

— Трябваше да се досетя много по-рано за това, и то не защото се разминаваше с катастрофите. Трябваше да се взра повече в малките неща, които определят личността ѝ. Тя е жена с късмет, Говорителю, слушай, като ти казвам!

— Луис, как можеш да вярваш на такива глупости?

— Никога не е била наранявана през живота си. Никога.

— Откъде знаеш?

— Знам. Тя познава всичко, свързано с удоволствието, и нищо, свързано с болката. Помниш ли какво те попита, когато слънчогледите те обгориха? Дали можеш да виждаш. Ти ѝ отговори, че си ослепял, а тя те попита дали можеш да виждаш. Не ти повярва.

— Помниш ли — добави той след миг — какво стана веднага след катастрофата? Опита се да тръгне едва ли не боса върху склон от нагорещена лава.

— Тя не е много умна, Луис.

— Умна е, тандж да го вземе! Работата е там, че никога не е била наранявана. След като се опари, изтича от склона, стъпи върху повърхност, десет пъти по-хлъзгава от лед, но не падна.

— Не сте забелязали и други подробности — продължи Луис. — Достатъчно е само да погледнете вървежа ѝ. Тромав е. Всеки момент ти се струва, че ще се препъне и ще падне. Но не го прави. Никога не удря предмети с лактите си. Никога не разлива и не изпуска нищо. При това, без да се старее. Вие не го ли забелязахте досега?

— Това е трудно да се забележи от разумни създания, които не са хора — рече Говорителя със съмнение. — Би трябвало да приема думите ти на доверие, Луис. И все пак, трудно ми е да повярвам в този психически късмет.

— А аз вярвам. Трябва да вярвам.

— Ако късметът ѝ бе надежден — каза Несус, — преди всичко не би трябвало да се опитва да върви върху току-що разтопени скали. И все пак, шансът на Тила Браун от време на време закриля и нас. Това действа донякъде успокояващо, нали? И тримата щяхте да сте мъртви, ако не ви бяха защитили облаците, когато преминахте над слънчогледовото поле.

— Така е — каза Луис, но си спомни, че облачната покривка се бе разтворила достатъчно, за да бъде обгорен Говорещия с животни. Спомни си и за асансьорите в летящия замък, които бяха изкачили Тила на цели девет етажа, докато той бе изминал разстоянието пешком. Спомни си и за бинтованата си ръка и за опърлената лапа на Говорителя, докато дисковият преводач на Тила просто бе обгорил седалката на велосипеда ѝ.

— Този дяволски късмет май все пак се грижи за нея малко повече, отколкото за нас — добави той.

— А защо не? Виждаш ми се разтревожен, Луис.

— Може и да съм...

Нейните приятели навярно отдавна бяха престанали да споделят с Тила неприятностите си. Нали самата тя нямаше представа какво точно е това. Да ѝ описваш какво представлява болката, би било все едно да обясняваш на съпял по рождение човек какво представляват цветовете.

Сърдечни смущения? Тила никога не бе изпитвала разочарования от любовта. Пожелаеше ли някой мъж, той сам идваше при нея. И малко преди момента, когато щеше да ѝ омръзне, си тръгваше доброволно.

Това странно качество на Тила, независимо дали се проявяваше постоянно или от време на време, може би я правеше донякъде различна от останалите хора. Не ще и дума, бе жена, но с особени качества и дарби. И с особени недостатъци. Луис бе обикнал тази жена. Колкото и чудно да беше.

— Май и тя ме обичаше — промърмори той. — Странно, не съм нейния тип. А ако пък не е така, то тогава...

— Какво има, Луис? На мен ли говориш?

— Не, Несус. Говоря на себе си...

Нима това бе причината тя да се присъедини към Луис Ву и пъстрата команда? В такъв случай мистерията щеше да бъде още по-загадъчна. Късметът бе накарал Тила да се влюби в един неподходящ за нея човек и я беше подтикнал да се включи в експедиция, която се оказва колкото неприятна, толкова и катастрофална, след като няколко пъти я доближи на косъм до смъртта. Цялата работа изглеждаше нелепа.

Образът на Тила ги гледаше от интеркома. В очите ѝ имаше пустота, която бързо се смени от смразяващ ужас. Широко отворени и побелели от страх, те се втрениха някъде надолу. Миловидността на овалното ѝ лице бе сменена от гримаса на безумие.

— Спокойно — каза Луис. — Спокойно. Вече си добре.

— Но... — гласът на Тила се беше превърнал в дрезгаво писукане.

— Вече излязохме от него. Далеч зад нас е. Погледни зад себе си. Тандж да го вземе, погледни зад себе си!

Тя се обърна и в един продължителен миг онова, което Луис видя, бе меката ѝ тъмна коса. Когато отново погледна към него, явно вече се контролираше донякъде.

— Несус — каза Луис, — обясни ѝ какво се случи.

— От половин час се движиш със скорост, четири пъти по-голяма от звуковата — поясни кукловодът. — За да върнеш велосипеда към нормален полет, пъхни показалеца си в отвора, обозначен по ръба със зелен цвят...

Макар и все още уплашена, Тила бе в състояние да изпълнява заповеди.

— Така... А сега трябва да дойдеш при нас. Според сигналите, които приех, ти си се движила по крива. Траекторията ти спрямо нашата е в азимут пристан-посока на движението. Тъй като нямаш индикатор, ще трябва да следваш моите указания. Като начало завий в посока, обратна на въртенето.

— Това накъде се пада?

— Завий наляво, докато видиш пред себе си една от основите на дъгата.

— Не мога да видя дъгата. Ще трябва да се кача над облаците. — Тя изглежда вече се бе съвзела почти напълно.

Обаче се беше уплашила, тандж да го вземе! Луис не можеше да си спомни да е виждал тъй силно уплашен човек. Поне Тила съвсем сигурно никога не бе виждал такава.

А беше ли въобще я виждал уплашена?

Луис се извърна. Земята под облаците бе тъмна, но окото на бурята, вече далеч зад тях, продължаваше да сияе в синьо на фона на дъгата. Като че наблюдаваше заминаването им съсредоточено и без никакво съжаление.

Бе потънал в собствените си мисли, когато нечий глас произнесе името му.

— Да — каза той.

— Ти луд ли си?

— Луд?

Замисли се над това. Дойде му наум, че по критериите на нормалния човек тя бе направила нещо невероятно глупаво с това ненадейно пикиране с велосипеда. Опита се да разбере дали може да се ядоса така, както някога — припомняйки си един стар зъбобол. Не успя.

Нормалните критерии не подхождаха за Тила Браун. Нервът на зъба отдавна бе мъртъв.

— Предполагам, че не съм. Все пак, какво видя там долу?

— Можеше да загина! — каза Тила с нарастваща ярост в гласа си. — Не ми клати глава, Луис Ву! Можеше да загина! На теб *все едно* ли щеше да ти бъде?

— А на теб?

Тя трепна, сякаш я бе зашлевил. Сетне ръката ѝ помръдна и образът изчезна.

След малко се появи отново.

— Долу имаше дупка! — извика тя гневно. — И много мъгла. Само че, какво от това?

— Колко голяма бе дупката?

— Откъде да знам? — отговори и изчезна отново. Естествено, не беше възможно да разбере мащабите на видяното на тази мигаща неонова светлина.

„Първо рискува живота си — помисли Луис, — а сетне се дразни от това, че не се сърдя. Исква да привлече моето внимание върху себе си или що? И откога прави това!“

С такива привички всеки би умрял още в младостта си.

— Но не и тя — каза Луис Ву. — Не и...

Страхувам ли се от Тила Браун!

— Или пък най-сетне съм изкуфял?

Това вече бе ставало с други хора на неговата възраст. Човек на годините на Луис Ву бе виждал привидно невъзможни неща не само да се случват, но и да се повтарят. С течение на времето границата между фантазията и действителността понякога съвсем изчезва. Можеше, например, да стане ултраконсерватор и да отрича наглед невъзможното, дори след като то вече е станало факт. Като Крейгън Пиръл, например, който не искаше да приеме импулсния двигател, защото противоречал на втория закон на движението. Или пък да започне да вярва във всичко, подобно на Зиро Хейл, продължаващ да купува фалшиви антики от Слейвър. И в двата случая го очакваше деградация и лудост.

— Не!

Когато Тила Браун избягва смъртта, като си удря главата в контролния пулт на велосипеда, това е нещо повече от случайност!

Но защо тогава „Лъжецът“ катастрофира?

Една малка сребърна искра се вклини между Луис и още по-малката подобна на нея, летяща откъм посоката на въртене.

— Добре дошъл — каза Луис.

— Благодаря ти — отвърна Несус. Навярно беше използвал аварийното ускорение, след като ги настигна така бързо. Не бяха изминали и десет минути, откакто Говорещия с животни отправи любезната си покана.

Две триъгълни глави, дребни и ясни, го оглеждаха от екрана.

— Сега се чувствам в безопасност. Когато след половин час се върне и Тила Браун, ще се чувствам в още по-голяма безопасност.

— Защо?

— Късметът на Тила Браун закриля и нас, Луис.

— Не мисля така — отвърна Луис Ву.

Говорителя мълчаливо наблюдаваше и двамата в интеркома си. Само Тила Браун още не се бе включила.

— Твоята наглост ме смуцава — каза Луис. — Само дяволът може да си позволи да развъжда хора за късмет. Ти чувал ли си за него?

— Чел съм за дявола, разбира се.

— Ти си сноб. Глупостта ти е още по-дразнеща от твоята наглост. Без да мислиш, решаващ, че това, което е добро за Тила Браун, е добро и за теб. Защо смяташ, че е така?

Несус изломоти нещо. След това продължи вече с ясен глас:

— Разбира се, че е нормално да разсъждавам така. Ако се намирам с нея в един и същ космически кораб, пропукването на корпуса му би било еднакво неприятно и за двама ни.

— Добре. Предположи обаче, че преминавате над място, където Тила иска да отиде, а ти не. Ако в такъв момент откажат двигателите, това ще означава късмет за Тила, но не и за теб.

— Що за глупости, Луис! Защо Тила Браун ще иска да попадне в пръстеновия свят? Та тя и не подозираше за съществуването му, преди да ѝ кажа!

— Приемаме обаче, че има късмет. Ако ѝ е било нужно да се озове тук, пак в края на краищата щеше да го направи. В такъв случай, Несус, би ли могъл да кажеш, че късметът ѝ е задействал случайно? Напротив, излиза, че той е работил през цялото време. Имала е късмет, че ти си открил тъкмо нея, че не си успял да се свържеш с нито един от останалите, които също са отговаряли на условията. Нали помниш какво ми разказа за повредата в телефонната мрежа?

— Обаче...

— Имала е късмет, че катастрофирахме. Спомняш ли си как спорехте с Говорителя кой трябва да командва експедицията? Е, вече си наясно.

— *Защо, обаче?*

— *Не знам.*

Луис, изнервен, почеса главата си. Косата му, с изключение на опашката, вече се нуждаеше от подстригване.

— Този въпрос не те ли тревожи, Луис? Мен да! Какво би могло да има тук, на пръстеновия свят, което да привлече Тила Браун? Та това място *не е безопасно*. Изпълнено е със странни бури, със зле програмирани машини, със слънчогледови полета и с непредсказуеми туземци — все неща, които застрашават живота ни.

— Ха, де! — озъби му се Луис. — Прав си. Ти каза поне част от истината. Не виждаш ли обаче, че за Тила Браун опасностите не

съществуват? Както и да оценяваме пръстеновия свят, не можем да не отчетем този факт.

Кукловодът няколко пъти отвори и затвори уста, без да каже нещо.

— Не е лесно да се отговори, нали? — За Луис Ву решаването на такива проблеми само по себе си бе удоволствие. — Ти обаче ми даде половината от отговора. Ако предположим, че...

Кукловодът изкрещя.

Луис се сепна. Не бе очаквал Несус да реагира така на доводите му. Кукловодът изкрещя още веднъж на два гласа и след това, без да бърза, започна да прибира главите си под туловището. Остана да се вижда единствено рошавата грива, покриваща черепната му кутия.

На интеркома се появи Тила.

— Вие двамата говорехте за мен — каза тя със спокоен глас. (Луис отдавна бе забелязал, че не е способна да се сърди някому задълго. Умението да се таи злоба имаше ли отношение към способността за оцеляване?) — Опитах се да разбера какво си говорехте, но не успях. Какво стана с Несус?

— Прекалено много се разприказвах и го уплаших. Как да те открием сега?

— Ти не знаеш ли къде се намирам?

— Единственият локатор е у кукловода. Предполагам, по същата причина, поради която не ни обясни как да достигаме аварийно ускорение.

— И аз си зададох този въпрос — каза Тила.

— Искал е да бъде сигурен, че може да избяга от разярен кзинт, това е причината. Както и да е. Какво успя да разбереш?

— Нищо особено, освен че през цялото време си задавахте въпроса защо искам да дойда тук. Луис, аз не исках да идвам. Дойдох с теб, защото те обичам.

Луис кимна разбиращо. Ако на Тила бе необходимо да се окаже в пръстеновия свят, трябваше й някакъв логичен мотив. Не се почувства особено поласкан. Тя го обичаше заради собствения си късмет. По едно време май бе помислил, че го обича заради самия него.

— Преминавам над град — каза внезапно Тила. — Виждам светлини. Не много. Навярно има мощен и дълготраен източник на енергия. Говорителя би трябвало да го открие на картата си.

— Заслужава ли си да се огледа?

— Казах ти, че има светлини. Може би...

Звукът изчезна внезапно, без предупредително щракане или причукване.

Луис почака, взирайки се в пустия екран, и след това се обади.

— Несус?

Нямаше отговор.

Той включи сирената.

Появилият се образ на кукловода наподобяваше семейство змии, избягали от горяща зоологическа градина. При други обстоятелства гледката щеше да бъде забавна — две трескаво виещи се шици, напомнящи въпросителни знаци. В този момент Несус излая:

— Какво става, Луис?

Говорещия с животни се бе отзовал незабавно. Очевидно дотогава беше се намирал в повишена готовност, изчаквайки указания и разяснения.

— Нещо се случи с Тила.

— Добре — отвърна кукловодът и главите се оттеглиха.

Раздразнен, Луис изключи сирената, почака малко и после отново я включи. Несус реагира както преди. Този път Луис заговори пръв.

— Ако не разберем какво се е случило с Тила, ще те убия.

— Имам тасп — каза Несус. — Така е направен, че въздейства еднакво добре на кзинтски и човешки мозъци. Ти видя какъв бе ефектът върху Говорителя.

— Мислиш, че ако поискам да те убия, ще можеш да ми попречиш?

— Да, Луис. Така мисля.

— Готов ли си да се обзаложиш? — попита внимателно Луис.

Кукловодът помълча няколко секунди.

— Спасяването на Тила ще е по-малко опасно от такъв облог. Бях забравил, че е твоя самка. — Той впери поглед някъде надолу. — Вече не я виждам на локатора си. Не мога да кажа къде се намира.

— Това означава ли, че велосипедът ѝ е повреден?

— Да, и то сериозно. Причинителят е бил на по-малко от една импулсна единица от него. Сигурно е налетяла на действаща машина, подобна на тази, която унищожи нашите комуникационни дискове.

— Добре. Но не може да не си запомнил къде се е намирала в момента, когато връзката с нея бе прекъсната.

— На десет градуса по посоката на въртене при основен курс към пристана. Разстоянието не ми е известно, но лесно ще го изчислим чрез скоростта на велосипеда.

Поеха курс в посока десет градуса спрямо въртенето, като рязко се отклониха от трасето, очертано на картата на Говорителя. Цели два часа не видяха никакви светлини и Луис започна да се пита дали не са се заблудили.

Намираха се на три хиляди и петстотин мили от статичния ураган. В схемата на Говорителя на това място бе начертано пристанище. Отвъд него имаше залив с размерите на Атлантическия океан. Не беше възможно Тила да го е прекосила. Пристанището щеше да бъде последната ѝ възможност...

Изведнъж отвъд хребета на веригата от хълмове се появиха светлини.

— Спираме! — каза с гневен шепот Луис, без сам да разбира защо трябва да шепне.

Говорителя бе спрял още преди да го чуе.

Започнаха да кръжат над светлините и да ги изучават.

Местността представляваше град. Само град и нищо друго. Полуосветени от синьото сияние на дъгата се виждаха къщи, наподобяващи кошери. Отделяха ги криви пътеки, твърде тесни, за да бъдат наречени улици. По-нататък видяха подобни сгради, а още по-нататък — високи здания. Най-сетне цялата панорама бе изпълнена от небостъргачи и плаващи постройки.

— Тук са строели по-иначе — прошепна Луис. — Архитектурата не е като на Зигнамукликлик. Стилът е различен.

— Небостъргачи — каза Говорителя. — След като имат толкова много пространство, защо им е трябвало да строят високи сгради?

— За да докажат, че това им е по силите — отвърна Луис. — Впрочем, не, глупости. Не им е било необходимо да го доказват, щом са построили самия пръстенев свят.

— Може би високите сгради са се появили по-късно, при упадъка на цивилизацията.

Светлините бяха образувани от осветените вериги на прозорци, украсяващи дузина изолирани къщи, които светеха от върха до

основата си. Бяха струпани на едно място, за което Луис реши, че е административният квартал на града, тъй като там се намираха и шест от плаващите постройките.

Малка крайградска ивица в посока на въртенето спрямо административния център излъчваше мътна оранжевобяла светлина.

Тримата, устроили се на втория етаж на една от сградите, подобни на кошери, сезираха в картата на Говорителя.

Той бе настоял да влязат вътре заедно с велосипедите си. „Заради сигурността“ — обясни им. Светлината идваше от фаровете на неговия велосипед, отразена и омекотена от закривена стена. Някаква маса със странна дърворезба падна и се превърна в прах, когато Луис неволно я докосна. Прахът на пода имаше дебелина поне един инч. Боята по стените също се бе превърнала в прах и образуваше небесносиня ивица по краищата на пода.

На Луис му се стори, че древността на града се стоварва върху него.

— По времето, когато са били направени записите в картографското помещение — поясняваше Говорещия с животни — този град е бил един от най-големите на пръстеновия свят. — Кривият му нокът се движеше по картата. — Първоначално е бил планиран като полукръг с плоската страна откъм бреговата ивица. Кулата наречена „Небеса“, навярно е била построена много по-късно, когато градът се е разраснал по протежение на крайбрежието.

— Жалко, че не си направил по-подробна карта — каза Луис, който бе различил единствено някакъв замъглен полукръг.

Говорителя взе картата си и я сгъна.

— Такъв един изоставен гигантски град би трябвало да е изпълнен с много тайни. Ще бъдем по-бдителни от всякога. Ако е възможно на тази земя въобще да се възроди някаква цивилизация, то би могло да стане само в местата, където са се запазили някакви следи от изчезналите технологии.

— А какво ще кажеш за изчезналите метали? — възрази Несус. — Сгромоляса ли се тук една цивилизация, вече няма да може да се възроди. Не разполагат нито с руди, нито с подземни горива. Ако изобщо имат някакви сечива, те биха могли да бъдат изработени само от дърво и кост.

— Видяхме светлини.

— Това може да е случайно. Възможно е просто да наблюдаваме как оцелелите самоподдържащи се източници на енергия загиват един по един. Но пък има вероятност и да си прав — каза Несус. — Ако създаването на сечива така или иначе е било възобновено, ще трябва да се срещнем с техните майстори. Условията за срещата обаче ще поставим ние.

— Може вече да са ни засекали по предаванията на интеркома.

— Не, Говорителю. Връзката по интеркома става със затворени лъчи.

Луис не ги слушаше особено внимателно, защото мислите му бяха заети с друго.

Може би е ранена. Може би лежи някъде и не е в състояние да се движи. И очаква да ѝ се притечем на помощ.

Така и не намираше сили да повярва в това.

Предполагаше, че Тила се е натъкнала на някаква стара машина на пръстеновия свят. Може би на сложно автоматично оръжие, ако тукашните обитатели бяха разполагали с такова. Вероятно то бе повредило интеркома ѝ и сигналното устройство за локация, но пощадило двигателната система. Макар да беше малко вероятно...

Защо не можеше да почувства тревога? Защо оставаше хладен като компютър, докато жена му се сблъскваше с неизвестни опасности?

Жена му... Да, така беше. Въпреки че тя представляваше и нещо повече от това. И по-различно.

Колко глупаво бе от страна на Несус да предположи, че човешко създание, отгледано специално за да носи късмет, ще разсъждава подобно на хората, които той бе познавал! Нима един кукловод с късмет щеше да разсъждава като нормалния кукловод Чайрън?

При кукловодите страхът може би бе заложен в гените.

Едно човешко същество обаче трябва да се научи на страх.

— Нека излезем от предпоставката, че късметът на Тила временно е престанал да действа — каза внезапно Несус. — Става дума за временно прекъсване, така че нямаме основания да смятаме, че тя е пострадала.

— Какво? — Луис бе смаян.

Разсъжденията на кукловода повтаряха собствените му мисли.

— При аварията на велосипеда ѝ тя би трябвало да загине. Ако това не е станало моментално, няма начин да не е била спасена веднага, след като късметът ѝ отново е започнал да действа.

— Това е смешно! Не можеш да очакваш една психическа сила да следва такива *правила*.

— Логиката ми е безупречна, Луис. Искам да кажа, че Тила не се нуждае от незабавно спасяване. Щом е жива, може да почака. А пък ние ще почакаме да настъпи утрото, за да огледаме околността.

— И какво ще правим тогава? Как ще я открием?

— Ако е имала късмет, в добри ръце е. Ще потърсим тези ръце. Ако не съществуват, утре ще узнаем това и ще се надяваме тя да подаде сигнали. Има различни начини да направи това.

— Всичките обаче са свързани с използването на светлина. — В разговора се намеси Говорителя.

— И какво от това?

— Мислил съм по този въпрос. Възможно е фаровете на велосипеда ѝ още да функционират. Ако е така, би трябвало да ги е оставила включени. Ти твърдеше, че е умна, Луис.

— Умна е.

— И в същото време няма представа що е сигурност. В такъв случай не би следвало да се замисля *какво* би могло да я открие. Важното е *ние* да можем да го направим. Ако пък фаровете ѝ не работят, вероятно би се сетила да използва лазерното си фенерче, за да сигнализира с лъча му. Или пък да запали огън, който да привлече вниманието ни.

— Искаш да кажеш, че не можем да я открием през деня. Прав си — съгласи се Луис.

— Преди всичко, трябва да изследваме града денем — каза Несус. — Ако открием граждани, много добре. Ако не открием, можем да започнем да търсим Тила утре през нощта.

— Ти си готов да я оставиш да лежи някъде тридесет часа? Ти, студенокръвно... Тандж да го вземе, нали видяхме ивица от светлина? Може и да е тя. Тази светлина не изглеждаше ли предизвикана не от улично осветление, а от горящи сгради?

— Вярно е. Трябва да проверим това — каза Говоля и се изправи.

— Аз съм Най-заден в този екипаж. Заявявам, че спасяването на Тила Браун не може да оправдае риска от нощен полет над непознат

град.

Говорещия с животни вече се бе качил на велосипеда си.

— Намираме се на територия, за която има вероятност да е враждебна. Така че аз поемам командването. Отиваме да търсим Тила Браун, член на нашия екипаж.

Кзинтът излезе с велосипеда си през един голям овален прозорец. Отвъд прозореца имаше останки от балкон, а по-нататък се простираше безименният град.

Другите два велосипеда се намираха на партерния етаж. Луис слезе по стълбището бързо, но внимателно, тъй като част от него се бе срутила, а ескалаторите отдавна бяха се превърнали в ръждив прах.

Несус го гледаше от горната стълбищна площадка.

— Аз ще остана тук, Луис. И знайте, че окачествявам действията ви като метеж.

Луис не отговори. Велосипедът му се издигна, премина през овалната врата и потъна в нощта.

Нощта беше хладна. От светлината на дъгата градът бе изпъстрен с морскосини сенки. Луис откри светлинката на велосипеда на Говорителя и го последва в посока към предградието.

Град. Стотици квадратни мили град. Нямаше даже и паркове. Щом разполагаха с цялото пространство на пръстеновия свят, защо бяха строили така *нагъсто*? На Земята пространството се ценеше много повече.

— Ще летим на малка височина — каза Говорителя по интеркома. — Ако блясъкът от предградието се окаже обикновено улично осветление, ще се върнем при Несус. Не трябва да изключваме възможността велосипедът на Тила да е бил свален.

— Съгласен съм — каза Луис, но се запита защо кзинтът обръщаше толкова голямо внимание на сигурността, след като врагът бе само предполагаем. Един нормално смел кзинт изглеждаше предпазлив като кукловод в сравнение с Тила Браун.

Къде се намираше тя сега? Беше ли ранена или... мъртва?

Търсеха цивилизовани обитатели на пръстеновия свят още веднага след катастрофата. Дали най-сетне ги бяха открили? Навярно именно заради тази възможност Несус не се бе отказал напълно от издирването на Тила. Заплахата на Луис нямаше никакво реално покритие и той не можеше да не е наясно с това.

Ако ли пък първите цивилизовани обитатели на този свят се окажеха врагове, пак нямаше да е съвсем изненадващо...

Велосипедът му започна да се отклонява наляво.

Поправи курса.

— Луис — Говорещия с животни се обади с глас, който сякаш се съпротивяваше на нещо. — Изглежда, има някаква намеса.

После, с типичния си властен тон добави:

— Връщай се обратно. Веднага.

Луис направи опит да завие. Велосипедът му обаче продължаваше да се носи напред.

Натисна с цялата си тежест лоста за управление. Нямаше никаква полза. Продължаваше да се движи право към светлините на административния център.

— Пленени сме! — изкрещя той и малко след това почувства как го обзема ужас. Бяха се превърнали в марионетки. Някакъв огромен, тъмен и явно разумен субект бе започнал да дърпа конците. Луис Ву знаеше името му.

Късметът на Тила Браун.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА В КАПАНА

Говорителя, явно по-съобразителен от Луис, включи сирената.

Високочестотният вой започна да пулсира и Луис се запита дали кукловодът въобще ще им отговори. Кой знае защо си спомни приказката за лъжливото овчарче. Несус обаче се обади.

— Да, да, какво става?

Разбира се, беше му се наложило първо да слезе по стълбите.

— Атакувани сме — отвърна му Говорителя. — Някой контролира полета на велосипедите ни. Имаш ли предложения?

Не беше лесно да се разбере какво точно мисли Несус. Устните му, отпуснати и широки, приспособени да се използват като пръсти, непрестанно се движеха, но не казваха нищо. Щеше ли кукловодът да им помогне? Или отново щеше да се паникьоса?

— Насочете камерата на интеркома си, така че да видя в каква посока се движите. Някой от вас пострадал ли е?

— Не, но сме в плен — каза Луис. — Не можем да скочим. Много сме нависоко и се движим твърде бързо. Насочват ни право към административния център.

— Към какво?

— Към струпването от осветени сгради. Нали го помниш?

— Да — кукловодът се замисли. — Някакъв чужд сигнал заглушава излъчването на предавателите на вашите прибори. Говорителю, съобщи ми данните, които виждаш на таблото.

Говорителя започна да съобщава данните, докато заедно с Луис се устремяваха към светлините в центъра. В един момент Луис го прекъсна.

— Пресичаме крайградската ивица с уличното осветление.

— Такова ли се оказва наистина?

— И да, и не. От всички овални врати на къщите излиза оранжева светлина. Особена е. Мисля, че силата ѝ е отслабнала с времето.

— Съгласен съм с този извод — вметна Говорещия с животни.

— Неприятно ми е да го казвам, но изглежда приближаваме целта. Мисля, че сме насочени към голямата сграда в центъра.

— Виждам я. Двоен конус, на който е осветена само горната половина.

— Точно така.

— Луис, нека се опитаме да неутрализираме бандитския сигнал. Включи велосипеда си към моя.

Той изпълни нареждането.

Веднага след това усети силен удар, сякаш някакъв гигантски крак го бе ритнал. Миг по-късно подаването на енергия спря напълно.

Около него светкавично се изпълниха с въздух амортизиращите балони. Бяха скроени по формите на тялото му, така че го обгърнаха като здрава прегръдка. Луис остана в положение, при което можеше да движи само ръцете и главата си.

Падаше.

— Падам — докладва.

Ръката му, притисната от балоните върху таблото, все още натискаше превключвателя към командния пулт на другия велосипед. Изчака малко, надявайки се системата да започне да действа. Кошеровобразните сгради продължаваха да се приближават към него. Луис върна превключвателя на режим на ръчно управление.

Не се случи нищо. Просто падаше.

Проговори с привидно спокоен глас:

— Говорителю, няма смисъл да опитваш режим на превключване. Не действа.

Тъй като допускаше, че е възможно да виждат лицето му, запази спокойно изражение и не затвори очи. Остана в очакване на смъртоносния сблъсък с пръстеновия свят.

Забавянето на скоростта настъпи внезапно, велосипедът се преобърна и Луис Ву увисна с главата надолу при гравитация от пет единици.

Припадна.

Когато отново дойде на себе си, продължаваше да виси в същата поза, задържан само от прегръдката на балоните. Главата му пулсираше и в нея се роди странно видение: този, който дърпаше

конците на марионетките, ругаеше и се опитваше да ги размотае, докато куклата Луис Ву виси с главата надолу над сцената.

Плаващата сграда бе къса, широка и разкошно украсена. Долната ѝ половина представляваше обърнат конус. С приближаването на велосипедите в нея се отвори хоризонтално разположен процеп и ги погълна.

Навлизаха в мрачната вътрешност на конуса, когато велосипедът на Говорителя, дотогава безмълвно придружаващ този на Луис, също така безмълвно се преобърна. Защитните балони се издуха около тялото на кзинта, преди то да успее да падне. Луис изпита мрачно наслаждение от видяното. Твърде дълго се бе чувствал самотен и компанията му беше добре дошла.

Отнякъде се чуваше гласът на Несус.

— Обърнатата ви поза ме насочва на мисълта, че сте в плен на полета, електромагнитни по своята природа. Такива полета въздействат върху метални структури, но не и върху протоплазма, и като следствие от това...

Луис се размърда, но не дотам усърдно, защото успее ли да се измъкне от прегръдката на балоните, щеше да падне. Отворът зад него изчезна със скорост, по-голяма от тази, която бе необходима на очите му, за да се нагодят към мрака. Не виждаше нищо. Не можеше даже и да предполага на каква височина над пода се намира.

Чу отново гласа на Несус.

— Можеш ли да го докоснеш с ръка?

— Мога — отвърна Говорителя, — стига да се протегна... О-ох! Ти беше прав. Кутията направо се е нажежила.

— Значи, двигателят е изгорял. Велосипедите и на двама ви сега са инертни. Мъртви, с една дума.

— За щастие, креслото ми е защитено от горещината.

— Няма защо да се учудваме от факта, че обитателите на пръстеновия свят умеят да контролират електромагнитни полета. При положение, че не са познавали хипердвигателя, импулсния двигател, индукционната гравитация, какво друго им е оставало, освен...

Луис напрягаше сили да съзре нещо, каквото и да е то. Бе в състояние да върти главата си, макар и бавно, докато бузите му се триеха в повърхността на балона, но никъде не откриваше светлинка.

С големи усилия успя да протегне ръка до таблото и започна да го опипва с надежда да намери превключвателя за предните светлини. Ако някой сега го попиташе защо се надява те да проработят, нямаше да може да му отговори.

Светлинните лъчи се появиха, прави и бели, и сякаш рекошираха в извитата повърхност на една отдалечена стена.

Още дузина превозни средства висяха около него, всичките на същото равнище. Някои бяха не по-големи от пътни раници с реактивни двигатели. Други имаха размерите на летящи автомобили. Забеляваше се и своеобразен летящ камион с прозрачен корпус.

Сред всички тези плаващи боклуци се намираше и обърнатия наопаки велосипед на Говорещия с животни. Опърлената глава на кзинта и косматата му оранжева маска се подаваха изпод защитните балони. Една остроноктестата ръка докосваше страничния корпус на велосипеда.

— Много добре — рече Несус. — Осветление. Тъкмо щях да ви предложа да направите опит. Разбирате ли сега какво се е получило? Всички действащи електрически и електромагнитни системи във велосипедите ви, които са били включени в момента на нападението, са изгорели. Велосипедът на Говорителя, а вероятно и твоят, Луис, са били атакувани още веднъж след влизането ви в сградата.

— А тази сграда очевидно е затвор — успя с усилия да добави Луис.

Не му бе лесно да говори, тъй като чувстваше главата си като кофа, препълнена с вода. Не можеше обаче да допусне само другите да работят, дори ако работата се свеждаше до разсъждения във висящо положение за нивото на извънземните технологии.

— А щом е затвор — продължи той — защо по нас не удари поне още едно автоматично оръжие? В случай, че самите ние разполагаме с действащи оръжия. Знаеш, че така е прието.

— Такова оръжие безспорно има — каза Несус, — но включените ти фарове ясно доказват, че то *не работи*. Тези пуцнини са автоматични, в противен случай щеше да има пазач. Смятам, че Говорителя би могъл спокойно да използва копаещото устройство.

— Съобщаваш ми добра вест — каза Луис, — само дето аз междуременно успях да се поогледам...

Заедно с Говорителя се бяха оказали във въздушно Саргасово море. Една от трите старовремски ракетни раници не бе пуста. Скелетът бе малък, но човешки. Върху белите кости не беше останала и следа от кожа. Дрехите навярно ще да са били хубави, защото част от тях бе оцеляла: парцали с ярки цветове, включително и опърпана яркожълта пелерина, висяща сякаш направо от долната челюст на пътника.

Другите раници бяха празни. Костите обаче трябваше да се намират някъде. Луис се опита да извие глава по-силно, и още по-силно, и още по-силно...

Подът на полицейския участък представляваше широка конусообразна яма. По стените имаше концентрични пръстени от килии. Над всяка — врата, подобна на капан. Виждаха се и радиално разположени стълбища, водещи към основата. Там някъде се намираха костите, които Луис бе търсил с поглед.

Не се учуди от това, че човекът с повредената реактивна раница се е побоял да скочи. Пътниците на другите превозни средства очевидно бяха предпочели бързата смърт при падане от голяма височина пред бавната, причинена от жажда.

— Не виждам *по какво* Говорителя би могъл да стреля с дезинтегратора — каза Луис.

— Най-сериозно мисля по въпроса.

— Ако пробие отвор в стената, от това няма да имаме полза. Не бихме имали полза и от отвор в тавана, в който той впрочем няма как да се прицели. Ако повреди генератора на полето, което ни държи във въздуха, ще паднем върху пода от деветдесет фута височина. Ако не направи това, ще останем да висим тук, докато умрем от глад или се отчаяме и решим да скочим. Тогава пак ще паднем от деветдесет фута височина.

— Така е.

— Само това ли ще ни кажеш? „Така е“?

— Трябват ми повече данни. Някой от вас ще има ли добрината да ми опише какво вижда около себе си? Забелязвам единствено част от крива стена.

Последователно му описаха конусообразния затвор, или поне този дял от него, който виждаха на слабото насочено осветление. Говорителя също включи своите фарове и това донякъде помогна.

След като обаче се наприказва, Луис отново осъзна, че продължава да е в капан, да виси с главата надолу, лишен от храна и вода и заплашен от смъртна опасност.

Усети как някъде дълбоко в него се заражда вик. Вик, който наистина бе твърде дълбоко и който засега успяваше да контролира. Скоро обаче викът щеше да се доближи до повърхността... Започна да мисли дали Несус ще ги изостави.

Отговорът на този въпрос изглеждаше очевиден. Имаше много причини кукловодът да ги изостави и нито една — да не направи това.

Освен ако все още се надяваше да открие цивилизовани туземци в пръстеновия свят.

— Пленените транспортни средства и възрастта на скелетите логично водят към извода, че никой не поддържа оборудването на този полицейски участък — започна да разсъждава на глас Говорителя. — Полетата, които ни плениха, вероятно са успели да уловят няколко транспортни средства след опустяването на града. После такива просто е престанало да има и оборудването е функционирало на ненатоварен режим. Затова е и изправно до ден днешен.

— Може и така да е — каза Несус, — но сега нещо регистрира нашия разговор.

Луис усети, как ушите му щръкнаха. *Видя* как тези на Говорителя се опънаха като ветрилца.

— Затворен лъч като нашия може да бъде засечен само с първокласна техника. Не бих се учудил, ако подслушвачът разполага и с преводач.

— Какво можеш да ни съобщиш за него?

— Само посоката, в която се намира. Източникът на смущения е някъде наблизо до вас. Възможно е подслушвачът да е над главите ви.

Луис рефлексивно се опита да погледне, и разбира се, не успя. Продължаваше да виси с краката нагоре, поддържан от два балона, монтирани върху велосипеда, плаващ във въздуха.

— Най-сетне открихме цивилизацията на пръстеновия свят — каза той на висок глас.

— Не е изключено някое цивилизовано същество да се е сетило да поправи автоматичното оръжие. Важното обаче е... чакай да помисля по-добре!

Както мислеше, кукловодът взе да си подсвирква някаква мелодия. Беше класика, нещо от Бетовен или от Битълсите, реши Луис. По едно време му се стори, че Несус дори започва да импровизира.

Кукловодът продължаваше да мисли и да си подсвирква. През това време Луис ожадня. И огладня. А и главата му не спираше да пулсира.

Тъкмо когато бе изгубил надежда, Несус отново се обади.

— Първоначално смятах, че е най-добре да се използва дезинтеграторът, но сетне стигнах до друг извод. Основната работа ще трябва да свършиш ти, Луис. Тъй като си произлязъл от маймуна, ще се справиш по-добре с катеренето от Говорителя. Вземи...

— За катерене ли говориш?

— Чакай първо да свърша и после задавай въпроси. Така! Вземи лазерното фенерче и с лъча му пробий балона пред теб. Преди да паднеш, ще трябва да се заловиш за неговата тъкан. После се покатери върху велосипеда и заеми устойчиво положение. Сетне...

— Ти си се побъркал.

— Нека да свърша, Луис. Целта на цялата тази операция е да унищожим автоматичното оръжие, както ти го нарече. По всяка вероятност има две такива оръжия. Едното би трябвало да е разположено над вратата, през която влязохте, или под нея. Другото може да се намира навсякъде. Би могъл да го откриеш единствено благодарение на това, че ще прилича на първото.

— А може и да не прилича — опонира му Луис. — Ти как я виждаш тази работа? Да се заловя за тъканта на избухващ балон достатъчно бързо, за да... Не. Не мога.

— Луис, а аз бих ли могъл да дойда при вас, ако зная, че има оръжие, способно да унищожим велосипеда ми?

— Не знам.

— Ти какво очакваш? Говорителя да направи това, така ли?

— Нима котките не могат да се катерят?

— Моите прадеди са били равнинни котки — каза Говорителя. — Раната на ръката ми още не е зараснала. Не съм в състояние да се катеря. Така или иначе, предложението на тревопасния е нелепо. Не разбра ли, че той просто търси извинение да дезертира?

Луис беше го разбрал. И страхът от това май се изписа на лицето му.

— А, все още няма да ви изоставя — каза Несус. — Ще почакам. Може пък вие да измислите някакъв по-добър план. А може и подслушвачът да се появи. Ще почакам.

Луис Ву, увиснал с главата надолу и заклещен между два балона, естествено бе затруднен в опитите си да измерва времето. Нищо не се променяше. Нищо не шавна. Някъде в далечината като че ли се чуваше свирукането на Несус, но иначе нищо не се случи.

По някое време Луис реши да си премери пулса. Оказаха се седемдесет и два удара в минута.

Точно след десет минути той чу собствения си глас.

— Седемдесет и две. *Едно*. Какво *всъщност* правя?

— На мен ли казваш нещо, Луис?

— Тандж да го вземе, Говорителю! Не се търпи повече. Бих предпочел веднага да умра, отколкото да полудея — започна да прави усилия да се измъкне от креслото.

— Луис, в бойна обстановка аз командвам. Заповядвам ти да стоиш на мястото си и да чакаш.

— Съжалявам — Луис придвижи ръцете си *надолу*. Още едно движение, отново *надолу*. Ето, стигна до колана. Ръката му бе отишла твърде напред. Премести лакътя си *назад*, почина си, отново го премести...

— Луис, предложението на кукловода е самоубийствено.

— Възможно е — най-сетне успя да го докосне. Да, вече бе хванал лазерното фенерче. С още две резки движения го измъкна от колана и го насочи напред. Щеше да прогори таблото, ако трябва, но не и себе си.

Стреля.

Предният балон започна бавно да издиша. В същото време задният, опрян до гърба му, взе да го притиска към таблото. С отслабването на натиска Луис лесно успя да прикрепил отново фенерчето към колана си и да се залови с две ръце за спадащата и омекваща тъкан на балона.

Усети, че в същото време започва да се изхлузва от креслото си. Все по-бързо и по-бързо. Когато най-сетне падна от него, платът, за който се държеше, не се изплъзна от ръцете му. Ето, вече висеше под велосипеда си, а под него имаше деветдесетфутова пропаст.

— *Говорителю!*

— Тук съм, Луис. Държа в ръка собственото си оръжие. Да пукна ли и задния ти балон?

— Да! — Балонът се бе изпречил точно на пътя му и щеше да направи по-нататъшното придвижване невъзможно.

Той не се спуска. Едната му половина се превърна в прах и след това изчезна сякаш с въздишка. Говорителя бе му видял сметката с лъча на дезинтегратора.

— Тандж знае как успя да улучиш това нещо — прошепна Луис и започна да се катери.

Придвижването беше сравнително лесно, докато се държеше за тъканта. Въпреки часовете, през които главата му се бе изпълвала с кръв, Луис съумя да се вкопчи за плата. На едно място обаче той свършваше и започваше корпусът на велосипеда.

Притисна се към него и се опита да го обхване с крака. Започна да се люлее.

През това време Говорещия с животни издаваше странни звуци.

Луис предположи, че велосипедът се извърта с всяко негово движение, защото по-голямата част от метала се намираще в корпуса му. В противен случай щеше да се върти непрестанно около оста си и той във всички случаи да се оказва отдолу. Не можеше да е така, защото ако беше, Несус нямаше да предложи подобно решение.

Велосипедът отново се разклати. Луис, комуто отдавна се гадеше, едва успя да се удържи да не повърне. Достатъчно бе да запуши дихателната си система и всичко щеше да свърши.

Велосипедът най-сетне се завъртя напълно около оста си и се оказа обърнат наопаки. Луис се подаде откъм долната страна и посегна към другия край на спукания балон. Успя да се залови за него.

Велосипедът продължи да се люлее. Луис се бе прилепил към корема на машината. За известно време остана неподвижен.

Инертната маса спря въртенето си, сякаш се поколеба, и най-сетне застина. Вестибуларният апарат на Луис се стабилизира и той повърна — бурно и шумно, с няколко напъна — вчерашния си обяд. Отклони се от позицията си обаче с по-малко от инч.

Велосипедът продължаваше да се клати като лодка, но Луис най-сетне се бе закотвил. След малко се осмели да погледне нагоре.

Една жена бе втренчила поглед в него. Изглеждаше напълно плешива. Лицето ѝ му напомни израза на металната скулптура в

банкетната зала на летящата кула, наречена „Небеса“. Излъчваше спокойствие, присъщо само на боговете и мъртъвците. Кой знае защо, на него му се щеше да поруменее от срам, да се скрие, да изчезне.

Вместо това проговори:

— Говорителю, някой ни наблюдава. Предай това на Несус.

— Почакай малко, Луис, че ми е зле. Направих грешка като наблюдавах катеренето ти.

— Добре. Тя... Стори ми се, че е съвсем плешива, но не е. Има ивица коса между ушите, която покрива и задната част на черепа ѝ, толкова дълга, че пада върху раменете.

Не каза на кзинта, че косата ѝ е гъста и тъмна, и сякаш преля над едното ѝ рамо, когато тя леко се наведе напред, за да види по-добре Луис Ву. Не му каза и че главата ѝ е красива и изящна, а очите — маслиночерни.

— Мисля, че е от Строителите. Или е от тяхната раса, или подражава на обичаите им. Разбра ли ме?

— Да. Как въобще успя да се покатериш? По едно време си помислих, че за теб не важат законите на гравитацията. Какво си ти, Луис?

Прилепнал плътно към мъртвия си велосипед, Луис се засмя и се изплаши, че от този смях ще остане съвсем без сили.

— Ти си кдаптист — каза той. — Признай си.

— Е, така съм възпитан, но не успяха да ме убедят.

— Наистина не са успели. Свърза ли се с Несус?

— Да. Използвах сирената.

— Тогава предай му следното: тя е на около двадесет фута от мен. Наблюдава ме като змия. С това не искам да кажа, че я интересувам особено много. По-скоро тя май от нищо не се интересува. От време на време мига, но не отклонява погледа си.

— Седи в нещо подобно на ложа — продължи той след секунда. — Изглежда на три от стените е имало стъкло или друго от този род, но сега вече го няма и са останали само няколко стъпала и един подиум. Седнала е на ръба и е провесила крака надолу. Сигурно по този начин е прието да се наблюдават пленниците.

— Облечена е в... как да ти кажа, много не разбирам от мода. В нещо като издут комбинезон, стигащ до коленете и лактите. Тъканта изглежда изкуствена. Или е съвсем нова, или е самопочистваща се и

много трайна. Тя... — Луис прекрати описанието, защото жената бе казала нещо. Изчака. Тя повтори изречението. Каквито и да бяха словата ѝ, отличаваха се с краткост.

След това тя грациозно се изправи и се изкачи по стълбите.

— Отиде си — каза Луис. — Сигурно загуби интерес.

— Може би е при подслушвателното си устройство.

— Навярно си прав. — Ако в сградата имаше подслушвателно устройство, според принципа на Окам то трябваше да е нейно.

— Несус каза да фокусираш лазерното си фенерче на широк лъч и ниска интензивност, и когато жената пак се появи, да покажеш, че го използваш само за осветление. На мен рече да не пипам дезинтегратора. Тази жена навярно би могла да убие и двама ни само като завърти някакъв ключ. Не трябва да разбере, че разполагаме с подобни играчки.

— В такъв случай, как ще обезвредим автоматичните оръжия в сградата?

— Несус каза да не правим това — предаде след малко Говорителя. — Щял да опита нещо друго. Идва насам.

Луис отпусна глава върху метала. Огромното облекчение, което изпита от тези думи, бе прекъснато от гласа на кзинта.

— Само дето и той ще попадне в капана заедно с нас, Луис. Кажете как да го разубежда.

— По-добре е да не се опитваш. Ако не беше сигурен, че е безопасно, нямаше да дойде.

— Как може да е безопасно?

— Нямам представа. Остави ме да си почина. Кукловодът не можеше да не знае какво върши.

Луис, който се доверяваше напълно на неговия страх, отпусна бузата си върху студения и гладък метал.

Задряма.

Даже и в полусън не забравяше къде се намира. При всяко трепване на велосипеда веднага се ококорваше и стискаше с все сила метала с краката си и тъканта с ръце. Цялата му дрямка приличаше на ужасяващ кошмар.

Когато усети лъч светлина върху клепаците си, веднага се събуди.

От хоризонталния процеп, през който бяха влезли, струеше дневна светлина. Видя, че както кукловодът, така и велосипедът му,

вече бяха обърнати с главата надолу. Несус се задържаше от приспособление, приличащо повече на мрежа, отколкото на балон. Процепът се затвори зад гърба му.

— Добре дошъл — приветства го кзинтът, провлачвайки думите.
— Можеш ли да ме обърнеш в нормално положение?

— Все още не. Жената показа ли се отново?

— Не.

— Непременно ще се покаже. Човеците са любопитни твари, Говорителю. Не вярвам да е виждала досега представители на нашите раси.

— Какво от това? Искам да си наместя главата в нормална посока — изстена кзинтът.

Кукловодът натисна нещо върху таблото си и чудото се случи. Велосипедът му се преобърна. Луис произнесе само една дума:

— Как?

— Знаех, че пиратският сигнал ще ме плени, и изключих всички устройства. Ако силовото поле не бе успяло да ме задържи, щях с лекота да включа двигателите непосредствено преди да падна на повърхността. Така — отсече внезапно кукловодът. — Следващата стъпка би трябвало да е по-лесна. Луис, когато жената отново се появи, дръж се дружелюбно с нея. Можеш да ѝ предложиш дори полова близост, ако прецениш, че имаш шансове за успех. Говорителю, ще представим Луис за наш господар, а ние ще се престорим на негови слуги. Тази жена може да е ксенофоб и в такъв случай би се почувствала поласкана от факта, че едно човешко същество командва разни извънземни.

Луис се засмя. Благодарение на дрямката, макар и наситена с кошмари, бе успял да си почине.

— Съмнявам се, че ще е настроена за другаруване, да не говорим пък за прелъстяване. Ти не си я виждал. Изглежда по-студена от най-мрачните пещери на Плутон, а не ме ли хареса, нямам право да ѝ се сърдя за това.

Не бе забравил, че тя го видя как повръща, което съвсем не беше романтична гледка.

— Ще се почувства щастлива всеки път, когато ни погледне — рече кукловодът — и ще престане да изпитва щастие, когато опита да се отдалечи от нас. Ако доближи до някого, щастieto ѝ ще нарасне...

— Тандж да го вземе! *Разбира* се, че ще е така! — извика Луис.

— Освен това, попрактикувах малко езика на пръстеновия свят. Мисля, че произношението ми е правилно, а и граматиката. Само дето все още не знам значението на повечето думи...

Говорещия с животни отдавна бе престанал да се оплаква. Обърнат с главата надолу, целият опърлен и с ръка, обгоряла до костта, той бе отправил тонове упреци към Луис и Несус, че не му се притичват на помощ. От няколко часа обаче мълчеше. Луис дремеше в полумрака. В дрямката си чу звънчета и се събуди. Звукът бе причинен, разбира се, от слизането ѝ по стълбите. Звънчета имаше по мокасините ѝ. Този път и нейното облекло бе различно — рокля с висока яка и половин дузина изпъкнали джобове. Дълга черна коса покриваше едното ѝ рамо.

На лицето ѝ, както преди, бяха изписани спокойствие и достойнство.

Седна, провесила крака над ръба на платформата, и започна да наблюдава Луис Ву. Не измени позата си и той също не промени своята. Няколко минути се гледаха в очите.

След това тя бръкна в един от големите джобове и извади оттам нещо с размерите и цвета на портокал. Хвърли го в посока на Луис, прицелвайки се така, че то да премине поне на няколко инча отвъд неговия обсег.

Той веднага позна прелитацията предмет. Приятен на вид и сочен плод, който бе видял неотдавна. Беше пуснал няколко такива в приемателя на кухненското си устройство, без дори да узнае вкуса им.

Плодът образува червено петно върху покрива на една килия. Изведнъж устата на Луис се изпълни със слюнка и той усети ужасяваща жажда.

Тя хвърли друг плод, който премина по-близо до него. Ако бе поискал, можеше да го докосне, но с движението си щеше да преобърне велосипеда. Жената явно разбираше това...

Третият плод докосна рамото му. Луис се залови още по-здраво за двете парчета тъкан, а съзнанието му се изпълни с мрачни мисли.

Тогава се появи велосипедът на Несус.

И тя се усмихна.

Кукловодът плаваше зад превозно средство с размерите на камион. Обърнат отново с главата надолу, той премина в близост до

наблюдателната платформа, сякаш случайно течение го бе отнесло в тази посока. Минавайки покрай Луис, го попита:

— Можеш ли да я прелъстиш?

Луис изръмжа в отговор. След това си даде сметка, че кукловодът не се подиграва с него.

— Забрави тази идея. Тя очевидно ме смята за животно.

— В такъв случай, ще ни е необходима друга тактика.

Луис отново опря чело в студения метал. Много рядко се бе чувствал толкова нещастен.

— Ти водиш играта — каза той. — Мен очевидно не ме приема за равен, но с теб може да е по-различно. Прекалено много се различаваш от нея, за да те смята за конкурент.

Кукловодът вече бе отминал. След малко проговори нещо на език, звучащ като речта на бръснатия жрец. Свещеният език на Строителите.

Жената не отговори. Не се и усмихна, но угълчетата на устата ѝ сякаш леко трепнаха, а в очите ѝ се появи нещо като удивление.

Несус навярно действаше със слаба мощност. С много слаба мощност.

Кукловодът проговори отново и този път момичето отвърна на думите му. Гласът ѝ бе студен и музикален. „И властен“ — помисли си Луис, но след миг съобрази, че вътрешно е подготвен за подобна тоналност. Гласът на кукловода изведнъж стана съвсем еднакъв с този на момичето.

След това започна урок по чужд език. На Луис, едва крепящ се върху велосипеда си и заплашен от смъртоносно падане, урокът се стори скучен. Разбираше само отделни думи. По едно време жената подхвърли един от плодовете към Несус и стана ясно, че плодът се казва *тръмб*. Кукловодът го улови. Внезапно тя стана и си тръгна.

— Е? — каза Луис.

— Сигурно ѝ доскуча — отвърна Несус. — Тръгна си, без да предупреди.

— Умирам от жажда. Би ли ми подал този *тръмб*.

— Думата обозначава цвета на кората му, Луис — рече Несус и му подаде плода.

Бе достатъчно отчаян, за да го вземе, макар и само с едната си ръка. Наложил му се да се освободи от дебелия кор с помощта на

зъбите си. По едно време достигна тази част, която можеше да се яде. Стори му се, че от двеста години не е ял толкова вкусно нещо.

— Тя ще се върне ли? — Зададе този въпрос едва след като изяде плода.

— Надявам се да го направи. Използвах таспа на съвсем слаб режим, за да може да го усети само на подсъзнателно равнище. Сега ще ѝ липсва. Силата на това влечение ще нараства след всяка среща с мен, Луис. Дали да не я накараме да се влюби в теб?

— Нали ти казах да не разчиташ! Явно ме смята за туземец, за дивак. Друг въпрос е по-важен: *каква е самата тя?*

— Не мога да ти кажа. Просто не стана дума за това. Не владее езика ѝ чак толкова добре. Все още.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

МЕСО

Несус бе кацнал на дъното, за да го изследва. Лишен от интерком, Луис се опита да проследи действията на кукловода. След малко се отказа.

Доста по-късно чу стъпки. Този път — без звънчета.

Постави длани до устата си и изкрещя надолу.

— Несус!

Викът му, отскачащ от стената, страхотно се усили в основата на конуса. Кукловодът трепна, качи се на велосипеда и се понесе нагоре. Всъщност, просто изключи двигателя си, за да не противодейства на силовото поле. Плавно се издигна.

Вече бе на дрейф сред металните парчетии, когато стъпките някъде над главите им престанаха да се чуват.

— Какво ли, тандж да го вземе, прави сега? — каза с шепот Луис.

— Спокойно. Едва ли си очаквал да стане зависима от таспа само след един сеанс, и то на малка мощност.

— Ще ти кажа нещо, което те моля да се опиташ да разбереш с дебелите си безмозъчни глави. Не мога да се задържам до безкрайност върху велосипеда!

— Трябва да можеш. Как да ти помогна?

— С вода — изрече Луис, изплезил два ярда дълъг език.

— А, жаден си. Как обаче да ти подам водата? Как ще я поемеш, без да нарушиш равновесието си?

— Прав си. Забравих го.

Луис потрепери. Беше странно, че именно той, космонавтът Луис Ву, се страхува от височината.

— Как е Говорещия с животни?

— Страх ме е за него, Луис. От доста време е в безсъзнание.

— Тандж да го вземе!

Стъпки.

„Трябва да се е побъркала на тема дрехи“ — помисли си Луис. Сега бе в облекло от припокриващи се оранжеви и зелени люспи. Също както и предишните одежда тази не помагаше да се разбере каква е фигурата ѝ. Коленичи на края на платформата и впери в тях хладен поглед. Луис се притисна към металния си сал и зачака да види какво ще се случи по-нататък.

Стори му се, че изразът ѝ омекна. В очите ѝ се появи мечтателност. Кранчетата на малката уста се извърнаха нагоре. Несус проговори.

Тя не реагира веднага. Отвърна му нещо, което можеше да се приеме и за отговор. След това си отиде.

— Е?

— Ще почакаме.

— *Омръзна ми да чакам.*

Изведнъж велосипедът на кукловода се стрелна нагоре. Нагоре и напред. Удари се в ръба на наблюдателната площадка със звук, наподобяващ причинения от лодка, блъснала се в кея.

Несус бодро стъпи на брега.

Жената бе дошла да го посрещне. В лявата си ръка държеше предмет, който *не можеше да не е оръжие*. С дясната докосна една от главите на кукловода, за миг сякаш се поколеба, а след това го погали по гърба. Несус издаде звук, показващ задоволство. Тя внезапно се обърна и тръгна нагоре по стълбите. Нито веднъж не погледна назад. Очевидно бе решила, че Несус ще я последва като куче. Той точно това и направи.

„*Много добре* — помисли си Луис. — *Дръж се така. Спечели доверието ѝ.*“

Когато обаче странно несъвпадащите стъпки на жената и кукловода престанаха да се чуват, той самият се почувства като в огромен гроб.

Говорителя, плаващ в Саргасовото море от метални отпадъци, бе на около тридесет фута от него. От зелените защитни балони се подаваха четири дебели черни пръста и частица от оранжево лице. Кзинтът може би вече беше мъртъв.

Сред белите кости, осеяли дъното, имаше поне една дузина черепи. Кости, древност, ръждясал метал и мълчание. Луис Ву се бе прилепил върху велосипеда си в очакване силите му да се изчерпят.

Задряма, но само след няколко минути нещо се промени. Наклони се.

Животът на Луис сега зависеше от умението му да запазва равновесие. От мигновеното трепване изпадна в паника. Огледа се със страх наоколо, движейки само очите си.

Металните транспортни средства около него бяха неподвижни. *Нещо* обаче се движеше.

Една от колите се понесе нагоре със звук на разкъсван метал.

Какво всъщност ставаше!

С шум и трясък, една по една, колите и реактивните раници докосваха повърхността и изчезваха от погледа му.

Всъщност, те оставаха върху стесняващите се концентрични кръгове от килии. Цялото Саргасово море плавно потъваше надолу.

Велосипедът на Луис се удари силно в бетона, изви се в турбулентното електромагнитно поле и накрая се преобърна. Луис го пусна и се изтърколи.

Опита се веднага да се изправи, но не успя. Не можеше да се задържи на краката си. Ръцете му се бяха превърнали в лапи, сковани от болка и безполезни. Остана да лежи на едната си страна и да пъшка. Навярно беше вече твърде късно. Велосипедът на Говорителя сигурно бе паднал върху пилота си.

Велосипедът на Говорителя, лесно отличим от другите, се бе приземил малко над Луис. За щастие, Говорителя не бе под него. Сигурно се беше оказал там непосредствено преди падането, но дори и тогава балоните го бяха защитили донякъде. Луис пълзешком се насочи към кзинта. Беше жив и дишаше, но продължаваше да е в безсъзнание. Тежестта на велосипеда очевидно не бе строшила врата му, може би защото той нямаше врат в същинския смисъл на думата. Луис измъкна от пояса си лазерното фенерче и с помощта на стеснения му зелен лъч избави Говорителя от балоните. А сега какво?

Спомни си, че умира от жажда. Като че ли вече не му се виеше свят. Изправи се и с треперещи крака се запъти към единствения надежден водоизточник, за който успя да се сети.

Килиите бяха наредени в концентрични стъпаловидни кръгове, като всяко стъпало представляваше пръстен, образуван от покривите на по-долните. Говорителя се бе приземил на четвъртия пръстен, броено от центъра.

На покрива на този кръг Луис откри велосипед със спукани защитни балони. Имаше и още един, в близост до самия център, с кресло, явно направено за човек. Колкото до третия...

Велосипедът на Несус се бе приземил на един ред под този на Говорителя.

Луис отиде до него. От скока краката го заболяха. Мускулите ми бяха твърде уморени, за да пружинират при удара.

Поклати глава, като видя таблото. Очевидно, никой нямаше да успее да открадне велосипеда на Несус. Контролното табло бе неопикуемо сложно. Веднага обаче откри източника на вода.

Беше топла и с блудкав вкус, сякаш дестилирана, и в същото време — неопикуемо вкусна.

След като уталожил жаждата си, той извади и една тухла от портативната кухня. Имаше много странен вкус. Реши, в крайна сметка, да не я изяжда. В нея можеше да има и съставки, опасни за човешката обмяна на веществата. Най-добре първо да попита Несус.

Занесе вода на Говорителя в обувката си, тъй като не успя да се сети за друг съд. Изля я в устата на кзинта, който я погълна, без да се събужда, и се усмихна в съня си. Луис понечи да му донесе още една порция, но силите му се изчерпаха, преди да достигне повторно велосипеда на кукловода.

Легна върху плоската пластмасова повърхност и затвори очи.

Вече бе в безопасност.

След всичко, което преживял, беше редно да заспи веднага. Нещо обаче не му позволяваше да го направи. Мускулната умора, болката в ръцете и бедрата, страхът да не падне, от който не можеше да се освободи дори и сега... И още нещо. Надигна се и седна.

— Няма справедливост... — промърмори.

Какво ли ставаше с Говорителя? Кзинтът спеше, свит на кълбо, с плътно прилепнали към главата му уши, така здраво притиснал дезинтегратора до корема си, че от оръжието се подаваше само края на двойната цев. Дишането му беше равномерно, но много учестено. Дали това бе добър знак?

Несус щеше да каже. Реши да не буди Говорителя.

— Няма справедливост — повтори тихичко той.

Беше изоставен и самотен, без при това да се чувства като отпускар. Отговаряше за другите. Собственият му живот и здраве сега

зависеха от умението на Несус да се разбере със смахнатата полуплешива жена, която ги държеше в плен. Нищо чудно, че не можеше да заспи.

И все пак...

Очите му най-сетне го откриха и се фокусираха върху него. Върху собствения му велосипед.

Беше със спукани защитни балони. Този на Несус също. Както и на Говорителя. Имаше и още един велосипед с човешко кресло и без защитни балони. Общо четири.

Полудял от жажда, първия път не бе съобразил какво точно вижда. Сега разбра, че това е велосипедът на Тила. Навярно преди не го бе забелязал, изгубен сред множеството други превозни средства. Нямаше защитни балони. Никакви.

А дали те не се бяха разкъсали поради свръхзвуковата скорост?

Какво бе казал Несус? *„На нейния късмет не може да се разчита.“* А Говорителя? *„Ако късметът ѝ бе изневерил само веднъж, щеше да е мъртва.“*

Беше мъртва. Не можеше да не е мъртва.

„Дойдох с теб, защото те обичам.“

— Лош късмет — каза Луис Ву. — Лош късмет извади, когато ме срещна.

Легна върху плоската повърхност и заспа.

Много по-късно се събуди внезапно от това, че беше усетил погледа на Говорещия с животни върху лицето си. Козината на главата на кзинта се бе превърнала в оранжева маска, очите му изглеждаха два пъти по-големи. Бяха изпълнени с *копнеж*.

— Можеш ли да ядеш храната на тревопасния? — попита го Говорителя. — Струва ми се, че от трима ни само аз съм останал без препитание...

Ах, този поглед! Космите по врата на Луис настръхнаха.

— Знаеш, че и за теб има храна. Въпросът е дали ще я използваш.

— В никакъв случай, Луис. Щом чувството за чест ми налага да не се докосвам до храна, дори и да е под носа ми, по-скоро ще умра от глад.

— Много добре — рече Луис и се престори, че отново иска да заспи.

Когато след няколко часа се събуди, разбра, че наистина е спал. Очевидно изпитваше пълно доверие към честната дума на Говорителя. Щом кзинтът бе заявил, че по-скоро ще умре от глад, наистина щеше да го направи.

Пикочният му мехур бе издут, с обонянието си усещаше воня и мускулите го боляха повече от преди. Единия от проблемите си реши веднага, после се позачисти от повърнатото с вода от велосипеда на кукловода След това закуцука към собствения си велосипед, за да използва аптечката му.

Тя не бе просто набор от лекарства. Сама поставяше диагнози и имаше собствено устройство за дозиране. Сложна машина, напълно унищожена при падането. Светлината отслабваше.

Килиите имаха врати в горната си част и малки прозрачни отвори наоколо. Луис легна по корем, за да надникне в една от тях. Видя креват, тоалетна чиния със странна форма и дневна светлина, проникваща през прозореца.

— Говорителю! — извика той.

Използваха дезинтегратора, за да влезнат в килията. Прозорецът бе голям и правоъгълен — твърде странен лукс за затворническа обител. От стъклото бяха останали само няколко остри парчета.

С каква цел бе направен прозорецът? Да дразни пленника, като му напомня за свободата?

Гледаше в посока на пристана. Денят си отиваше и сянката на терминатора се спускаше от посоката на въртенето като тъмна завеса. Пред очите им се простираше пристанище: сгради, подобни на кубове, които навярно са били складове, пристанищни кранове с изящна опростена конструкция и един грамаден кораб. Всичките се бяха превърнали в покрити с червена ръжда скелети.

Отляво и отдясно се виждаше дълги мили криволичещо крайбрежие. Ивица плаж, след това ивица докове, сетне пак ивица плаж... Това редуване навярно бе предвидено още при самото оформяне на крайбрежието. Плитководие като на Уайкики, после дълбоките води, необходими за пристанището, след това отново плитководие.

Океанът зад брега изглеждаше всеобхватен и чезнеше в безкрайния хоризонт. Опитай се да обхванеш с поглед Атлантическия океан!

Здрачът се спускаше като завеса, теглена отрядно наляво. Оцелялото осветление на административния център продължаваше да сияе, докато доковете и океанът потъваха в мрак. В обратната посока все още се виждаше златистата светлина на деня.

Говорещия с животни се бе наместил на овалното легло в килията.

Луис се усмихна. Спящият кзинт имаше много миролюбив вид. Може би се опитваше чрез съня да избяга от раните си. Или пък да убие усещането за глад?

Луис го остави.

В полумрака на затвора откри велосипеда на Несус. Бе толкова гладен, че погълна една хранителна тухла, предназначена за стомаха на кукловода, без да се замисли и да обръща внимание на особеността ѝ вкус. Сумракът бе започнал да го дразни, така че включи фаровете на кукловодския велосипед, след това издири останалите и пусна и техните фарове. Помещението стана доста по-светло и се изпълни със странни сенки.

Защо се бавеше Несус?

В древния плаващ затвор нямаше кой знае колко забавления. Можеше да се спи само известно време и Луис вече бе използвал своята квота от него. Естествено, същото това време можеше да се оползотвори в размисли какво, по дяволите, прави кукловодът и в подозрения дали не е на път да склучи някаква сделка в твой ущърб.

В края на краищата, Несус не бе просто извънземно създание. Той бе кукловод от Пирсън, с безкрайно дълъг опит в манипулирането на човешки същества за собствени цели. Ако успееше да се спогоди с някакъв предполагаем Строител на пръстеновия свят, нямаше причини да не изостави Луис и Говорителя, и то веднага. Един кукловод нямаше защо да не направи това. И обратно, съществуваха поне две основателни причини да го направи.

Говорещия с животни почти сигурно щеше да предприеме нов опит да открадне „Далечният изстрел“ от Луис Ву, за да може расата му да се възползва от новия квантов хипердвигател. Съществуваше вероятност кукловодът да пострада при схватката. Е, нямаше ли да е по-безопасно за него да изостави Говорителя *сега*, а едновременно с него и Луис Ву, който и без това не би могъл да противодейства на такава операция.

Освен това и двамата вече знаеха твърде много. След смъртта на Тила единствено Говорителя и Луис можеха да разкажат някому за експериментите, които кукловодите бяха правили в моделирането на чужди еволюции. Може би на Несус е било наредено да даде информация на спътниците си относно примамването на звездни семена и законите на фертилитета с единствената цел да се запознае с реакциите им. Вероятно му е било заповядано, също така, по някое време да ги изостави.

Мислите на Луис всъщност не бяха нови. Той бе нащрек в очакване на някакви действия от страна на Несус още от момента, когато кукловодът си призна, че с помощта на примамки бе насочил кораб на Аутсайдерите към Процион. Подозренията му имаха основания, но така или иначе не бе в състояние да направи нищо, с което да противодейства.

За да се освободи от тази натрапчива мисъл, Луис влезе в друга килия. С лазерното си фенерче сряза предполагаемата брава на една врата и след четвъртия напън я отвори.

Оттам се разнесе ужасна воня. Луис задържа дъха си и насочи фенерчето в отвора, за да разбере нейния произход. След отказа на вентилационната система някой бе умрял тук. Трупът, с масивна наглед кана за вода в ръка, се бе свлякъл до прозореца. Каната бе счупена. На прозореца нищо му нямаше. Съседната килия се оказа празна и Луис я зае.

Намираще се в помещение с изглед към звездите. Ураганът, през който бяха преминали, блестеше право пред очите му. Изглеждаше внушителен дори от разстояние две хиляди и петстотин мили. Голямо и злоещо синьо око.

В обратната посока се виждаше висока и тясна, плаваща във въздуха сграда с размерите на звездолет. За един кратък миг Луис си внуши, че това наистина е звездолет, скрит нарочно тук; и че за да напуснат пръстеновия свят е необходимо единствено да... Разбра, че по този начин само се разсейва. Направи опит да запамети плана на града. Реши, че впоследствие това може да се окаже важно. Все пак, бе първият град с все още функционираща цивилизация, който бяха открили.

След час разнообрази заниманията си. Седнал върху мръсното овално легло, наблюдаваше окото, докато забеляза доста встрани от

него малко яркокафяво триъгълниче.

Бе едва забележимо в сивобелия хаос на безкрайния хоризонт. Следователно, там все още беше ден. Отиде да потърси бинокъла си. С негова помощ всички детайли придобиха остротата и релефността на лунните кратери. Видя неравен триъгълник, червенокафяв в основата си и с блясък на мръсен сняг на върха. Божия юмрук се бе оказал много по-висок, отколкото предполагаша. За да може да се вижда от такова разстояние, би трябвало по-голямата част от него да се извисява над атмосферата.

След катастрофата велосипедите бяха прелетели около сто и петдесет хиляди мили. Планината сигурно беше висока поне хиляда.

Луис подсвирна и отново вдигна бинокъла към очите си.

Седейки в полумрака, чу някакъв шум над главата си.

Подаде се от килията.

— Добре дошъл, Луис! — изрева Говорещия с животни.

Приветства го, размахвайки червен на цвят и наполовина изяден труп на животно с размерите на коза. След това отхапа от него парче, голямо колкото бифтек а ла Шатобриан, и още едно, и още едно... Зъбите му бяха създадени за разкъсване, не за дъвчене.

Присегна се и хвана окървавен заден крак, на който все още имаше кожа и копито.

— Оставих и за теб, Луис! Няколко часа са изминали, откакто е убито, но нейсе. Трябва да побързаме, защото тревопасният не иска да ни гледа как се храним. Сега изследва околностите от моята килия.

— Да видим какво ще каже, след като ги види от моя прозорец — рече Луис Ву. — Сгрехихме с оценката си за Божия юмрук, Говорителю. Трябва да е висок поне хиляда мили. А онова, което се забелязва на върха, не е сняг, а...

— Яж, Луис!

Той усети, как устата му се напълва със слюнка.

— Това сигурно би могло да се поизпече...

Оказа се, че наистина може. Помоли Говорителя да одере кожата, след това залости крака на животно в едно пукнато стъпало и го изпече с помощта на лазерното си фенерче, фокусирано по необходимия начин.

— Вярно е, че месото не е съвсем прясно — рече Говорителя с кисел глас, — но не виждам защо трябва да го кремираш.

— Как е Несус? Пленник ли е, или контролира положението?

— Според мен, контролира го частично. Погледни нагоре.

Жената, седнала на площадката, приличаше на малка кукла, повесила крака в пустотата. Лицето и главата ѝ изглеждаха бели.

— Забеляза ли, че вече не го изпуска от погледа си?

Луис реши, че месото е изпечено. Остана с чувството, че Говорителя го наблюдава нетърпеливо и се дразни от бавното преглъщане на хапките. Той пък мислеше, че твърде бързо поглъща храната. Наистина беше *гладен*.

По молба на кукловода, изхвърлиха оглозганите кости през счупения прозорец направо върху града. След това се събраха край велосипеда на Несус.

— Наистина е под частичен контрол — каза Несус. Имаше затруднения с дишането, причинени може би от миризмата на печено месо. — Научих доста неща от нея.

— Разбра ли защо ни хвана в капана?

— И това, и много други работи. Имам късмет. Тя е космонавт. Била е член на екипажа на космически кораб.

— Чудесно! — отвърна Луис Ву.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ЖЕНАТА ОТВЪД РЪБА

Името ѝ бе Харлоприлалар Хотруфан. Била в екипажа на космическия кораб... „Пионер“, както го нарече Несус след кратко колебание... около двеста години.

„Пионер“ обикалял по двадесет и четири годишен маршрут, включващ четири слънца и техните системи: пет планети с кислородна атмосфера и пръстеновия свят. Думата „година“, която бе използвана, се оказа традиционна единица за време, нямаща нищо общо с тукашното. Навярно бе означавала времето, необходимо на един от изоставените светове за обиколка около слънцето му.

Преди да бъде построен пръстеновият свят, две от петте планети, навестявани от „Пионер“, били гъстонаселени. Сега те, както и останалите, били изоставени и покрити с рядка растителност и развалини на умиращи градове.

Харлоприлалар бе минала по този маршрут осем пъти. Знаела, че на тия планети могат да се открият растения и животни, неуспели да се приспособят към пръстеновия свят поради отсъствието на климатично редуване на зимни и летни сезони. Някои растения се използвали за подправки. Някои животни — за храна. Друго не знаела и не искала да знае. Трудът ѝ нямал нищо общо с товаро-разтоварните работи.

— Не е отговаряла и за поддържането на жизнеобезпечаващите системи — каза Несус. — Просто не можах да разбера с какво точно се е занимавала. Екипажът е бил от тридесет и шест души. Задълженията на някои от тях без съмнение не са могли да бъдат особено сложни. Според мен, тя не е извършвала никаква дейност от жизнена важност за оцеляването на кораба или екипажа. Не ми се вижда и много умна, Луис.

— Сети ли се да питаш какво е било съотношението на членовете на екипажа по полов признак? От тези тридесет и шест души колко са били жени?

— Да, тя ми каза това. Три.

— Е, тогава няма защо да ме питаш за професията ѝ.

Двеста години пътуване, сигурно и приключения.

Накрая, някъде при завършването на осмия курс, пръстеновият свят престанал да отговаря на позивните на кораба.

Електромагнитните намотки не сработили.

Доколкото могли да видят с телескопа, нямало признаци на живот *на нито една* от площадките за кацане.

Петте планети, до които пътувал „Пионер“, не разполагали с електромагнитни спирачни полета, така че корабът имал достатъчно гориво от кондензиран междузвезден водород, събран по пътя. Бил в състояние и да кацне... но къде?

Не на самия пръстенов свят. Противометеоритната защита щяла веднага да ги унищожи.

Не получили разрешение да кацнат на никое от летищата на ръба на пръстена. Без съмнение, там нещо не било наред.

Да се върнат на изоставените планети? Да започнат нов живот — тридесет и трима мъже и три жени?

— Били са пленници на навика и рутината и явно не са им стигали сили да вземат такова решение. Изпаднали в паника — поясни Несус. — На кораба избухнал бунт. Главният пилот успял да се заключи в командната каюта достатъчно дълго време, за да приземи звездолета на страничен космодрум. Заради това го убили. Както каза Харлоприлалар, „задето поставил в опасност кораба и живота им“. Ако питаш мен, причината може да е била и друга — че нарушил традицията, като кацнал с помощта на ракетни двигатели и без да поиска разрешение...

Луис почувства, че някой го следи, и погледна нагоре.

Жената космонавт все още ги наблюдаваше. Несус отвърщаше на погледа ѝ с една от главите си, лявата.

Ясно, криеше таспа в тази глава. Това бе причината да гледа постоянно нагоре. Тя не искаше да изпуска кукловода от полезрението си, а той, от своя страна, не ѝ позволяваше да се откачи от въдицата на таспа.

— След като убили командира, напуснали кораба — продължи Несус. — Едва тогава разбрали какво зло им е сторил. *Чилтанг бронът* не работел, не функционирал въобще. Оказали се в безпомощна самота край една стена, висока хиляда мили.

— Как го каза? Чилтанг...

— Не мога да ти обясня как се превежда „чилтанг брон“ на интересик или на езика на Говорителя. Знам обаче как функционира и това, струва ми се, е изключително важно за нас...

Строителите на пръстеновия свят създали безотказно работещи машини. Изглеждало дори, че в много отношения те били предвидили разрухата на цивилизацията, едва ли не я били планирали, отчитайки, че редуването на циклите на варварство и култура са нещо естествено за човешкото развитие. Взели мерки цялата изключително сложна структура да не престане да функционира поради прекъсване на обслужването ѝ. Всичко можело да се случи — потомците на Строителите да забравят как се поддържат въздушни шлюзи и електромагнитни оръдия, как се създават светове или дори летящи автомобили; цивилизацията можела да загине, но пръстеновият свят нямало да престане да функционира.

Противометеоритната защита, например, била толкова съвършена, че Харлоприлалар...

— Викай ѝ Прил за по-кратко — предложи Луис.

— ...че Прил и колегите ѝ никога не допусkali възможността защитата да откаже.

Какво е могло да се случи на космодрума? Някой слабоумник да забрави и двете врати на въздушния шлюз отворени?

Нямало обаче въздушни шлюзове! Вместо тях се използвал *чилтанг бронът*, машина, чрез която структурата на пода на пръстеновия свят, а също и на ръба на пръстена, ставали проницаеми за материята. Е, макар и с известна съпротива. Когато *чилтанг бронът* бил включен...

— Генератор за осмоза — предположи Луис.

— Възможно е. Предполагам, че *брон* означава модификатор. Когато бил включен, се губело известно количество въздух, но бавно, и то само докато функционирал генераторът. Хората прониквали през преградата в скафандри и съпротивата на материята наподобявала силен вятър. Машините и другите вещи с голяма маса се изтегляли с помощта на трактори.

— А въздухът? — запита Говорителя.

— Та нали са го произвеждали навън, чрез трансмутация!

Да, пръстеновият свят наистина познавал евтината трансмутация. Била такава единствено в големи мащаби и имала някои ограничители. Самата машина била гигантска. Владеела превръщането на един елемент в друг. Двата трансмутатора на космодрума превръщали оловото в азот и кислород. То било удобно както за складиране, така и за пренасяне през стената.

Генераторите за осмоза работели безотказно. Повреди ли се въздушен шлюз, можел да се изгуби цял един ураган от въздух, годен за дишане. При повреда на *чилтанг броня* обаче, най-лошото, което можело да се случи, е да се затвори пътят към пространството. И към завръщащите се космонавти.

— Към нас също — добави Говорещия с животни.

— Не бързай толкова — каза Луис. — Може би генераторът за осмоза е точно това, което ни е необходимо, за да се приберем у дома. Въобще няма да се налага да преместваме „Лъжецът“. Би било достатъчно да насочим *чилтанг броня* към основата на пръстена и корабът ни ще премине през нея като вода през пясък. Ще се окажем извън този свят и от другата му страна.

— И ще потънем в противометеоритния слой от пореста пластмаса — отвърна Говорителя. — Извинявам се. Там би могъл да ни помогне дезинтеграторът.

— Така е — каза Несус. — За съжаление, не разполагаме с *чилтанг броня*.

— Но тя е тук. Значи, успяла е да се промъкне.

— Да...

На специалистите по магнитна хидродинамика се наложило да усвоят една съвсем нова за тях професия, преди да възстановят *чилтанг броня*. Това им отнело няколко години. Машината се повредила в работещо състояние и била частично стопена и деформирана. Наложило се да направят нови части, да ги настроят, да използват материали, за които *са знаели*, че няма да издържат, но са се надявали да не покажат негодността си веднага.

Имало и нещастен случай. Един зле калибриран осмотичен лъч пронизал „Пионера“. Двама космонавти загинали веднага, потънали до кръста в металния под, а седемнадесет получили необратими мозъчни увреждания плюс други наранявания, причинявани тогава, когато някои проникваеми тъкани станат прекалено проникваеми.

Така или иначе, останалите шестнадесет успели да се промъкнат. Взели и идиотите със себе си. Взели и *чилтанг броня*, в случай, че новият пръстенов свят се окаже прекалено негостоприемен.

Открили дивачество. Нищо друго, освен дивачество.

След няколко години неколцина космонавти се опитали да напуснат пръстеновия свят.

Чилтанг бронят този път отказал да работи, четирима от тях останали зазидани в стената. С това всичко приключило. На другите им станало ясно, че никъде в пръстеновия свят няма да намерят резервни части.

— Не мога да разбера защо варварството е настъпило толкова бързо — каза Луис. — Нали една обиколка на „Пионера“ е продължавала двадесет и четири години?

— Двадесет и четири години корабно време, Луис.

— Да, да. Схващам разликата.

— За кораб, пътуващ с импулс една гравитационна единица, звездите са на разстояние от три до шест години една от друга. Действителните разстояния обаче са големи. Прил говори за затънт район на двеста светлинни години от основната галактическа плоскост, където три слънца били едва на десет светлинни години едно от друго.

— Двеста светлинни години... Как мислиш, това не е ли близо до границата на известното пространство?

— Може и така да е. Планети с кислородна атмосфера обикновено не се срещат другаде толкова често, колкото в близост до Слънцето. Харлоприлалар говори, че обитателите на пръстеновия свят много отдавна са разполагали с техника за преобразуване на планети по земен образец. Имало е случаи някои от тези светове да бъдат изоставени от нетърпеливите Строители още преди да е приключил процесът.

— Това би могло да обясни много неща. Освен ако... Не, по-добре е да не говоря.

— За маймуните ли си мислиш, Луис? Има достатъчно доказателства, че твоят вид е еволюирал на Земята. Не е изключена обаче възможността тя да е била удобен обект за моделиране поради близостта ѝ с планети от съседни звездни системи. Нищо чудно Строителите да са закарали там домашни животни и слуги.

— Като маймуни и неандерталци, например? — предположи Луис. — Просто фантазирам. Явно не е нещо, което би трябвало да знаем.

— Прав си. — Кукловодът дъвчеше растителна тухла, докато разговаряха. — Стандартният маршрут на „Пионера“ е надвишавал триста светлинни години. Имало е достатъчно време за много промени през едно такова пътуване, макар промените там да не са били често явление. Обществото, в което живяла Прил било устойчиво.

— А защо тя е толкова сигурна, че целият пръстенов свят се е върнал към варварството? Каква част от него са успели да изследват?

— Много малка и все пак достатъчно голяма. Прил е права. Резервни части за *чилтанг броня* няма да се намерят. Предполагам, че целият пръстенов свят вече е подивял.

— Как?

— Прил се опита да ми обясни случилото се така, както на нея го обяснил друг член на екипажа. Разбира се, той е опростил нещата. Изглежда, процесът е започнал години преди „Пионера“ да излети в последния си полет.

Кукловодът преглътна последната хапка от тухлата.

— Имало е десет населени планети. Когато строежът на пръстеновия свят приключил, всички те били изоставени, подхвърлени на съдбата им без човешко присъствие. Представи си как би изглеждала една такава планета. Сушата е пълна с градове в различни фази на развитие. Може би бордеите са били нещо отживяло, но все пак ги е имало. Цялата земя била покрита с отпадъчни продукти: използвани контейнери, счупени машини, повредени книги и филми. Изобщо с множество неща, които не са могли да бъдат изгодно преработени или използвани по някакъв друг начин. Моретата сигурно са се превърнали в сметища поне за сто хиляди години. Няма начин да не са хвърляли отпадъчни радиоактивни вещества. Какво чудно би имало тогава морският живот да еволюира в съответствие с новата среда? Какво чудно би имало да се появят форми на живот, способни да преработват отпадъците?

— Веднъж това се е случило на Земята — каза Луис Ву. — Бактерия, която се храни с полиетилен. Започнала да изяжда опаковките в супермаркетите. Отдавна я няма. Така или иначе, ние се отказахме от полиетилена.

— Представи си десет такива планети. Ще се появят бактерии, способни да се хранят с цинкови сплави, с пластмаси, с бои, с изолацията на електропроводници, с току-що изхвърлен боклук и с боклук на хилядогодишна възраст. Подобно нещо би могло да навреди дори на космическите кораби, които редовно посещавали старите планети, търсейки форми на живот, забравени на пръстеновия свят или неприспособили се към него. Носели са оттам и други неща: сувенири и предмети на изкуството, чието транспортиране е било забравено или просто отлагано. Наложило се е вероятно да превозят експонатите на много музеи.

— Един от корабите пренесъл бактерия, способна да разруши структурата на свръхпроводник, работещ при стайна температура, елемент, използван много в сложното оборудване. Бактерията работела бавно. Била млада и примитивна и в началото лесно я унищожавали. Сигурно различни нейни мутации са били извозвани до пръстеновия свят от космическите кораби, докато най-сетне една успяла да се закрепил. Тъй като действала много бавно, повредила кораба дълго след неговото кацане. Повредила *чилтанг броня* на космодрума едва след като космонавтите неволно я пренесли там. Започнала да руши електромагнитните приемници, след като совалките, пътуващи по ръба на пръстеновия свят, я разнесли навсякъде.

— Говориш за електромагнитни приемници на енергия?

— Енергия е била произвеждана от засенчващите плоскости чрез термоелектричен ефект и оттам препращана като лъч към пръстеновия свят. По всяка вероятност, това излъчване е било обезопасено. Ние поне не го регистрирахме. Подаването навярно прекъснало автоматично, след като устройствата на пръстеновия свят престанали да го приемат.

— Не виждам защо не са произвели друг свръхпроводник — каза Говорителя. — На нас са ни известни две основни молекулярни структури, всяка от тях с различни вариации, отговарящи на различни температурни режими.

— Съществуват поне четири основни структури — поправи го Несус. — Ти си напълно прав, пръстеновият свят е трябвало да оцелее и след падането на градовете. Едно по-младо и по-динамично общество навярно е щяло да се справи с проблема. Представи си обаче с какви трудности са се сблъскали те. Голяма част от ръководителите

им загинали заедно със сградите си, когато потокът от електроенергия секнал. Без енергия не са могли да експериментират кой знае колко с нови свръхпроводници. Складираната енергия вероятно е била конфискувана за личното потребление от хората с политическа мощ или се е използвала за поддържането на цивилизовани области с надеждата, че някой ще направи нещо. Синтезните двигатели на космическите кораби също не са могли да бъдат използвани, тъй като *чилтанг броновете* са се нуждаели от свръхпроводници. Хора, които събрани заедно са могли да свършат някаква работа, просто е нямало как да се срещнат. Компютърът, контролиращ електромагнитните устройства, бил мъртъв. Самите тези устройства останали без енергия.

— Както в приказката — каза Луис. — Поради липсата на един гвоздей пропаднало цялото кралство.

— Знам тази приказка, но не я цитирам съвсем на място — каза Несус. — Нещо все пак е могло да се направи. Разполагали са с мощности, чрез които да кондензират течен хелий. С прекратяването на притока от лъчева енергия поправката на приемащите устройства станала безпредметна. *Чилтанг броновете* обаче са могли да бъдат приспособени към метални свръхпроводници, охлаждаани от течен хелий. С *чилтанг броновете* щели да имат достъп до космодрумите. Можели са да изпратят до засенчващите плоскости кораби, които да включат енергийните излъчватели, с чиято помощ други свръхпроводници, охлаждаани с течен хелий, да бъдат свързани с енергийните приемници. За всичко това обаче е била необходима складирана енергия. А те са използвали запасите от такава за улично осветление, за поддържането на оцелелите плаващи сгради във въздуха, за готвене и замразяване на храни! Това е довело до падението на пръстеновия свят.

— И до нашето също — добави Луис Ву.

— Да. Поне имахме късмет, че срещнахме Харлопралалар. Тя ни спести една излишна разходка. Вече не е необходимо да продължаваме пътуването си към ръба.

Луис почувства как внезапно го заболя глава.

— Аз на това не му казвам късмет — рече Говорителя. — Ако е късмет, защо не се радвам? Изгубихме целта на пътуването си и се лишихме от последната надежда за избавление. Транспортните ни

средства са унищожени. Един член на нашия екипаж е изгубен нейде в този грамаден град.

— Мъртва е — каза Луис. Когато го погледнаха неразбиращо, той посочи с пръст в полумрака. Велосипедът на Тила се мержелееше, осветен от фаровете.

— Ще трябва сами да си създаваме късмет от сега нататък — добави той.

— Виждам. Нали си спомняш, Луис, вече ти бях казал, че късметът ѝ е непостоянен. Не можеше да бъде иначе. Ако бе действал непрекъснато, тя нямаше да се окаже на борда на „Лъжецът“. И ние нямаше да катастрофираме. — Кукловодът замълча и след малко отново проговори. — Моите съболезнования, Луис.

— И аз съжалявам — изръмжа Говорителя.

Луис кимна с благодарност. Бе предполагал, че ще изпитва по-силни чувства. Инцидентът в Окото обаче някак си бе променил отношението му към Тила. Оттогава тя му изглеждаше по-малко действителна от Говорителя или Несус. Беше се превърнала в мит. Извънземните бяха къде-къде по-реални.

— Трябва да си намерим нова цел — каза Говорещия с животни. — Да открием начин и да изведем „Лъжецът“ в откритото пространство. Признавам, че нямам идеи.

— Аз имам — каза Луис.

Говорителя бе изненадан:

— Вече?

— Искам обаче да ги преценя по-внимателно. Не знам дали няма да ви се сторят налудничави или най-малкото неосъществими. Така или иначе, ще ни трябва превозно средство. Нека помислим как да си го набавим.

— Ще ни трябва шейна. Ще използваме оцелелия велосипед като влекач. И нещо голямо за шейна, може би стената на някоя сграда.

— Струва ми се, че има и по-добри варианти. Сигурно ще мога да убедя Харлоприлалар да ми обясни как работи оборудването, което държи тази сграда във въздуха. Току виж се окаже, че можем да използваме самата сграда като превозно средство.

— Опитай — каза Луис.

— А ти?

— Нека помисля още.

Цялата стена на сградата бе претъпкана от машини. Част от тях бяха повдигачи. Други контролираха климатичната инсталация, водопровода и канализацията. Трети задействаха и поддържаха електромагнитния клапан. Несус работеше. До него стояха Луис и Прил, без да си обръщат внимание.

Говорителя все още бе в затвора. Прил бе отказала да го пусне.

— Бои се от теб — обясни му Несус. — Не ще и дума, че мога да я попритисна. Ще се качиш на един от велосипедите, а аз ще заявя, че докато не те пусне на платформата, няма да дойда. Тогава ще трябва да отстъпи.

— Отде да зная дали няма да ме вдигне до тавана и после да ме пусне да падна? Благодаря.

Тя обаче бе разрешила на Луис да се качи.

Даваше вид, че не ѝ обръща внимание, но в същото време внимателно я изучаваше. Устата ѝ бе малка и без устни. Носът ѝ също бе малък, прав и тесен. Нямахше вежди.

Нищо чудно, че не долавяше каквото и да е изражение на лицето ѝ. То му наподобяваше манекените, използвани от производителите на перуки.

След два часа работа Несус подаде главите си от една шахта.

— Не мога да осигуря самостоятелно придвижване. Повдигащият механизъм е в състояние единствено да задържа сградата над повърхността. Изключих обаче едно коригиращо устройство, което я фиксира точно над определено място. Сега тя е във властта на ветровете.

— Или на някой влекач — усмихна се Луис. — Ще вържем сградата за велосипеда ти и той ще я изтегли.

— Не е необходимо да я тегли. Има импулсен двигател и ще може да я движи, оставайки в нея.

— Виждам, че и за това си помислил. Този двигател обаче е страшно мощен. Ако велосипедът се отскубне и се развихри из сградата...

— Да... — кукловодът се обърна към Прил и започна да обяснява нещо бавно и обстойно на езика на пръстеновия свят. След това се обърна към Луис. — Разбрах, че тук има достатъчно големи запаси от електроизолационна пластмаса. Ако обвиним целия велосипед в нея, оставайки свободен единствено контролния пулт...

— Това не е ли малко прибързано решение?

— Луис, ако велосипедът се развихри, *бих могъл да пострадам*.

— Добре... А ще можеш ли да приземиш сградата, когато това се наложи?

— Да. Имам контрол върху вертикалното придвижване.

— В такъв случай няма да ни трябва влекач. Хайде да действаме.

Луис не спеше, просто си почиваше. Лежеше по гръб в голямото легло. Очите му бяха отворени и вперени в мехурообразния прозорец на тавана.

Изад края на една засенчваща плоскост започнаха да се подават първите слънчеви лъчи. Зазоряването не беше далеч, но дъгата все още ярко синееше на фона на черното небе.

— Навярно съм се побъркал — каза Луис Ву.

— Всъщност, *какво друго* можем да направим? — добави.

Реши, че спалнята навярно е била част от резиденцията на местния губернатор. Сега бе превърната в контролна стая. Заедно с Несус бяха поставили велосипеда в един вграден гардероб, сетне го бяха залели с пластмаса и накрая — с помощта на Прил — пуснаха електрически ток през пластмасата. Гардеробът се бе оказал с подходящи размери.

Леглото бе много старо. Изпукваше при всяко движение.

— Божия юмрук... — промърмори Луис в мрака. — Трябва да е хиляда мили висок. Безсмислено е да се създава толкова висока планина, освен ако...

Не довърши мисълта си. Изведнъж скочи, седна в леглото и се разкрещя.

— Жицата! Кабелът, който държи плоскостите!

Една сянка се шмугна в спалнята.

Луис изстина. Стаята бе тъмна. При все това, по раздвижването на самия мрак разбра, че към него се приближава гола жена.

Халюцинация ли беше? Или призракът на Тила Браун? Сянката го достигна, преди да успее да избере едно от двете предположения. Седна уверено на леглото, съвсем близо до него, докосна лицето му и погали бузите с краищата на пръстите си.

Бе почти напълно плешива. Косата ѝ, макар и да беше тъмна, дълга и гъста, растеше само по широка един инч ивица на тила. В мрака не можа да различи чертите ѝ. Тялото и обаче бе прекрасно, той осъзна, че всъщност го вижда за пръв път. Стройно и мускулесто, като на професионална танцьорка, с висока и масивна гръд.

Ако и лицето ѝ беше в хармония с него...

— Иди си — рече Луис без грубост в гласа.

Хвана я за китката и прекрати допира на пръстите ѝ до неговите бузи. Допирът наподобяваше масаж и беше безкрайно приятен. Изправи се на крака, изправи и нея, хващайки я за раменете. Как да я прогони? Дали просто да я обърне и да я потупа по гривата?

Тя плъзна краищата на пръстите си по шията му, този път на двете си ръце. Докосна го по гърдите. И на *едно място*, и на *друго място*, и изведнъж Луис Ву се почувства подлуден от сладострастие. Ръцете му обвиха раменете ѝ като менгемета.

Тя отпусна своите и не му помогна, когато той започна трескаво да съблича пуловера си. Докато се разголваше, тя леко го докосваше на разни места, при това не непременно там, където се преплитаха нервите му. Но при всеки допир му се струваше, че докосва направо центъра за удоволствие в неговия мозък.

Вече изгаряше от желание. Ако сега тя се опиташе да го отблъсне, щеше да използва сила. Трябваше да я притежава! Една все още мислеща част от него обаче разбираше, че жената може да го охлади със същата бързина, с която го бе възбудила. Чувстваше се като млад сатир, но в същото време смътно осъзнаваше, че е марионетка.

В момента му беше все едно.

Лицето на Прил продължаваше да е все така безизразно.

Тя го доведе до ръба на оргазма и го задържа там дълго, доста дълго, така че последвалият момент приличаше на удар от мълния. Тази мълния обаче не бе кратка, а продължителна, и той просто запламтя от екстаз.

Когато всичко свърши, почти не разбра, че тя си отива. Не можеше да не е наясно колко успешно го бе изцедила. Заспа още преди тя да стигне до вратата.

Събуди се с една мисъл: *защо направи това?*

„Много аналитично взех да подхождам към всичко, укори се Луис. — *Та тя е самотна и сигурно е била сама дълго време. Усвоила е*

едно умение и дълго време не е могла да го практикува“.

Умение. Навярно разбираше от анатомия повече, отколкото който и да е професор. Дали имаше докторска степен по проституция? Бе достигнала истинско вълшебство в тази най-древна професия! Луис Ву можеше да открива професионализма в която и да е област и много го ценеше. Тази жена наистина бе професионалист от висока класа.

Докосни нервите на човек в определен ред и той ще реагира по очакван от теб начин. Ако знаеш как точно да го направиш, можеш да превърнеш всеки в марионетка.

Както и късметът на Тила превръщаше хората в марионетки.

Бе започнал да се доближава до истината. И когато най-сетне отговорът дойде, той не бе изненадан.

Несус и Харлоприлалар, застанали с гръб към него, влачеха нещо, измъкнато от стаята с фризера. Огромно туловище на безкрила птица, по-голяма от човек. Несус бе обвил единия ѝ крак с плат, за да не докосва мъртвото месо.

Луис отиде да отмени кукловода в тежката му работа. Откри, че заедно с Прил трябва да теглят птицата с две ръце. Тя го поздрави с кимване и той отговори на поздрава ѝ.

— На колко години е? — попита кукловода.

Несус не се изненада от въпроса му.

— Не знам.

— Снощи дойде в стаята ми — поясни Луис и веднага съобрази, че това не означаваше нищо за тревопасния. — Нали ти е известно какво ние, хората, вършим, за да се възпроизведеме? А също и за развлечение.

— Добре ми е известно.

— Е, точно това правихме. Много я бива за тази работа. Толкова много, че не може да не я е практикувала поне хиляда години.

— Това не е невъзможно. Цивилизацията на Прил е разполагала със средство, далеч превъзхождащо вашия възстановител като лекарство за поддържане на живота. Днес притежателите му могат да го продават на каквато цена поискат. Една доза е достатъчна за осигуряването на петдесет години младост.

— Имаш ли представа колко дози е поела?

— Не, Луис. Знам обаче, че дотук е дошла пешком.

Вече бяха достигнали стълбището, водещо към конусообразния затвор. Туловището на птицата започна да подскача по стъпалата.

— Откъде е дошла пешком?

— От ръба на стената.

— *Извървяла е двеста хиляди мили?*

— Горедолу толкова.

— Я ми кажи какво им се е случило, след като са успели да преминат през стената?

— Нямам представа, Луис. Ще трябва да я попитам.

Кукловодът се зае да задава въпроси на Прил и лека-полека пред очите на Луис започна да се оформя картината на случилото се.

Още първата група диваци, с които се срещнали, ги взела за богове. Това продължило и по-нататък с едно-единствено изключение.

Обожествяването им помогнало да решат радикално поне един проблем. Космонавтите, чиито мозъци били увредени от недооправения *чилтанг брон*, били оставени на грижите на туземци от различни селища. Можело да се предполага, че приемайки ги за богове, щели да се отнесат грижовно към тях. Освен това, божествата, страдащи от идиотизъм, нямало да бъдат в състояние да направят големи поразии.

Останалата част от екипажа на „Пионера“ поела в две различни посоки. Девет души, в това число и Прил, тръгнали в тази, обратна на въртенето. Там някъде се намирал родният град на Прил. И двете групи се договорили да вървят по протежението на ръба и да търсят остатъци от цивилизация. Обещали си да се информират една друга, ако открият такива останки.

Всички продължавали да ги приемат като богове. Всички, освен другите богове. Някои хора оцелели и след упадъка на градовете. Някои полудели. Всички обаче поемали средството, удължаващо живота, ако получили достъп до него. Всички търсели оцелели цивилизационни средища. Никой не се замислял, че може сам да опита да изгради такъв оазис.

Към движещия се в посока, обратна на въртенето отряд корабкрушенци от „Пионера“, се присъединили и други оцелели хора. Взети заедно, те образували внушителен пантеон.

Във всички градове открили разбити кули. Плаващите кули се появили непосредствено след заселването на пръстеновия свят и

хилядолетия преди усъвършенстването на подмладяващото лекарство. То направило хората от по-старите поколения много предпазливи. Всеки от тях, който бил в състояние да си го позволи, гледал да стои по-далеч от кулите. Освен ако го изберели на държавна служба — тогава можел да монтира в тях предпазни устройства, енергогенератори.

Някои от сградите продължавали да плават във въздуха. Повечето от тях обаче се сгромолясали в центъра на градовете, и то едновременно, веднага след аварията на последния приемател на енергия.

В един момент странстващият пантеон се оказал в някакъв частично цивилизован град, обитаван само в предградията. Там номерът с обожествяването нямало как да мине. Наложило им се да заменят голямо количество от подмладяващия еликсир за обикновен функциониращ автобус.

Много по-късно на пътуването им бил сложен край. Изпаднали в плен на униинето, а и автобусът се повредил. В друг полуразрушен град и в компанията на оцелелите след голямото крушение по-голямата част от пантеона чисто и просто заседнала.

Прил обаче имала карта, от която разбрала, че родният ѝ край бил право пред нея, в посока към звездите. Убедила един мъж да ѝ прави компания и се отправила на път.

Отказали се от божественото си положение. По някое време си омръзнали един на друг и Прил продължила сама. Там, където божественият ѝ статут не бил достатъчен, разменяла малки количества от подмладяващия еликсир, ако това се наложило. Оправяла се и по друг начин.

— Имала начин, чрез който можела да властва над хората. Опита се да ми го обясни, но не я разбрах.

— Мисля, че аз я разбирам — каза Луис. — При това начин, който ѝ осигурява безнаказаност. И тя притежава нещо като тасп.

Още малко и щяла да полудее, когато достигнала родния си град. Заселила се в приземната сграда на полицейския участък. Трябвали ѝ стотици часове, за да се научи да борава с оборудването. Едно от първите неща, които направила, било да я издигне във въздуха — кулата имала собствено енергийно хранване и била приземена с

предпазна цел след крушението. По-късно нерядко изпитвала желание да се самоубие, като се сгромоляса заедно със сградата.

— В кулата имало система за залавяне на водачи на превозни средства, нарушаващи правилата на движение. Тя я включила с надеждата да плени някой себеподобен, някой оцелял след упадъка. Смятала, че щом кара кола, трябва да е цивилизован.

— Защо тогава е искала да го види уловен и беззащитен в морето от ръждясали метални отпадъци?

— За всеки случай, Луис. Разумът ѝ постепенно се възвръщал.

Луис погледна намръщено в арестантското отделение. Бяха спуснали долу туловището на птицата и Говорителя вече се бе заел с нея.

— Можем да олекотим тази сграда — рече Луис. — Можем да я направим почти два пъти по-лека.

— Как?

— Като изрежем и захвърлим приземната част. Трябва обаче първо да измъкнем Говорителя оттам. Ще убедиш ли Прил?

— Мога да опитам.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА И ВТОРА ТЪРСАЧА

Харлоприлалар изпитваше ужас от Говорителя и Несус се зае да я извади от това състояние с помощта на таспа. Твърдеше, че го задейства всеки път, когато кзинтът се мярка пред очите ѝ, така че в крайна сметка тя ще започне да се радва на появяването му. Междувременно и двамата избягваха компанията на Говорещия с животни.

Така се случи, че Прил и Несус ги нямаше, докато Луис и Говорителя лежаха по корем върху пода на наблюдателната площадка с погледи, втренчени в мрака на арестантското отделение.

— Почвай — рече Луис.

Кзинтът стреля едновременно с двата лъча.

Околността се изпълни с гръмотевици. Една блестяща, подобна на мълния точка се появи на стената, непосредствено под тавана. Започна да се движи в посока на часовниковата стрелка, оставяйки след себе си червена сияеща ивица.

— По-добре режи на части — посъветва го Луис. — Ако цялата тази маса се откъсне от кулата изведнъж, ще се разхвърчим като бълхи, падащи от гърба на подстригано куче.

Говорителя сговорчиво измени ъгъла на рязане.

Въпреки това, цялата сграда се разклати от падането на първия къс арматура и пластмаса. През образувалия се отвор Луис съзря слънце, град и хора.

Панорамата стана по-ясна едва след изрязването на половин дузина парчета.

Видя дървен олтар и конструкция от сребрист метал, изобразяваща плосък правоъгълник с надвесена над него параболична дъга. Съзря конструкцията в мига, преди край нея да се стовари нов къс. Съоръжението веднага се превърна в трески и смачкана тенекия. Туземците обаче бяха успели да се отдалечат преди това.

— Хора! — възкликна Луис към приближилия се Несус. — В сърцето на един опустял град, на много мили разстояние от нивите си! Сигурно цял ден са били път дотук. Какво правят?

— Боготворят богинята Харлоприлалар. Освен това, хранят я.

— А, да. Поднасят ѝ дарове.

— Разбира се. Какво от това, Луис?

— Можеше да пострадат.

— Някои от тях вероятно са пострадали.

— Стори ми се, че там долу съзрях Тила. Само за миг.

— Глупости, Луис. Ще изпробваме ли двигателя? Велосипедът на кукловода бе потънал в пихтиеста купчина от прозираща пластмаса. Несус бе застанал до откритото контролно табло. От прозореца, гледащ към залива, се разкриваше внушителна панорама: виждаха се доковете, плоскостенните кули на административния център, миниатюрна джунгла, която някога сигурно е била парк. Всичко това — на няколко хиляди фута разстояние под тях.

Луис изведнъж си представи, че позира. *Командирът, вдъхновяващ подчинените си с личен пример, е застанал на мостика. Възможно е повредените ракетни двигатели да се взривят при включването, но така или иначе те трябва да бъдат включени. Бойните кораби на кзинтите трябва да бъдат спрени, преди да достигнат Земята.*

— Нищо няма да се получи — каза той.

— Защо да не се получи, Луис? Напрежението не би трябвало да надвишава...

— Летящ замък, за бога! Едва сега си давам сметка колко налудничав е цялата работа! Сигурно не сме били с всички си, когато сме вземали това решение! Движещ се дом в горната половина на небостъргач!

Сградата се разклати и Луис потрепери. Несус бе включил двигателя.

Градът започна бавно да преминава покрай прозореца и постепенно да набира скорост. Ускорението се увеличи, но така или иначе не надвишаваше един фут в секунда на квадрат. Максималната скорост изглежда бе от порядъка на сто мили в час и замъкът продължаваше да е устойчив като скала.

— Правилно разположихме велосипеда — каза Несус. — Подът, както виждаш, въобще не се е наклонил и цялата конструкция не показва склонност към въртене около оста си.

— Идеята все още ми се вижда глупава.

— Нищо, което се получава, Луис, не е глупаво. А сега накъде ще вървим?

Той мълчеше.

— Накъде ще вървим, Луис? Говорителя и аз нямаме планове. Кажи в коя посока да тръгнем.

— Към звездите.

— Много добре. Направо към звездите?

— Точно така. Трябва да заобиколим Окото и след това да изменим курса около четиридесет и пет градуса обратно на посоката на въртене.

— Да не би да искаш да отидем при кулата, наречена „Небеса“?

— Да. В състояние ли си да я откриеш?

— Това едва ли ще е трудно, Луис. Пристигнахме тук за три часа летателно време. Би трябвало да се върнем обратно при кулата за тридесет часа. А после?

— Ще видим.

Картината, която се появи в мислите му, изглеждаше твърде убедителна. Можеше дори да я приеме като образец на добро въображение или като учебно помагало. Мечтите на Луис Ву бяха цветни.

Всичко му се стори осъществимо. Дали обаче беше така?

Уплаши се от лекотата, с която бе изгубил вяра в летателните възможности на кулата. Тя обаче въпреки всичко летеше. При това, без негова помощ.

— Тревопасният изглежда се радва на водачеството ти — рече Говорителя.

Велосипедът тихо бръмчеше на няколко фута от тях. Зад прозореца бавно преминаваше пръстеновият свят. Окото се бе оказало встрани — голямо и плашещо.

— Тревопасният не е с всички си — отвърна Луис. — Надявам се ти да имаш повече здрав разум.

— Не е съвсем така. Ако си поставил някаква цел, ще се радвам да те последвам. Възможно е обаче постигането ѝ да е свързано

с битки и заради това би трябвало да знам нещо за нея.

— Разбирам.

— По начало, би трябвало да знам нещо за нея, за да мога да преценя възможността от бойни действия.

— Добре го каза.

Говорителя продължи да очаква отговора му.

— Трябва да открием небесен кабел. Думата ми е за кабела, с който са свързани засенчващите плоскости. Този, в който се оплетохме, нали си спомняш? Той падаше в града при плаващата кула до безкрайност. Би трябвало да има поне няколко десетки хиляди мили от него. Много повече, отколкото са необходими за това, което съм замислил.

— А какво си замислил, Луис?

— Искам да се сдобием с такъв кабел. Туземците ще ни го дадат, стига Прил да ги помоли учтиво и Несус да използва таспа си.

— А после?

— После ще видим дали съм съвсем луд.

Кулата се движеше в посока към звездите, подобна на голям параход. Нямаше звездолети, които да са толкова просторни. Нямаше нищо сравнимо с нея в известното на човека пространство. Шест етажа, по които можеш да се разхождаш колкото си искаш. Разкош!

Някои неща обаче липсваха. Хранителните запаси в летящия небостъргач се състояха единствено от замразено месо, бързоразвалящи се плодове и кухнята във велосипеда на Несус. Той бе обяснил на Луис, че храната на кукловодите няма никаква хранителна стойност за хората. Луис закусваше и обядваше с печено на лазер месо и с някакви ръбати червени плодове.

Вода нямаше.

И кафе нямаше.

Успяха да убедят Прил да донесе няколко бутилки алкохолна напитка. Решиха да именуват кораба на импровизирания за целта мостик. Говорителя деликатно се сви в най-отдалечения край на помещението, а Прил внимаваше да не се отдалечава много-много от вратата. Никой не прие предложението на Луис на кораба да бъде дадено името „Невъзможен“ и затова той получи четири имена на четири различни езика.

Напитката беше... да кажем кисела. Говорителя не я хареса, а Несус въобще не пожела да я докосне. Прил обаче изпи една бутилка и грижливо прибра останалите.

Именуването се превърна в урок по чужди езици. Луис усвои някои от основните понятия от езика на Строителите. Откри, че Говорителя схваща с много по-голяма лекота от него. Всъщност, това беше в реда на нещата. Както кзинтът, така и Несус бяха подготвяни специално да боравят с човешки езици, да усвояват човешкия начин на мислене и човешкия начин на говор. Просто прилагаха познанията си, придобити по-рано.

Дойде време за вечеря. Несус се усамоти при велосипеда си, Луис и Прил се нахраниха с печено месо, а Говорителя — със сурово.

После урокът по чужди езици продължи. Луис се измъчи. Другите напредваха толкова по-бързо от него, че той се чувстваше като кретен.

— Разбери, Луис, *длъжни сме* да научим езика! Пътуваме с малка скорост и ще ни се наложи да си намираме храна. Ще трябва често да общуваме с туземците.

— Знам. Никога не ми е било приятно да уча чужди езици.

Стана тъмно. Макар и на значително разстояние от Окото, небето вече бе покрито с облаци и нощта бе черна като вътрешността на драконова уста. Луис напусна урока. Бе уморен, раздразнен и съвсем несигурен в себе си. Другите му позволиха да си почине.

След около десет часа щяха да подминат Окото.

Тъкмо бе започнал да заспива, когато Прил дойде при него. Почувства как някой енергично го разтърсва и протегна ръка.

Тя веднага се отдръпна и заговори на собствения си език, опростявайки го до крайност, за да може Луис да я разбере.

— Ти водач?

Луис, все още сънен, се замисли.

— Да — отговори, тъй като обстановката май бе доста комплицирана.

— Кажу ми на двуглав да даде на мен негова машина.

— Какво? — Луис започна да търси думи. — Негова какво?

— Негова машина, която прави мен щастлива. Искам я. Ти я взимаш от него.

Луис се засмя, защото му се стори, че е разбрал.

— Ако желаеш мен, трябва да я вземеш — рече сърдито Прил.

Кукловодът притежаваше нещо, което тя искаше. Нямаше средство, с което да му въздейства, тъй като не беше човешко същество. Луис Ву бе единственият човек в компанията. Със силата си щеше да подчини неговата воля. Винаги бе успявала в това, нали беше богиня?

Може би я бе подвела косата на Луис. Може би беше решила, че е представител на окосмената низша класа, в най-добрия случай — наполовина Строител, тъй като все пак нямаше косми по лицето си, но нищо повече. Освен това, сигурно мислеше, че той е роден след настъпването на Упадъка. Че не познава еликсира на младостта и е още в началната фаза на юношеството.

— Напълно си права — отвърна Луис на собствения си език.

Прил сви юмруци от гняв, защото ѝ стана ясно, че той ѝ се подиграва.

— Някой тридесетгодишен мъж би могъл да бъде пластилин в ръцете ти, но аз съм доста по-стар — той отново се засмя.

— Машината. Къде я държи? — Тя се надвеси към него в мрака като чаровна сянка. Главата ѝ леко проблясваше. Черната коса бе разпиляна върху рамото. Луис усети как дишането му се учестява.

Все пак, намери необходимите думи.

— Залепена върху кост. Под кожа. Една глава.

Прил изръмжа недоволено. Навярно бе успяла да разбере, че устройството е присадено по хирургически път. Обърна се и излезе.

За миг той се поколеба дали да не я последва. Желаше я повече, отколкото му се искаше да признае. Тя обаче щеше да се превърне в негова господарка, ако ѝ позволише да разбере това, а и мотивите ѝ не му харесваха.

Воят на вятъра се засили и Луис отново задряма. Събуди се по средата на еротичен сън.

Отвори очи.

Прил го бе възседнала и го гледаше като развратен демон. Пръстите ѝ леко се движеха по кожата на гърдите и корема му. Бедрата ѝ също се движеха ритмично и Луис се включи в ритъма. Явно бе решила да го използва като музикален инструмент.

— Когато свършим, вече ще си мое притежание — рече тя с плътен глас. Тонът ѝ беше изпълнен с удоволствие, но не това на жена,

радваща се от близостта с мъж. Бе удоволствието, изпитвано от властта.

От докосванията ѝ изпитваше наслада, гъста като сироп. На нея явно ѝ беше известна една древна тайна: всяка жена е родена с тасп и може да стане всемогъща, ако знае как да го използва. Щеше да го използва и да го спира, да го използва и да го спира, докато Луис Ву започнеше да ѝ се моли за правото да бъде неин слуга. Нещо в Прил се промени. Долови го във въздишките ѝ и в по-нататъшното ѝ държане. Тя се притисна още по-плътно до него и двамата свършиха едновременно. Остана при него цялата нощ. Понякога се събуждаха, любеха се и пак заспиваха. Ако Прил бе имала моменти на разочарование, не се издаде, нито пък Луис успя да ги забележи. Бе схванал обаче, че вече не го използваше като инструмент. Бяха се превърнали в дует. Нещо се беше случило с Прил и той се досещаше какво е то.

Сутринта бе сива и дъждовна. Вятърът виеше около старата кула. Дъждът се сипеше на потоци през отвора на мостика и счупените прозорци на по-горните етажи. „Невъзможния“ се бе приближил твърде близо до Окото.

Луис се облече и напусна мостика. Срещна Несус в коридора.

— Ти!

Кукловодът го погледна боязливо.

— Да, Луис?

— Какво прави с Прил през нощта?

— Трябва да ми бъдеш благодарен, Луис. Опитваше се да те постави под контрол, да те подчини. Чух това.

— Ти си ѝ въздействал с таспа!

— Подадох ѝ импулс от три секунди на половин мощност, докато двамата се занимавахте с размножителна дейност. Сега тя е контролираната.

— Ти си чудовище! Себевлюбено чудовище!

— Не се доближавай до мен, Луис.

— Прил е човешко същество със свободна воля!

— А за свободата на твоята воля не помисли ли?

— Моята свобода не беше в опасност! Не ѝ е по силите да ме държи под контрол!

— Има ли друго, което те смущава, Луис? Не сте първата съвкупяваща се двойка човеци, която съм виждал. Бяхме решили, че трябва да научим всичко за вашия вид. Не се доближавай повече!

— Ти *нямаш право* да вършиш това! — Луис, разбира се, не мислеше да причини никакво зло на кукловода. Бе стиснал юмруци от гняв, но не възнамеряваше да ги използва. Просто направи крачка напред.

И изпадна в екстаз.

Изпита в чист вид най-голямото щастие в живота си. В същото време не пропусна да осъзнае, че Несус въздейства върху него с таспа. Без да мисли за последиците от действието си, направи опит да го ритне.

Вложи в ритника малкото сили, които не успя да отдаде за пълноценното изживяване на удоволствието. Все пак, успя да улучи кукловода в гръкляна, точно под лявата челюст.

Последиците бяха отвратителни.

— Ох! — извика Несус, залитна назад и изключи таспа.

Всички мъки и страдания на човечеството се стовариха върху плещите на Луис Ву. Даде гръб на кукловода и си тръгна. Ужасно силно му се плачеше, но още повече се боеше от възможността кукловодът да види изражението на лицето му.

Започна да се разхожда наслуки, усещайки собствената си вътрешна пустота. Това, че се оказа до стълбището, бе случайно.

Напълно си даваше сметка за стореното на Прил. Веднъж бе видял как Несус ѝ въздейства с таспа от деветдесет фута разстояние. Бе виждал и таспомани и знаеше на какво заприличваха.

Да те контролират като експериментално животно! При това, тя го бе разбрала. Миналата нощ бе направила последен смел опит да се освободи от веригите на таспа.

А сега и Луис бе установил срещу какво се е борила.

— Не трябваше да го правя — промърмори той. — Ще го върна обратно.

Но дори и в умопомраченото си състояние съзнаваше, че това бе невъзможно. Човек не отменя нещата, които веднъж е направил.

Беше чиста случайност и фактът, че тръгна надолу по стълбите, не нагоре. А може би със задната част на мозъка си бе запааметил нещо, което предната беше пропуснала?

Когато стигна до платформата, наоколо му виеше вятър и го мокреше от всички посоки. Отклони част от вниманието си. Започна да се освобождава от мъката, причинена от прекратяването на тасповия ефект.

Преди време Луис Ву се бе заклел да живее вечно. Днес, много години по-късно, той беше разбрал, че такова решение е съпроводено с приемането на нови задължения.

— Трябва да я излекувам — рече си. Но как? С нищо нямаше да ѝ помогне, ако скочи през някой от разбитите прозорци. А как да излекува самия себе си? Даваше си сметка, че една мъничка част от него копнее за таспа и ще изпитва този копнеж завинаги.

Пристрастяването не бе нищо друго, освен подсъзнателна памет. Доза от еликсира на младостта навярно щеше да я заличи.

— Тандж да го вземе, тя ни е нужна!

Прил наистина бе в състояние да им обясни много неща за машинния отсек на „Невъзможния“. Без нея нямаше да се оправят.

Трябваше да каже на Несус да престане да използва таспа. И да проследи как ще се изменят реакциите ѝ. В началото непременно щеше да се чувства много потисната.

Умът на Луис изведнъж регистрира нещо, което очите му бяха видели доста преди това.

Колата се намираще на двадесет метра под наблюдателната платформа. Кафява стрела с прости линии и тесни процепи вместо прозорци, плаваше безсилно под напора на вятъра, хваната в плен от електромагнитен капан, който никой не се бе сетил да изключи.

Луис я погледна още веднъж, за да се увери, че е съзрял човешко лице зад един от прозорците. След това побягна нагоре по стълбите, викайки Прил.

Тъй като не знаеше достатъчно думи, хвана я за лакътя, заведе я долу и ѝ показа колата. Тя кимна и отиде към контролния пулт.

Кафявата стрела се придвижи плътно до ръба на платформата. Първият ѝ пътник се измъкна оттам, държейки се за платформата с двете си ръце, тъй като вятърът продължаваше свирепо да вие.

Бе Тила Браун. Луис не беше много изненадан.

Колкото до втория пътник, той така досадно приличаше на комиксов герой, че Луис не можа да сдържи смеха си. Тила го стрелна с изненада и обида в хубавите си очи.

Преминаваха покрай Окото. Вятърът вече изпълваше с рев стълбището, водещо към наблюдателната платформа, виеше из коридорите на първия етаж и пищеше през счупените прозорци на погорните. Всички коридори бяха залети от дъжда.

Тила, придружителят ѝ и екипажът на „Невъзможния“ бяха насядали в спалнята на Луис. Мускулестият компаньон на Тила разговаряше със сериозен вид с Прил в единия ъгъл на стаята. Тя го слушаше внимателно, но в същото време не изпускаше от погледа си Говорещия с животни и прозореца. Останалите бяха обградили Тила, която им разказваше случилото се с нея. Устройството на полицейския участък унищожило внезапно по-голямата част от оборудването на велосипеда ѝ. Локаторът, интеркомът и кухнята изгорели едновременно. Също и силовото поле. Тя самата оцеляла благодарение на това, че в силовото поле било вградено предпазно предупредително устройство. Усетила промяната и мигновено намалила мощността преди вятърът, предизвикан от скорост, надвишаваща два пъти звука, да ѝ откъсне главата. Само за секунди успяла да падне под бързината, смятана за нарушение на правилата за движение. Още малко и полицейското устройство щяло да унищожи и двигателя ѝ. Когато силовото поле отказало напълно, вятърът вече бил поносим.

Тила обаче не се чувствала спокойна. Не била забравила разминаването на косъм със смъртта в буреносния облак, а то пък почти веднага било последвано от полицейското нападение. Насочила велосипеда си надолу, търсейки в мрака място за приземяване.

Видяла малко площадче, оградено от магазини. От овалните врати на сградите излизала оранжева светлина. Кацането било доста твърдо, но тя не обърнала внимание на това; нали успяла да се приземи!

Тъкмо когато слизала от велосипеда, той отново излетял. От рязкото движение се преметнала презглава. Застанала на четири крака, гледайки към него. Отдалечавал се в небето, подобен на смаляваща се камбанка. Изведнъж Тила се разплака.

— Сигурно си нарушила правилника — рече Луис.

— Не ме интересува *защо* ми се случи това. Чувствах се... — Нямахше думи, с които да обясни как точно се е чувствала, но все пак опита. — Исках да кажа на някого, че съм се загубила. Нямахше обаче жив човек. Седнах на една от каменните пейки и се разплаках. Плаках

няколко часа. Страх ме беше да тръгна нанякъде, защото знаех, че ще ме търсят. Тогава се появи *той* — Тила посочи с поглед придружителя си. — Много се изненада, като ме видя. Попита ме нещо, но не го разбрах. Явно се опитваше да ме успокои. Радвах се, че дойде, макар и да не можеше с нищо да ми помогне.

Луис кимна разбиращо. Тила щеше да се довери на всеки. Непременно щеше да очаква помощ или съчувствие от първия срещнат. Но този път можеше да бъде съвсем спокойна.

Придружителят ѝ беше необикновен човек.

Веднага си личеше, че е герой. Не беше необходимо да го видиш в битка с дракони, за да разбереш това. Достатъчно беше да съзреш мускулите му, ръста, черната метална сабя. Издаващите сила черти на лицето му, удивително еднакви с тези на скулптурата в замъка, наречен „Небеса“. Рицарските обноски, които проявяваше в разговора си с Прил, без да обръща внимание на това, че тя е от женски пол. Дали само защото предполагаше, че принадлежи на друг мъж?

Беше гладко избръснат. Вероятно бе наполовина Строител по кръв. Косата му бе дълга, с пепеляв цвят и недотам чиста и растеше над челото, издаващо благородство. На кръста си носеше пояс от кожата на някакво животно.

— Той ме нахрани — каза Тила. — Погрижи се за мен. Вчера ни нападнаха четирима мъже и той ги прогони само с тази сабя. За два дни успях да го науча на много думи на интересик.

— Така ли?

— Доста се е занимавал с чужди езици.

— Това не е било много учтиво от твоя страна.

— Какво?

— Нищо, нищо. Продължавай.

— Той е стар, Луис. Поемал е големи дози от нещо, наподобяващо възстановителя. Каза, че го взел от някакъв зъл магьосник. Толкова стар, че дедите му си спомняли крушението на градовете.

— Знаеш ли какво е намислил? — погледът ѝ стана дяволит. — Отправил се е на дълъг поход. Много отдавна се заклел, че ще достигне основата на дъгата. И тръгнал към нея. От няколкостотин години е на път.

— Основата на дъгата?

Тила кимна утвърдително. Усмивката ѝ бе много мила и очевидно казаното я развеселяваше, но в очите ѝ се криеше и нещо друго.

Луис бе съзирал в нейния поглед любов, но нежност — никога.

— Ти май му се възхищаваш за това. Нима не знаеш, малка глупачко, че не съществува никаква дъга?

— Разбира се, че знам това, Луис.

— Тогава защо не му го кажеш?

— Ако ти го направиш, ще те намразя. Прекарал е твърде голяма част от живота си на път. При това, върши добро. Притежава няколко прости умения и ги споделя по време на пътуването си в посока на въртенето.

— Че каква информация може да пренася? Едва ли е много умен.

— Не е — отвърна тя, но от начина, по който го каза, личеше, че не му придава особено значение. — Обаче, ако пътувам с него, мога да науча много хора на много работи.

— Знаех си, че това ще се случи — Луис призна на самия себе си, че изпитва нещо подобно на ревност.

Дали Тила го разбираше? Сега тя не гледаше към него.

— Едва по-късно ми дойде наум, че ще търсите велосипеда ми, а не мен. Той ми бе разказал за Хал, богинята, живееща в плаващата кула, която улавя в плен летящи коли. Отправихме се насам. Отидохме близо до олтара с надеждата да видим някъде велосипедите ви. Тъкмо тогава започнаха да падат парчета от сградата. И Търсача...

— Търсача?

— Такова име си е измислил. Когато го питат защо, отговаря, че е тръгнал към основата на дъгата и разказва своите приключения... Нали ме разбираш?

— Да.

— Започна да изпробва двигателите на всички стари летящи коли. Каза, че шофьорите, заловени от силовото поле на пътната полиция, изключвали моторите си, за да не изгорят.

Луис, Говорителя и Несус се спогледаха. Нищо чудно половината от тези плаващи във въздуха сандъци все още да работеха.

— Открихме една изправна кола — рече Тила. — Опитвахме се да ви настигнем, но сигурно сме се разминали с вас в мрака. За щастие, превишихме позволената скорост и силовото поле ни залови.

— Имали сте късмет. Снощи ми се стори, че чух преминаване през звуковата бариера, но не бях сигурен.

Търсача бе престанал да разказва. Беше се облегнал удобно върху спалнята на губернатора и наблюдаваше полуусмихнат Говорещия с животни. Кзинтът също го изучаваше. Луис остана с впечатлението, че и двамата размишляват за това какъв би бил изходът на един евентуален двубой между тях.

На лицето на Прил, гледаща през прозореца, бе изобразен ужас. Когато воят на вятъра премина в рев, тя потрепери.

Може би и по-рано бе виждала образувания, подобни на Окото. Може би и по-рано бе откривала дребни пробиви в основата на пръстена, причинени от астероиди. Те обаче винаги са били бързо поправяни след фотографирането им за информационните агенции, и освен това са ставали надалеч. Окото не можеше да не предизвика страх. Въздух, годен за дишане, изтичащ с вой в междузвездното пространство. Засмукването през отвора на основата му щеше да бъде така окончателно, както изтичането на водата в канализационния отвор на вана.

Ревът на вятъра се усили. Тила загрижено сви вежди.

— Надявам се сградата да е достатъчно здрава и масивна — рече тя.

Луис бе изумен. *Колко много се беше променила!* Всъщност, това бе обяснимо. Неотдавна животът ѝ е бил непосредствено застрашен от Окото.

— Нуждая се от твоята помощ — рече му тя. — Навярно вече си разбрал, че изпитвам... желание към Търсача.

— Да.

— И той ме желае, но му пречи едно странно разбиране за чест. Опитвах се да му разкажа за теб, Луис, когато го поведох към плаващата сграда. Почувства се много неловко и престана да спи с мен. Той смята, че ти ме притежаваш, Луис.

— За робовладелец ли ме мисли?

— Може и да ме взема за твоя робиня. Ще му кажеш, че не съм твоя собственост, Луис. Нали?

Луис почувства болка в гърлото си.

— Мисля, че ще си спестя обясненията, ако просто те продам. Стига ти да го искаш.

— Прав си. Работата е там, че ми се пътешества из пръстеновия свят заедно с него. Обичам го, Луис.

— Вярвам ти. Били сте родени един за друг — каза Луис Ву. — Съдбата е решила, че трябва да се срещнете. Стотици милиарди двойки хора са изпитвали това чувство.

Погледът ѝ се изпълни със съмнение.

— Луис, да не би да проявяваш сарказъм?

— Преди месец ти нямаше да знаеш каква е разликата между сарказъм и стъклен транзистор. Не, не съм саркастичен. Пък и стотиците милиарди двойки хора в случая са без значение, тъй като не са били част от експериментите на някакъв смахнат кукловод.

По едно време разбра, че всички го наблюдават. Дори Търсача го бе зяпнал в желанието си да проумее защо са се вторачили другите.

Луис обаче гледеше единствено Тила Браун.

— Катастрофирахме върху пръстеновия свят — рече тихо той, — защото този свят е съвършената околна среда за теб. Беше ти нужно да научиш неща, които нямаше как да научиш на Земята или където и да е другаде. Може да е имало и други причини да се окажеш тук, наличието на по-добър възстановител, например, или на повече простор. Мисля обаче, че главното е било необходимостта да научиш нещо.

— Да науча... какво?

— Да научиш какво представлява болката. Какво представлява страхът. Какво представлява загубата. Откакто дойде тук, стана различна жена. По-рано беше като абстракция. Случвало ли ти се беше да си набодеш крака?

— Що за странен въпрос... Мисля, че не.

— А да се опариш?

Тя го погледна и той разбра, че не си спомня.

— „Лъжецът“ катастрофира, за да можеш да се окажеш тук. Изминахме двеста хиляди мили, за да се срещнеш с Търсача. Велосипедът ти те доведе точно над него и бе уловен от полицейското силово поле точно където трябва, защото той е бил човекът, който съдбата е отредила да обикнеш.

Тила се усмихна. Луис не отвърна на усмивката ѝ.

— Късметът ти изискваше да разполагаш с достатъчно време, за да го опознаеш. Това наложи Говорещия с животни и аз да повисим с

главата надолу...

— Луис!

— ... около двадесет часа, и то на деветдесетфутова височина. Има обаче и по-лоши неща.

Кзинтът изръмжа:

— Зависи от гледната точка.

Луис не му обърна внимание.

— Тила, фактът, че се влюби в мен, бе мотив за твоето присъединяване към експедицията. Ти вече не ме обичаш, защото това повече не е необходимо. Ти вече си *тук*. А и аз те обичах по същата причина, тъй като късметът на Тила Браун ме превърна в марионетка... Истинската марионетка обаче си ти. Ще бъдеш вързана за конците на своя късмет до края на живота си. Тандж знае дали разполагаш със собствена свободна воля. Така или иначе, няма да ти е лесно да я проявяваш.

Тила бе побледняла. Явно все още сдържаше сълзите си единствено поради способността да се владее. По-рано не умееше това.

Търсача беше коленичил, наблюдаваше и двамата, и опитваше с пръст остротата на своята черна метална сабя. Не можеше да не разбира, че Тила е нещастна. Навярно продължаваше да мисли, че тя принадлежи на Луис Ву.

Луис погледна към кукловода. Не бе изненадан, че Несус се е свил на кълбо и е скрил глава в корема си. По този начин се бе изолирал от Вселената.

Хвана го за задния крак. Откри, че може да го претърколи по гръб без усилия. Несус не тежеше много повече от самия него.

Не му стана приятно. Кракът му трепереше в ръката на Луис.

— Ти си виновен за цялата тази работа — каза Луис Ву, — ти, с твоята чудовищна себичност. Тя ме безпокои почти толкова много, колкото чудовищните грешки, които направи. Как можеш да бъдеш едновременно толкова могъщ, толкова решителен и толкова глупав е нещото, което никога няма да разбере. Успя ли да схванеш, че всичко, което ни се случи в този свят, е само страничен резултат от действието на късмета на Тила Браун?

Топката, в която се беше превърнал Несус, се сви още по-плътно. Говорителя наблюдаваше сцената с възхищение.

— Прибери се у дома си при другите кукловоди и им кажи, че намесата в размножителните навици на хората е безнадеждна работа. Кажи им, че достатъчно много жени като Тила Браун могат да направят на пух и прах всички закони за вероятността. Кажи им, че и елементарната физика не е нищо друго, освен проява на вероятностите на атомно равнище. Кажи им, че вселената е твърде сложна играчка, за да могат и най-предпазливите мислещи същества да си позволят шегички с нея.

— Кажи им всичко това, след като и аз се прибера у дома — добави Луис Ву. — Междувременно обаче вземи и се разгъни, и то веднага. Необходим ми е кабелът на засенчващите плоскости и ти трябва да го осигуриш. Хайде, почти задминахме Окото. Хайде, Несус.

Кукловодът се разгъна и се изправи.

— Караш ме да се чувствам засрамен, Луис... — започна той.

— Едва сега ли?

Несус замълча. След малко се обърна и започна съсредоточено да гледа през прозореца.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА БОЖЕСТВЕНИЯТ ГАМБИТ

Туземците, боготворящи Небесата, видяха, че на небето вече има две кули.

Както и преди, площадът с олтара бе изпълнен със златисти лица.

— Пак случихме религиозен празник — рече Луис и се опита да открие бръснатия ръководител на хора, но не успя.

Несус бе вперил замечтан поглед в кулата, наречена „Небеса“. Мостикът на „Невъзможния“ бе на равнището на стаята с картите на замъка.

— Веднъж вече не ми се удаде да изследвам това място. Сега пък не мога да го достигна — изрази мъката си кукловодът.

— Ако искаш, можем да разбием стената с дезинтегратора и после да те спуснем с въже или стълба — предложи Говорителя.

— Ами ако се подхлъзна?

— Преминаването ти ще е по-малко опасно от други неща, които си правил на този свят.

— Аз и по-рано съм рискувал, но в търсенето на знания. Вече знам за пръстеновия свят това, което моят свят желае да научи. Отсега нататък ще рискувам единствено в името на достигането на тези знания до моя свят. Луис, ето го и кабелът.

Луис кимна.

В онази част на града, която бе в посока на въртенето, имаше някакъв черен облак. Изглеждаше едновременно гъст и тежък, ако се съди по неподвижността му. В близост до неговия център към небето стърчеше остъклен обелиск. Облакът бе с удивително равна повърхност.

Не можеше да бъде нищо друго, освен кабелът. Толкова много!

— Как ще транспортираме *това нещо*?

— Нямам представа — объркано промърмори Луис. — Нека първо да слезем и да огледаме.

Приземиха потрошения полицейски участък в посока на въртенето спрямо олтара. Несус не изключи повдигащите двигатели, а само едва-едва докосна повърхността. Платформата, от която преди се наблюдаваха арестантските килии, се превърна в рампа за слизане. Ако се окажеше затисната от цялата маса на сградата, тя сигурно щеше да се разруши.

— Трябва да открием начин да пренесем този кабел. Ръкавица, изтъкана от него, би ни помогнала. Или пък макара, направена от материала на основата на пръстеновия свят.

— Не разполагаме с нито едно от тези неща — рече Говорещия с животни. — Ще се наложи да поприказваме с туземците. Може би знаят някакви предания или разполагат със стари сечива и свещени предмети. На това отгоре, вече три дена разполагат с жицата и сигурно са се научили да боравят с нея.

— В такъв случай и аз ще трябва да дойда с вас — обади се кукловодът едновременно твърдо и неохотно.

— Говорителю, все още не знаеш достатъчно добре езика. Харлоприлалар ще остане в сградата, за да я издигне при необходимост. Освен ако... Луис, не би ли могъл туземният любовник на Тила да води преговорите от наше име?

На Луис му стана малко неприятно от това, че Несус назова Търсача с такива думи.

— Дори и Тила не го смята за гений, Несус. Не бих му поверил това.

— Прав си. И аз не бих му го поверил. Луис, наистина ли се нуждаем от този кабел?

— Не знам. Ако не съм се побъркал, нужен ни е. В противен случай...

— Добре. Ще дойда.

— *Не си длъжен* да вярваш в правотата на думите ми.

— Ще дойда — повтори кукловодът и започна да трепери. Най-странната особеност на говора на Несус бе неговата яснота и точност, лишени от каквото и да е вълнение. — Знам, че се нуждаем от кабела. Случайност ли е това, че той се озова точно на пътя ни? Всички случайности се оказват свързани с Тила Браун. Ако кабелът не ни беше необходим, нямаше да е тук.

Луис въздъхна облекчено. Не защото в твърдението имаше логика, напротив. То обаче съвпаднаше с хода на собствените му мисли. Именно затова не каза на кукловода, че говори глупости.

Слязоха по рампата и се измъкнаха от сянката на „Невъзможния“. Луис бе взел със себе си лазерно фенерче. Говорещия с животни носеше дезинтегратора. Мускулите му играеха едва ли не като течни при всяко негово движение, изпъкващи под новата оранжева козина, израснала около половин инч. Несус, на пръв поглед, не бе въръжен. Имаше предпочитание към таспа и към най-задната позиция.

До него вървеше Търсача, държащ в ръка черната си желязна сабя. Големите му крака бяха боси и мазолести, не носеше друга дреха, освен жълтата кожа, служеща му за набедреник. И неговите мускули играеха като на кзинта.

Тила не носеше оръжие.

Търсача и Тила щяха да останат на борда на „Невъзможния“, ако не беше сделката, сключена сутринта. Стана по вина на Несус. Луис бе помолил кукловода да му превежда, когато реши да предложи на Търсача „продажбата“ на Тила.

Търсача бе кимнал важно и предложил в замяна една капсула от еликсира на младостта, осигуряваща около петдесет години живот.

„Съгласен съм“ — бе казал Луис. Предложението бе великодушно, макар да нямаше никакво намерение да поглъща течността. Едва ли лекарството бе изпробвано върху хора като Луис Ву, които поемаха възстановител от сто и седемдесет години насам.

После Несус му дообясни разговора на интересик.

— Не исках да го обиждам, Луис, или да го оставям с чувството, че си му продал Тила евтино. Вдигнах цената. Сега той притежава Тила, а ти капсулата и ще можеш веднага да я дадеш за анализ на Земята, когато се върнем там. Ако се върнем там, искам да кажа. В добавка поисках от Търсача да ни бъде телохранител, докато се сдобием с кабела.

— С какво ще ни охранява? С кухненския си нож ли?

— Направих това, за да го полаская, Луис.

Тила, разбира се, бе настояла да го придружи. Беше неин мъж и се излагаше на опасност. Луис се запита дали кукловодът не бе

разчитал именно на това. Нали според Несус тя продължаваше да бъде носител на късмет.

Небето май винаги щеше да е облачно в такава близост до Окоето. Под сивия му похлупак те се придвижиха до друг, вертикално разположен черен облак, висок колкото сграда на няколко десетки етажа.

— Не го докосвайте — предупреди Луис, спомняйки си думите на жреца при последното му посещение в града. Беше се сетил за момичето, изгубило няколко пръста при опита си да хване небесната нишка.

Отблизо тя продължаваше да наподобява черен дим. Разрушеният град прозираше през нея. Можеха да се видят подобните на кошери къщички от предградията и няколкото плоски стъклени кули, които сигурно щяха да бъдат магазини, ако този свят бе обитаван от хора.

Забелязваше се, че димът всъщност е нишка, ако се доближиш на инч от нея. След това окоето започваше да сълзи и тя отново изчезваше. Бе необикновено тънка, почти до невидимост. Наподобяваше моноклеидната нишка на Синклер, а моноклеидната нишка на Синклер беше *опасна*.

— Я опитай с дезинтегратора — каза Луис. — Виж дали няма да можеш да я срежеш, Говорителю.

В облака просветнаха рояци искри. Вероятно това бе прието за светотатство. *Ще се биете със светлина, така ли?* Все пак, решението на туземците да изтребят прищълците явно бе взето доста по-рано. Когато в облака от черни нишки се появиха коледни светлилки, отвсякъде се раздадоха истерични писъци. Мъже, облечени в разноцветни одеяла, наизскочиха от околните сгради, размахвайки... саби и тояги. „*Нещастни създания*“ — помисли Луис и настрои лъча на фенерчето си на максимално стесняване и висока интензивност.

Светлинни мечове, тоест лазерни оръжия, се използваха на всички светове. Луис бе получил военно обучение преди един век, а войната, за която го бяха подготвили, така и не се състоя. Правилата обаче бяха твърде прости, за да бъдат забравени.

Колкото по-бавно движииш лъча, толкова по-дълбока е раната.

Луис обаче движеше лъча бързо. Много мъже спряха и се хванаха за гърдите, но окосмените им лица не издаваха нищо. *Когато*

враговете са много, движи лъча бързо. Режи на половин инч дълбочина. Наранявай колкото се може повече врагове и забавяй атаката им. Стана му мъчно за тях. Фанатиците бяха въоръжени само с мечове и тояги. Нямаха никакъв шанс.

Един обаче успя да удари Говорителя с меча си достатъчно силно, за да изпусне дезинтегратора. Друг сграбчи оръжието и го хвърли. Загина веднага, тъй като кзинтът моментално счупи гръбнака му със здравата си ръка. Трети човек взе дезинтегратора и побягна с него. Не се опита да го използва, просто побягна. Луис не можа да го улучи с лазера, защото вече се мъчеха да убият и него самия.

Винаги удряй по туловището.

Все още не бе убил никого. Сега, докато враговете му се колебаеха, помете двамата, които бяха най-близо.

Какво правеха другите?

Говорителя действаше с ръце. Със здравата разкъсваше, а бинтованата използваше като тояга. Успяваше да избягва насочените към него саби, докато ликвидира тези, които ги държаха. Бе обкръжен отвсякъде, но туземците не смееха да го доближат. Извънземна оранжева смърт, осем фута висока и с остри зъби!

Търсача атакуваше с черната си метална сабя. Трима мъже лежаха пред него, други отстъпваха, а от сабята капеше кръв. Бе вещ и опасен противник, а туземците *разбираха* от саби. Тила бе застанала зад него и имаше загрижен вид, както подобава на добра героиня. Несус се бе понесъл към „Невъзможния“. Едната му глава бе наведена, а другата — вдигната високо. С наведената поемаше информация за повърхността, високоиздигнатата разширяваше полезрението му.

Луис не бе пострадал и продължаваше да отблъсква враговете. И тези, които се доближаваха до него, и по-отдалечените. Лазерът, ивица от смъртоносна зелена светлина, се движеше с лекота в ръката му.

Никога не насочвай лъча към огледало. Отразяващите повърхности можеха да предизвикат неприятни изненади за човек, въоръжен с лазер. Тук обаче очевидно бяха забравили тази истина.

Един туземец, облечен в зелено одеяло и придаващ си колкото се може по-страховит вид, се втурна към Луис Ву с тежък чук в ръка. Златисто глухарче с очи... Луис го докосна със зелената лазерна светлина, но туземецът продължи устрема си.

Луис почувства ужас, застина на място и задържа лъча неподвижен. Мъжът вече бе започнал да замахва към главата му, когато върху неговата дреха се появи черно петно и внезапно избухна в яркозелен пламък. Падна досами Луис с изпепелено сърце.

Облекло с цвета на светлината на лазера може да бъде не по-малко опасно от огледало. За щастие, нямаше други хора със зелени облекла. Луис докосна с лъча врата на нападателя.

Един туземец препречи пътя на Несус. Трябваше да е много смел, щом се бе одързостил да нападне такова чудато страшилище. Луис не можа да види какво точно последва, но нападателят явно бе убит, тъй като Несус се обърна, ритна го и продължи пътя си. И тогава...

Тогда Луис видя добре какво се случи. Кукловодът продължи да бяга с една глава вдигната високо, а другата — снижена. Изведнъж високовдигнатата глава отхвъркна и заподскача по земята. Несус спря, извърна се и застина.

Едната му шия завършваше с плосък чукан. От нея рукна струя кръв, червена като човешката.

Несус нададе въздишка, изпълнена със страдание.

Туземците го бяха вкарали в капан. Бяха опънали на пътя му небесна нишка.

Луис беше живял цели двеста години. И преди бе губил приятели. Продължи битката, движейки светлинния си меч почти рефлекторно. *Клетият Несус. А може би приближава и моят ред.*

Туземците бяха отстъпили. Навярно загубите им от тяхна гледна точка бяха огромни.

Тила, с разширени очи и ръце, притиснати до болка в лицето, бе вперила поглед в умирация кукловод. Говорителя и Търсача отстъпваха към „Невъзможния“.

Почакай малко! Та той има още една глава!

Луис се втурна към кукловода. Когато мина покрай Говорителя, кзинтът взе лазерното му фенерче. Луис се наведе, за да избегне опънатата нишка, продължи, все така приведен, и събори с рамо кукловода. Беше му се сторило, че той, изпаднал в паника, иска отново да побегне.

Стисна го така, че да го обездвижи, и пресегна към колана си.

Оказа се, че няма колан. *Трябваше да разполага с колан!*

Тила му подаде шала си.

Луис направи от него примка и пристегна осакатената шия. Несус бе вперил ужасен поглед в прерязаната си глава и в кръвта, струяща от единствената каротидна артерия. Насочи окото си към Луис, сетне то се затвори и Несус припадна.

Луис затегна примката. Шалът на Тила се оказа здрав и той успя да притисне и затвори артерията, две големи вени, ларинкса и хранопровода, всичко.

Значи, успяхте да сложите турникета, докторе?

Поне кръвта престана да тече.

Луис се наведе, взе кукловода на рамо, обърна се и тръгна към сянката на полуразрушения полицейски участък. Пред него вървеше Търсача, прикривайки го, и късата му черна сабя описваше кръгове в търсенето на евентуални врагове. Въоръжени туземци ги наблюдаваха, но не се осмеляваха да се доближат до тях.

Луис бе следван от Тила. Последен бе Говорещия с животни, шарещ със зеления лазер по местата, където предполагаше, че се укриват туземци. Когато стигна до рампата, кзинтът се спря, изчака Тила да влезе и отново се отдалечи. *Защо направи това?*

Тъй като нямаше време за губене, Луис тръгна по стълбището. Малко преди да достигне моста, кукловодът вече му се струваше невероятно тежък. Остави Несус до потъналия в пластмаса велосипед, присегна към устройството за оказване на първа медицинска помощ и прилепи диагностициращата пластинка върху осакатената шия непосредствено под турникета. Медицинският възел на кукловода все още бе прикрепен към велосипеда и Луис правилно предположи, че устройството е по-сложно от неговото собствено.

Датчиците върху подвижната кухня започнаха да присветват сами. Няколко секунди след това от таблото се протегна маркуч, който докосна кожата на кукловода и започна да шари по нея, докато накрая откри търсеното място и се впи в тялото му.

Луис потрепери. Щом устройството бе започнало да храни Несус интравенозно, сигурно все още беше жив.

„Невъзможния“ вече бе във въздуха, макар Луис да не бе усетил издигането. Говорителя седеше на най-горното стъпало на летателната рампа и наблюдаваше внимателно оказалите се под него „Небеса“. Държеше нещо в ръцете си — много грижливо.

— Мъртъв ли е кукловодът? — попита той.

— Не е, но е изгубил доста кръв — Луис седна до кзинта. Боляха го костите и бе ужасно потиснат. — Кукловодите изпадат ли в шоково състояние?

— Откъде мога да знам? Шокът сам по себе си е твърде странен механизъм. Бяха ни необходими векове, за да разберем защо вие, хората, умирате така лесно при изтезания. — Кзинтът очевидно бе съсредоточил мислите си върху нещо друго. — Отново ли сработи късметът на Тила Браун?

— Така ми се струва — рече Луис.

— Защо? По какъв начин нараняването на кукловода може да помогне на Тила?

— Би трябвало да я видиш през моите очи — рече Луис. — Когато за пръв път я срещнах, тя бе много еднопосочна. Беше, как да ти кажа...

Разсъжденията му освободиха един спомен.

— Случило се е с един човек на средна възраст, голям циник, дето започнал да търси някакво момиче заради мита, който го обкръжавал. Когато го открил, все още не бил уверен в истинността на мита. До момента, когато тя му обърнала гръб. Тогава видял празнотата ѝ. Видял, че тя всъщност е маска на момиче. Маска, закриваща цялата предна част, не само лицето. Не можело тя да бъде *наранена*, Говорителю, а този мъж търсел точно това. Жените в неговия живот *винаги* бивали наранявани и той започнал да мисли, че то става по негова вина. Накрая започнало да му се струва непоносимо.

— Нищо не разбрах, Луис.

— Когато дойде тук, Тила беше маска на момиче. Никога не ѝ бяха сторвали зло. Не беше човешко същество в същинския смисъл на думата.

— Какво лошо виждаш в това?

— Лошото е, че тя е била замислена като човешко същество, преди Несус да я превърне в нещо друго. Даваш ли си сметка какво е направил? Опитал се да създаде бог по някакъв свой идеализиран образ и получил Тила Браун.

— Тя е точно това — продължи още по-разпалено Луис, — което би желал да бъде всеки кукловод, дори с цената на душата си. Не може

да ѝ бъде сторено зло. Не може дори да ѝ бъдат причинени големи неприятности, освен ако няма полза от тях. Именно поради това се оказа тук. Пръстеновият свят за нея е щастливо място, тъй като на него може да придобие опита, необходим ѝ, за да стане пълноценно човешко същество. Не ми се вярва лотарията да е довела до появяването на много други като нея. Щеше да ги сполети същото, ако беше така. Щяха да се окажат на борда на „Лъжецът“, ако Тила не бе извадила по-голям късмет от тях. И все пак... на Земята би трябвало да са останали десетки жени като Тила Браун. Бъдещето ще започне да ни се вижда странно, когато те осъзнаят силата си. Останалите хора ще трябва да свикнат бързо да се махат от пътя им.

— Какво ще правим с главата на листояда? — попита Говорителя.

— Лишена е от способността да бъде съпричастна към страданията на другите — продължи Луис. — Може би ѝ е било необходимо да стане свидетел на болките на един добър приятел. Разбира се, късметът ѝ не се е интересувал колко ще струва това на Несус.

— А защо, според теб, е било нужно всичко? Нали по тази логика именно късметът ѝ би трябвало да я защитава от екстремни обстоятелства?

— Тя никога не е знаела *дали може* да се справи с екстремни обстоятелства. Следователно, не е имала основания да притежава самочувствие. Такива неща по-рано не са ѝ се случвали.

— Все още не мога да те разбера.

— Установяването на пределите на собствените ти възможности е задължителна част от преминаването към зрелостта. Тила не би могла да порасне, да стане истински човек, ако не се изправи пред нещо, което може да я застраши.

— Това навярно е присъщо на хората — рече Говорещия с животни.

Луис прие този коментар като признание, че напълно се е объркал. Не се опита да му отговори.

— Чудя се дали постъпихме правилно, като паркирахме „Невъзможния“ по-високо от „Небесата“ — добави кзинтът. — Нищо чудно туземците да са приели това като светотатство. Впрочем, такива

разсъждения биха били безсмислени при положение, че ходът на събитията се управлява от късмета на Тила Браун.

Луис едва сега забеляза какво държи кзинтът така грижливо.

— Ти се върна, за да прибереш главата му? Изгубил си си времето. Няма да можем да я замразим дълбоко, поне не скоро.

— Не, Луис — Говорителя му показва предмет с размерите и формата на детска глава. — Не го докосвай, ако не искаш да се лишиш от пръстите си.

— От пръстите?!

Видя нещо във формата на сълза, завършваща с острие. Краят му преминаваше в тънка черна нишка. Нишката, използвана за свързване на засенчващите плоскости.

— Разбрах, че туземците умеят да боравят с конеца — каза Говорителя. — Не може да не умеят, след като направиха капана, от който пострада Несус. Та реших да проверя как са го направили.

— Мисля — посочи той с лапата си, — че това е един от краищата. Предполагам, че другият завършва с обикновена скъсана нишка. Навярно тя е била прекъсната там, където беше сблъсъкът й с „Лъжецът“. Този край, обаче, капковидният, сигурно е бил изтръгнат от гнездото си в корпуса на някоя от засенчващите плоскости. Така или иначе, извадихме късмет. Можем да се заловим поне за единия край.

— Правилно. Можем и да вземем жицата на буксир. Не би трябвало да се закачи на нищо, тъй като ще го среже.

— Накъде ще се отправим, Луис?

— В посока към звездите. Връщаме се на „Лъжецът“.

— Правилно. Там се намира и медицинското оборудване, на което ще поверим Несус. А после?

— После ще видим.

Остави Говорителя да пази капкообразния край и отиде на горния етаж да провери какво е останало от втвърдяващата се пластмаса. С две шепи от нея залепи края за една стена и едва тогава установи, че не разполагат с електроенергия, необходима за втвърдяването на пластмасата. Дезинтеграторът можеше да им бъде от полза, но го бяха загубили. Най-накрая Луис успя да се досети, че енергията, съхранявана в батерията на запалката му, щеше да бъде достатъчна за втвърдяването на пластмасата.

Сълзообразната дръжка остана да стърчи в посока към пристанището.

— Ако си спомням добре, стаята с командния мостик гледа към звездите — рече Говорещия с животни. — Ако не е така, ще трябва да направим всичко отново. Нишката трябва да се влачи подир нас.

— Би трябвало да стане — каза Луис, макар и да не бе съвсем сигурен. Така или иначе, не можеха да натоварят небесната нишка на кораба. Трябваше просто да я влачат. По всяка вероятност, нямаше да се закачи в нищо, което да не успее да пререже.

Откриха Тила и Търсача в машинното помещение, в компанията на Прил, която се занимаваше с повдигащите двигатели.

— Посоките ни се разделят — отсече без въведение Тила. — Тази жена твърди, че можем да се прилепим до летящия замък. През един прозорец бихме могли да влезем направо в банкетната зала.

— А после? Ще останете в капан, освен ако не откриете как се управляват двигателите.

— Търсача казва, че разбира малко от магия. Сигурна съм, че ще се справи.

Луис реши да не я разубеждава. Боеше се да противоречи на Тила Браун, смятайки, че със същия успех може да се опита да спре нападащ бандерснач с голи ръце. Съветът му бе кратък:

— Ако не можеш да разбереш какво точно трябва да се направи, започни да натискаш наслуки ръчките и копчетата.

— Няма да го забравя — усмихна се тя. Сетне с по-сериозен глас добави:

— Погрижи се за Несус.

Когато двадесет минути по-късно Търсача и Тила напуснаха „Невъзможния“, Луис не си взе довиждане. Бе решил какви думи ще произнесе, но не произнесе нищо. Какво можеше да и каже за собствената ѝ сила? По пътя на пробите и грешките тя щеше сама да разбере, а междувременно късметът ѝ щеше да се погрижи да не изгуби живота си.

След няколко часа тялото на кукловода изстина и заприлича на труп. Светлините на медицинското устройство продължаваха да блещукат. Вероятно Несус бе изпаднал в някаква форма на хибернация.

„Невъзможния“ се придвижваше в посока към звездите, влачейки след себе си нишката — ту отпусната, ту опната. Древни сгради се срутваха зад гърба им, разсичани от омотаната жица. Капкообразната дръжка продължаваше да е здраво закрепена върху пластмасовата стена.

Градът с летящия замък бавно изчезваше от хоризонта. След няколко дни се смали, после стана едва забележим, накрая съвсем невидим.

Прил стоеше непрестанно при Несус. Неспособна да му помогне и нежелаеща да го изостави. Страданието ѝ бе очебийно.

— Ще трябва да направим нещо за нея — каза Луис. — Пристрастила се е към таспа. Сега ѝ липсва и тя се чувства като при тежък махмурлук. Ако не се самоубие, би могла да умъртви Несус или мен.

— Луис, предполагам, че не очакваш аз да те посъветвам как да постъпиш — изръмжа Говорещия с животни.

— Не. Не очаквам.

За да се помогне на едно страдащо човешко същество, трябва да си даваш вид, че го слушаш с внимание. Луис се опита да направи това, но речникът му не бе богат, пък и Прил не проявяваше желание да разговаря. Насаме той скърцаше със зъби от яд, но в компанията на Прил възобновяваше опитите си.

През цялото време бе пред очите му. Ако не я гледаше, можеше и да се почувства с чиста съвест, ала тя не напускаше мостика.

Постепенно той започна да научава езика ѝ и също така постепенно тя започна да разговаря с него. Опита се да ѝ разкаже за Тила, за Несус, за това, как самият той се бе държал като бог.

— И аз се смятах за богиня — каза тя. — И то сериозно. Защо ли го правех? Та нали не аз построих пръстена, който е много по-стар от мен.

Прил също се учеше. Ползваше нарочно опростена версия на древния си език. Две глаголни времена, никакви предлози и подчертано ясно произношение.

— Други са ти казали, че си богиня — рече Луис.

— Знаех, че е така.

— Всеки иска да бъде бог — Луис всъщност искаше да каже, че всеки се стреми към власт без отговорност, но не откри точните думи.

— Сетне се яви двуглавият. Той имаше машина.

— По-точно тасп.

— Тасп — повтори тя внимателно. — Трябваше да се досетя за това. Таспът го направи бог. Изгуби таспа, престана да е бог. Двуглавият мъртъв ли е?

Беше трудно да се отговори на този въпрос.

— Той би сметнал, че да си мъртъв е глупаво — рече Луис.

— Глупаво е да дадеш да ти отрежат главата — възрази Прил.

Шега. Бе се опитала да се пошегува.

Постепенно тя започна да проявява интерес и към други неща: към секса, към езиковите уроци и към ландшафта на пръстеновия свят. Пресякоха малка ливада със слънчогледи. Прил дотогава не бе ги виждала. След като провалиха трескавите опити на растенията да ги облъчат, засадиха едно току-що покълнало от тях върху покрива на сградата. После направиха рязък завой в посока на въртенето, за да избягнат по-големите струпвания на опасните слънчогледи.

Когато храната им свърши, Прил изгуби интереса си към кукловода. Луис реши, че вече е излекувана.

Говорителя и Прил се опитаха да играят ролята на богове в най-близкото село. Луис ги изчака търпеливо, надявайки се да бъдат убедителни. Беше му се приискало да си обръсне главата и да се присъедини към тях, но стойността му като божество бе нулева. Независимо от усилията си, все още не се справяше с езика.

Говорителя и Прил се върнаха с дарове. И с храна.

Дните се превърнаха в седмици, наложи им се неколккратно да повтарят спектакъла. Справяха се успешно. Козината на Говорителя бе пораснала, така че той отново бе заприличал на оранжева космата пантера. По препоръка на Луис, държеше ушите си плътно прилепнали към главата.

Обожествяването се отразяваше доста странно на кзинта. Една вечер подхванаха разговор на тази тема.

— Не ме смущава това, че играя ролята на бог — каза той. — Смущава ме, че я играя лошо.

— Какво искаш да кажеш?

— Задават ни въпроси, Луис. Жените задават въпроси на Прил и тя им отговаря. Аз обаче не мога нито да разбера проблемите, нито да предложи решения. Мъжете би трябвало да отправят въпросите също

към Прил, защото тя е човешко същество, а аз не съм. Те обаче питат мен. Мен! Защо трябва да искат от мен, извънземния, да им оправям живота?

— Ти си самец. Богът е преди всичко символ — заобяснява Луис, — даже когато е истински. Ти си символ на мъжество.

— Смехотворно е! Аз дори нямам външни полови органи. За разлика, предполагам, от теб.

— Ти си голям, с внушителен и страховит вид. Това автоматично те превръща в символ на мъжество. Изгубиш ли този си вид, веднага ще се лишиш и от качеството на божество.

— Необходим ни е един работещ радиотелефон, за да отговаряш на трудните въпроси вместо мен.

Прил ги изненада. „Невъзможния“ по-рано бе полицейски участък и тя бе издирила в едно от складовите помещения комплект интеркоми с батерии, които се зареждаха от енергийната система на сградата. Успяха да накарат два от шестте апарата да проработят отново.

— По-съобразителна си, отколкото предполагам — каза ѝ Луис същата вечер.

Поколеба се дали да продължи, опасявайки се думите му да не прозвучат нетактично поради незнанието на езика. Все пак го направи.

— По-съобразителна си, отколкото е необходимо за една корабна блудница.

Прил се засмя.

— Глупаво дете! Не кой да е, а ти ме убеждаваше, че вашите кораби се движат по-бързо от нашите.

— Така е — каза Луис. — Движат се по-бързо от светлината.

— Можеше да ми разкажеш и по-хубава приказка — засмя се тя. — Това е теоретически невъзможно.

— Сигурно ползваме различни теории.

Стори му се, че тя се смути. Беше се научил да улавя реакциите ѝ по неволните движения на мускулите, а не по безизразното ѝ лице.

— Скуката е опасно нещо в един кораб, когато той пътува с години между два различни свята — каза тя. — Развлеченията трябва да бъдат много и разнообразни. За да бъдеш корабна блудница, са необходими обширни познания по медицина на духа и тялото, плюс опит от любенето с много мъже, плюс уменията на изтънчен

събеседник. Трябва да знаем и как функционира корабът, за да не причиним неволно някаква злополука. Трябва да сме здрави. Гилдията изисква освен това умение да свирим поне на един музикален инструмент.

Луис зина от удивление. Прил се засмя мелодично и започна да го докосва *на едно място, на друго място...*

Интеркомът работеше чудесно, макар слушалките му да бяха проектирани по-скоро за човешки, отколкото за кзинтски уши. Луис се научи да мисли бързо и да оказва пълноценна помощ на бога на войната. Все пак, понякога правеше грешки и в същото време разбираше, че скоростта на „Невъзможния“ е по-голяма от тази, с която се разпространяват новините из пръстеновия свят. Така че всеки контакт за туземците беше пръв.

Изминаха месеци.

Теренът започна да се издига и да става все по-пустинен. Божия юмрук също ставаше все по-голям. Луис бе изпаднал в плен на еднообразието и все по-бавно съобразяваше какво точно се случва около него.

Веднъж, посред бял ден, отиде при Прил.

— Има нещо, което според мен е редно да знаеш. Известно ли ти е какво представляват индукционните токове?

Тя поклати глава.

— Много слаби токове, които при допир с мозъка могат да предизвикат усещане за болка или за удоволствие — обясни той. — На този принцип функционира таспът.

Разясненията му отнеха около двадесет минути.

— Знаех, че той притежава машина — отвърна Прил. — Защо трябваше да ми я описваш?

— Защото вече напускаме цивилизования свят. По пътя към нашия кораб няма да срещнем много градове и въобще места, откъдето можем да си набавяме храна. Искях да знаеш какво представлява таспът, преди да вземеш решение.

— Какво трябва да решавам?

— Дали ще останеш в следващото селище. Или ще пожелаеш да ни придружиш до „Лъжецът“ и оттам да се върнеш с „Невъзможния“.

На „Лъжецът“ можем да ти осигурим храна.

— На борда му ще се намери място и за мен — каза тя уверено.

— Разбира се. Но...

— Омръзна ми от диваци. Искам да се върна при цивилизацията.

— За теб може да се окаже трудно да усвоиш нашите привички.

Например, би трябвало да си пуснеш коса като моята. — Луис бе отрязал плитката си и косата му бе израснала дълга и гъста. — Ще трябва да носиш перука.

Прил се усмихна.

— Все ще се приспособя — рече тя и внезапно се засмя. — А и ти би ли се отправил към дома си без мен? Оранжевият ти приятел не може да бъде заместител на жена.

— Този довод безспорно е убедителен.

— Мога да бъда от полза на вашия свят, Луис. Мъжете ви не разбират много от секс.

Той предпочете да пропусне това изречение покрай ушите си.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

БОЖИЯ ЮМРУК

Земята изсъхна и въздухът сякаш изтъня. Плодовете свършиха, намаляха запасите от месо. Летяха над все по-извисяващия се скат на Божия юмрук, над пустиня, по-голяма от повърхността на Земята.

Вятърът свиреше около всички ръбове и изпъкналости на „Невъзможния“. Бяха се оказали право в посока на въртенето към огромната планина. Дъгата сияеше, синя и релефна. Звездите бяха спрели да примигват.

Говорителя погледна през огромния прозорец.

— Луис, можеш ли отгук да определиш в коя посока е граничният слой на галактиката.

— Защо ти е? Нали знаем къде се намираме?

— Направи го, все пак.

Луис разпозна някои звезди и разкривените съзвездия, които бе наблюдавал през месеците, прекарани под тукашното небе.

— Мисля, че е ей там. Непосредствено зад дъгата.

— Както и предполагам. Граничният слой на Галактиката лежи на една плоскост с пръстеновия свят.

— Знам това.

— Нали си спомняш, Луис, че материалът, от който е направена основата на пръстеновия свят, е непроницаем за неутриното? По всяка вероятност, той е непроницаем и за други субатомни частици. — Кзинтът очевидно биеше нанякъде.

— Точно така. Пръстеновият свят няма защо да се страхува от избухването на граничния слой на Галактиката! Ти кога откри това?

— Току-що. Вече си бях изяснил в каква посока се намира граничният слой.

— Ще има обаче известно разсейване. Не може да няма облъчване, и то сериозно, в близост до ръбовете на пръстена.

— Но Тила Браун, благодарение на късмета си, тогава ще се окаже далеч от излъчването.

— Двадесет хиляди години... — Луис бе смаян.

Как може да се мисли в такива мащаби?

— Болестта и смъртта навсякъде са лош късмет, Луис. Предполагам, че Тила Браун ще живее вечно.

— Всъщност... да. Самата тя обаче едва ли мисли за подобна перспектива. Късметът ѝ стои над всичко и дърпа конците.

От два месеца тялото на Несус, оставено при стайна температура, наподобяваше труп. Но не се разлагаше. Светлинките на автоматичния му лечител продължаваха да светят и от време на време дори променяха конфигурацията си. Това бе единственият признак на живот.

Луис гледаше към Несус, когато една мисъл се роди в главата му.

— Кукловод! — рече той.

— Луис? — обади се Говорителя.

— Чудя се дали кукловодите не са получили това название, защото са се държали като божества спрямо съседните раси. Отнесли са се с хората и с кзинтите като с марионетки. Никой не може да отрече това.

— Късметът на Тила обаче превърна самия Несус в марионетка.

— Всички сме се правили на божества — Луис кимна към Прил, която вече навярно разбираше всяка трета дума от диалога им. — И Прил, и ти, и аз. Как ти харесва тази роля, Говорителю? Като добър или като лош бог се прояви?

— Не знам. Туземците не са моя специалност, макар да съм прахосал много време за изучаването на хората. Както навярно си спомняш, предотвратих цяла една война. Обясних и на двете страни, че ще загубят от нея. Това беше преди три седмици.

— Вярно е. Въпреки че, в интерес на истината, беше моя идея.

— Така беше.

— Сега ще ти се наложи да се въплътиш отново в ролята на бог. Този път пред кзинтите — рече Луис.

— Не те разбирам.

— Несус и останалите кукловоди си поиграха на селекция с нашата и вашата раса. Умишлено създадох ситуация, при която еволюцията да облагодетелства миролюбивите кзинти. Така ли е?

— Да.

— Какво ще стане, ако Патриаршията научи за това?

— Ще има война — отвърна Говорителя. — Тежко въоръжена кзинтска флотилия ще нападне световите на кукловодите след две години. Може би и човечеството ще се присъедини към нас. Вярвам, че и то не е забравило обидата, нанесена му от кукловодите.

— Така е. А после?

— После листоядите ще изтребят расата ми до крак, като няма да пожалят и най-малките котенца. Луис, не възнамерявам да разказвам нищо на никого за примамките за звездни семена и за селекцията, осъществявана от кукловодите. Мога ли да разчитам, че и ти ще запазиш мълчание?

— Напълно.

— Това ли имаше предвид, когато каза, че ще трябва да изиграя ролята на бог пред моята раса?

— Това и още нещо — отвърна Луис. — Още ли желаш да откраднеш „Далечният изстрел“?

— Може би — рече кзинтът.

— Няма да успееш — каза Луис. — Но да допуснем, че все пак успееш. Какво ще направиш после?

— Патриаршията ще разполага с квантов хипердвигател.

— А след това?

Прил изглежда схващаше, че разговорът става изключително напрегнат. По вида ѝ можеше да се съди, че е готова да ги разтървава, ако се наложи.

— Много скоро след това бихме имали бойни кораби, способни да изминат светлинна година за минута и четвърт. Ще господстваме над известното пространство и ще можем да поробим всички раси в него.

— А по-нататък?

— Тук всичко приключва. Това е извечната ни амбиция, Луис.

— Не. Вие ще продължите завоеванията. С такъв двигател ще сте в състояние да се отправите във всички посоки и да покорите всяка планета. Ще завладеете повече светове, отколкото можете да задържите, и в крайна сметка сред това изведнъж разраснало се пространство ще се сблъскате с нещо *наистина опасно*. С флота на кукловодите. С друг пръстен свят, подобен на този, но в апогея на могъществото си. С някоя друга раса поробители, започващи своята

експанзия. С бандерсначи с ръце. С грогове с крака. С кдатлино с пушки.

— Страховити неща описваш.

— Ти вече видя пръстеновия свят. Видя и световите на кукловодите. Сигурно в пространството, което ще достигнете с хипердвигателя, ще могат да се открият и други такива светове.

Кзинтът мълчеше.

— Не бързай — каза му Луис. — Обмисли всичко добре. Така или иначе, няма да можеш да завземеш „Далечният изстрел“. Ще избиеш всички ни, ако се опиташ да го направиш.

На следващия ден „Невъзможния“ пресече една дълга и права бразда, причинена от метеорит. Завиха в посока, обратна на въртенето, и се насочиха право към Божия юмрук.

Планината сякаш се бе уголемила, без да изглежда по-близка. Превишаваща по размери астероид и с конусообразна форма, тя наподобяваше купол със заснежен връх, увеличен до невероятни размери. Кошмарът продължаваше, тъй като Божия юмрук не спираше да расте.

— Не мога да разбера това — каза Прил. Беше озадачена и разтревожена. — Подобна геологична формация не ми е известна. С каква цел е била построена? По краищата на пръстена също има такива високи планини. Но те са не само красиви, а и с практическа полза: задържат въздуха.

— Точно това си помислих — каза Луис Ву и не добави нищо повече.

В същия ден забелязаха малка стъклена бутилка в края на браздата, която следваха.

„Лъжецът“ бе там, където го бяха оставили. Лежеше на гръб върху повърхност, лишена от триене. Луис не побърза да обяви празника. Все още не си бяха у дома.

Прил спря „Невъзможния“ по такъв начин, че той да може да слезе от приземната рампа. Откри системи, чрез които двете врати на въздушния шлюз се отварят едновременно. Така или иначе, много въздух изчезна със свистене, докато внасяха тялото на Несус. Без кукловода не можеха да намалят налягането в кабината, а той, ако се съдеше по външността му, бе мъртъв.

Успяха да го вмъкнат в автоматичния лечител — ковчег с форма на кукловод, който изглеждаше да е направен по мярка за Несус, а на вид бе доста масивен. Кукловодите — хирурзи и инженери — навярно го бяха конструирали така, че да може да възстанови пациента при всякакви възможни наранявания. Дали обаче бяха предвидили възможността този пациент да бъде обезглавен?

Оказа се, че бяха. В ковчега имаше две глави и още две, комплектувани с шии, и въобще достатъчно други органи и части на тялото, с които можеха да се сглобят няколко кукловоди. Луис реши, че сигурно са произвели резервните части, като са клонирали клетки от самия Несус — изразът на главите му се стори познат...

Прил се изкачи на кораба и тутакси падна по очи. Луис отдавна не бе виждал създание с толкова изненадан поглед. Не се бе сетил да ѝ разкаже нищо за индуцираната гравитация. Когато се изправи, на лицето ѝ вече не бе изписано изумление, но стойката ѝ бе красноречива. Не каза нищо.

Луис прекъсна настъпилата гробовна тишина с внезапен крясък.

— Веднага кафе! — извика той. — И топла вода!

Нахълта в стаята, която бе споделял с Тила Браун.

След малко подаде главата си навън и отново извика:

— Прил!

Прил се отзова.

Кафето не ѝ хареса. Каза на Луис, че трябва да е ненормален, щом е в състояние да пие тази горчива течност.

Душът обаче ѝ се понрави, особено след като Луис ѝ обясни как да регулира крановете.

Спалните плоскости направо я подлудиха.

Говорещия с животни отбеляза завръщането под родната стряха по друг начин. На Луис не му бе известно какво точно има кзинтът в каютата си. Знаеше обаче, че в момента буквално се съдира от ядене.

— Месо! — ликуващо изрева Говорителя. — Никак не ми беше приятно да се храня със старо месо.

— Това, което поемаш сега, е възстановена храна.

— Да, ама с вкуса на току-що убито животно!

Прил прекара нощта върху един диван в общото помещение. Спалното силово поле ѝ бе харесало, но не за спане. Луис Ву обаче за пръв път от три месеца се наспа както трябва.

Спа десет часа и се събуди с чувството, че е тигър. Под краката му блестеше половината от слънчевия диск.

Завърна се на борда на „Невъзможния“ и с помощта на лазерното фенерче освободи крайника на звездния кабел. По него останаха полепнали части от пластмасата.

Не се реши да върви изправен. Черната нишка бе прекалено опасна, а повърхността на пръстеновия свят — прекалено хлъзгава. Тръгна на четири крака по лишената от всякакво триене повърхност, влачейки крайника зад себе си.

Говорителя, застанал до шлюза, мълчаливо го наблюдаваше.

Луис влезе в шлюза с помощта на сгъваемата стълбичка на Прил, мина покрай кзинта и продължи. Говорителя продължаваше да го гледа.

Най-отдалечената точка в корпуса на катастрофиралия кораб бе канал с диаметър на човешко бедро. Оттам бяха минавали кабелните връзки към механизмите в крилото на „Лъжецът“, когато той все още имаше крило. Сега отворът бе закрит с метален люк. Луис го отвори и изхвърли през него крайника на черната нишка.

След това се зае да отбелязва положението на нишката вътре в звездолета с помощта на колбас от Джинкс, поръчан в корабната кухня. Когато приключи, разположението на невидимата допреди жица бе обозначено с множество петънца от яркожълта боя, преминаващи по протежението на целия кораб.

Когато нишката се изопнеше, несъмнено щеше да среже нещо. С помощта на жълтата боя Луис се бе опитал да предугади пътя ѝ така, че тя да не повреди никоя жизнено важна система. Боята обаче имаше и друго предназначение — щеше да ги предпазва от допир до самата нишка, освен ако някой не пожелаеше да се лиши от пръстите си или от нещо друго.

Луис излезе от шлюза, изчака Говорителя да го последва и затвори външната врата.

— Затова ли дойдохме? — попита кзинтът.

— След малко ще ти кажа — отвърна Луис. Мина по дължината на творението на „Дженеръл продактс“, взе крайника с две ръце и леко дръпна нишката. Тя се опъна.

След това започна да тегли с все сила. Нишката не помръдна. Вратата на въздушния шлюз я бе зацепила здраво.

— Жалко, че няма начин да направим по-сериозна проба. Не бях сигурен дали вратата на шлюза е достатъчно добре уплътнена, за да защити жицата. Не бях сигурен дали няма да среже материала, от който е направен корпусът на „Дженеръл продактс“. И сега не съм съвсем сигурен. Да, Говорителю, за това дойдохме.

— А сега какво ще правим?

— Първо ще отворим вратата на шлюза. Сетне ще позволим на нишката да преминава свободно през „Лъжецът“, докато ние върнем накрайника на борда на „Невъзможния“ и го закрепим отново на мястото му.

Направиха и едното, и другото. Нишката, която бе свързвала засенчващите плоскости, се виеше, невидима за тях, някъде в посока към звездите. „Невъзможния“ я бе влачил хиляди мили, защото нямаше как тя да бъде натоварена на борда на летящото здание. Може би краят ѝ се губеше нейде в града под „Небесата“, там, където бе образувала кълбо, подобно на димен облак, съдържащо навярно милиони мили от нея.

Сега вече преминаваше през двойния въздушен шлюз на „Лъжецът“, излизаше от неговия корпус през люка за кабелите и свършваше при накрайника, залепен върху долната част на летящата сграда.

— Дотук се оправихме — каза Луис. — Сега ще ни трябва и помощта на Прил. Тандж да го вземе, забравих! Тя не разполага със скафандър.

— Със скафандър?

— Ще се отправим с „Невъзможния“ нагоре по склона на Божия юмрук. Сградата обаче не е херметизирана. Прил ще трябва да остане тук.

— Нагоре по склона на Божия юмрук? Луис, велосипедът няма достатъчно мощност, за да вземе на буксир „Лъжецът“ по този стръмен скат. Ако те разбирам добре, предлагаш двигателят да бъде натоварен допълнително с масата на кораба.

— Не, не. Не искам да влачим „Лъжецът“ на буксир. Ще теглим единствено черната нишка. Би трябвало през цялото време да преминава свободно, докато не кажа на Прил да затвори вратите на въздушния шлюз.

Говорещия с животни се замисли.

— Това сигурно ще сработи, Луис. Ако се окаже, че велосипедът на кукловода няма необходимата мощност, винаги можем да изрежем още части от сградата, за да я олекотим. Защо, обаче? Какво очакваш да откриеш на върха на планината?

— Бих могъл да ти го кажа с една дума, но ти ще ми се изсмееш в лицето. Говорителю, кълна ти се, че ако съм сгрешил, никога няма да разбереш в какво точно — отвърна Луис Ву.

„Ще трябва да обясня на Прил какво да направи — помисли си. — И да запечатам кабелния люк на «Лъжецът» с пластмаса. Това няма да попречи на нишката да се приплъзва, ако съществува такава възможност, но почти напълно ще херметизира «Лъжецът».“

„Невъзможния“ не беше космически кораб. Двигателят на сградата бе от електромагнитен тип и качествата му се определяха от взаимодействието с материала, от който бе изградена основата на пръстеновия свят. Наклонът на ската ставаше все по-стръмен. „Невъзможния“, теглен от велосипеда на Несус, започна да се накланя и да се приплъзва надолу.

Говорещия с животни обаче бе открил решение и на този проблем.

Той и Луис бяха нахлузили космическите си скафандри още преди началото на пътешествието. Луис смучеше бульон през тръбичка и си спомняше с носталгия за пържолите, изпечени с помощта на лазерното си фенерче. Говорителя също смучеше — само че възстановена кръв — и си мислеше за свои си работи.

Кухненското помещение определено не им трябваше. Изрязаха го и стабилността на сградата се увеличи.

Срязаха и модулите на климатичната инсталация, както и полицейското оборудване. Генераторите, които бяха повредили велосипедите им, последваха кухнята едва след като Луис и кзинтът се увериха, че те нямат отношение към повдигащите двигатели. Изрязаха и няколко стени. Други оставиха за заслон от слънчевите лъчи.

Ден след ден продължаваше пътят им към кратера на върха на Божия юмрук; кратер, в който спокойно можеха да се поберат повечето астероиди. Ако се съдеше по конфигурацията на ръба му, той с нищо не приличаше на другите кратери, срещани от Луис Ву. Ръбът бе образуван от остри отломъци, наподобяващи късове обсидиан и подредени пръстенообразно. Всеки от тях бе с размерите на планина.

Между два такива върха имаше проход. Можеше да опитат да преминат оттам...

— Имам чувството, че искаш да влезем в кратера — рече Говорителя.

— Така е.

— Добре, че забеляза прохода. Склонът над нас е много стръмен. Би трябвало скоро да достигнем ръба.

Говорещия с животни управляваше „Невъзможния“ чрез непосредствен контрол на импулсния двигател на велосипеда. Това бе необходимо, тъй като им се беше наложило да изрежат и стабилизиращия механизъм на сградата в един последен опит за олекотяване. Луис вече бе свикнал със странната външност на кзинта: пет прозрачни концентрични балона, образуващи скафандъра му, шлем, наподобяващ аквариум за рибки, контролно табло, скриващо половината му лице, и огромна раница.

— Търся Прил — каза Луис в интеркома. — Търся Харлоприлалар. Там ли си, Прил?

— Да.

— Стой и чакай. След двадесет минути всичко ще приключи.

— Добре. Доста време измина.

Дъгата сякаш гореше над главите им. Застанали на хиляда мили височина над пръстеновия свят, можеха да наблюдават как тя се слива със стените по ръба и с плоския ландшафт. Бяха се оказали в положение, подобно на това на първия човек в космоса, който преди хиляда години погледнал надолу към Земята и констатирал, че тя, Боже мой, наистина е кръгла.

— Нямахме как да го узнаем — рече тихо Луис. Кзинтът обаче насочи погледа си към него.

Луис не забеляза странния поглед на Говорителя.

— А можеше да си спестим много грижи. Можеше да поемем обратния път веднага, след като открихме черната нишка. Тандж да го вземе, как, не се сетихме да вземем на буксир „Лъжецът“ с велосипедите си! В такъв случай обаче Тила нямаше да се срещне с Търсача.

— Значи, отново се е намесил късметът й.

— Така е — Луис изведнъж потрепери. — На глас ли говорих?

— Аз те слушах.

— Трябваше да го съобразим — рече Луис. Проходът между острите върхове бе вече много близо и чувстваше необходимост да приказва. — На Строителите никога нямаше да им хрумне да поставят планина с такава височина *именно тук*. Ако за нещо са им трябвали планини, високи хиляда мили, то те си имат такива по протежение на милиарди километри на двете стени на ръба.

— Но Божия юмрук действително съществува, Луис.

— Не е така. Той е просто черупка. Погледни надолу. Какво виждаш?

— Материала, от който е изградена основата на пръстена.

— А ние, когато го видяхме първия път, решихме, че е мръсен лед! Лед, който съществува във вакуум! Да оставим обаче това. Спомняш ли си нощта, когато ти разучаваше онази гигантска карта на пръстеновия свят? Тогава не откри никъде Божия юмрук. Защо?

Кзинтът не отговори.

— Нямаше го на картата, затова не го откри. Не е бил нанесен на нея, когато са я правили. Прил, там ли си?

— Тук съм. Защо би трябвало да ви напускам?

— Добре. Затвори вратите на шлюза. *Сега*. И внимавай да не докоснеш черната нишка.

— Не забравяй, че тази нишка е създадена от моя народ. — Гласът на Прил бе изпълнен с пукота на статичното електричество. — И двете врати са затворени — каза тя след малко.

„Невъзможния“ вече преминаваше между двата върха. Луис ставаше все по-напрегнат. Подсъзнателно се надяваше пред тях да се открие каньон или проход.

— Луис, *какво* очакваш да намериш в кратера на Божия юмрук?

— Звезди — отговори Луис Ву.

Кзинтът също бе напрегнат.

— Недей да се подиграваш с мен! Честта...

Изведнъж се оказаха от другата страна. Нямаше никакъв проход. Само счупена яйчена черупка, образувана от материала на основата, уплътнен вследствие на ужасяващото налягане до дебелина няколко фута. Отвъд черупката се намираще кратерът на планината Божия юмрук.

Започнаха да падат. И кратерът бе пълен със звезди.

Луис Ву имаше прекрасно въображение. Пред мисления му взор се бе образувала една удивително ясна картина.

Първо се появи системата на пръстеновия свят. Стерилна, чиста и свободна от космически кораби. Лишена от всичко, освен от една звезда глас Г-2, от броеница от засенчващи квадратни плоскости и от самия пръстенов свят.

Появи се и чуждо космическо тяло, преминаващо наблизко. Прекалено наблизко. Луис наблюдаваше как тялото излиза по хиперболична траектория от междузвездното пространство и как на пътя му се изпречва препятствие — външната част на пръстеновия свят.

В образите, създавани от въображението на Луис, тялото имаше размерите на земната Луна.

Навярно в първите секунди то се е превърнало в йонизирана плазма. Метеоритът може да се охлади чрез изпарение, чрез високотемпературно освобождаване от собствената си кожа. В случая обаче превърналият се в пара газ е нямало къде да си пробие път, освен в деформираната вдлъбнатина на основата на пръстеновия свят. Ландшафтът изведнъж се е издигнал нагоре. На площ, по-голяма от повърхността на Земята, грижливо планираните екологични структури и валежи били пратени по дяволите. Целият район се извисил с хиляда мили повече от предвиденото, преди невероятно здравата основа на пръстеновия свят да бъде пробита, за да може да премине през нея огненото кълбо.

Божи юмрук! Да, тандж да го вземе! Наблюдавайки панорамата, разкриваща се пред неговата арестантска килия в пръстеновия свят, Луис си беше представил всичко това. Кълбо от адски огън с размерите на земната Луна бе си проправило път през основата на пръстена така, както юмрукът на силен човек пробива картонена кутия.

Туземците можеха да бъдат благодарни на съдбата, че основата се бе деформирала толкова силно. През образувалия се отвор е могла да изтече в пространството цялата атмосфера на пръстеновия свят. За щастие, отворът бил на хиляда мили над нея.

Кратерът бе изпълнен със звезди. Нямаше никаква гравитация. Повдигащите двигатели на сградата нямаше с какво да взаимодействат. Луис не се бе сетил за това.

— Хвани се за нещо! — изрева той. — И не го изпускай! Ако паднеш през прозореца, спасение няма.

— Знам — рече Говорещия с животни, който вече се бе заловил за масивна метална греда. Луис също бе сграбчил друга.

— Нали бях прав? Имаше звезди!

— Да. Но как се сети?

Появи се гравитация, постоянно нарастваща. Сградата се бе обърнала странично и думата „нагоре“ съвпадна с посоката към прозореца.

— Издържа! — рече сърдито Луис. Извъртя се, за да заеме правилно положение спрямо гредата. — Сега е по-добре. Надявам се Прил да е съобразила да се пристегне с ремъци, защото пътят няма да ѝ се види така гладък. Ще изкачи Божия юмрук, вързана за жица с дължина десет хиляди мили. Ще прескочи ръба и тогава...

Пред тях се простираше външната повърхност на основата на пръстеновия свят, подобна на безкраен изящен барелеф. Точно в средата ѝ се виждаше гигантски конусообразен пробив с блестящо дъно. Докато „Невъзможния“ увисваше като зидарски отвес под пръстеновия свят, слънцето внезапно проблесна в основата на кратера.

— ...ще падне. Ние ще се окажем вързани за „Лъжецът“, а той ще се понесе към открития космос със скорост от 770 мили в секунда. Времето ще е предостатъчно, за да може нишката да ни сближи. Ако нещо обаче не сработи, ще трябва да прибегнем до импулсния двигател на велосипеда на Несус... Питаш ме как съм се сетил? Нали през цялото време *все за това* ти говорих. Не споменах ли за ландшафта?

— Не.

— В него беше ключът към отговора. На много места дори скалите се бяха оголили и се виждаше материалът на основата. А цивилизацията бе загинала само преди хиляда и петстотин години! Това можеше да се дължи единствено на промени във въздушните течения, предизвикани от тия два метеоритни пробива. Даваш ли си сметка, че през по-голямата част от времето ние пътувахме именно в пространството между тях?

— За твърде сложни причинно-следствени връзки говориш, Луис.

— Но се оказаха реални.

— Така е. И аз ще доживея да видя още един изгрев — тихо каза кзинтът.

Луис почувства как кожата му леко настръхва.

— И ти ли?

— Да. И аз понякога обичам да наблюдавам изгрева. А сега, нека поговорим за „Далечният изстрел“.

— Какво искаш да кажеш?

— Ако можех да открадна „Далечният изстрел“ от теб, расата ми щеше да установи господство над известното пространство, докато се сблъска с някоя друга, по-силна раса, решена да се противопостави на нашата експанзия. Дотогава щяхме да забравим всичко, което така болезнено научихме, относно сътрудничеството с чужди раси.

— Вярно — каза Луис в мрака. Чувстваше се, че черната нишка е силно опъната. „Лъжецът“ сигурно вече се носеше по стръмния скат на Божия юмрук.

— А можеше и да не стигнем много далеч, след като Земята е защитена от късмета на много жени като Тила Браун. При все това, чувството ми за чест щеше да ме накара поне да опитам — рече Говорещия с животни. — Как бих могъл да отклоня расата си от достойния път на войната? Всички кзинтски богове биха ме презрели.

— Предупредих те да не си играеш на бог. Болезнено е.

— За щастие, такъв проблем няма да възникне. Ти ми каза, че ще унищожа „Далечният изстрел“, ако се опитам да го завзема. Рискът наистина е прекалено голям. Хипердвигателят на кукловода ще ни бъде необходим, за да избягаме от челната вълна на избухването на граничния слой.

— Вярно е — каза Луис.

— Представи си обаче, че те лъжа?

— Не бих могъл да надхитря създание с твоя разум.

През кратера на Божия юмрук отново проблесна слънцето.

— Помисли какъв кратък път сме изминали — каза Луис. — Сто и петдесет хиляди мили за пет дни, а после същото разстояние за два месеца. Само една седма от широчината на пръстена. А Тила и Търсача смятат да го обходят по дължината му.

— Глупци.

— Ние така и не видяхме стената на ръба. А те ще я видят. Чудя се какво ли още сме пропуснали. Ако космическите кораби на

пръстеновия свят са стигали до Земята, може да са прибрали някой и друг от сините китове и спермацетовите кашалоти, които ние по-късно изстребихме. Така и не проверихме какво има в океаните.

— Представи си — продължи той след миг — с колко хора ще се срещнат. Неведоми са пътищата, по които могат да вървят различните култури. Ами *пространствата*... Пръстеновият свят е толкова *голям*...

— Не можем да се върнем там, Луис.

— Не, разбира се.

— Не преди да съобщим тайната на нашите народи. И преди да се сдобием с един хубав, здрав кораб.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.